

ሒዱና ተማሪዎች አድረጓቸው
በ ፍሊፕ ቮገል
support@dcj.org.uk

እውቅና

ምስጋናዩ ዚህ መጽሀፍ ተካፊይ ለሆኑትና እንድጽፈው ለረዳችኝ ለባለቤቴ ለሄላሪ ፤ ከእኛ ጋር ለመኖር ለመጣችውና ቅጂውን አጠናቅቃ ለጻፈችው ለሀና ነው ። እንዲሁም ደግሞ ምስጋናዩ የማረጋገጥ ልባብ በማድረግ ለረዳኝ ጓደኛዬን የስራ ባልደረባዩ ለሆነው ለጂም ሆል ይሁን ። ይህንን ማተሪያል በማዘጋጀት ጥረት ያደረጉና የተሰጡ ልናመስግናቸው የምንፈልገው በርካታ ሰዎች አሉ። በመጀመሪያና ከሁሉም በማስቀደም ፣ ታላቁን መዳናችንንና ለህይወትና እግዚአብሔርን ለመምሰል ሁሉንም ነገር ላዘጋጀልን ፣ ባለጸጋ ለሆነው ለጌታችን ለኢየሱስ ክርስቶስ እውቅና እንሰጣለን። (2ኛ ጴጥሮስ 1፡3) ። በሁለተኛ ደረጃ፣ ይህንን ራዕይ ወደ እውነታው ለማምጣት ፣ ችሎታቸውን ፣ ጊዜያቸውን ስጦታቸውን በማምጣት ፣ ያለምንም መሰሰት የሰጡ በርካቶች ፣ እነርሱ የማይታዩ ጀግኖች ናቸው።

በመጽሀፍት ጥናት ውስጥ የግል ዝግጅት ከመጠን በላይ ሊጋነን አይችልም። ተማሪው በመጀመሪያ ኢየሱስ ክርስቶስን አንደካዳች በማድረግ ማመን ይገባዋል፤ ምክንያቱም «ፍጥረታዊ ሰው» (ሰው ያለ ክርስቶስ) የእግዚአብሔርን ነገሮች ሊቀበቀል ወይም ሊረዳቸው አይችልም። (1ኛ ቆሮንቶስ 2፡14) ። ስለዚህ፣ መዳን በእምነት ብቻ በክርስቶስ ብቻ ነው ። (ኤፌሶን 2፡8-9) ። እግዚአብሔር መንፈስ የቃሉን ተማሪ መንፈሳዊ ነገሮችን እንዲለይ ይፈቅድለታል። መጽሀፍትን ለመረዳት ፀሎት አስፈላጊ ነው። እግዚአብሔር ቃል ማናም ጥበብ የጎደለው ሰው ቢኖር እግዚአብሔርን ይለምን ፣ እግዚአብሔርም በነጻ ይሰጠዋል በማለት ያዝዛል። (ያሕቆብ 1፡5) ። ለትክክለኛ እውቀትና ለመለየት የሆነ ልባዊ ጸሎት ይመለሳል፤ ምክንያቱም እነዚህ ነገሮች ግልጽ በሆነ ሁኔታ የእግዚአብሔር ፈቃድ ናቸው። (1ኛ ዮሐንስ 5፡14) ። ከማቴዎስ 7፡7-8 ጋር አነጻጽሩ ።

መቅደም

በ ክሊቭ ካሊፎር ፤ የቀደመው የዩኬ ኢቫንጀሊካል አላይንስ አመራር ዳይሬክተር በአሁኑ ቤተክርስቲያን ቁልፍ ቃል መሆን ይገባዋል ። ምንም እንኳን ከአመርራ ጋር ተገናኝ ሞዴል የሆኑ ተከታታይ በርካታ መፅሀፍት እና ደግሞም ጉልህ ሆኑ ተለያየ አቅም ያላቸው መጽሀፍት ቢኖሩም እንኳን ፤ የፊልፕ ሾገል አስተዋጽኦ ተላየ ጠቀሜታ ለው በመሆን እንደሚቀጥል እምነቴ ነው ።

በክርስትና ምክሮች ላይ የተዘጋጁ ትልቅና በርካታ የሆኑ ናሙና መጽሀፎች ያሉት ሲሆን ደግሞም ሁሉም ሊባል በሚቀርብ ሁኔታ አንድ ሰው መልካም እንደሆኑ ሊናገራቸው የሚገባው ዋጋ ላቸው እንደሆኑ አግኝቻቸዋለሁ ። የዚህ መጽሀፍ ጥሩነት ከተግባራዊ ጥበብ ጋር ትልቅ መስማማት የሚያደርጉ የተነጻጸረ በሆነ ሁኔታ የታሸጉ ጥቂት ቃላት መኖራቸው ነው ።

እንደነዚህ ያሉት መጽሀፍት ድክመቶች አማካሪዎች እያደገ በሚሄድ ሁኔታ ራሳቸው ባማካሪ ክሊኒኮች ውስጥ በሚቀራረብ ሁኔታ ለማገልገል እስከመድረስ መስራታቸውን ይክዳሉ ። ውጤቱም የሆነው እጅግ በበርታ ጉዳዮች ንድፈሀሳቡ መልካም ቢሆንም ነገርግን በተግባር እንደዚያው ያነሱ ናቸው ። የዚህ መጽሀፍ ጥንካሬ በኖቲንግህም ስኬታማ በሆነቸው የአጥቢያ ቤተክርስቲያን ጠንካራ የአገልግሎት ቡድን የቆዩ ከሆኑት ከኤሪክ ሜድሰን ተገኝ ብርታት ነው ።

የዚህም ጥንካሬ ደግሞ ሁሉም ትምህርቶች በአጥቢያ ቤተክርስቲያን ላይ የተመሰረቱ ከመሆናቸው ይመጣል ። በመቀጠል ፤ ኤሪክ ሜድሰን መጽሀፍቅዱስ የሕው እግዚአብሔር እስትንፋስ ቃል መሆኑን በጽኑ የሚያምኑ ሲሆኑ ፤ ስለሆነም ደግሞም ሁሉም ትምህርቶቻቸው መጽሀፍቅዱሳዊ መሰረት ያላቸው ናቸው ። ከሁሉም በላይ ፤ ኤሪክ የተሰጡ የኢየሱስ ክርስቶስ ደቀመዝሙር ሲሆኑ ፤ እናም ትምህርቶቻቸው ክርስቶስን ያማከሉ ናቸው ።

መቅደም

በጀን ኖብል ፤ የቲም ስፐሪት፣ ሌተር ፓዮኔር የቀደሙት መሪ

ይህንን አስተምህሮ ለማድረግ (በአእምሮአችሁ ውስጥ ያለውን ለማወቅ) በእውነታው ውስጥ (በመንፈሳችሁ ውስጥ) ያለውን ለማወቅ የሰው መከራ ሊመጣ የምችለው ምንም ነገር የለም ። የሔሉን የእግዚአብሔርን ተስፋ እውነት ሊደርግ የሚችለው መንፈስቅዱስ ብቻ ነው ። ከእግዚአብሔር ጋር ለመስማማትና የእርሱን ዘላለማዊ ምስጢር ለመካፈል የእኛ ብቸኛ «ስራ» የሚሆነው ማመን ነው ። ኢሱስ እንዲህ ተናግሯል «ኢየሱስ መልሶ፤ ይህ የእግዚአብሔር ሥራ እርሱ በላከው እንድታምኑ ነው አላቸው።» (ዮሐንስ 6:29) ። እናንተ እውነትን በእግዚአብሔር ምንዛሪ በማመን «ግዙ» (Rom 3:23) ።

እኛ በማናኛውም ጊዜ ኢየሱስ ክርስቶስ በእኛ ምትክ በመሆን የፈጸመውን ስራ በመጀመሪያ ያንን ማመን የሚገባን ሲሆን ፤ ከዚያም በእምነት አንድ እርምጃ መውሰድና እንኩረው ። ይህም እኛ ጽድቅ ቅድስና፣ መዋጀትና ሌሎችም ተጨማሪ የመዳናችን ገጽታዎች የሆኑትን በነጻነት የምንናገርበት መርህ ነው ። (1ኛ ቆሮንቶስ 1:30) ። ለምሳሌ፤ የሀጢአጦቻችሁ ይቅር መባል በነጻ ሲሆን፤ ይህም የጸጋ ስጦታ ነው «ጸጋው በእምነት አድናክችኋልና፤ ይህም የእግዚአብሔር ስጦታ ነው እንጂ ከእናንተ አይደለም፤ ማንም እንዳይመካ ከሥራ አይደለም። እኛ ፍጥረቱ ነንና፤ እንመላለስበት ዘንድ እግዚአብሔር አስቀድሞ ያዘጋጀውን መልካሙን ሥራ ለማድረግ በክርስቶስ ኢየሱስ ተፈጠርን።» (ኤፌሶን 2:8-10) ። እናንተ ይህንን በእግዚአብሔር አነጋገር ላይ የማትቀበሉት ከሆናችሁ አታገኙትም! ነገርግን በእምነት ይቅርታን ከተቀበላችሁ በኋላ ፤ ይህ በስራ መደገፍ እንሚገባው ማስታወስ ጠቃሚ ሲሆን ፤ ያም ሌሎችን ይቅር ማለት ነው ። «ለሰዎች ኃጢአታቸውን ይቅር ብትሉ፤ የሰማዩ አባታችሁ እናንተን ደግሞ ይቅር ይላችኋልና፤ ለሰዎች ግን ኃጢአታቸውን ይቅር ባትሉ፤ አባታችሁም ኃጢአታችሁን ይቅር አይላችሁም።» (ማቴዎስ 6:14-15) ።

ሌላው ምሳሌ ከአሮጌው ሰው ነጻመውጣትን መናገር ነው ። ይክም ወደ እውነታ ሊመጣ ሚችለው ይህን በማመን ብቻ ነው ። «ከእንግዲህስ ወዲያ ለኃጢአት እንዳንገዛ የኃጢአት ሥጋ ይሻር ዘንድ አሮጌው ሰዎችን ከእርሱ ጋር እንደ ተሰቀለ እናውቃለን፤ የሞተስ ከኃጢአቱ ጸድቋልና።» (ሮሜ 6:6) ። ደግሞም እንደገና ፤ «ከክርስቶስ ጋር ተሰቅዬአለሁ፤ እኔም አሁን ሕያው ሆኜ አልኖርም ክርስቶስ ግን በእኔ ይኖራል፤ አሁንም በሥጋ የምኖርበት ኑሮ በወደደኝና ስለ እኔ ራሱን በሰጠው በእግዚአብሔር ልጅ ላይ ባለ እምነት የምኖረው ነው።» (ገላትያ 2:20) ይላል ። ነገርግን አንድ ጊዜ መንፈስቅዱስ ስለ እግዚአብሔር ቁጣ የሞት ፍርድን በእርሱ ላይ ስላመጣው ፣ እናንተ በሞት በመጽናት ይህንን መጠበቅ ይገባችኋል ።

መቅድም

በደ/ር ሌስ ኖር ማን፣ የዲሲኤይ እንቅስቃሴ መስራች፣

ይህ ፍሊፕ ቮገል የተባሉት አገላጋይ በመጋቢት የማማከር አገልግሎታቸው የህይወት ዘመን የተረጋገጠውን ይህንን የጥበብ ሀብት ትተውልናል ። ይህ መጽሀፍ አንድ የእግዚአብሔር ቃል ተማሪ ማዎቅ የሚፈለግበትን መሰረታዊ መመሪያዎች የያዘ ነው ። ምእራፍ 1፤ «መጀመር» መንፈሳዊ ዝግጅትን ጠቀሜታና ከዚያም የእግዚአብሔርን ቃል አጠቃላይ ምልክታ ያገናዝባል ። ለተማሪው አጠቃላይ መረጃን ለመስጠት ስለ እያንዳንዱን የመጽሀፍቅዱስ መጽሀፍት ግልጽ አሰሳ /ቅኝት ያቀርባሉ ። ፊልፕ ቮገል ከ25 ዓመታት በላይ ለሆኑ ጊዜያት ለህይወታችን በረከት የሆኑን ሲሆን ይህ መጽሀፍም ምንም ዓይነት ዋጋ ያወጣንበት ሳይሆን ነገርግን በነጻ ሆነ ነው ... ምን ዓይነት በረከት ነው!

ዶ/ር ሌስ ኖርማን እና ወ/ሮ ፒላር ኖርማን

The World Christian Network

<http://www.worldchristians.org>

መጽሀፍቅዱስን ለማጥናት መዘጋጀት

ባለፉት ሁለት ክፍሎች ፣ባለፈው ጊዜ የተከሰቱ ጠቀሚ የሆኑ ክስተቶችን የማወቅ ጠቀሜታን አስተዋውቀን ነበር (ክፍል 3) በተቻለ መጠን የተከሰቱበትን ተከታታይነት ቅደምተከተል (ክፍል 4)፡፡አንድ ሰው መጽሀፍቅዱስን በሚያጠናበት ጊዜ ሊጠይቅ የሚገባውን ጠቃሚ የሆነ ጥያቄ ለመመለስ የሚረዳውን አንድ መሰረት ጥለን ነበር ፡፡«መቼ?» መጽሀፍቅዱስን ለመረዳት ስንፈልግ፣እኛ ሁልጊዜ በቋሚነት «የእውነትን ቃል በትክክለኛው መንገድ ለመያዝ» ጠቃሚ ለሆኑ ጥቂዎች መልሶችን ስንፈልግ እናገኘዋለን ፡፡ (2ኛ ጢሞቴዎስ 2፡15) ፡፡እግዚአብሔር ሁሉንም ጥያቄዎቻችንን ወደ እርሱ እንደናመጣቸው ይጋብዘናል (ማቴዎስ 7፡7-8) ፡፡ በእያንዳንዱ ጥቅስ ላይ መጠየቅ የሚገባን ጥያቄዎች በጣም ቀላል ናቸው፤ ማን ፣ምን ፣መቼ ፣የት ፣ ለምን እና እንዴት ? የሚሉ ናቸው ፡፡

መልሱ የክርስትናን ህይወት በሚመለከት ሁለት ቀዳሚ የሆኑ ጥያቄዎችን በመጠበቅ ላይ እያለን መወሰድ ይገባዋል ፡

ይህም ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር የቅርብ ግንኙነት ለማዳበር አንደኛው ይረዳናል (ፊልጵስዩስ 3፡10) ፡፡

ከዚያስ አንደኛው እንኖራለን

(ዮሐንስ 7፡17)?

ሀ. ለእንዳንዱ ጥቅስ ስድስት መሰረታዊ ጥቂዎች

1. ማን?

«ማን» የሚለውን ጥያቄ ስንጠይቅ፣የሚናገረው ማን እንደሆነና ለማንስ እንደሚናገር ለመወሰን እየፈለግን ነው ፡፡ እግዚአብሔር አብርሃም ልጁን፣አንድ ልጁን ፣ለእርሱ እንዲሰዋለት በሚጠይቅበት ጊዜ በዘፍጥረት 22፡2 ውስጥ አንድ ምሳሌን እናገኛለን ፡፡ በዚህ ጉዳይ፣ እግዚአብሔር በቀጥታ ለአብርሃም እየተናገረ ነው፣ ለሌላ ለማንም አይደልም ፡፡ ስለዚህ፣ እኛ፣ የእንደእግዚአብሔር ቃል አድማጮች ፣ ያንን ትእዛዝ ለመጠበቅ አንገደድም ፡፡

2. ምን?

«ምን» ሚለው ከሚነገረው ነገር እውነታ ጋር ይስማማል፣ ኢየሱስ ክርስቶስ በራዕይ 5 «እንደ በግ »ተረጋግጧል ፡፡ ይህ ማለት እርሱ ፣እንደበግ የተመሰቃቀለ ጸጉር፣አራት እግሮች ያሉት ፍጥረት ነው ማለት ሳይሆን ነገርንን ለሀጢአት የእርሱን መስዋእትነት ያረጋግጣል ፡፡ (ዮሐንስ 1፡29) እውነታው የሆነው ያ ነው፡፡

3. መቼ?

«መቼ » የሚለው ጥያቄ ልዩ ለሆነው ምንባብ የሆነውን የጊዜ ገለጻ ያረጋግጣል ፡፡ ለምሳሌ ፣ የአብርሃም በግማሽ እህቱ የሆነችውን ሳራን ማግባቱ ጋብቻ የተከናወነው የሙሴ ህግ ከመሰጠቱ አስቀድሞ መሆኑን አንባባለን እስኪረዳው ድረስ ፣ እንደዚህ አይነቱ ተግባር የተከለከለ በመሆኑ ከሞራል የወጣ አድርጎ ሊተረጎመው ይችላል፡፡ ህግ እስከሌለ ድረስ የግል ሀጢአት እንደጉዳይ ሳይሆን ይችላል ፡፡ (ሮሜ 415) ፣በአብርሃም ጉዳይ፣ የእርሱ ጋብቻ አጢአት እንዳልነበር

እናጠቃልላለን ። ለጥያቄው ግልጽ መልስ ለማድረግ ፍጹም ለሆነ መረዳት «መቼ» ሚሊው ወሳኝ ነው ።

4. የት?

«የት» የሚለው ምንባቡ ከተጻፈበት ባህል እና መልክዓ ምድር ጋር ይያያዛል ። በተደጋጋሚ በመጽሀፍቅዱስ ውስጥ «ወደ ኢየሩሳሌም ወጡ» የሚለውን ሀረግ እናገኛለን ። በበርካታ ባህሎች፣ «ወጡ» ማለት ወደሰሜን መንዝ ማለት ወደመሆን ይመጣል ። ሆኖም ግን ፣ የመጽሀፍቅዱስ ዝንባሌ ከፍታ መውጣትን ለማድረግ እንጂ አቅጣጫን አይደለም። ኢየሱስ ከገሊላ በመጣበት ጊዜና «ወደ ኢየሩሳሌም በወጣበት» ጊዜ ፣ እርሱ በእውነቱ ወደ ደቡብ አቅጣጫ እየተጓዘ ሲሆን፣ ነገርግን ወደ ከፈትኛ ጉብታ እየወጣ ነበር።

5. ለምን ?

«ለምን» የሚለው ጥያቄ ለመመለስ ሁል ጊዜ እጅግ አዳጋች የሆነ ጥቂ ነው። መልሱ እጅግ አዘውትሮ የሚገኘው ሌሎች ምንባቦችን በማጥናት ነው። አንድ ሰው በኢሳይያስ 7፡14 «ስለዚህ ጌታ ራሱ ምልክት ይሰጣችኋል፤ እነሆ፥ ድንግል ትፀንሳለች፥ ወንድ ልጅም ትወልዳለች፥ ስሙንም አማኑኤል ብላ ትጠራዋለች።» የሚለውን ሀረግ የሚያነብ ከሆነ፣ አንድ ግልጽ የሆነ ጥያቄ የሚሆነው «ድንግል ለምን» ሚሊው ነው። እኛ እንዲሁ ጥያቄውን የምንመልስበት መንገድ፣ «እንደዚያ ለማድረግ እግዚአብሔር የፈለገው መንገድ ነው» በማለት ነው። መልሱ ትክክል ሆኖ እያለ፣ የተሟላ አይደለም ። ለመልሱ በመንመለከትበት ጊዜ፣ የአዳም ሀጢአት ውጤቱ በሰው ዘር ሁሉ ላይ እንደሆነ የሚናገረውን በሮሜ ምእራፍ 5 ውስጥ ያለውን ምንባብ እናገኛለን። አዳም በተባለው ሰው በኩል ፣ እያንዳንዱ የሰው ዘር የሀጢአተኝነት ተፈጥሮ ተሰጥቶታል። ኢየሱስ ምድራዊ አባት ቢኖረው ኖሮ፣ እርሱም ደግሞ ሀጢአተኛ ተፈጥሮ ይኖረው ነበር ። «ለምን» ለሚለው ጥያቄ መልሱ በዚህ ጉዳይ ሲሆን ፣ ይህም ለሀጢአት ክፍያ ለማድረግ ለኢየሱስ ብቃት ወሳኝ በመሆኑ ነው ።

6. እንዴት?

«እንዴት» የሚለው ጥቂ በተቻለ መጠን ሁልጊዜ ለመመለስ አዳጋች ጥያቄ ነው። «ኢሱስ በውሃ ላይ እንዴት ተራመደ» በማለት ምናልባት እንጠይቅ ይሆናል መልሱ የሚሆነው እርሱ እንዲያው በቀላሉ በመንፈስቅዱስ ላይ ተደግፏል የሚል ነው (ሉቃስ 4፡18) ። እንደገናም ፣ «ሰው የምርጫ ነጻነት በሚኖረው ጊዜ እግዚአብሔር እንዴት ታሪክን ይቆጣጠራል» በማለት እንጠይቅ ይሆናል ። ያ ጥያቄ በቀላሉ የሚመለስ አይደለም እናም ይህንን በሚቀጥለው ጥናታችን እንመረምራለን ።

ለ. ሁለት ጠቃሚ የግል ጥያቄዎች

1. ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር የምናደርገውን የግል ግንኙነት ህብረት ለማዳበር ይህ እንዴት ይረዳናል?

ይህ ልንጠይቀው የምንችለው አንዱ እጅግ ጠቃሚው ጥያቄ ነው። በእግዚአብሔር ቃል ጥናት በኩል ያገኘነው እውቀት ከእምነት ጋር መዋሀድ ይገባዋል (ዕብራውን11፡6) ፣ ስለሆነም ከጌታ ጋር የሚኖረን ግንኙነት ያድጋል ። የእግዚአብሔርን ቃል ተክክለኛ እንደሆነና ልንደገፍበት የሚስችል

እንደሆነ መታመን ይገባል። በውጤቱም በፍቅሩ እና ከሰው አእምሮ ባሻገር የተመሰረተው ከጌታ ጋር ያለን ግንኙነት ይሆናል። ሐዋርው ጳውሎስ በኤፌሶን 3፡14-19 በጻፈው ይህንን በግልጽ ተናግሮታል ።

«ስለዚህ ምክንያት በሰማይና በምድር ያለ አባትነት ሁሉ ከሚሰየምበት ከአብ ፊት እንበረከባለሁ፤ በመንፈሱ በውስጥ ሰውነታችሁ በኃይል እንድትጠነክሩ ክርስቶስም በልባችሁ በእምነት እንዲኖር እንደ ክብሩ ባለ ጠግነት መጠን ይስጣችሁ፤ የእናንተ ሥርና መሠረት በፍቅር ይጸና ዘንድ፥ ከቅዱሳን ሁሉ ጋር ስፋቱና ርዝመቱ ከፍታውም ጥልቅነቱም ምን ያህል መሆኑን ለማስተዋል፥ ከመታወቅም የሚያልፈውን የክርስቶስን ፍቅር ለማወቅ ትበረቱ ዘንድ፥ እስከ እግዚአብሔርም ፍጹም ሙላት ደርሳችሁ ትሞሉ ዘንድ።»

እኛ በቀላሉ የእግዚአብሔርን ቃል ለእውቀት ምክንያት ብቻ የምናጠናው ከሆንና ለእግዚአብሔርና ለሌሎች በፍቅራችን ለማደግ የማንፈልግ ከሆንን (ማርቆስ 12፡29-31) ፣ እየታበይን እንመጣለን (1ኛ ቆሮንቶስ 8፡1) ። በምድር ላይ ከማንም ሰው ይልቅ ስነ-መለኮትን የበለጠ የሚያውቀው ፣ ሐዋርው ጳውሎስ፤ (2ኛ ቆሮንቶስ 12፡1-4)፤ የእርሱን ትላቅ የሆነውን ፍላጎቱን እንዲህ በማለት ገልጾታል «እርሱንና የትንሣኤውን ኃይል እንዳውቅ፥ በመከራውም እንድካፈል፥ ወደ ሙታንም ትንሣኤ ልደርስ ቢሆንልኝ፥ በሞቱ እንድመስለው እመኛለሁ» (ፊልጵስ 3፡10) ። ጳውሎስ እንደ አንድ ፈሪሳዊ ፣ ቀድሞውንም በእውቀት ስራ ላይ የነበረ ሲሆን ፣ ነገርግን እንደ አንድ ክርስቲያን ፣ እርሱ ከህያው እግዚአብሔር ጋር ያለውን ወሳኝ ግንኙነት መከታተል ጀምሯል ። የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃሎች ተመልከቱ፤ ታመኑባቸውም፤ እናም እናንተ በጌታ ጸጋና እውቀት ታድጋላችሁ «ነገር ግን በጌታችንና በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋና እውቀት እደጉ። ለእርሱ አሁንም እስከ ዘላለምም ቀን ድረስ ክብር ይሁን፤ አሜን።» (2ኛ ጴጥሮስ 3፡18) ።

1. ከዚያስ እንደት እንኑር?

እያጠናነው ያለውን ጥቅስ ትርጉም አንድ ጊዜ የተረዳነው ስለሆነ፤ ለየአለቱ ህይወታችን እንዴት በሥራ ላይ ማዋል እንዳለብን ለመረዳት መፈለግ ይገባል። በዕብራውያን 12፡1-3 በዚህ ጽንሰ ሀሳብ ላይ አንድ ቅንጅ ምሳሌ ተሰጥቶናል ። በቁጥር 1 እና 2 ተቀምጧል ።

«እንግዲህ እነዚህን የሚያህሉ ምስክሮች እንደ ደመና በዙሪያችን ካሉልን፥ እኛ ደግሞ ሽክምን ሁሉ ቶሎም የሚከበንን ኃጢአት አስወግደን፥ የእምነታችንንም ራስና ፈጻሚውን ኢየሱስን ተመልክተን፥ በፊታችን ያለውን ሩጫ በትዕግሥት እንሩጥ፤ እርሱ ነውርን ንቆ በፊቱም ስላለው ደስታ በመስቀል ታግሦ በእግዚአብሔር ዙፋን ቀኝ ተቀምጦአልና። በነፍሳችሁ ዝላችሁ እንዳትደክሙ፥ ከኃጢአተኞች በደረሰበት እንዲህ ባለ መቃወም የጸናውን አስቡ።»

የዕብራውያን ጸሀፊ በእነዚህ ሁለት ቁጥሮች የመረጣቸው ምሳሌዎች የሩጫ ውድድር እንደሆነ ነው። የታገሱ ሰዎች ይጠብቃሉ (የምእራፍ 11 ጀግኖች) ። ሩጫው ፈጣንና ሩቅ ነው፤ እናም አሸናፊው ወደ ከበረው መቀመጫ ይሄዳል ። ተወዳዳሪው ሊያዘገየው የሚችለውን ማንኛውንም ክብደት ፣ ወይም ደግሞ ሊያደናቅፈው የሚችለውን ማንኛውንም መሰናክል ያስወገወዳል ። ዓይኖቹ ብቸኛው (ኢየሱስ ክርስቶስ) ቀድሞውኑ ሩጫውን ሮጦና ፣ ታግሶ ባሸነፈበት ፣ በፈጻሚው መስመር ላይ ናቸው ። የወደፊቱ ደስታ ከማንኛውም አድካሚ ልምምድ ይልቅ የበለጠ ጠቃሚ ወደመሆን ይመጣል፤ ስለሆነም ሯጩ ይታገሳል ። እንደዚህም በመሆኑ፤ በቁጥር 3 ውስጥ ፣ ጸሀፊው እንደጻፈው ሁለቱን ቁጥሮች ለህይወታችን በሥራ ላይ አውሏቸዋል ።

«በነፍሳችሁ ዝላችሁ እንዳትደክሙ፥ ከኃጢአተኞች በደረሰበት እንዲህ ባለ መቃወም የጸናውን አስቡ።»

ፈተናዎችንና ተቃውሞችን ፣ ስቃይና ሀዘን፣ በክርስቶስ ምክንት ሀፍረትና መዋረድ፣ በምንጋፈጥበት ጊዜ ፣ መሪችንን ልንገነዘብና ደግሞም በእርሱ እንበረታታለን! ያንን አስቡ፤

«ከኃጢአት በቀር በነገር ሁሉ እንደ እኛ የተፈተነ ነው እንጂ፤ በድካማችን ሊራራልን የማይችል ሊቀ ካህናት የለንም፡፡» (ዕብራውያን 4፣15) ።

ሐ. ሁሉንም ጥያቄዎች መመለስ ካልቻልን ምን እናድርግ ?

ጥያቄዎችና መልሶቻቸው ተቃራኒዎች ናቸው፡፡ ማስታወስ ይኖረብናል፤ ሆኖም ግን፤ ከህወ እግዚአብሔር ጋር የሚኖረን ግንኙነት በእምነት ላይ የተመሰረተ ነው፡፡ (ኤፌሶን 2፣8-9፤ ቆላስይስ 2፣6) ስለሆነም የምንፈልጋቸውን ሁሉንም መልሶች በዚህ ጊዜ አናገኝም፡፡ ሆኖም ግን፤ በመጨረሻው ሁሉም ጥያቄዎችን እንደሚመለሱልን እግዚአብሔር ቃል ገብቶልናል፡፡ (1ኛ ቆሮንቶስ 13፣12) ። መጽሀፍት እኛን በህይወት ውስጥ ለመምራት በቂ መረጃን ያቀርቡልናል ።

ፍጥረት

የመጽሀፍቅዱስ የመጀመሪያው ጥቅስ እንዲህ ይነግረናል «በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን ፈጠረ፡፡» (ዘፍጥረት 1፣1) ። የእብራይስጡ ቃል «ፈጠረ» የሚለው ትርጉም «ባራ» የሚለው ቃል ሲሆን ትርጉሙም «አንድ አድስን ነገር ማስጀመር» ማለትም ፤ «አንድን ነገር ከምንም ነገር መፍጠር» የሚለውን የሚያካትት ነው ። እግዚአብሔር ብቻ ነገሮችን ወደ ህልውና ለማመጣት ባራ ተብሎ ተነገረለታል ።

ሀቁ የሆነው እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን ፈጠረ የሚለው በሌሎች በርካታ የመጽሀፍቅዱስ ምንባቦች የተቀመጠ ነው (ኢሳ.40፣26-28 ፤ 42፣5 ፤ 45፣12, 18) ። ለሰው ልጆች እጅግ ትልቅ ለሆነው «የሰው ልጅ እንደት ወደጅማሬ መጣ» ለሚለው ጥያቄ መልስ እምደመሆኑ መጠን ይህንን ሀቅ መቀበል ጠቃሚ ነው ። መልሱም እግዚአብሔር የሰውን ልጅ ፈጥሮታል የሚለው ነው ።

የእብራውያን መጽሀፍ ጸሀፊ ያንን እንዲህ ይነግረናል ፤ «ዓለሞች በእግዚአብሔር ቃል እንደ ተዘጋጁ፤ ስለዚህም የሚታየው ነገር ከሚታዩት እንዳልሆነ በእምነት እናስተውላለን፡፡» (ዕብራውያን 11፣3) ።

ይህም እግዚአብሔር ቃልን እንደተናገረና ሰማያትን ወደህልውና እንዳመጣቸው ያስተምረናል ። ፍጥረት በእግዚአብሔር ስልጣንና ሀይል ወደ ህልውና መጥቷል እንጂ ፤ በአዝጋሚ ለውጥ ሂደት (በኢቮሎሽን) አይደለም (መዝሙር 33፣6 ፤ 148፣4-5) ።

መጽሀፍቅዱስ ደግሞ እግዚአብሔር ሁሉንም ህይወት እንደፈጠረ ይነግረናል (ዘፍጥረት 2፣3-4) ። ሆኖም ግን ፤ ወደፊት አንድ ቀን እርሱ አዲስ ሰማይንና ምድርን ይፈጥራል (ኢሳይያስ65፣17 ፤ 2ኛ ጴጥሮስ3፣10-13 ፤ ራዕይ21፣1) ።

መላእክት

የእግዚአብሔር ቃል ከሰው ልጆች ይልቅ አዋቂ የሆኑ ፍጡራን እንዳሉ የሚነግረን ሲሆን ፤ መላእክት ተብለው ይጠራሉ ።

እነርሱ ከዘፍጥረት እስከ ራዕይ ፤ በመጽሀፍቅዱስ ሁሉ ውስጥ የታዩና የተጠቀሱ ናቸው ። «መላእክ» የሚለው ቃል በእብራይስጥ (ማላክ) እና በግሪክ (አንጀሎስ) በሁለቱም መሰረታዊ ትርጉማቸው ሲሆን አነጋገሩም « መልእክተኞች» ማለት ነው ። ስለዚህ ፤ እነዚህ ፍጥረታት ፤ ማሰብና ግንኙነትን መመስረት

ይችላሉ። እነርሱ እውቀት ያላቸው ስለሆኑ (ማቴ. 8:29; 2ኛቆሮ. 11:3; 1ኛጴጥ. 1:12), ስሜት አላቸው (ሉቃ. 2:13; ያዕቆብ 2:19; ራዕይ 12:17) እንዲሁም ለመምረጥ ችሎታ ስላላቸው (ሉቃ. 8:28-31 ፣ 2ኛጢሞቴዎስ 2:26; ይሁዳ 6) እነርሱ አካል ያላቸው ፍጡራን ናቸው። መልአክት በእግዚአብሔር እንደዚያ እንዲያደርጉ በሚፈቀድላቸው ጊዜ የሰውን ልጅ መልክ ሊይዙ የሚችሉ መንፈሳዊ ፍጡራን ናቸው (ዕብራውያን 1፡14 ፣ ሉቃስ 2፡9 ፣ 24፡4)። እነርሱ ከሰው ልጆች ይልቅ በከፍታ ስፍራ ያሉ ከሰው አዕምሮ በላይ የሆኑ ፍጡራን ናቸው ዕብ.2፡7)። ይህም ማለት እነርሱ ከሰው ልጆች ይልቅ የበለጠ ጠንካሮችና የበለጠ አዋቂዎች ናቸው ማለት ነው (ራእይ10፡1-3) ፣ ይሁንና እነርሱ ሁሉንም ነገሮች አያውቁም (1ኛ ጴጥ.1፡12) ወይም ሁሉንም ሀይል የላቸውም(ማቴ.25፡41) ወይም እንደ እግዚአብሔር በሁሉም ስፍራ በአንድ ጊዜ አይገኙም። በመጽሀፍት ውስጥ ሶስት ብቻ የመለክት አካላዊ ስሞች ተሰጥተውናል። እነርሱም፤ ሚካኤል (ዳንኤል10:13, 21; 12:1; ይሁዳ1:9; ራዕይ 12:7) ፣ ገብርኤል (ዳንኤል 8:16; 9:21; ሉቃስ 1:19, 26) እና ሰይጣን (ራዕይ 12:9) ናቸው።

የእነርሱ ስራ/ፈጠራ

መለአክት ምድርን ለመኖሪያነት መሆን እንድትችል ከመፍጠሩ በትንሽ ነጥብ ቀደም ብለው በእግዚአብሔር ተፈጥረዋል (መዝሙር 148፡2-5 ፣ ኢሶብ 38፡7)። የሰው ልጅ ልጆችን እንደሚወልደው መለአክት ልክ እንዲሁ ልጆችን አይወልዱም (ሉቃስ 20፡35) እንዲሁም እነርሱ አይሞቱም (ሉቃስ20፡36) ፣ ቁጥራቸው ሁልጊዜ ተመሳሳይ ነው። ምንም እንኳን ስንት እንደሆኑ ባይነገረንም ፣ እርሱ ትልቅ ቁጥር እንዳላቸው ነው (ዕብራውያን 12፡22 ፣ ራዕይ 5፡11)። እግዚአብሔር ፍጹም እንደሆነ እናውቃለን እንቀበላለንም (ማቴዎስ 5፡48) እንዲሁም እርሱ አጢኦት አልባ ነው (2ኛ ቆሮንቶስ 5፡21)። እርሱ ፍጹም በመሆኑ፤ ነገሮችን በፍጹምነት አቀማመጥ ያለሀጢኦት ፈጥሯቸዋል በማለት ማጠቃለል ቀላል ነው። በእርሱ ዘንድ ክፋት አያድርም (መዝሙር5፡4)። ይህም በተለየ ሁኔታ፤እርሱ ያለ ሀጢኦት ተፈጥሮ እንደነበርና ከዚያም እግዚአብሔርን ለመቃወም የመረጠውን የሰይጣንን ጉዳይ ይጠቁማል (ሀዘቅኤል 28፡12-15 ፣ ኢሳይያስ 14፡12-14)።

የእነርሱ አደረጃጀት

መለአክት ደረጃ እና አደረጃጀት እንዳላቸው እናውቃለን ፣ ምክንያቱም እነርሱ የሰማይን ጉባኤ የሚወክሉ ሲሆኑ (መዝሙር 89፡5-7) እናም ለውጊያ ተደራጅተዋል (ራዕይ12፡7)። ከፍተኛው መለአክት ደረጃ መለአክት አለቃ ሲሆን መለአክትን በመምራት ለይ የተመሰረተ ማእረግ ነው። ሚካኤል (ይሁዳ9) አንዱ መለአክት አለቃ እንደሆነ የተነገረው (ዳንኤል 10፡13) እርሱ ብቻውን እንደ መለአክት አለቃ የተደራጀ ነበር። እርሱ ከሰይጣን ጋር ለመዋጋት የእግዚአብሔርን መለአክት እንደመራ ተተቅሷል (ራዕይ12፡7) ፣ ስለሆነም አንድ ብቻ መለአክት አለቃ እንዳለ ይታያል። እርሱ በጣም የተለየ ድምጽ አለው (1ኛ ተሰሎንቄ 4፡16)።

እኛ ደግሞ መለአክት «እንደገዢዎች» (ሮሜ.8:38; ኤፌ. 1:21; 3:10; 6:12; ቆላ.1:16; 2:10, 15), “ስልጣናት” (ኤፌሶን 1:21; 2:2; 3:10; 6:12; ቆላ. 1:16; 2:10, 15; 1ኛጴጥ. 3:22), “ሃይላት” (2ኛጴጥ. 2:11) ወይም “ኩፋናት” (ኤፌ. 1:21; ቆላ.1:16; 2ኛጴጥ. 2:10; ይሁዳ 1:8) ሆነው ተደራጅተዋል። እንዲሁም ደግሞ «ሱራፌል» እና «ኪሩቤል» በመባል የሚታወቁ ሁለት የመለአክት ቡድኖች አሉ። ሱራፌል በመጽሀፍቅዱስ ውስጥ በአንድ ምእራፍ ብቻ የተጠቀሰ ሲሆን ስድስት ክንፎች እና የሰው አይነት አካል እንዳለው ተገልጧል (ኢሳይያስ6፡2፡6)።

ኪሩቤል የሚባሉት ደግሞ ሌሎቹ የመለአክት ዓይነቶች ከፍተኛ ቦታን እንደያዙ ስራዳል፤ ምክንያቱም ሰይጣን ከእነርሱ አንዱ ነበር (ሀዘቅኤል 28፡14-16)። ከአዳምና ሄዋን መውደቅ በኋላ እና በውጤቱም ከገነት ከተባረሩ በኋላ ማንም ወደ ህይወት ዛፍ እንዳይደርስ በኪሩቤል እንድትጠበቅ ተደርጓል (ዘፍጥረት3፡24)።

ኪሩቤል ደግሞ በማደሪያው ድንኳን የታቦቱ ክፍል ሆነው እናገናኙዋለን (ዘጸአት25፡18-22 ፣ 26፡1 ፣ 26፡31)።

የእነርሱ አገልግሎት

መለአክት በሰው ለጅ ታሪክ ውስጥ በዋና ዋና ክስተቶች ተሳታፊ ሆነዋል። እነርሱ እግዚአብሔር ምድርን ለመኖሪያነት በፈጠረበት ጊዜ የደስታ ምስጋናን አቅርበዋል (ኢሶብ38፡6-7)። የሙሴ ህግጋት

ሲሰጡ ተሳትፈዋል (ገላት.3፡19 ፤እብ.2፡2) እንዲሁም ደግሞ ለሌሎች እግዚአብሔር እውነት መገለጦች በተደጋጋሚ ጊዜ ተሳትፈዋል (ዳን.7፡15-27 ፤8፡13-26 ፤9፡20-27 ፤ራእይ1፡1 ፤22፡6-8) ። እነርሱ ለእስራኤል ህዝቦች ብቻ ሳይሆን ለሌሎች መንግስታትም ያተኩራሉ (ዳን.12፡1 ፤ዳን.4፡17 ፤10፡21 ፤11፡1 ፤ራዕ.8-9 ፤16) ።

መለአክት የኢየሱስ ክርስቶስን መወለድ አስቀድመው ተናግረዋል (ማቴ.1፡20) ፤ወላጆቹን ወደ ግብጽ እንዲሸሹ አስተንቅቀዋል (ማቴ.2፡13-15) ፤እንዲመለሱም ተናግረዋል (ማቴ.4፡11) በጌቴሴማኒ አትክልት ስፍራ በነበረበት ጊዜ ተገኝተዋል (ሉቃ.22፡43) ፤በትንሳኤው ተገኝተዋል (ማቴ.28፡1-2) ፤ በእርጉቱም ነበሩ (ሥራ.1፡10-11) ።

መለአክት በጥንቷ ቤተክርስቲያን በነቃ ሁኔታ አገልግሎትና እንቅስቃሴ ነበራቸው (ሥራ.8፡26 ፤10፡3 ፤10፡3-7 ፤12፡5-10 ፤12፡11 ፤ማቴ. 25፡31 ፤2ኛተሰሎንቄ 1፡7 ፤ራዕ7፡1 ፤8፡2) ።

መለአክት እግዚአብሔርን ያመለካሉ (መዝ.148፡1-2; ኢሳ. 6፡3), ያመልካሉ (እብ. 1፡6; ረእ. 5፡8-13) እንዲሁም እርሱን ትእዛዝ ይዘው ይወጣሉ (መዝ.103፡20; ራዕይ 22፡9) ።

መለአክት አሁንም አማኞችን ይረዳሉ (እብ.1፡14) እንዲሁም እንዲህ ተነግሮናል« የወንድማማች መዋደድ ይኑር። እንግዶችን መቀበል አትርሱ፤ በዚህ አንዳንዶች ሳያውቁ መለአክትን እንግድነት ተቀብለዋልና።» (ዕብራ.13፡2) ።

ሰይጣን

ሰይጣን ማንነው?

ሰይጣን እውቀት፣ስሜት ፣የመምረጥ ችሎታ ያለው መንፈሳዊ ፍጡር ነው (2ኛ ቆሮ.11፡3 ፤ራእይ12፡17 ፤ሉቃ.22፡31 ፤ኢሳ.14፡12-14 ፤2ኛጢሞ.2፡26) ። ሰይጣን በእግዚአብሔር ቃል ላይ ልክ በኤደን ገነት እንዳደረገው አጠራጣሪ የሆነ ነገርን በማምጣት ዘዴው ይጠቀማል (ዘፍትረት3፡1-5) ።

ምን ሆነ?

ሰይጣን ከፍተኛ ደረጃ የነበረው ፍጹም ሆኖ የተፈጠረ ኪሩቤል ነበር እንዲሁም በኋላ አጢኦትን በማድረጉ በጢሮስ ንጉስ ተመስሎ ምን እንደሆነ ተምረናል (ህዝቅኤል 28፡12-15)። የጢሮስ ንጉስ መልካም የአትክልት ቦታ ቢኖረውም ነገርግን ኤደን ገነት አልነበረም ። የከበረው ድንጋይ የእርሱ መሸፈኛ ነበር (28፡13)።

ሰይጣን እግዚአብሔርን ለመቋቋም ወስኗል ። ይህም በኢሳያስ 14፡12-14 ይገኛል ።የእርሱ ዋና ሀጢአት ተእቢት ነበር (1ኛ ጢሞ.3፡6) ። ሰይጣን ሀጢአትን የፈተረው ነው (ህዝቅኤል28፡15) እናም ለዚህ ሀላፊ ሆኗል (ማቴ.25፡41) ይህ ከእርሱ ልብ ወታ አነጋገር ነው እንዲህ የምናነባቸው

« አንተ የንጋት ልጅ አጥቢያ ኮከብ ሆይ፥ እንዴት ከሰማይ ወደቅህ! አሕዛብንም ያዋረድህ አንተ ሆይ፥ እንዴት እስከ ምድር ድረስ ተቈረጥህ! አንተን በልብህ። ወደ ሰምይ ዐርጋለሁ፥ ዙፋኔንም ከእግዚአብሔር ከዋክብት በላይ ከፍ ከፍ አደርጋለሁ፥ በሰሜንም ዳርቻ በመሰብሰቢያ ተራራ ላይ እቀመጣለሁ፤ ከዳመናዎች ከፍታ በላይ ዐርጋለሁ፥ በልዑልም እመሰላለሁ አልህ። ነገር ግን ወደ ሲኦል ወደ ጉድጓዱም ጥልቅ ትወርዳለህ። የሚያዩህ ይመለከቱሃልና። በውኑ ምድርን ያንቀጠቀጡ መንግሥታትንም ያናወጡ።»

(ኢሳይያስ 14፡12-16)

ከሰይጣን መጀመሪያ ሀጢአት ነጥቦች ከተማርን በኋላ ለምን ለምን እንደዚህ እንደታዘዘን ለማየት ቀላል ነው « ለወገኔ ይጠቅማል በማለት ወይም በከንቱ ውዳሴ ምክንያት አንድ እንኳ አታድርጉ፥ ነገር

ግን እያንዳንዱ ባልንጀራው ከራሱ ይልቅ እንዲሻል በትሕትና ይቀጠር፤» (ፍሊጵስዩስ2፡3) ። እኛ የምንታበይና ራስ ወዳድች ከሆንን ሰይጣንን እየመሰልን ነው ።

የሰይጣን ስሞችና ማእረጎች

እርሱ ሰይጣን ተብሎ ተጠርቷል ። ስሙ ከአብራይስጥ ቃል «ሳታን» ከሚለው ለእርሱ ስም የተሰጠው ነው ይህም ከዚህ ቀጥሎ የተዘረዘሩትን ያለው ማለት ነው ፡- (አሁልቁ 22:22, 32; 1ኛሳሙ. 29:4; 2 2ኛ ሳሙ. 19:22; 1ኛነገስት 5:4; 11:14, 23, 25; 1ኛ ዜና 21:1; Job 1:6, 7, 8, 9, 12; 2:1, 2, 3, 4, 6, 7; መዝ. 109:6; ዘካርያስ 3:1, 2; ማቴ. 4:10; 12:26; 16:23; ማር. 1:13; 3:23, 36; 4:15; 8:33; ሉቃ. 10:18; 11:18; 13:16; 22:3, 31; ዮሐ. 13:27; ሥራ 5:3; 26:18; ሮሜ 16:20; 1ኛ ቆሮ. 5:5; 7:5; 2ኛ ቆሮ. 2:11; 11:14; 12:7; 1ኛ ተሰሎ. 2:18; 2ኛ ተሰሎ. 2:9; 1ኛ ጢሞ. 1:20; 5:15; ራዕ. 2:9, 13, 24; 3:9; 12:9; 20:2, 7) ። ሰይጣን አማኞችን ያለማቋረጥ ይከላል (ራዕ. 12:10), ነገርግን ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ይከላከልልናል (1ኛ ዮሐንስ 2:1-2). ሰይጣን ደግሞም ሰዎች ሀጢአትን እንዲያደርጉ ይፈትናል (ዘፍትረት 3:1-5; ማቴ. 4:3; 1ኛተሰሎንቄ 3:5; ሥራ 5:3; 1ኛ ቆሮ. 7:5). እርሱ ሰይጣን ;ቢያቢሎስ ተብሎ ተጠርቷል። ይህ ቃል «ዲያቢሎስ» ከሚለው የግሪክ ቃል የተወሰደ ነው ። ይህም ማለት አሳችማለት ነው። {ማቴ. 4:1, 5, 8, 11; 13:39; 25:41; ሉቃ. 4:2, 3, 6, 13; 8:12; ዮሐ. 6:70; 8:44; 13:2; ሥራ 10:38; 13:10; ኤፌ. 4:27; 6:11; 1ኛጢሞ. 3:6, 7; 2ኛ ጢሞ. 2:26; እብራውያን 2:14; ያዕቆብ 4:7; 1ኛ ጴጥሮስ 5:8; 1ኛ ዮሐንስ 3:8, 10; ይሁዳ 1:9; ራዕይ 2:10; 12:9, 12; 20:2, 10). እርሱ የቀደመው እባብ ተብሎ ተጠርቷል ይህም ቀደም ሲል በአደን ደረገውን ማሳት ይጠቅሳል (ዘፍጥረት 3:1, 2, 4, 13, 14; 2ኛ ቆሮ. 11:3; ራዕይ 12:9, 14, 15; 20:2). ሰይጣኝ ደግሞ ታላቁ ዘንዶ ተብሎ ተጠርቷል (ራዕይ 12:3, 4, 7, 9, 13, 16, 17; 13:2, 4, 11; 16:13; 20:2).

እርሱ ደግሞ በኤል ዜቡል ተብሎ ተጠርቷል ። (ማቴ. 10:25; 12:24, 27; ማርቆስ 3:22; ሉቃ. 11:15, 18, 19). ሐዋርያው ጳውሎስ አንድ ጊዜ ቤልሆር በማለት ጠርቶታል ይህም ክፋቴን መለክታል ። (2ኛ ቆሮ. 6:15) ።

ሰይጣን እንዲህ ተብሎ ተጠርቷል “የዓለም ነገር” (ዮሐ. 12:31) “የዚህ ዓለም አምላክ” (2ኛቆሮ. 4:4), የስልጣናት አለቃ” (ኤፌ 2:2) እና “በማይታዘዙት ልጆች ላይ የሚሰራው መንፈስ” (ኤፌ. 2:2) ። 4.ሠ.4. እርሱ አሁን እንቅስቃሴው

የሰይጣን ቋሚ የሆነ ዓላማ በሀይለኛ ዝንባሌ የእግዚአብሔርን ዓላማ ለማጥቃት ቢቻለው ለማጥፋት ነው ። ይህንን አላማውን ለማሳካት ማንኛውንም ዘዴ አጋንንት ተብለው የሚጠሩትን መለከክትም በማካተት (1ኛጢሞ. 4፡1) እንዲሁም የጽድቅ አገልጋዮች እንዲመስሉ ራሳቸውን ለወጡትን የሰውልጆችንም (2ኛ ቆሮ 11፡13-15) ይጠቀማል ።

አንድ ሰው ኢየሱስ ክርስቶስን እንደ አዳኙ አድርጎ በሚቀበልበት ጊዜ ፣ሰይጣን የመሰረተውን የአሰራር ዘዴ እና ዓለምን ያሸንፋል (1ኛ ዮሐንስ 5፡4-5) ። ሆኖም ግን ፣ሰይጣን የዳነውን ሰው ለብቻው አይተወውም ። እርሱ እንደ «ሌባ» በመሆን ለመስረት ፣ለማረድና ፣ለማጥፋት ይመጣል (ዮሐንስ 10፡10) ምክንያቱም እርሱ ሰዎችን ሁሉ እጅግ ስለሚጠላ ነው (መዝሙር 69፡1-4 ፣ማቴ. 10፡22) ።

እርሱ ለማጥፋት የሚፈልገው ነገር የእውነተኛ ክርስቲያኖችን ምስክርነት ማጥፋት ነው ስለሆነም ሌሎች ሰዎች ወደ እግዚአብሔር መንግስት ለመምጣት አይፈልጉም ። እርሱ አማኞችን በተለያዩ ሁኔታዎች ይፈትናል (1ና ተሰሎንቄ 3፡5 ፣1ኛ ዮሐንስ2፡15-17 ፣ሥራ 5፡1-3፣1ኛ ቆሮ7፡5) ።

ሰይጣን ለፈተና የተመቻቸውን አማኝ ለማግኘት እንደሚጠበቅ መጽሀፍ እንዲህ በማለት ይናገራል “በመጠን ኑሩ ንቁም፥ ባላጋራችሁ ዲያብሎስ የሚውጠውን ፈልጎ እንደሚያገሣ አንበሳ ይዞራልና፤” (1ኛ ጴጥሮስ 5:8). ከዚህም ከፈተናው በኋላ ወንድሞችን ይከስሳል (ራዕይ 12፡10) ። ከዚህም በተጨማሪ አንድ ሰው የጌታ ደቀ መዝሙር ከመሆን እንዲቆም ጫና እንዲፈጠር በማድረግ ፈተናዎችን ያቀርባል (ሉቃስ 23፡31) ።

የሰይጣን መለከክት

የሰይጣን መለከት የሚባሉት ከእርሱ ጋር ለመሄድ የመረጡት መለከት ናቸው ። ይህም ከአጠቃላይ የመለከት ቁጥር አንድ ሶስተኛውን ያሳትፋል (ራዕይ12፤4) ። እነዚህ መለከቶች «አጋንንቶች» ወይም «ርኩሳን መናፍስት» ተብለው ተጠርተዋል ። አጋንንቶች በአካል ጠንካሮች ሲሆኑ በዚህ ሀይላቸው ብዙ ነገሮችን ይፈጽማሉ (ማርቆስ 5፤3 ፤ ሥራ 19፤16) ። አጋንንቶች እወቀት እንዳላቸው ኢየሱስን ባዩት ጊዜ ለይተው እንዳወቁት በማረቆስ 1፤24 ይታያል ። እነርሱ ደግሞ መዳንን እቅድ የሚያውቁ ሲሆኑ ነገርግን አይቀበሉትም (ያሕቆብ 2፤19) ። የሰይጣን መለከት እንቅስቃሴ እግዚአብሔርን የሚቃወም ማንኛውንም ነገር ያካትታል ። እነርሱ የተገለጠውን እግዚአብሔርን ፍቃድ ለማገልበጥ ይፈልጋሉ ።

አጋንንቶች ከማናኛውም የጣኦት አምልኮና የአስማት አስራር ጋር ይሳተፋሉ (ሥራ16፤16) ። አጋንንቶች ደግሞ የሀሰት ሀይማኖትን ያስፋፋሉ (1ኛ ዮሐንስ4፤1-4 ፤ 1ኛ ጢሞቴዎስ 4፤3-4 ፤ ኤፌሶን 2፤8-9) ። አጋንንቶች አካላዊ በሽታዎችን ለማምጣት ይችላሉ (ማቴ.9፤33) ወይም የአእምሮ መዘባትን በሰዎች ላይ ያመጣሉ (ማርቆስ 5፤4-5) ። ሆኖም ግን ፤ሁሉም በሽታዎች በአጋንንቶች እንቅስቃሴዎች የሚሆኑ አይደሉም ምክንያቱም መጽሀፍቅዱስ በተፈጠረአዊ ህመምና በአጋንንቶች ምክንያት በሚመጡ በሽታዎች መካከል ያሉ ልዩነቶችን አስቀምጧል (ማቴ.4፤24 ፤ ማር.1፤32-37-4 ፤ ሉቃስ 7፤21፤9፤1) ። አጋንንቶች ደግሞ ሰዎችንና እንስሳትን መያዝ ችሎታ አላቸው (ሉቃስ8፤28-31 ፤ ሉቃስ 8፤32-33) ። ይህም ማለት በአንድ ሰው ውስጥ በመግባት የአንድን ሰው አካላዊ ቁጥጥር መያዝ ማለት ነው ። አማኝ የሆነ ሰው በአጋንንት ሊዝ አይችልም ።

ሰይጣን ራሱ እንደብርሃን መለከክ በመሆን ሊገለጥ እንደሚችል መርሳት የለብንም እንዲሁም ደግሞ አገልጋዮቹም የጽድቅ አገልጋዮች እንዲመስሉ ራቻቸውን ሊለውጡ ይችላሉ (2ኛ ቆሮንቶስ 11፤13-15) ። «መንፈስ » የሚናገረው ውሸት መሆኑን ለመወሰን እጅግ ጠቃሚው ነገር እነርሱ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ በሚያቀርቡት መልእክት ነው (1ኛ ዮሐንስ4፤1-4) ።

ሰይጣን አማኞችን በማጓጓት ለማሳሳት የሚጠቀምባቸውን የተለያዩ ዘዴዎችን ማወቅ ጠቃሚ ነው ። ለምሳሌ እንደ ዝና ፣ክብር ፣ገንዘብ እና ሀብት ፣ስልጣን ፣ደስታ የመሳሰሉት እርሱ የተመዱ ስልቶች ናቸው ። እነዚህን ሁሉ ጌታ አብልጦ ሊሰጠን አንደ ሚችል ነግሮናል ምክንያቱም የእግዚአብሔር ልጆች በመሆናችን እርሱ የዘላለምን ህይወትናና ሰማያዊ መንግስት ዜጎች የመሆን መብትን ሰጥቶናል ፤ ሌላው ሁሉ እንደሚጨመርልን የእግዚአብሔር ቃል ይናገራል (1ኛዮሀ 3፤1 ፤ ኤፌሶን 2፤19-20 ፤ ማቴ 6፤25-33) ። የሰይጣንን ዘዴዎች ከመማር በጣም መጠንቀቅ ይገባናል ምክንያቱም የበለጠ የእግዚአብሔርን ዘዴዎች ከመማር ይልቅ የእርሱን ዘዴዎች ለመማር የምንችል ሆነን ካገኘን ያኔ ድሉን ይቀዳጃል ። ሰይጣን በዘዴዎች ለሽዎች ዓመታት ስለተጠቀመባቸው እጅግ ከቁጥር በላይ የሆኑ ማስመስያዎች አዳብሯል ። ይህ እንዳይሆን እውነተኛውን ነገር ወዲያውኑ ለመለየት ዓይነቱን ማወቅ አለብን ። እኛ የሰይጣንን እና የአጋንንቶችን ሥራ ከመገንዘብ ከወደቅን ፤ በእግዚአብሔርና በሰይጣን መካከል ስላለው ግጭት ችልተኞች ወደመሆን እንመጣልን ። ሐዋርያው ጳውሎስ ይህንን በሚመለከት በግልጽ አስጠንቅቆናል እንዲህ በማለት

« የዲያብሎስን ሽንገላ ትቃወሙ ዘንድ እንዲቻላችሁ የእግዚአብሔርን ዕቃ ጦር ሁሉ ልበሱ። መጋደላችን ከደምና ከሥጋ ጋር አይደለምና፤ ከአለቆችና ከሥልጣናት ጋር ከዚህም ከጨለማ ዓለም ገዢዎች ጋር በሰማያዊም ስፍራ ካለ ከክፋት መንፈሳውያን ሠራዊት ጋር ነው እንጂ። ስለዚህ በክፉው ቀን ለመቃወም፤ ሁሉንም ፈጽማችሁ ለመቆም እንድትችሉ የእግዚአብሔርን ዕቃ ጦር ሁሉ አንሡ። እንግዲህ ወገባችሁን በእውነት ታጥቃችሁ፤ የጽድቅንም ጥሩር ለብሳችሁ፤ በሰላም ወንጌልም በመዘጋጀት እግሮቻችሁ ተጫምተው ቁሙ፤ በሁሉም ላይ ጨምራችሁ የሚንበለበሉትን የክፉውን ፍላጻዎች ሁሉ ልታጠፉ የምትችሉበትን የእምነትን ጋሻ አንሡ፤ የመዳንንም ራስ ቁር የመንፈስንም ሰይፍ ያዙ እርሱም የእግዚአብሔር ቃል ነው። በጸሎትና በልመናም ሁሉ ዘወትር በመንፈስ ጸልዩ፤ በዚህም አሳብ ስለ ቅዱሳን ሁሉ እየለመናችሁ በመጽናት ሁሉ ትጉ፤» (ኤፌሶን 6፤11-18) ።

የሰው አፈጣጠር

የሰው አፈጣጠር ታቅዶ የነበረው በእግዚአብሔር አብ ነበር ። እቅዱም በዘፍጥረት 1፡26 እንዲህ ተመዝግቧል « እግዚአብሔርም አለ። ሰውን በመልካችን እንደ ምሳሌዎችን እንፍጠር፤ የባሕር ዓዎችንና የሰማይ ወፎችን፤ እንስሳትንና ምድርን ሁሉ፤ በምድር ላይ የሚንቀሳቀሱትንም ሁሉ ይዝዙ።»

ሁሉም የሰላሴ አካላት ሰውን በመፍጠር ተሳትፈዋል ። ሰውን የመስራት እቅዱም በእግዚአብሔር «መልክና» «ምሳሌ» መሆኑን ያካትታል ። «መልክ» ለሚለው «ሴሌም» በእብራይስጥ እና «ኢኮን» በግሪክ ሁለቱም መሰረታዊ በሆነ ሁኔታ የሰውን ቁሳዊ ክፍል ይጠቅሳሉ ። «ምሳሌ» ለሚለው ደግሞ «ደሙዝ» በእብራይስጥ እና «ሆሞሎሲስ» በግሪክ ሁለቱም ፣መሰረታዊ በሆነ ሁኔታ ቁሳዊ ላለልሆነው ሰው ክፍል የጠቀሳሉ ። የእግዚአብሔር ሰውን መፍጠር እቅድ ፣ቁሳዊ በሆነ መልክና ቁሳዊ ባለሆነ መልክ በሁለቱም ነው ። ሰው ህይወት ፣እውቀት፣ ስነምግባር እና ልክ እንደእግዚአብሔር የመወሰን ችሎታ አለው፤ ነገርግን እንደእግዚአብሔር አይሆንም ። እንደዚያም በመሆኑ ፣ እርሱ ከእግዚአብሔር ጋር ሀብረት የማድረግ ችሎታ አለው ።

ጌታ ራሱ የመጀመሪያውን ሰው ፣ አዳምን ፈጥሮታል ። እርሱ ያደረገውን እንዲህ ተነግሮናል « እግዚአብሔር አምላክም ሰውን ከምድር አፈር አበጀው፤ በአፍንጫውም የሕይወት እስትንፋስን እፍ አለበት፤ ሰውም ሕያው ነፍስ ያለው ሆነ።» (ዘፍጥረት 2፡7) «ህያው» ሚለው ቃል ከእብራይስጡ «ነፊሽ» ከሚለው የተተረጎመ ሲሆን ትርጉሙም «ነፍስ» ማለት ነው ። እግዚአብሔር ሰውን ቁሳዊ አካል ካለው ነገር እርሱ ቀድሞውኑ የምድር አፈር በማለት ከጠራው ቀርጾታል ። እርሱ ደግሞ ሰውን ቁሳዊ ያልሆነውን ክፍል ከምንም ነገር ሰረቶታል (ዘፍጥረት1፡27) ። ከዚያም እርሱ ሁለቱን ሰው ወደሆነው ፍጡር አዋህዷቸዋል ።

ተማሪዎች አዳም የተለየ ፍጥረት እንደነበር አስታውሱ ። እግዚአብሔርም እርሱን በኤደን ገነት ውስጥ በማስቀመጥ ለእንስሳት ሁሉ ስም እንዲያወጣቸው አድርጓል (ዘፍጥረት 2፡8፤19) ። እግዚአብሔር

« እግዚአብሔር አምላክም አለ። ሰው ብቻውን ይሆን ዘንድ መልካም አይደለም፤ የሚመቸውን ረዳት እንፍጠርለት።» በማለት (በዘፍጥረት 2፡18) ተናገረ። ስለሆነም እርሱን የተሟላ ለማድረግ ለአዳም የሚመቸውን እረዳት ለመፍጠር ወሰነ ። እርሷም «ሴት» ተብላ ተጠርታለች ምክንያቱም በተደረገው መለኮታዊ ቀዶ ጥገና ከወንድ ስለተገኘች ነው (ዘፍጥረት 2፡18-23) እናም ስሟ «ሔዋን» ተባለች ምክንያቱም እርሷ የህያዋን ሁሉ እናት ነበረች (ዘፍጥረት 3፡20) ። እንዲህ ማለት ነው እግዚአብሔር ሴትን ገነባት ማለትም እርሱ ያለውን ቁስ የአዳምን የጉድን አጥንት ተጠቅሞ ሴት አድርጉ ሰራትና ሕይወትን ሰጣት (ዘፍጥረት 2፡21-23) ። ወንድ እና ሴት ሁለቱም ቀጥተኛ ፣ ልዩ እና ፈጣን የሆነው አፈጣጠር ውጤቶች ናቸው ።

እግዚአብሔር ደግሞ እንስሳትን ከምድር አፈር አብጀቷቸዋል ህይወትንም ሰጥቷቸዋል (ዘፍጥረት2፡19) ። እንስሳት በእግዚአብሔር መለክ የተፈጠሩ አልተባለላቸውም ። ህይወት እንዳላቸው ማን ሰው ባይከራከርም አንዳንዶች የተወሰነ ደረጃ እውቀት እንዳላቸው ይከራከሩ እንጂ እነርሱ ስህተትና ትክክል በሆኑት ነገሮች መካከል የስነምግባር ውሳኔ ለማድረግ ችሎታው የላቸውም ።

ለ. የሰው ውድቀት

ሰውየውና ሴቲቱ (አዳምና ሔዋን) እግዚአብሔር የሰራቸው በኤደን ገነት ውስጥ እንዲኖሩ ነበር (ዘፍጥረት2፡10፤15) ።የሰውየው ሥራ ኤደን ገነትን እንዲያለማትና እንዲጠብቃት ነበር (ዘፍጥረት 2፡15) ። እግዚአብሔርም ለሰውየው በኤደን ገነት መካከል «ከህይወት ዛፍ» ቀጥላ ከምትገኘው «ከፉንና ደጉን ከምታሳውቀው ዛፍ» በስተቀር ሁሉንም ዘፍ እንድበላ መፍቀዱን ነግሮታል (ዘፍጥረት2፡16) ። አዳም ከሔዋን መፈጠር አስቀድሞ ክፉውን እና ደጉን ከምታሳውቀው ዘፍ ፍሬን በበላ ቀን ሞትን እንደሚሞት ማስጠንቀቂያ ተሰጥቶት ነበር (ዘፍጥረት 2፡17) ። ቅጣቱ ነፍስም በስጋም ሁለቱንም ያካተተ ነው ።

(በራእይ 12፡9 በሰይጣን ቦታ የሚታየው) እባብ ሰውየውን በሴቲቱ በኩል ማግኘት ችሎ ነበር ። እርሱ ሔዋንን ማሳት የቻለ ሲሆን (2ኛ ቆሮንቶስ 11፡3 ፤1ኛ ጢሞቴዎስ 2፡14) ስለሆነም እርሷ ከፍሬው ከበላች በኋላ ለአዳም ፍሬውን ሰጥታዋለች እናም እርሱም በእግዚአብሔር ትእዛዝ ላይ አምጿል (ዘፍጥረት3፡6) ። ወንዱም ሆነ ሴቲቱ ሁለቱም ልዩ ከሆነችው ዛፍ ፍሬ እንዳይበሉ ተነግሯቸው ነበር (ዘፍጥረት 3፡1) ። እባቡ ላመጥመድ ቀላል ወደሆነው በመሄድ በትክክል እግዚአብሔር ካዘዛቸው ተቃራኒ በሆነ መንገድ ውይይቱን በጥያቄ ጀምሯል ።

ጥቂው የነበረው ሴትየዋ የምታውቀውን ለማወቅ እና እግዚአብሔርን ተአዛዝ እንደት በቁም ነገር እንደምትጠብቅ ለማወቅ የተዘጋጀ ነበር ። ለእባቡ የሴቲቱ መልስ የተገለጠ ነበር (ዘፍጥረት3፡2-3) ። እርሷ እባቡን ለማረምና ለመከራከር ከእግዚአብሔር ትዛዝ ውጪ ቃላትን በመጨመር ተጠቀመች «እንዳትነኩትም» ባማለት ። ስለዚህ በእግዚአብሔር ቃላ ላይ ለመጨመር የመጀመሪያዎቹ ሆኑ ። የሰይጣን ፍላጎት እግዚአብሔርን ወደ ውጪ በመተው በዚህ ዓላም ላይ የራሱን ተአዛዝ ለመፍጠር ነው ። እባቡ የሴቲቱን ስሜት እይታና እውቀት ማርኳል (ዘፍጥረት 3፡6) ። በዚህ ነጥብ ላይ ሴቲቱ በእምነት መራመድ አቆመች ።እርሷ በእግዚአብሔር ላይ መታመኗን አቁማ በረሷ መታመን ጀመረች ። ሰይጣን እንደእግዚአብሔር አዋቂ እንደምትሆን ነግሯታል (3፡5) ። አዳምና ሄዋን ሁለቱም ፍሬውም በመብላት ሀጢአትን ቢሰሩም ቅጣታቸው ግን የሁለቱም የተላያየ ነበር ። አዳምና ሄዋን ወዲውኑ በእግዚአብሔር ተአዛዝ ላይ እንዳመጹ ሲገነዘቡ ፍርሀት ያዛቸው ።እነርሱ አሁን በራቂትነታቸው መተፋፈር ጀመሩ ። (ዘፍጥረት 2፡25 ፤3፡7) ከዚያም ሀፍረታቸውን ለመሸፈን የበለስ ቅጠል አገለጸው (ዘፍጥረት 3፡7) እንግዲህ እነርሱ ራሳቸውን ከእግዚአብሔር ለመደበቅ ሞከሩ (3፡8) ። ይህ ሰው ራሱን ለማዳን ያደረገው የመጀመሪያው ሙከራ ነው ። ሐ. ለሰው ውድቀት የተላለፈው ቅጣት

እባቡ ቅጣትን ለመቀበል የመጀመሪያው ነው ። እርሱ በዘመኑ ሁሉ ምድርን አፈር እንዲበላ ተረግሟል (ዘፍጥረት3፡14) ። እባብ ሰይጣን አልነበረም ፤ነገርግን ሰይጣን በእባቡ ውስጥ ነበር (ሰይጣን ራሱ በምድር ክብብ ይዞር ነበር [ኢዮብ1፡6 ፤2፡1] እንዲሁም ወንድሞችን ለመክሰስ ወደ ሰማይ ይሄዳል [ራእይ12፡10]) ። እባብ የሰይጣን መጠቀሚያ መሳሪያ በመሆኑ ከምድር እንስሳተት ተለይቶ የተረገመ ሆኗል (ዘፍጥ.3፡14) ። እባቡን እንድናገር ሀይልን የሰጠው ሰይጣን ስለነበር ፤እርሱ ፍርዱን ተቀብሏል፤እየቀጠለ ባለው የታሪክ ሂደት ውስጥ በእርሱና በሴቲቱ ዘር መካከል ጠላትነት አለ (ዘፍጠረት 3፡15) ። ይህም በትክክል ስለመሲሁ በዘፍጥረት የሚገኘው የመጀመሪያው ማረጋገጫ ነው ። እባቡ የሴቲቱን ዘር(የመሲሁን) ሰኮና እንደሚቀጠቅጥ ይህም መስቀሉን የሚመለከት ሲሆን እንዲሁም የሴቲቱ ዘር/መሲህ እባቡን ራስ ይቀጠቅጣል የሚለው የክርስቶስን ድል የሚመለከት ነው ።

የሀጢአት የመጀመሪያው ቅጣት የነበረው ጥፋተኝነት ስሜት ነው (በራቂትነታቸው ማፈር ዘፍጥረት 3፡7) እና ሀብረትን ማጣት (ራሳቸውን መደበቅ ዘፍጥረት3፡8) ። ሴቷ በምትወልድበት ጊዜ ትልቅ ጭንቀት እንደሚሆንባት (ዘፍጥረት 3፡16) እና ፈቃዷ ወደ ባሏ እንዲሆን ቃል ተገብቶላታል ።

በአዳም ላይ የነበረው መርገም ለመመገብ እንዲችል በከባድ ስራ ምድርን እንዲጠቀምባት ተደርጓል (በፊትህ ወዝ እንጀራን ትበላለህ) የሚለው ተላልፎበታል (ዘፍጥረት 3፡17-19) ። የተከለከለችውን ፍሬ በመብላት የሆነው የመጀመሪያው ቅጣት አልተረሳም ። አዳም ሀጢአትን ባደረገ ጊዜ ፤ በዚያ ውስጥ ከእግዚአብሔር ጋር የነበረውን ሀብረት ስላጣ በመንፈሳዊው ሞቷል ። እርሱ አካለዊ ሞትም በ930 ዓመቱ ሆኗል (ዘፍጥረት5፡5) ።

እግዚአብሔር ለአዳምና ለሄዋን እንስሳን ቆዳ ባለበላቸው ጊዜ እርሱን ጸጋ አሳይቷል (ዘፍጥረት 3፡21) ። እንስሳን ቆዳ ለማግኘት እንደ መስዋእት የሆነ አንድ ንጹህ እንስሳ መኖር አለበት ። ይህም በመሲሁ የሚሟላው፤ ግልጽ በሆነ ሁኔታ ለሀጢአቶች ክፍያ የተደረገ አንድ መስዋእት ስእል ነው (እብ.10፡10፤12) ። አዳምና ሄዋን በእግዚአብሔር ልብስን ከለበሱ በኋላ ፤ከኤደን ገነት እንዲወጡ ተደርገዋል (ዘፍጥረት3፡22-24) ። ከዚያም እንዲህ ተደርጓል

«እግዚአብሔር አምላክም አለ። እነሆ አዳም መልካምንና ክፉን ለማወቅ ከእኛ እንደ አንዱ ሆነ፤ አሁንም እጁን እንዳይዘረጋ፥ ደግሞም ከሕይወት ዛፍ ወስዶ እንዳይበላ፥ ለዘላለምም ሕያው ሆኖ እንዳይኖር፤ ስለዚህ እግዚአብሔር አምላክ ከዔድን ገነት አስወጣው፥ የተገኘባትን መሬት ያርስ ዘንድ። አዳምንም

አስወጣው፥ ወደ ሕይወት ዛፍ የሚወስደውንም መንገድ ለመጠበቅ ኪሩቤልንና የምትገለባበጥ የነበልባል ሰይፍን በዔድን ገነት ምሥራቅ አስቀመጠ።»

ሰው አሁን እንደወደቀ እና አሁን በአእርግጥን ስር በመሆን፤ በወደቀበት ሁኔታ ለዘላለም መኖር መልካም እንዳልሆነ በምንገነዘብበት ጊዜ እግዚአብሔር ያንን ለምን እንዳደረገ ለመወሰን አዳጋችኋል ይሆንብንም ። ሞት ለአማኞች መልካም ይሆናል ምክንያቱም እነርሱ ልክ እንደ መሲሁ፤ ክርስቶስ ፍጹምና ንጹህ በሆነ የትንሳኤ አካል ይነሳሉ (1ኛ ዮሀንስ 3፡2) ፤ እንዲሁም የህይወት ዘፍ ባለበትና መርገም በሌለበት ወደሰማይ ይወሰዳሉ (ራዕይ 22፡2-3) ።

መ. የሰው ተፈጥሮ

1. አካል

የሰው አካል እግዚአብሔር አዳምን በመልኩ ከምድር አፈር ባበጀው ጊዜ ተጀምሯል (ዘፍጥረት 1፡26) ፤ እንዲሁም ሄዋንን ከአዳም ውስጥ ሰርቷታል (ዘፍጥረት 2፡7፤21) ። አዳምና ሄዋን ልጆችን ወልደዋል ። የመጀመሪያዎቹ ሁለቱ ቃየን እና ኦቤል ነበሩ (ዘፍጥረት 4፡1-2) ። የቀረው የሰው ልጅ ከአዳምና ከሄዋን የመጣ ነው ።

አካል የሰው ቁሳዊ ክፍል ነው ። ይህም የማየት፣ የመንካት፣ የመስማት፣ የመቅመስ እና የማሸተት ስሜቶች ያሉት ነው ። አካል ቁሳዊ ያልሆነውን ሰው ክፍል ለማስቀመጥ በእግዚአብሔር የተዘጋጀ እጅግ አስገራሚ ቅንጅት ነው ። ጌታ ለሀጢአቶቻችን እንደ መስዋእት አድርጎ የእርሱን ምድራዊ አካሉን አቅርቧል (1ኛ ቆሮንቶስ 11፡24) እና ከዚያም ከአብ ጋር አስታርቆናል ስለሆነም «ያለነቀፋ እና ያለነውር» እንሆናለን (ቆላስይስ 1፡21-22) ጌታ ለሀጢአቶቻችን የከፈለልን በአካሉ ነው (1ኛ ጴጥሮስ 2፡24) ።

በተመሳሳይ ሁኔታ ፤ ክርስቶስን «እንደመምሰል» (1ኛ ቆሮንቶስ 11፡1) ፤ አካላችን እርሱ እንደ ፈቃዱ እንዲጠቀምበት ህያው ቅዱስ መስዋእት በማድግ ለጌታ አቅርበናል (ሮሜ 12፡1-2) ። ክርስቶስ በህይወታችን በየትኛውም ክፍል በኩል በአካላችን በሞታችንም እንኳን መክበር አለበት (ፍሊጵስይስ 1፡20) ።

አካላችንን ለአገልግሎት እንድናዘጋጅ የእኛን ድርሻ ማድረግ ይጠበቅብናል (1ኛ ቆሮንቶስ 9፡27) ፤ በአካላችን ምን እንዳደርግንበት አንድ ቀን እንደምንጠየቅ እንወቅ (2ኛ ቆሮ. 5፡10) ። እጅግ ትንሽ የሆነችው አካላችን ክፍል ምላሳችን /አንደበታችን፣ ከንግግር መጠበቅ አለባት (ያእቆብ 3፡2-5) ። የእኛ አካል የኢየሱስን ለሀጢአቶቻችን የመሞቱን መልእክት እንዲሸከም መጠቀሚያ ነው ስለሆነም አሁን ህይወት አለን (2ኛ ቆሮ. 4፡10) ።

አንድ ቀን ምድራዊ አካላችን ወደፊት በሞት በማይጠየቅበት ወደ አዲሱ አካል ይለወጣል (1ኛ ቆሮ. 15፡40-44) ። እርሱም ልክ በትንሳኤው እንደ ከበረው የኢየሱስ ክርስቶስ አካል ይሆናል (ፍሊጵ. 3፡20-21) ። ይህ አዲሱ አካላችን ከጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ጋር ሙሉና ፍጹም የሆነ ህብረት እንዲኖረን ያደርገናል (2ኛ ቆሮ. 5፡6-8) ።

2. ነፍስ

ነፍስ ቁሳዊ ያልሆነው የአካላችን ክፍል ነው ። እርሱ ለመታየት ፣ ለመዳሰስ ፣ ሊደመጥ ፣ ሊቀመስ ወይም ሊሸተት አይችልም ። አካል ያለ ነፍስ ለመኖር ስለማይችል (ዘፍጥረት 35፡18) ፣ ብዙ ጊዜ የእብራይስጡ «ነፊሽ» እና የግሪኩ «ፕሱቸ» ቃል በቀላሉ እንደ «ነፍስ» ሳይሆን ነገርግን እንደ «ህይወት» ወይም «አካል» ተብሎ ተተርጉሟል ። አዳም በተፈጠረ ጊዜ ፤ መጽሀፍቅዱስ እንዲህ ይላል «እግዚአብሔር አምላክም ሰውን ከምድር አፈር አበጀው፤ በአፍንጫውም የሕይወት እስትንፋስን እፍ አለበት፤ ሰውም ሕያው ነፍስ ያለው ሆነ።» (ዘፍጥረት 2፡7 ፤ 1ኛ ቆሮ 15፡45) ።

እግዚአብሔር አዳምና ሄዋንን ነፍስ በእርሱ እስትንፋስ በኩል እንደፈጠራቸውና ፤ እንዲሁም ሁሉም የሰው ዘር አባል ነፍስ የተሰጠው በዚህ መልኩ መሆኑን በቃላት እንመን (ዘጸአት 1፡5) ። ነፍስ በአካል ውስጥ የሚሰራውን ለመወሰን ስንፈልግ ፤ በመጀመሪያ እግዚአብሔር ነፍስ እንዳለው መገንዘብ ይገባናል (ማቴ. 12፡18፤ እብራውያን 10፡38) እናም የሰው ልጅ በመልኩ ተፈጥሯል (ዘፍጥረት 1፡26-27) ። በሰው ነፍስ ውስጥ ትክክል እና ስህተት የሆነውን የስነ ምግባር ወሳኔ መወሰንና የመምረጥ ችሎታ እንዳለ መገንዘብ ይገባናል ። ነፍስ የስነ ምግባር ውሳኔን ያደረገ ስለሆነ፤ እንግዲህ ነፍስ አዳኝ ያስፈልገዋል በማለት ለማጠቃለል እንችላለን (መዝሙር 41፡4). ኢየሱስ የሰጠው አካሉን ብቻ

ሳይሆን፤ነገርን ለጠፋው ሰው ልጅ ለፍሱንም ጭምር ነው (ማቴዎስ 20:28; ማርቆስ3:4; ዮሀንስ 10:11, 15, 17; 15:13) እና እንዲህ በመሆኑ ፤እንዲህ መባል አለበት **“ለነፍሳችን እረኛ እና ጠባቂ”** (1ኛጴጥሮስ 2:25). ባለማመን በኩል ነፍስ ለመዳን አትችልም ወደ ሲኦል ትሄዳለች (ማቴዎስ 10:28; 16:26) ።

የሰው ልጅ ውሳኔ ሊደርግባቸው ከሚያስፈልጉት ጥቂቶቹ ፤እግዚአብሔርን መውደድ (ዘዳግም 6:5; 10:12-13; 30:6) ትክክል እንደሆነ አምነን ስንሰራ ራሳችንን ለፈጣሪችን አደራ መስጠት (1ኛ ጴጥሮስ 4:19) እና ራሳችንን (ነፍሳችንን) ለወንድሞቻችን መስዋት (1ኛ ዮሀንስ 3:16) ናቸው ።

ነፍስ ልታዝን የምትችል (ኢዮብ 30:25), መራር (2ኛ ነገስት 4:27) ልትሆ የምትችል ሲሆን ፤ጥልቅ ሀዘንን ትለማመዳለች (መዝሙር 43:5; ኤርምያስ 13:17; ማቴ. 26:38), (ሉቃ. 2:35), የምትረበሽ (ሮሜ 2:9) እና የምትጠላ (2ኛ ሳሙኤል 5:8) እንዲሁም ደግሞ የምታፈቅር (መሀልየመሀልይ 1:7; 3:1-4), ጌታን የምታከብር (ሉቃ.1:46) ልትደሰት የምትችል (ሉቃ፤ 12:19) ናት ።

3.የሰው መንፈስ

መንፈስ የሚለው ቃል በእብራይስጥ«**ኒፍ**»ሲሆን በግሪክ ደግሞ «**ኒውማ**» ነው ። ይህ ቃል በመጽሀፍት ውስጥ ለጥናት አዳጋች የሆነ ርእስ ነው ምክንያቱም ለመተንፈስና ለመንፈስቅዱስ ለሆኑት ለሁለቱም ቃላት ጠቅም ላይ በመዋሉ ነው ። ስለዚህ የሰው መንፈስና እርኩስ መንፈስ ስላለ ፤ በምናጠናበት ጊዜ በአውደምንባቡ ላይ በመደግፍ በጥንቃቄ መሆን አለበት ።

የሰው መንፈስ በእግዚአብሔር የተቀረጸ እና የመነጨ የመንፈሳዊ ህይወት ሀይልና የሰው ቁሳዊ ያልሆነው ክፍል አካል ነው (መክብብ 12፤6-7 ፤ዘካርያስ12፤1 ፤ዕብራውያን 12፤9) ፤በተለየ ሁኔታ በመንፈስቅዱስ ተቀረጸ ነው (ዮሐንስ3፤6 ፤6፤63) ። ሰው መንፈስ ለህይወት አስፈላጊ ነው (ሉቃስ8፤55 ፤ያዕቆብ2፤26) ።

በዚህም መሰረት ቀደም ሲል ባጠናናቸው የአተረጓጉም መርሆዎች መሰረት ፤ ስለ ሰው መንፈስ ጥቂት መሰረታዊ ሀቆችን ለመወሰን ከእነርሱ ውስጥ ግልጽ ሆኑ ምንባቦችን እንወስድና እንጠቀማለን ። ሰውን መንፈስ ገጸ-ባህሪያት ስንመለከት ፤በርካቶቹን ሰው መንፈስ ገጸ-ባህሪያትን በፍጥነት እናያለን ፤ ነፍስ (የመጨረሻው ርእሳችን) ፤እና ልብ (የሚቀጥለው ርእሳችን) ተመሳሳይ ናቸው ።ሆኖም ግን፤ የሰው መንፈስ ከሰው ልብና ነፍስ የተለየ እንደሆነ የእግዚአብሔር ቃል እንደሚነግረን ፤ማስታወስ ይገባናል (ዕብራውያን4፤12) ።

ከሰው መንፈስ ጋር የተያያዙ ጥቅሶችን ስናጠና ፤ አራት ተግባሮች እንዳሉት እናገኛለን ፤

3.ሀ. መረጃን መቀበል

በራሱ መንገድ የሚመጣን መረጃ ሊቀበል ይችላል፤ ለምሳሌ ጸጋ (ገላትያ6፤18 ፤ፍሊጥና1፤25) ፤የስነምግባር እውነት (ሚልኪያስ2፤15-16) እናመገለጥን (ኤፌሶን1፤16-17) ። መነሳሳት ይችላል (ሥራ17፤16) እንዲሁም መነቃቃት ይችላል (1ኛ ዜና5፤26 ፤ዕዝራ1፤1፤5) ።

3.ለ. መረጃን መገምገም

የሰው መንፈስ ደግሞ የተቀበላቸውን መረጃዎች መገምገም ይችላል ። ትእይንቶችን ሊገነዘብ ይችላል (ኢዮብ6፤4) ፤ ሀሳባንን ውቃል (1ኛ ቆሮንቶስ2፤11) ፤ አጥብቆ ስባል (መዝሙር 77፤6) ፤ይረዳል (ኢዮብ 20፤3 ፤32፤8) ፤እንዲሁም ስለገምገማው ይጠበባል (ዘጸአት 28፤3 ፤ዘዳግም 34፤9 ፤ኤፌ31፤16-17) ።

3.ሐ. ውሳኔ ማድረግ

አንድ ጊዜ የሰው መንፈስ መረጃዎችን ተቀብሎ ገምግሟል ፤ እናም የትኛውን እርምጃ መውሰድ እንዳለበት ይወስናል ። በመንፈስቅዱስ ለመመራት መቀጠልን (ሥራ20፤22-23) ፤ለእግዚአብሔር መስጠትን (መዝሙር31፤5) ፤እምነት እንዲኖር (2ኛ ቆሮንቶስ4፤13-14) ፤ ንስሃ ለመግባት (ኢሳ.57፤15 ፤66፤2) ፤ወይም በእግዚአብሔር ላይ ፊትን መመለስ (ኢዮብ15፤13) እና በእርሱ አለመታመንን (መዝሙር78፤8) ለመምረጥ ይችላል ።

3.መ. ምላሽ መስጠት

ሁኔታዎችን በንጉሠዋለት ፣ በምንገመግምበት እና ውሳኔ በምናደርግበት ጊዜ ፣ የሰው መንፈስ የተወሰኑ ቁጥር ባላቸው መንገዶች ምላሽ ይሰጣል ፣ ሀጢአቶችም ቢሆኑ እንኳን

የሰው መንፈስ ከዚህ በታች እንደተመለከቱት የተወሰነ ቁጥር ባላቸው ሁኔታዎች ይገለጻል ፡

- መቆጣት የሚችል ፡፡ መሳፍንንት 8:3; መክብብ 7:9; 10:4
- በፍጥነት መቆጣት የሚችል ፡፡ ምሳሌ 14:29 (የቁጣ መንፈስ)
- መጨነቅ የሚችል፡፡ ኢዮብ 7:11
- መታበይ የሚችል፡፡ መዝሙር 76:12; ምሳሌ 16:18; መክብብ 7:8
- መሰበር የሚችል ፡፡ መዝሙር 51:17; ምሳሌ 15:13; 17:22; 18:14; ኢሳ. 65:14
- መናገር የሚችል ፡፡ ምሳሌ 17:27
- መገደድ የሚችል ፡፡ ኢዮብ 32:18
- መሰበር የሚችል ፡፡ መዝሙር 34:18; ምሳሌ 15:4
- መሸንገል የሚችል ፡፡ መዝሙር 32:2
- መርከስ የሚችል ፡፡ 2ኛ ቆሮንቶስ 7:1
- መደበር የሚችል ፡፡ ዘጸአት 6:9 (መከፋት የመጨነቅ መንፈስ ነው።)
- ማዘን የሚችል ፡፡ 1ኛ ቆሮንቶስ 5:3-5; ቆላስይስ 2:5
- መሳሳት የሚችል ፡፡ ኢሳይያስ 29:24
- የጌታን መገኘት መለማመድ የሚችል ፡፡ 2ኛ ጢሞቴዎስ 4:22
- ራሱን መግለጽ የሚችል ፡፡ ምሳሌ 29:11 (ቁጣ መንፈስን ይገልጣል።),
- ጸጥ ማለት የሚችል ፡፡ መዝሙር 77:3; 143:7; ኢሳይያስ 57:16; 61:3; ህዝቅኤል 21:7
- ለሰው ታማኝ መሆን የሚችል ፡፡ ምሳሌ 11:13 (እምነት የሚጣልበት ታማኝ መንፈስ ነው።)
- ልብን ሊካ የሚችል ፡፡ ሥራ 18:25; ሮሜ 12:10-11
- ቂል መሆን ሚችል ፡፡ ህዝቅኤል 13:3
- ጨዋ መሆን የሚችል ፡፡ 1ኛ ቆሮንቶስ 4:21; ገላትያ 6:1; 1ኛ ጴጥሮስ 3:4
- ለገተታ መሰጠት የሚችል ፡፡ ሥራ 7:59
- ማዘን የሚችል ፡፡ ኢሳይያስ 54:6
- መደንደን የሚችል ፡፡ ዘዳግም 2:30
- ቅዱስ መሆን የሚችል ፡፡ 1ኛ ቆሮንቶስ 7:34
- ክብር ሊኖረው የሚችል ፡፡ 2ኛ ቆሮንቶስ 12:18
- ትሁት መሆን የሚችል ፡፡ ምሳሌ 16:19; 29:23
- ቀናተኛ መሆን የሚችል ፡፡ ዘሁልቁ 5:14
- በእግዚአብሔር ፈቃድ ወስጥ መኖር ሚችል ፡፡ 1ኛ ጴጥሮስ 4:6
- ታማኝ መሆን የሚችል ፡፡ ዘሁልቁ 14:24
- በቁ ማድረግ የሚችል ፡፡ ዕብራውያን 12:23
- ሰዎችን ማነቃቃት ሚችል ፡፡ ዘጸአት 35:21; ምሳሌ 16:2; ራዕይ 19:10
- መንቃሳቀስ የሚችል ፡፡ ዮሐንስ 11:33
- አዲስ ማድረግ ሚችል ፡፡ ዘዘወቅኤል 11:19; 18:31; 36:26
- መጨቆን የሚችል ፡፡ 1ኛ ሳሙኤል 1:15
- መገርም የሚችል ፡፡ መዝሙር 142:3; 143:4
- ማቀድ የሚችል ፡፡ ሥራ 19:21
- ድሃ መሆን የሚችል ፡፡ ማቴዎስ 5:3
- መጸለይ የሚችል ፡፡ 1ኛ ቆሮንቶስ 14:14-16
- መጠበቅ የሚችል ፡፡ ኢዮብ 10:12; ኛ ተሰሎንቄ 5:23
- ጸጥ ማለት የሚችል ፡፡ 1ኛ ጴጥሮስ 3:4
- የዘረኝነት ባህሪ ሊኖረው የሚችል ፡፡ ኢሳይያስ 19:3; ኤርምያስ 51:11
- መታደስ የሚችል ፡፡ 2ኛ ቆሮንቶስ 7:13

- መደሰት የሚችል :: ሉቃስ 1:47
- መታደስ የሚችል :: ኤፌሶን 4:21-24
- ማረፍ የሚችል :: 2ኛ ቆሮንቶስ 2:13
- መነቃቃት የሚችል :: ዘፍጥረት 45:27; 1ኛ ሳሙኤል 30:12
- በራሱ መዝነት የሚችል :: ምሳሌ 16:32
- ሊያዝን የሚችል :: 1ኛ ነገስት 21:5
- ጌታን መፈለግ የሚችል :: ኢሳይያስ 26:9
- ማገልግል የሚችል :: ሮሜ 1:9
- በበሽታ መጽናት የሚችል :: ምሳሌ 18:14
- በረጅሙ መተንፈስ የሚችል :: ማርቆስ 8:12
- መጽናት የሚችል :: መዝሙር 51:10
- ጠንካራ መሆን የሚችል :: ሉቃስ 1:80
- ለሌሎች መገዛት የሚችል :: 1ኛ ቆሮንቶስ 14:31-32
- መታዘዝ የሚችል :: ዕብራውያን 12:9
- በጊዜ መወሰን የሚችል :: 2ኛ ጢሞቴዎስ 1:7
- መቸገር የሚችል :: ዘፍጥረት 41:8; ኢዮብ21:4; ዳንኤል 2:1-3; ዮሐንስ13:18-21
- ከቁጥጥር ውጪ መሆን የሚችል :: ምሳሌ 25:28
- ከጌታ ጋር አንድ መሆን የሚችል :: 1ኛ ቆሮንቶስ 6:17
- ከአማኞች ጋር አንድ መሆን የሚችል :: ፍሊጵስዩስ 1:27
- መድከም የሚችል :: ኢያሱ 2:11; መሳፍንንት 15:19; 1ኛ ነገስት 10:4-5
- ፈቃደኛ መሆን የሚችል :: መዝሙር 51:10-12
- ማምለክ የሚችል :: ዮሀንስ 4:23
- መዳናችንን ለማረጋገጥ የሚችል :: ሮሜ 8:16

4.ልብ

የሰው«ልብ» በመጽሀፍትዱስ ውስጥ ግንዛቤ የተደረገበት የጥናት ርዕስ ነው። የእብራይስጡ «ልብ» እና ግሪኩ «ካርዲያ» የሚሉት ቃላት በአንድ ላይ ለልብ 1,000 ጊዜ ያህል ጥቅም ላይ ውለዋል :: ቃሉ አስቀድሞ በደም ለተሞላውና ደም ዝውውርን ስለሚቆጣጠረው በሰውነታችን ውስጥ ስለሚገነው የአካል ክፍል ሚናገር ነው :: ልብን በተለያዩ መንገዶች በምንገነዘብበት ጊዜ አራት የተለያዩ ትርጉሞች ተጨምረው እናገኛለን ፤

4.ሀ. የእውቀት ማእከል

ልብ እውቀት ማእከል እንደሆነ ተደርጎ ይታወቃል :: እርሱ ለመገምገም (ዘዳግም8፣5) ፣ ለመበረታታት (መዝሙር 119፣11) ፣ እና ለማቀድ (ዕብ.4፣12) ችሎታ አለው :: ልብ ደግሞ ለክፋት ስራዎችና ድረጊቶችም ምንጭ ሊሆን ይችላል (ማቴዎስ15፣19-20) ::

4.ለ. የስሜት ማእከል

ልብ የስሜት ማእከል ተደርጎ ጥቅም ላይ ውሏል :: እርሱም ለማፍቀር (ዘዳ. 6:5), ፍላጎት ሊኖረው (መዝሙር37:4), መደሰት (መዝሙር 104:15; ኢሳይያስ 30:29; ቆላስስ 3:16). ልብ ደግሞ በሀዘን ሊሞላ (ነህምያ 2:2; ሮሜ 9:2), መራር (መዝሙር 73:21) እና ራሱን ሊወቅስ (ኢዮብ 27:6) ይችላል ::

4.ሐ. የፈቃድ ማእከል

ልብ የፈቃድ ማእከል ነው :: እርሱም እግዚአብሔርን መፈለግ (ዘዳግም 4:29), መለወጥ (ዘጸአት 14:5) ይልቁንም ለእግዚአብሔር የደነደነ (ዘጸአት 8:15; እብራውን 4:7) ሊሆን ይችላል ::

4.መ. የመንፈሳዊ ህይወት ማእከል

ልብ የመንፈሳዊ ህይወት ማእከል ነው ። እግዚአብሔር እንዲህ ይላል

“እያሱስ ጌታ እንደ ሆነ በአፍህ ብትመሰክር እግዚአብሔርም ከሙታን እንዳስነሣው በልብህ ብታምን ትድናለህና፤ ሰው በልቡ አምኖ ይጸድቃልና በአፉም መስክሮ ይድናልና።” (ሮሜ10:9-10) ። ለአማኞች ልባቸው ወልድ ማደሪያ ነው (1ኛ ጴጥሮስ3:15; ኤፌሶን 3:17) እንዲሁም ለመንፈስቅዱስ ማደሪ ነው (ኛ ቆሮንቶስ 1:22) ።

5.ንቃተህሊና

ንቃተ ህሊና የሚለው ቃል በአዲስ ኪዳን ብቻ ይታያል ።ንቃተህሊና ተግባር በብሉይ ኪዳን ውስጥ «በልብ » ተተርጉሟል (1ኛ ሳሙኤል 24፥5 ፤ኢዮብ27፥6) ። ላልዳነ ሰው ህሊና ምናልባትም መልካም መሪው ሊሆን ይችላል (ሮሜ2፥15 ፤ዮሀንስ8፥9) ። አንድ ሰው በተከታታይ ለእግዚአብሔር መለኪያዎች የሚያምጽ ከሆነ ፤ህሊናው «ረክሷል» ይባላል (ቲቶ 1፥15) ፤ነገርግን ህሊና ከክፋት ሊነጻ ይችላል (እብራውያን10፥22) ።

የክርስቲያን ህሊና ፤ በመንፈስቅዱስ የማሳመን አገልግሎት በኩል ፤ በህይወት የተለያዩ ግንኙነቶች ውስጥ ትክክል ወደሆነው ሊገፋው ይችላል ። እርሱም ለመንግስት መመሪዎች እንዲታዘዝ (ሮሜ 13:5) ፍትህዊ ባልሆነ ቀጣሪው ስር መሸከምን (1ኛጴጥሮስ 2:19) ሊገፋው ይችላል ።

6.አእምሮ

አእምሮ የሚለው የግሪኩ ቃል«ኖአስ» ነው ። አእምሮ ሁሉም ስሜቶች፤ሀሳቦች፤እናእውቀት በአንድ ላይ ሆነው ለግምገማና ለመደምደሚያ የሚገኙበት ስፍራ ነው ። ቃሉ ሰውን የአንጎል እንቅስቃሴና እንዲሁም ነፍስን እንቅስቃሴ ያካትታል ።

አእምሮ አንጸባራቂ ህሊና መቀመጫ ነው።፤ ያዳኑትም ሆኑ ያልዳኑት ሁለቱም አእምሮ አላቸው (ሮሜ14፥5) ።ለአንድ ሰው እግዚአብሔር በሰጠው አእምሮ እንደት እንደሚሰብና እንደሚጠቀምበት ማወቁ ጠቃሚ ነው (ኤፌሶን 4፥17-18 ፤ዕብራውያን4፥12) ። እግዚአብሔር አእምሮ ስላለው እናም እኛ እንድናውቀው ስንፈልግ (ሮሜ 11፥34 ፤1ኛ ቆሮንቶ2፥16) ፤ እርሱን እንድንወደው አእምሮን የሰጠን ስለሆነ (ማቴ.27፥37 ፤ማረወቆ.12፥30 ፤ሉቃ.10፥27) እንድሁም እርሱን እንድንረዳው አእምሮን ሰጥቶናል (ሉቃ.24፥45) ። የክርስቲያን አእምሮ የአብን እና የወልድን እውነት ለማወቅ የተቀረጸ ነው (1ኛ ዮሐንስ5፥20) ።

ልክ አእምሮ በእግዚአብሔር አገልግሎት ውስጥ ጥቅም ላይ ሊውል እንደሚችለው (ማር.12፥30) እንዲሁም ከእግዚአብሔር ተለይቶ መጥፋት ወይም በእግዚአብሔር ላይ ማመጽን ሊመርጥ ይችላል (ሮ.1፥28 ፤2ኛ ጢሞ.3፥8) ።እርሱ ይልቁንም የእግዚአብሔር ጠላትም ሊሆን ይችላል (ቆላ.1፥21) ። ስለዚህ አእምሮ ።፤መርከስ ይችላል (ቲቶ1፥15) ። አንዳውም የአማኝም አእምሮም ቢሆን በትእቢት በመነፋት ራስወዳድ ወይም የስጋን ነገር ብቻ በሚሰበስቡ ጊዜ ውጤታማ ላይሆን ይችላል (1ኛ

ቆሮንቶስ14፡14 ፤ሉቃስ 1፡51 ፤ኤፌሶን 2፡3 ፤ቆላስ.2፡18) ። እንዲሁም የሀሰት አስተምህሮን እንደትክክል ነው ብሎ በማመን ሊናወጥ ይችላል (2ኛ ተሰሎንቄ2፡2) ።

7.ስጋ

ስጋ የሚለው ቃል ህይወት ላለው ፍጡር ሁሉ ቁሳዊ የሆነው አካል ክፍል ነው (ዘፍጥረት 2፡21 ፤ዘጸአት12፡8 ፤ሉቃስ24፡39) ወይም የእርሱ አጠቃላይ የአካሉ ክፍል ማለት ይቻላል (ዘፍጥረት6፡17-18 ፤1ኛ ቆረ.15፡39 ፤ዕብራውን5፡7) ። እግዚአብሔር በኢየሱስ ክርስቶስ አማካኝነት እንደ ዳዊት ትውልድ በመሆን (ሮሜ 1፡3 ፤9፡5) ፤ በስጋ መጥቷል (ዮሐንስ1፡1 ፤1፡14 ፤1ኛ ጢሞቴዎስ 3፡16) ። ይህም ማለት እግዚአብሔር እውነተኛ ሰበሰባዊነት አለው ማለት ነው ። እርሱ የሀጢአተኛውን ሰው ስጋ በመምሰል መጥቷል ፤ንግርግን እርሱ ስጋ ሀጢአተኛ አልነበረም (ሮሜ 8፡3) ። ኢየሱስ የመጣው ሀጢአቶቻችንን በመሸከም በሰውና በእግዚአብሔር መካከል ሰላምን ለመመስረትና የሰይጣንን ሀይል ለመስበር ነው (ኤፌሶን 2፡14-15 ፤ቆላስ.1፡22-23 ፤ዕብ.2፡14 ፤1ኛ ዮሀንስ4፡2) ።

እግዚአብሔር በስጋ የመምጣቱ አስፈላጊነት የብሉይ ኪዳን ስእሎች አሉት ። «የማደሪው ደንኳን እና የቤተ መቅደሱ «መጋረጃ»ኢሱስ ክርስቶስ ለሰው ልጆች ሁሉ በእግዚአብሔር የሚሆነው የዘላለም ህይወት በስጋው የመዳንን በር እንደሚከፍት ሰእል ነበር (እብራውያን 10፡19-20 ፤ማቴዎስ27፡51) ። «መና» እስራኤላውን ለአርባ አመታት በምድረበዳ የተመገቡት መና የክርስቶስን አዳኝነትና ድጋፍ ምሳሌ ነበር (ዘጸአት 16፡31-35 ፤ዮሀንስ6፡51-56) ።

የክርስቶስ ስጋ መስቃየትና ዓለማዊ እንድንመስለው ለሰው ልጆች ሁሉ ሞዴል የሆነ ነው (1ኛ ጴጥሮስ4፡1-2) ። የሰው ልጅ ስጋ በመጽሀፍት እይታ እጅግ በተደጋጋሚ የሀጢአት መጠጊያ እና ከመንፈስቅዱስ ጋር ቋሚ የሆነ ጦርነት የሚያድረግ ነው (ገላትያ 5፡16-1) ።የመንፈስቅዱስ ተግባራት ክፍል ከሆኑት አንዱ የሀጢአትን ችግር እና ውጤቱን መጠቀም ነው (ዮሐንስ 16፡8-11) ።

በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ ስጋ የሚገለጥባቸው የተወሰኑ ገጽ-ባህሪያት አሉት ። ስጋ ያለመንፈስ ህያው አይሆንም

(ዮሐንስ 6:63), ስጋ መውለድ የሚችለው የስጋን ብቻ ሲሆን፤ መንፈስቅዱስ ደግሞ ለስጋ መንፈስን ሊሰጠው ይገባል (ዮሐንስ 3:6) ። ስጋ በፈተና ደካማ ነው (ማቴዎስ 26:41), ስለዚህ ስጋ አእምሮ የሚስብበትን መንገድ ይጎዳዋል, (ቆላስ2:18) ። ስለሆነም ክርስቲኖችየስጋ ስልጣን በላያቸው ለባቸውን ለማገልገል በመማር ማደግ አለባቸው (ኤፌሶን 6:5) ። ስጋ የመለኮትን ሀገመለኪያዎች ለመቃዎም የተመቻቸ ስለሆነ፤ስልታንን መቀበል ጦርነት ነው (ሮሜ 7:5) ።የእኛ በስጋ ያለን ጊዜ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ የምኖረው ነው (1ኛ ጴጥረሮስ 4:6).ስጋ ብዙ ድካሞች አሉበት ።ሀጢአትን በመቃወም ደካማ ነው (ሮሜ 6:19), እንዲሁም ዓለም ለስጋ በሀጢአት የተሞሉ ነገሮችን ልታቀርብለት ትችላለች (1ኛ ዮሐንስ 2:16) ። የስጋ ምኞትና አምሮት ለስጋ ንቅዘትን ያመጣል (ገላትያ 6:8) ።

ስጋ ደግሞ በጾታዊ ግንኙነትም ደካማ ነው ።ጋብቻ ወንድና ሴት አንድ ስጋ የሚሆኑበት ህብረት ነው ። ስለሆነም የስጋ ምኞት ግብረሰዶማዊነትን (ወንድ ከወንድ ጋር መጋባትን፤ ሌዚቢኒዝም (ሴት ከሴት ጋር መጋባትን) ከመፈለግ ጀርባ ይታገላል ። (ማርቆስ 10:8; ይሁዳ 1:7) ። በፈቃድ የሚደረግ ሀጢአት ስጋን ወደማጥፋት ያመራል (1ኛ ቆሮንቶስ 5:5) ። ስጋ ህግን በመጠበቅ ጽድቅን ለመግለጽ አይችልም (ሮሜ 3:19-20) ፤እንዲሁም ስጋ ብቻውን መልካም ሊደርግ አይችልም (ሮሜ 7:18) ። ወይም የእግዚአብሔር በረከቶች ለሰጋና ለደም አይደሉም (1ኛ ቆሮንቶስ15:50) ። ስጋ መለኮታዊ አብርሆት ያስፈልገዋል (ማቴዎስ 16:17) ።

በአማኞች ህይወት ውስጥ በስጋ ወስጥ ውጊያ አለ ። አንድ ሰው በኢየሱስ በሚያምንበት ጊዜ ፣ኢየሱስ ክርስቶስ እርሱን ሀጢአቶች ለመክፈል በስጋው እንደሞተለት ያውቃል (ገላትያ 5:24) ። አማኝ የስጋውን ሐጢአቶች መቀጠል ወይም የመንፈስቅዱስ ነገሮችን ለመምረጥ ይገባዋል(ሮሜ 8:3-13) ። የስጋን ፍላጎቶች ለማሸነፍ የሚችለው የመንፈስቅዱስ ሀይል ብቻ ነው (ገላትያ 3:3; 5:16) ። ሆኖም ግን ፣የምንጋፈጣቸው እውነተኛ መንፈሳዊ ውጊያዎች ከሰዎች ስጋ ጋር ሳይሆኑ ፣(2 ኛቆሮንቶስ 10:2-3) ፣ ነገረግን ውጊያው ከሰይጣን እና ከእርሱ ሀይላት ጋር ነው (ኤፌሶን 6:12) ።

8.የሀጢአት ተፈጥሮ

ሀቁ የሆነው ከአዳም ወደ ሰው ዘር ሁሉ የተላለፈው ሀጢአት «ሀጢአተኛ ተፈጥሮ»በሚል ቃል ይገለጻል ። ይህም ማለት እያንዳንዱ ሰው ዘር አባል (ምድራዊ አባት ከሌለው ከኢየሱስ ክርስቶስ በስተቀር) የፍርድ ውጤት ያለውን አዳም ሀጢአተኛ ተፈጥሮ ተቀብሏል (ሮሜ 5፣12-14 ፤18-19) ።

ይህ «የሀጢአትተፈጥሮ» የስጋ አካል ሲሆን እናም በእያንዳንዱ ግለሰብ ህይወት ውስጥ የግል ሀጢአትን ያነቃቃል ። የሰውን የሀጢአት ተፈጥሮ በምእራፍ 7 ውስጥ እናጠናለን ።

9.ፈቃድ

የሰውን ፈቃድ የሚመለከቱ ሁልት የግሪክ ቃላት አሉ ። የመጀመሪያቀው ቃል “ቴሌማ” ሲሆን ፍላጎትን ያመለክታል። ሁለተኛው ቃል ደግሞ “ዐወሌማ” ሲሆን ማቀድን ወይም ማደራጀትን ያመለክታል ።

እግዚአብሔርን ፍላጎት ወይም እቅድ የሚመለከት ሲሆን፣ነገርግን ሰው በእግዚአብሔርመልክ ስለተፈጠረ ሰውን ፍቃድ እንዳለው ያመለክታል ። የሰው ፍቃድ ጠንካራ ሊሆን ይችላል ። እንዲያው ሰው ለእግዚአብሔር መምረጥ ቢችል ፣እርሱ የሚመርጠው ከእግዚአብሔር ተቃራኒ የሆነውን ነው ። (ኢያሱ 24:15) ።እንዲሁም “የስጋችንና ልቦናችንን ፈቃድ እያደረግን” (ኤፌሶን 2:3) ይላል ። ሰው ፈቃድ በውስጡ ያለውን ሀጢአተኛ ተፈጥሮ ለማሸነፍ በራሱ የጥንካሬ ብቃት የለውም (ሮሜ 7:15-21) ።መንፈስቅዱስ በክርስቶስ በኩል ሄልን ይሰጠዋል “ሁሉን ለማድረግ” (ፍሊጵስዩስ 4:13) ።

የሰው ፍቃድ የቱንም ያህል ጠንካራ ቢሆንም ምንም አይደል ያ ጥንካሬው ሰውየውን ሊያድነው አይችልም (ዮሀንስ 1:12-13) ። እርሱ በስሙ በማመን የኢየሱስ ክርስቶስን ስጦታ መገበል ይገባዋል (ዮሀንስ 1:12-13; ሥራ 4:12) ። አንድ ሰው በእግዚአብሔር ልጅ፣በኢየሱስ ክርስቶስ በሚያምንበት ጊዜ ፣ያ ሰው የዘላለም ህይወት ይኖረዋል ደግሞም በፍጹም አይጠፋም (ዮሐንስ 6:39-40) ።

እግዚአብሔር የሰው ፈቃድ ከእርሱ ፈቃድ (ፍላጎት) ጋር እንዲስማማ ይፈልጋል ።ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ ይህንን ሀቅ አስተምሮታል ኖሮታልም (ዮሀንስ 5:30; 6:38, 39) ። ምንም እንኳን ዳዊት ለብዙ አስቃቂ ጊዜያት ቢወድቅም የእርሱ ፍላጎት እንደእግዚአብሔር ፈቃድ በመሆኑ ምክንያት እንደ እግዚአብሔር ልብ የሆነ ሰው ተብሎ ተጠርቷል (ሥራ 13:22) ።

የመላእክት ግጭት

እንደእውነቱ ከሆነ በዚህ የትምህርት ርእስ ጥናት ውስጥ በእግዚአብሔርና በሰይጣን መካከል ውጊያ እንዳለ ተጠቅሷል ። ይህ ውጊያ የመለከት ግጭት በመባል ይታወቃል ። የዚህ ዝርዝሩ እጅግ ሰፊ ሲሆን ከዚህ ትምህርት መርሃግብር እይታ ውጪ ነው ። ሆኖም ግን ፣ ልክ ስለሰው ስንጠይቅ «የሰው ልጅ ለምን እዚህ ሆነ»? ለሚለው ጥያቄ መልስ ለማግኘት እንደጠየቅነው ሁሉ ለመለከት ጥያቄም መልስ ላመግኘት እንዲረዳን አጭር ገለጻ ጠቃሚ ነው

በተወሰነ ነጥብ ከሰው መፈጠር ቀደም ብሎ ፣እግዚአብሔር ሌሎች ዓይነት ፍጥረታትን ለመስራት ወስኗል ። እነዚህ ፍትረታት «መለከት» ተብለው ይታወቃሉ ። የመለከቱ አለቃ የእግዚአብሔርን ቦታ ለመውሰድ የሞከረው ሉሲፈር ነው (ኢሳያይስ 14:12-14) ። ሉሲፈር ሀጢአትን አድርጓል (ህዝቅኤል 28:11-19) እናም ዲቢሎስና ሰይጣን በመባል ወደመታወቅ መጥቷል (ራዕይ

12:9) :: ሰይጣን ለእርሱ ወደተዘጋጀው ዘላለማዊ የእሳት ባህር የእርሱ ተከታዮች ከሆኑት መለከት ጋር እንዲጣሉ ተፈርዶባቸዋል (ማቴዎስ 25:41) ::

ሰይጣን በእግዚአብሔር ውሳኔ ላይ ቅሬታ አለው ፤ ምክንያቱም ውሳኔው ገና አልተፈጸመም ::ይህ ከኢየሱስ ክርስቶስ የ1,000 ዓመታት አገዛዝ በኋላ ይፈጸማል (ራእይ 20:14) :: ሰው በመካከል ላይ ያለ ሲሆን ፤ ስለዚህ ፤ በእግዚአብሔርና በሰይጣን መካከል ያለውን ግጭት ለማርገብ ሚና አለው ::

ሐዋርያው ጳውሎስ ግጭቱ አማኞችን ህይወት እንደሚነካ ግልጽ አድርጎታል :: በኤፌሶን 6:12, እርሱ እንዲህ ይናገራል ፤ «የዲያብሎስን ሽንገላ ትቃወሙ ዘንድ እንዲቻላችሁ የእግዚአብሔርን ዕቃ ጦር ሁሉ ልበሱ:: መጋደላችን ከደምና ከሥጋ ጋር አይደለምና፤ ከአለቆችና ከሥልጣናት ጋር ከዚህም ከጨለማ ዓለም ገዢዎች ጋር በሰማያዊም ስፍራ ካለ ክክፋት መንፈሳውያን ሠራዊት ጋር ነው እንጂ::» ለአማኞች እውነተኛው ግጭት ከሰይጣንና ከሀይላቱ ጋር እንጂ ከሌሎች ሰብአዊ ፍጡሮች ጋር አይደለም :: በዚህ ውጊያ ውስጥ መሳተፍ እንችል ዘንድ ማድረግ ለብን እንዲህ ተጽፋል

“ከእነዚህ በክፉው ቀን ለመቃወም፤ ሁሉንም ፈጽማችሁ ለመቆም እንድትችሉ የእግዚአብሔርን ዕቃ ጦር ሁሉ አንሡ:: እንግዲህ ወገኖቻችሁን በእውነት ታጥቃችሁ፤ የጽድቅንም ጥሩር ለብሳችሁ፤ በሰላም ወንጌልም በመዘጋጀት እግሮቻችሁ ተጫምተው ቁሙ፤ በሁሉም ላይ ጨምራችሁ የሚንበላበሉትን የክፉውን ፍላጻዎች ሁሉ ልታጠፉ የምትችሉበትን የእምነትን ጋሻ አንሡ የመዳንንም ራስ ቁር የመንፈስንም ሰይፍ ያዙ እርሱም የእግዚአብሔር ቃል ነው::” (ኤፌሶን 6:13) ::

የውጊያው ሙሉ ዝርዝር እና የእኛ ትክክለኛው ሚና አሁን ሙሉ በሙሉ አይታወቁም ነገርን አንድ ቀን ለእኛ ይገለጣሉ (1ኛ ቆሮንቶስ 13:12) :: ለአሁኑ ያወቅነው ይበቃናል :: በእምነት እንመላለስ (ዕብራውያን 11:6) እንዲሁም እግዚአብሔርን በመውደድ እና እርስበእርስ በመዋደድ እንመላለስ (ማርቆስ 12:29-31) ::

መገለጥ፤ መጽሀፍቅዱስ

መጽሀፍቅዱስ ለሰው ልጆች እግዚአብሔር ራሱን የገለጠበት የተጻፈው ክፍል ነው :: እርሱ ደግሞ ባደረጋቸው ስራዎቹ ራሱን ገልጧል (ሮሜ1፤20) :: «መገለጥ» የሚለው ቃል አንድ ተሸፍኖ የነበረውን ነገር እንዲታወቅ መሸፈኛውን መገለጥ ማለት ነው :: እግዚአብሔር በተጻፈው ቃሉ በኩል እንድታይና እንዲታወቅ አድርጓል :: እግዚአብሔር በታሪክ በኩል ለበርካታ ሰዎች ራሱን በመገለጥና ራሱን የገለጠበትን እንድጽፉት አነሳስቷቸዋል ::ይህም ሂደት በመንፈስ መነደሳት (ኢንስፓይሬሽን) ተብሎ ይጠራል :: ይህንን መገለጥና በመንፈስ መነዳት እግዚአብሔር ስለመራውና ስለተቆጣጠረው፤ በመጀመሪያው ቅጂ ላይ ያለ ምንም ስህተት ተጽፎ ነበር :: ስለዚህ ፤ የእግዚአብሔር ቃል ፤ መጽሀፍቅዱስ የበላይ በላስልጣንነት እንዳለውና እንደዚያም በመሆኑ ፤ በሁሉም መንፈሳዊ ጉዳዮች መመሪያን ነው ::

ከ1450-400ክ.ክ.ል.በ. ብሉይ ኪዳን በመባል የሚታወቁትን በአንድ ላይ የጠተረዙትን 39 የተለያዩ መጽሀፍትን እንዲጽፉ በርካታ ጸሀፊዎችን በመንፈስ እንዲነዱ አድርጓል :: ከ46-96 ዓ.ም ድረስ ደግሞ አዲስ ኪዳን በመባል የሚታወቁትን ተጨማሪ 27 መጽሀፍትን እንዲ

የእግዚአብሔር ቃል በርካታ ምንባቦች በቀላሉ ልንማራቸው የምንችላቸው ስለሆኑ፤ በምናጠናበት ጊዜ ትጋትና ትእግስት አስፈላጊዎች ናቸው:: (2ኛ ጢሞቴዎስ 2፤15) ፤ እኛ ውስን በሆነው እንደሰበአዊ ፍጡራን፤ ወሰን የሌለውን የእግዚአብሔርን አእምሮ ለመረዳት በምንሞክርበት ጊዜ፤ አንዳንድ ጊዜ ብቃት ያለው መረዳት እየተካሄደ መሆኑን ማዎቅ ይገባናል ::

ኃጢአትን በቋሚነት መናዘዝም ደግሞ ጠቃሚ ሲሆን፤ እግዚአብሔር ህይወታችንን እንዲነጻ እንፍቀድ፤ እናም ትልቅ የሆነው ከእርሱ ጋር የሚኖረንን ህብረት እንከታተል።(1ኛዮሐንስ 1፥6-10) ።ሐጢአቶቻችንን መናዘዝን አስፈላጊነት መገንዘብ ለማናኛውም አስተሳሰብ፤ንግግርና ድርጊት

ጌታ ኢሱስ ክርስቶስ፤ስሜታዊያን በመሆን እንድንቀጥል የሚደርገን ሲሆን ይህ ከእግዚአብሔር ፈቃድ አንጻር አይደለም።

ጌታኢሱስ ክርስቶስ፤ «ፈቃዱን ሊያደርግ የሚወድ ቢኖር፥ እርሱ ይህ ትምህርት ከእግዚአብሔር ቢሆን ወይም እኔ ከራሴ የምናገር ብሆን ያውቃል።» (1ኛ ዮሀንስ 7፥17) በማለት ተናግሯል። ዓላማው ከህወ እግዚአብሔር ጋር ግንኙነትን ለማዳበር ከሆነ፤ከዚህም ማንናውም እውቀት ያንን ግንኙነት ማንጸት

ወይም መደገፍ ይኖርበታል።እውቀት ያለ ፍቅር ከሆነ ውጤቱ ተእቢት ነው። (1ኛ ቆሮንቶስ 8፥1) የእናናተ ዓለማ በቀላሉ የእውቀት ጥያቄ ከሆነ እና ከህያው እግዚአብሔር ጋር ግንኙነት ለማድረግ ካልሆነ፤እንግዲህ ያገኛችሁት እውቀት የጎደለና የጠፋ ይሆናል።

ለ. ከእግዚአብሔር ቃል የግል መጽሀፍቅዱስ ጥናት የሚገኙ አምስት ጥቅሞች ትልቅ እምነት

ታላቁ የቤተክርስቲያን የስነ መለኮት ሰው፤ ሐዋርው ፓውሎስ፤ለእራሱ «በእምነት እንጂ በማየት አትመላለሱ» በማለት ተናግሯል። (2ኛ ቆሮንቶስ 5፥7።በጸጋ በእምነት ወደ መዳን እንገባለን። (ኤፌሶን2፥8-9) ። እናም ከጳውሎስ አንጻር ፤እንዲሁ ስለገባን፤እናም አንመላለስ (ቆላስዶስ2፥6-7) ።

አዲስ እውቀት

«በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋና እውቀት ስናድግ» ከእግዚአብሔር ቃል የምናገኘው አዲስ እውቀት አለ። (2ኛ ጴጥሮስ 3፥14-18) ። ይህ እውቀት እኛን ወደ በእርሱ ጸጋ በበለጠ እንድንበረታታ ይመራናል። ነገርግን በእውቀት ከማደጋችን ጎን ለጎን ፤የእግዚአብሔርን ቃል በመጽሀፍት በኩል ስንሰማ (ሮሜ 10፥17)እና እርሱንም ለሆሉም ነገሮች ስናምን በእምነትም እናድጋለን።

የህይወታችን መንጸት

የእግዚአብሔር ቃል ለህይወታችን መንጸት አስፈላጊ ነው ምክንቱም ቃሉ እውነት ነው (ዮሐንስ 17፥17) ። ምንም እንኳን አማኞች ብንሆንም፤ በህይወታችን በሀጢአት ችግሮች ይኖሩብናል። (1ኛዮሐንስ 1፥6-10) ፤ ስለሆነም የትኞቹ ሃጢአቶች እንደሚኖሩ ለመወሰን እንችል ዘንድ የእግዚአብሔርን ቃል መማር ይገባናል። ከዚያም እኛ ለፈውስና ለመንጸት በመረዳት ለመጸለይ አእንችላለን። (መዝሙር51) ። ክርስቲኖች ዘወትር በእግዚአብሔር ቃል ለይ «እንደሚጨምሩና» ይህንንም መጨመር ለቅድስና እንደሚደርጉት እጣችሁ አስታውሱ ። ይህም «ህግ አጥባቂነት» ተብሎ የሚጠራ ሲሆን፤ይህም ማለት ሰዎች ለቅድስና ደረጃ የራሳቸውን ህጎች ይጨምራሉ ማለት ነው። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ይህንን አይነቱን ልምምድ በግልጽ ተቋቁሞታል (ማርቆስ 7፥1-13)፤ስለሆነም እግዚአብሔር ላስቀመጣቸው ደረጃዎች ጥንቃቄ የተሞላበት አትኩሮት ለማድረግ መጠንቀቅ ይገባናል።

በአገልግሎት ኃይል ማግኘት

«የክርስቶስን አእምሮ» ስናጠና በህይወታችን ውስጥ በስራ ላይ ሲሆን (2ኛ ቆሮንቶስ 2፥14-16) ፤በአገልግሎታችን ውስጥ ኃይል ይኖራል። (ኤፌሶን 2፥10) ። እኛ ከሰይጣንና ከሰራዊቱ ጋር በጦርንት ላይ ነን። ስለዚህ፤ከራሳችን ብርታትና ችሎታ ባለፈ ኃይል ያስፈልገናል። (ኤፌሶን 6፥10-18) ።ኃይል የእግዚአብሔርን ፈቃድ ከመታዘዛችን ይመጣል ምክንያቱም በእኛ ውስጥ የሚሰራው እርሱ እግዚአብሔር ነው ።«ስለ በጎ ፈቃዱ መፈለግንም ማድረግንም በእናንተ የሚሠራ እግዚአብሔር ነውና።» (ፊሊጵስዮስ 2፥13) ።፤

ለአገልግሎት መሳሪያ

በእግዚአብሔር ቃል እውቀት፣ በጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ስም እውነትን መለማመድ እንችላለን (ቆላስዮስ 3፡16-17) ። እንዲሁም ለጠፋቸውና እየሞተች ላላቸው ዓለም ማወጃ እንችላለን (ዮሐንስ 17፡17-19፤ ዕብራውያን 5፡12) ። በእግዚአብሔር ቃል ግንኙነት ቀዳሚ ዓላማ ሆነው «የክርስቶስን አካል ለመገንባት፣ ለአገልግሎት ቅዱሳንን ማዘጋጀት ነው።» (ኤፌሶን 4፡11-13) ። ሌሎችን «ለማዘጋጀት» እኛ በመጀመሪያ ራሳችንን ያዘጋጀን መሆን እንደሚገባን ይተይቃል ።

መጽሀፍ ቅዱስ በቀላሉ አንደማንኛውም ተራ መጽሀፍ አይደለም ። እርሱ የህይወት ዘመናቸው ከ1.500 ዓመታት በላይ በሚራራቁ ከአርባ በላይ በሆኑ ጸሀፊዎች ተጽፏል ። ኢየሱስ ክርስቶስ «መጽሀፍ» በማለት ጠርቶታል ። (ዕብራውያን 10፡7) ። ያለ እርሱ ሰው ፍጹም የሆነውን የቅድስና ደረጃ አሊያም በህይወቱ የሚስፈልገውን ጸጋ ለማወቅ አይችልም ። እግዚአብሔር የተጻፉ ቃላት እንዲኖሩት የመረጠ ሲሆን እንደዚያ ስለሆነም የእርሱ ደረጃ ግልጽ ነው። የተጻፈው ቃል በእምነት የሚቀበሉትና በታሪክ(ቀድሞውኑ በተከሰቱ ትእይንቶች) የተረጋገጠ ነው። ሰው በጸሎት በኩል ለእግዚአብሔር ይናገራል ። እግዚአብሔር በቅድሚያ ለሰው በተጻፈው ቃሉ በኩል ይናገራል ።

ትልቅ አብላጫ ለው ህዝብ ከመጽሀፍት መጀመሪያው ቋንቋ የተተረጎመውን መጽሀፍቅዱስ ትርጉሞች ይጠቀማል። አብዛኛዎቹ የብሉይ ኪዳን መጽሀፍት በእብራይስጥ ተጽፈዋል። ብቸኛ የሆኑት ግምቶች በዳንኤል መጽሀፍ ውስጥ፣ ከምእራፍ 2 እስከ 7 እና በእዝራ መጽሀፍ ውስጥ ከምእራፍ 4 እስከ 7 የሚገኙት ናቸው። እነዚህ ምእራፎች አብዛኛዎቹ አይሁዶች እነዚህ መጽሀፎች ተጽፈውባቸው በነበረው ዘመን ይናገሩት በነበረው ለእብራይስጥ እህት ቋንቋ በሆነው በአርማይክ ቋንቋ ተጽፈዋል ። ሁሉም የአዲስ ኪዳን መጽሀፍት በኮይኔ(በተለመደው) በግሪክ ቋንቋ ተጽፈዋል። ምእራፎችና ቁጥሮች የመጀመሪያው መነሳት ከሆነ በኋላ በርካታ ምንባቦችን ለማግኘት ቀላል ለማድግ በሰዎች የተጨመሩ ናቸው ። እንደያም በመሆኑ፣ እነርሱ በእግዚአብሔር እስተንፋስ የሆኑ አይደሉም፤ ነገርግን እነርሱ እነዚህን ክፍሎች ባህላዊ በሆነ ሁኔታ እንደት መረዳት እንደተደረገባቸው ለመረዳት ለእኛ ጣቀሚ ለሆነ ዓላማ አገልግለዋል።

በመንፈስ በመነሳት የሆነው የእግዚአብሔር ቃል

እያንዳንዱ ነጠላ ክፍል የሆነው የእግዚአብሔር ቃል በእግዚአብሔር እስተንፋስ የመጣ ነው (2ኛ ጢሞቴዎስ 3፡16-17)፤ እናም እንደዚያው ጠቃሚ ነው ። «በመንፈስ መነሳት» ከሰው ብልሃት፣ አብርሆትና መገለጥ የበለጠ ነው ። ምክንያቱም እርሱ በመለኮታዊ የተነሳሳ ነው። እርሱ «የእግዚአብሔር እስተንፋስ» ራሱን በሰው ማንነት በኩል መግለጽ ነው ።

ሕያው የሆነው የእግዚአብሔር ቃል መገለጥ

መጽሀፍቅዱስ የህያው የእግዚአብሔር ቃል -የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ በጽሁፍ መገለጥ ነው ። «መገለጥ» ማለት አዲስ መረጃን መስጠት ማለት ነው። «አብርሆት (Illumination)» መንፈስቅዱስ፣ በእኛ ውስጥ በስራ ላይ በሚሆንበት ጊዜ የሚከሰት ሲሆን ለቃሉ ተማሪ «መገለጥን» ሊረዳው የሚችል ያደርገዋል ። የተጻፈው ቃል ህው ቃል ሳይሆን፣ እርሱ የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ መለኮታዊ መግለጫ ነው ። (ዕብራውያን 4፡12፤ ዮሐንስ 5፡39-47) ። ለማድረግ የሚችሉ ጠቃሚ ልዩነቶች አሉ። ወረቀትና ቀለም ኃይልን ሊይዙ አይችሉም፤ ነገርግን በሰዎች ህይወት ውስጥ ልዩነትን የሚደርገው ከወረቀትና ከቀለም ጀርባ ያለው ኃይል የእግዚአብሔር መንፈስ ነው። ራስ ከሆነው ከኢየሱስ ምልክታ (ዕብራውያን 12፡2) ውጪ በሆነ ሁኔታ ቃላት በራሳቸው ውስጥ ኃይል እንዳላቸው አድረጎ መመልከት፣ ነጥቡን መሳት ነው።

የመጽሀፍቅዱስ አወቃቀር

መጽሀፈፍቅዱስ በሁለት ኪዳኖች የተከፈለ ሲሆን፤ እነርሱም ብሉይ እና አዲስ ናቸው ። 66 አጠቃላይ መጽሀፍት ሲኖሩ ፤39 በብሉይ ኪዳን ውስጥ ፤ከ30 በላይ በሚሆኑ የተለያዩ ጸሀፊዎች የተጻፉ ሲሆን ፤እንዲሁም ደግሞ 27 በአዲስ ኪዳን ውስጥ በ10 ጸሀፊዎች ተጽፈዋል። 1,189 ምእራፎች ያሉት ሲሆን ፤929 በብሉይ ኪዳን ውስጥ ፤እንዲሁም 260 በአዲስ ኪዳን ይገኛሉ ። ብሉይ ኪዳን 23,214 ቁጥሮችን ይዟል፤አዲስ ኪዳን ደግሞ 7,959 ቁጥሮችን ይይዛል ። (በአጠቃላይ መጽሀፉ 31,173 ቁጥሮች ናቸው) ።

አንድ «ኪዳን» ዋጋ ያለውን አንድ ነገር በአንድ ሰው መስጠት ቃል ኪዳን ወይም ግንኙነት ሲሆን፤ ከዚያም በሌላኛው ሰው ተቀባይነት ያለው ነው። ለምሳሌ፤አንድ ሰው የሆነ ምረት ለመግዛት በሚፈልግበት ጊዜ ፤ስጦታው ተደርጓል እና ከዚያም ተቀባይነት ይኖዋል ወይም ውድቅ ይሆናል። አንድ ጊዜ ስጦታው ተቀባይነት ያለው ሲሆን፤ኪዳኑ ወይም ግንኙነቱ ተደርጓል ። ኪዳን በሁለቱ ቡድኖች መካከል ያለውን ግንኙነት የሚገዛ የተስፋ ቃልን ይይዛል። የኪዳን ጥሩ ምሳሌ የሚሆነው የጋብቻ ስርዓት በሚደረግበት ጊዜ ባለው ቃልኪዳን ውስጥ ይገኛል ። እነዚህ ቃል ኪዳኖች በሙሽራውና በሙሽራት መካከል የሚደረጉ ፤ህብረት ያማድረግ መሰረት የሚደርጉ ኪዳን ናቸው።

ብሉይ ኪዳን እግዚአብሔር የሚመጣውን መሲህ በተመለከተ ከሰው ጋር የፈጸመውን የመጀመሪያ ኪዳኖች ይይዛል ። በሀዋላ ላይ በጥናታችን ውስጥ ፤እነዚህን ኪዳኖች እንመረምራለን።

አምስቱ የብሉይ ኪዳን አከፋፈሎች

ብሉይ ኪዳን አንደሚከተለው ተመድቧል፡

ሀ. ሕግ

በአብራይስጥ «ቶራ» ተብሎ ይጠራል ወይም በግሪክ « ፔንታቴክ» ይባላል ይህም ማለት (አምስት መጽሀፍት ማለት ነው)፤ ሕግ አምስት መትሀፍትን ያቅፋል። እነርሱም ፤ ዘፍጥረት፤ ዘጸአት፤ ዘሌዋውያን ፤ ዘኑልቁ እና ዘዳግም ናቸው።

ለ. የታሪክ መጽሀፍት

አስራሁለት የታሪክ መትሀፍት አሉ እነርሱም ፤ኢያሱ፤መሳፍንንት፤ሩት፤1ኛ ሳሙኤል፤2ኛ ሳሙኤል፤1ኛ ነገስት፤2ኛ ነገስት፤1ኛ ዜና ፤2ኛ ዜና፤ዕዝራ፤ነህምያ እና አስቴር ናቸው።

ሐ. የቅኔ/ የግጥም መጽሀፍት

አምስቱ የቅኔ/ የግጥም መጽሀፍት፤ ኢዮብ፤መዝሙረ ዳዊት፤ምሳሌ፤መክብብ እና ማኅልዬ ማኅልዬ ዘሰለሞን ናቸው።

መ. ትልልቅ ነቢያት

አምስቱ ትልልቅ ነቢያት፤ ኢሳይያስ፤ኤርምያስ፤ሰቆቃዎ ኤርምያስ፤ሕዝቅኤል እና ዳንኤል ናቸው።

ሠ. ትንንሽ ነቢያት

አስራሁለት ትንንሽ ነቢያት አሉ እነርሱም፤ ሆሴኤ፤ኢዩኤል፤አሞጽ ፤አብድዩ ፤ዮናስ ፤ሚኪያስ ፤ናሆም፤ እንባቆም፤ሶፎኒያስ፤ሐጌ፤ዘካርያስ እና ሚልኪያስ ናቸው ።

3. ሦስቱ የአዲስ ኪዳን አከፋፈሎች

አዲስ ኪዳን የመሲሁን መምጣት የሚዘግብ ሲሆን ደግሞም ከዚያ በኋላ የተፈጸመውን ኪዳን ይይዛል። እዚህ ፤በእርግጥ በመጽሀፍት ውስጥ የተለያዩ ርእሰ ጉዳዮች አሉ ። ታሪካዊ መጽሀፍት ፤ለምሳሌ፤ጥቂት ቅኔዎችን ይይዛሉ (ማቴዎስ24፤ማርቆስ 13፤ሉቃስ21) ፤ ልክ እንዲያው የትንቢታዊ መጽሀፍ ጥቂት ደበደዳቤዎችን አንደያዘው ሁሉ (ራእይ 2-3) ። የማንናውም መጽሀፍ አጠቃላይ አነዳደፍ በቀላላሉ በይዘቱ አጠቃላይ እይታ ላይ የተመሰረተ ነው። አዲስ ኪዳን በሦስት ክፍሎች ተከፍሏል፤ እንደሚከተለው፤

ሀ. ታሪካዊ መጽሀፍት

አምስቱ ታሪካዊ መጽሀፍት ፤ የማቴዎስ ወንጌል፣ ማርቆስ ወንጌል፣ ሉቃስ ወንጌል፣ ዮሐንስ ወንጌል ፤ የሐዋርያት ሥራ ናቸው።

ለ. መልእክቶች/ደብዳቤዎች

ታሪካዊ መጽሀፍት 21 መልእክቶችን (ደብዳቤዎችን) ያስከትላሉ ፤ የሮሜ መልእክት ፣1ኛ ቆሮንቶስ መልእክት ፣2ኛ ቆሮንቶስ መልእክት ፣የገላትያ መልእክት ፣የአፌሶን መልእክት ፣ የፊሊጵጎስ መልእክት ፣ የቆላስያስ መልእክት ፣ የ1ኛ ተሰሎንቄ መልእክት ፣2ኛ ተሰሎንቄ መልእክት ፣ የ1ኛ ጢሞቴዎስ መልእክት ፣2ኛ ጢሞቴዎስ መልእክት ፣ የቲቶ መልእክት ፣የፍሊሞና መልእክት ፣የ1ኛ ዮሐንስ መልእክት ፣2ኛ ዮሐንስ መልእክት ፣ የ3ኛ ዮሐንስ መልእክት ፣የ1ኛ ጴጥሮስ መልእክት ፣2ኛ ጴጥሮስ መልእክት ፣የዕብራውያን መልእክት ፣የያዕቆብ መልእክት እና የይሁዳ መልእክት ናቸው።

ሐ. የትንቢት መጽሀፍ

አንድ የትንቢት መጽሀፍ አለ እርሱም ፤የራዕይ መጽሀፍ ነው ።

ምንም እንኳን እጅግ በርካታ በሆኑ የተለያዩ ጸሀፊዎች እንደዚህ ባለው ረጂም ክፍለ ጊዜ ተጽፎ የነበረ ቢሆንም ፣ የእግዚአብሔር ቃል ውበቱ ለዘለዓለም ዘላቂ በመሆኑ ምክንያት የሆነ ነው። ታሪክ ባለፈው ጊዜ የተከሰቱ ክስተቶችን ይመለከታል ። ከዚህ በታች የተመዘገቡት የክስተቶች ቅደም ተከተል በማይለወጡትና ከዚህ በተለወጡት የሰው ልጅ ታሪክ በኩል አስገራሚ እንቅስቃሴ ያሳያሉ ። በእነዚህ ዋና ዋና በሆኑ ክስተቶች ላይ በመመልከት ፣እና እልጽ በሆነ ሁኔታ እንደዚህ ያለው አስገራሚ ታሪክ መግቢያና ማጠቃለያ ማሳየት እንችላለን። እና ደግሞ ፈላስፎች ለዘመናት « እኛ አሁን አዚጋ ያለነው ለምንድን ነው?» በማለት በሚጠይቁት ጥያቄዎች ላይ አንዳንድ ግልጽ እይታዎችን ማግኘት እንችላለን።

የሚከተለው አጭር ገለጻ ያንን ትክክል ለማድረግ የታቀደ ፣አጭር ገለጻ ነው ። የሚቀረውን ህይወታችንን በዝርዝር ውስጥ እየተሰማን እናሳልፋለን ። ለአሁኑ፣እግዚአብሔር ከፊት ለፊታችን ካስቀመጣቸው ዋና ዋና የሆኑ ታሪካዊ ክስተቶች እንማር። ከዚህ ትምህርት በመቀጠል ፣የእግዚአብሔርን አስደናቂ የሆነውን ዘላቂ የሆነ እቅድ እጅግ በጣም ጥሩ ገለጻ እናያለን ። በመጀመሪያው መጽሀፍቅዱስ፣ ዘፍጥረት መጽሀፍ የመዘገባቸው የሰማይና የምድር የመጀመሪያዎቹ ፍጥረቶች (ዘፍጥረት 1፣1፤ 2ኛ ጴጥሮስ 3፣6) ናቸው ። በራዕይ መጽሀፍ መጨረሻ ላይ፣የመጀመሪያዎቹ ፍጥረቶች ተደምስሰው «ለአዲስ ሰማይና አዲስ ምድር » መሰራት መንገድን ያደርጋሉ (ራዕይ 21፣22) ።

ሰው ከመፈጠሩ ጥቂት ጊዜ አስቀድሞ ፣ሰይጣን በእግዚአብሔር ላይ አምጿል ። (ኢሳይያስ 14፣12-14፤ሐዘቅኤል 28) ። የዚህ የመጀመሪያው አመጽ ዓላማ በመጽሀፍቱ ሁሉ ውስጥ ረቂቅ በሆነ ሁኔታ የተካሄደ ሲሆን፣ ደግሞም የእዚህ ግጭት ትርኢቶች በሙሉ በቀላሉ ሊገቡ የሚችሉ አይደሉም ።፤ሊገባን የሚችለው ነገር ከሰው መፈጠር አስቀድሞ በእግዚአብሔርና በሰይጣን መካከል ውጊያ እየተካሄደ እንደነበር ነው።(ራዕይ 12)ደግሞም ያ ሰይጣን የመጨረሻው አመጽ ከኢየሱስ ክርስቶስ 1000 ዓመታት የምድር ላይ አገዛዙ በኋላ ፣ልክ ከአዲስ ሰማይና ከአዲስ ምድር ከመፈጠራቸው ጥቂት ቀደም ብሎ ይከስታል። (ራዕይ 20፣7-10) ። እግዚአብሔር ምድርን በሰው መኖሪያ እንድትሆን እንዲያበጃት አዘጋጅቷታል ። (ዘፍጥረት 1፣2-2፣3 እንደማጣቀሻ ፣«ቅርጽአልባ» የሚለው ቃል (በእብራይስጥ ቶሁ) እና «ባዶ» (በእብራይስጥ ቦሁ) ማለት « ለመኖሪያ የማትሆን» እና ህዝብ የሌለባት እንደማለት ነው።፤ ችግሩ የሆነው ሰይጣን፣ እርሱም ሁልጊዜ ያለማቋረጥ እግዚአብሔርን ሲገዳደር የታየው አንድ

ወራሪ ነበር ። ጌታ ሠይጣንን ለወደፊቱ ሺህ ዓመት መንግሥቱ በሚያስረው ጊዜ ፣ራዕይ 20፣1-3 ተመልከቱ፤እርሱ እንደገና ለሰው ፍጹም የሆነችን ምድር ያደርጋል። (ኢሳይያስ 60፣66) ። የመጀመሪያው ሰው፣ አዳም ፣በፍጥረት ላይ ራስ እንዲሆን ታቅዱ ነበር ። (ዘፍጥረት1፣28፣2፣4-25) እርሱ በኤደን ገነት እንዲያበጃትና እንዲጠብቃት በዚያ ተደርጎ ነበር። «የመጨረሻው አዳም፤» ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ (1ኛ ቆሮንቶስ 15፣45) ፣ ለ1000 ዓመታት ቀጥተኛ የሆነ አመራር ይመሰርታል። (ራዕይ 20፣4) ። እርሱ «የመጨረሻ » ነው በዚህ ስሜት ፍጹም በመሆን ወደህልውና የሚመጣ እንደርሱ ያለ ሌላ ማንም የለም ማለት ነው። አዳም በኤደን ገነት «በውደቀ» ጊዜ ፣እርሱ«የዚህ ዓለም ገዢ በሆነው» በሰይጣን ቁጥጥር ስራ ወደመሆን መጥቷል ። (ዘፈፍጥረት3፣የሐንስ 12፣31፣16፣11) ።በኋላም እግዚአብሔር ልክ ከሺህ ዓመት መንግስት ከሚጀምርበት ጥቂት ቀደም ብሎ ሰይጣንን በክርስቶስ ቁጥጥር ስር ያደርገዋል።

እግዚአብሔር ወደ ክፋት ውስጥ እንዲወረድ የፈቀደ ቢሆንም፣ ነገርን በመጨረሻው ከሁሉም የሰው ዘር ጋር ስምምነት አድረጓል ። በዘፍጥረት 4-10፣ እግዚአብሔር በሰው ዘር አለመታዘዝ (ዘፍጥረት 6፣1-13) ባለመደሰቱ ምክንያት ወደከሰተው ወደ ጣላቁ ጥፋት ውኃ የሚያመራውን ድሀራ እናገኛለን ።እግዚአብሔር እንደገና ከሰባቱ ዓመታት ታላቁ መከራ በኋላ ፣በክርስቶስ ደግመኛ ምጽአት ጊዜ ከሰው ዘር ጋር ስምምነት ያደርጋል ። በዚያ ጊዜ፣ ቀሪውን የሰው ዘር «ከበጎቹ» (ከአማኞች) እና «ከፍሎች» (ከማያምኑት) ይለየዋል (ማቴዎስ 25፣31-46) ።

ከኖህ ዘመን የጥፋት ውኃ በኋላ ፣ምድር እንደገና የተባዛች ሲሆን፣ነገርን ሰዎች ወዲውኑ ከእግዚአብሔር በመራቅ ወደ ስህተት መመለስ ጀምረዋል። በባቢሎን ውስጥ፣ ራሳቸውን ለማዳን እንደሞከሩ አመላካች ነበረውን የባቢሎንን ግንብ ገንብተዋል (ዘፍጥረት11) ። እነርሱም በቂ የሆነ ከፍታ ያለው ግንብ ቢሰሩ (ልክ እንደጥፋት ውሃ ከመሰለው) የእግዚአብሔር ቁጣ ወደ ሰማይ በመውጣት የሚያመልጡ መስፋቸው ነበር ። ግንቡን ገንብተውበት የነበረው መሰረት ሰዋዊ አምልኮ (ሂውማኒዝም) የተሰኘ ሃይማኖት ሲሆን፣ እርሱም በሀይማኖት በኩል እና ወይም በኢኮኖሚያዊ ሁኔታዎች ሰው ራሱን ሊያድን እንደሚችል ማሰብ ነው። እንደዚህ ባለው ሁኔታ ማመን ይህ የሁሉም ዓለም ሀይማኖተኝነት መሰረት ነው ። ሰው ራሱን ሊያድን እንደሚችል የሚገነዘበው ክርስትና ብቻ ነው፤ ስለዚህ ፣ ሰው አዳኝ ያስፈልገዋል። አንዳንድ ሰዎች አስተሳሰቦች ከህው እግዚአብሔር በተቃራኒው በቆሙ ወገኖች በመጽሀፍትዱስ ውስጥ ይታያሉ ።እንደዚህ ዓይነቶቹ አስተሳሰቦች ባለፉት ጊዜያት በባቢሎን (ኢሳይያስ 47)እና በጢርስ (ሕዝቅኤል 26-27)የሚገኙ ሲሆን እንድሁም በአሁኑ ጊዜም በእኛ ዘንድ ቀርተዋል። ተመሳሳይ የሆነው አስተሳሰብ በዓለም ሀይማኖቶች የሚገኙ ሲሆኑ ፣እነርሱም ሰው በደረጃ መልካም ውደ መሆን በመውጣት እንደዚያም በማድረግ ራሱን ላማዳን እንደሚችል የሚሞኑ ናቸው ። በመከራው ዘመን፣እግዚአብሔር ተፈጥረው የነበሩትን ባቢሎናውያንን ድርጅት ይደመስሰዋል (ራዕይ 17-18 ።

ሰዎች ከባቢሎን ከተበታተኑና ወደ በርካታ ነገዶች ቋንቋዎች ከተሰራጩ በኋላ ፣ጌታ እግዚአብሔር አብርሃምን ለአዲስ ነገድ መስራችነት ጠርቶታል። እስራኤል ለተባለው (ዘፍጥረት 12) ። መሲሁ ስለሚቀጥልበት የተሰጠው የአብርሃም ተስፋ ፣ተዓምራዊ በሆነው እቅድ፣በልጁ፣በይስሀቅ እና በልጅ ልጁ በያዕቆብ መወለድ በኩል፣ ተፈጽሟል (ዘፍጥረት 22፣1-18፣28፣14) ። የእስራኤል ህዝቦች በመጨረሻ ከምድራቸው የተወገዱ ሲሆን እንዲሁም ለጣዖት አምልኮ ልምምድ ወደ ዓለም ሁሉ የተበተኑ ቢሆንም ነገርን የጌታ የተስፋ ቃል ቀርቶላቸዋል። እስራኤል ከመከራው በኋላ ከሰው አእምሮ በላይ በሆነ ሁኔታ እንደገና ይሰበሰቡና በሺህ ዓመቱ መንግስት ይባረካሉ (ማቴዎስ 24፣29-31) ።

የኢየሱስ ክርስቶስ የመጀመሪያው መገለጥ ለታሪክ በእግዚአብሔር እቅድ በትክክለኛው ጊዜ ላይ ተከናውኗል (1ኛ ጢሞቴዎስ 2፡6) ። የማቴዎስ፣ማርቆስ፣ሉቃስና ዮሐንስ ወንወጌላት ከአሰደናቂው የኢየሱስ ልደት፣አገልግሎት፣ሞት፣መቀበርና ከሞት የመነሳት ታሪክ ጋር ይዛመዳሉ ።ኢየሱስ ክርስቶስ በገልጽ «የሚሰቃይ አገልጋይ»መሆኑ በኢሳይያስ 53 እጅግ የተነገረለት ነው። የዚየሱስ ክርስቶስ ዳግመኛ መገለጥ ከመከራው ዓመታት በኋላ ክርስቶስ በትክክል እንደገና በምድር ላይ በሚረግጥበት እና ጠላቶችን ድል በሚደርግበት ጊዜ ይሆናል።(ዘካርያስ 14፡1-8፤ራዕይ 19፡11-19)፤እንደዚህም ሲሆን በሺሁ ዓመት መንግስት ዋና ይሆናል ፡በዚህ ጊዜ «የድል ንጉስ» በመሆን ይመጣል።

ወንጌላት ደግሞ የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ይፋ አገልግሎት በቆንጆ ሁኔታ ይገልጣሉ (ማቴዎስ፣ማርቆስ፣ሉቃስ፣ዮሐንስ) ።የክርስቶስ አገልግሎት ለሌሎች ከሚገለግልባቸው አንዱ ነበር (ማቴዎስ 20፡28) ይህም ሌሎችን ትኩረት ለመሳብና አምልኮን ለራሱ ከሚፈልገው «አገልግሎት» የሚባል የግል አገልግሎት ካለው ከሀሰተኛው ክርቶስ (እንደገናም «ህግ አልባው ሰው በመባል ከሚታወቀው») አገልግሎታ ጋር በግልጽ ይነጻጸራል ። (2ኛ ተሰሎንቄ 2፡1-12፤ራዕይ 6፡1-16) ። ከኢየሱስ ክርስቶስ ትንሳኤና ወደ አብ ቀኝ እጅ ከማረጉ በኋላ ፣ቤተክርስቲያን በኢየሱስ ክርስቶስ መስዋእትነት በኩል የተደረገውን የሀገራት ይቅርታ መልካም ዜና ለማሰራጨት «ተጠርተው የወጡ» /“called out”/ ነበረች። ቤተክርስቲያን ለመሸራረድ ፣ለጌታዋ ለጋብቻ እስከ ምትጠራበት ጊዜ ድረስ «አህዛብን ሁሉ ደቀመዛሙርት የማድረግ » (ማቴዎስ 28፡18-20) ሃላፊነትን ተሸክማለች (1ኛ ተሰሎንቄ 4፡13-18፤1ኛ ቆሮንቶስ 15፡50-58፤ራዕይ 19፡7-9) ።

የመጽሀፍቅዱስ ተማሪ የቀናትን እና በርካታ የታሪካዊ ክስተቶችን ግንኙነቶች ማዎቅ ይገባዋል። በዚህ አንጻር፣ይህ ክፍል ሦስት የጊዜ ቅደም ተከተል አቀማመጦችን ያቀርባል ።የመጀመሪው በመጽሀፍቅዱስ ውስጥ የሚገኙ አስር ዋናዎና ክስተቶች እና ጊዜቸውን የሚመዘግብ ሲሆን፣ እያንዳንዳቸውንም ጠቀሜታ በማጠቃለል ይዘግባል ። ሁለተኛው የጊዜ ቅደምተከተል አቀማመጥ ቁልፍ በሆኑ የብሉይ ኪዳን ክስቶች ያተኩርና እነርሱን የሚናገሩትን የመጽሀፍቅዱስ መጽሀፍት ይለያል ።ሦስተኛው የአዲስ ኪዳን መጽሀፍትን ተከታታይነት ቅደም ተከተል ይመዘግባል ። ከበስተኋላቸው ከክ.ል.በ (B.C.) ያላቸው «ከክርስቶስ ልደት በፊት ያሉትን ዓመታት ያረጋግጣሉ ። እነዚያ ዓ.ም (A.D.) ያላቸው ደግሞ «ከክርስቶስ ልደት በኋላ ያሉትን ዓመታት ያረጋግጣሉ ። (A.D. የሚለው ከግሪክ ቃል የተወሰደ ሲሆን፣ ያም አኖ ዶሚኒ/ Anno Domini ፣ማለትም «በጌታችን ዓመታት ውስጥ » ማለት ነው ።) የተሰጡት ቀኖች በእግዚአብሔር ቃል ቀጥተኛ አተረጓጎም፣ መሰረት ነው ። የእግዚአብሔርን ቃል የሚያጠኑ በረካታ ሰዎችን በዚህ ጊዜ ለመግለጽ እጅግ ከቁጥር በላይ በሆኑ ምክንያቶች የተላያዩ ቀናት ላይ ደርሰዋል ።እባካችሁ ይህንን ጥፋት እንደሚሆን አታድረጉት። የክስተቶችን ተከታታይነት ቅደም ተከተል መማር የዚህ ክፍል እጅግ ጠቃሚው ክፍል ነው ።

በእግዚአብሔር ቃል የተሰጡት ቀጥተኛ የሆኑት የዘር ሀረግ አተረጓጎም (የልደት ተከታታይነት ቅደም ተከተል)ለአዳም ውድቀት ወደ 3958 ክ.ክ.ል.በ. አካባቢ ወደ ሆነው ቀን ላይ ደርሰዋል። መጽሀፍቅዱሳዊ የሆነው የጊዜ ቅደምተከተል አቀማመጥ እና ከአዳም መጀመሪያ ነጥብ በመጀመር ወደፊት እንድንሰራ እና ደግሞም እንደገና ከሰለሞን 4ኛ ዓመት (1ኛ ነገስት 6፡1) ወደኋላ እንድንሰራ በዚህ መንገድ ተሰጥቶናል። በዋና ዋና ክስተቶች መካከል ስላሉት አመታት በተመለከተ መጽሀፍቅዱስ መረጃን ይሰጠናል ።መጽሀፍቅዱሳዊ የሆኑ ክስተቶችን ከሚታወቁት ዓለማዊ ታሪኮች ጋር ስናገናኛቸው፣ ከዚያም እኛ ዓለማዊውንና መጽሀፍቅዱሳዊውን ታሪኮች በአንድ ላይ ለማስቀመጥ እንችላለን ።

የኖህ ዘመን የጥፋት ውኃ (2302) ዘፍጥረት ምእራፍ 5 የትውልድ ዘር ሀረግ በምንክተልበት ጊዜ ፣ ከአዳም ውድቀት እስከ ኖህ የጥፋት ውሀ ድረስ የ1,656 ዓመታት የሚያልፍ የጊዜ ክፍተትን እናገኛለን ። ይህም 2302 ክ.ክ.ል.በ. . አመትን ይሠጠናል ።

ለአብርሃም የተሰጠው የተስፋ ቃል (1875 ክ.ክ.ል.በ.) በዘፍጥረት ምእራፍ 11 10-26 በተሰጠን ላይ የዘር ሀረግ በመመስረት አብርሃም ከጥፋት ውሃው 352 ዓመታት በኋላ፣ ወይም ከአዳም ከ 2,008 ዓመታት በኋላ ተወልዶ እንደነበር እና ። ይህም እርሱ በ1950 ክ.ክ.ል.በ.ተወልዶ እንደነበር ያመለክታል። አብርሃማዊ ቃልኪዳን የሆነውን ከእግዚአብሔር የተስፋ ቃልን ተቀብሎ በነበረበት ጊዜ አብርሃም 75 ዓመቱ እንደነበር ከዘፍጥረት 12፣4 እንማራለን ። ይህም ማለት የተስፋ ቃሉ ተደርጎ የነበረው በ1875 ክ.ክ.ል.በ. ነው ።

ዘፍጥረት 12፣50 የአብርሃም ቀጥተኛ ትውልዶች ስለነበሩት በሚመለከት መረጃን ይሰጠናል ። ያዕቆብ ልጆች (አብርሃም ልጅ ልጅ) በመጨረሻ በግብጻውያን በባርነት ወደተገዙበት ተንቀሳቅሰው ነበር (ዘጸአት 1) ። እግዚአብሔር እነርሱን በሙሴ እጅ ከግብጻውያን ባርነት ታድንቸዋል ። ከአብርሃም ተስፋ ቃል ጀምሮ ህጉ እስከተሰጠበት ጊዜ ድረስ የነበረው ያ የጊዜ ክፍተት 430 ዓመታት እንደሆነ ሐርያው ጳውሎስ ይነግረናል (ገላት 3፣17) ። ይህ ዘመን በ1445 በ.ሲ. ወጡበት ወይም ከአዳም በኋላ 2,438 ዓመታት ነው ።

ሰለሞን የእስራኤል ሦስተኛው ንጉሥ ሲሆን፣ ከአባቱ፣ ከዳዊት እና ከንጉሥ ሳኦል ቀጥሎ ነበር። እስራኤላውን ከግብጽ ከወጡበት ጊዜ እስከ ሰለሞን በአራተኛው ዓመቱ ቤተመቅደሱን ለመገንባት በጀመረበት ጊዜ እስከነበረው ድረስ 480 ዓመታት አልፎ እንደነበር 1ኛ ነገስት 6፣1 ይነግረናል። ይህም ዘመኑን ከአዳም በኋላ 2,918 ወይም 965 ክ.ክ.ል.በ. እንደሆነ እንድናሳው ደርገናል።

የሰለሞንን አራተኛ ዓመት ከሌሎች ታሪካዊ መዛግብቶች ቀኑን ለማግኘት እንችላለን ። ይህም ወደኋላ በመሄድ በሰራነውና ቀደም ሲል ለመውጣት ፣ ለአብርሃም የነበረውን የተስፋ ቃል ፣ የኖህ የጥፋት ውሃን እና የአዳምን በሚመለከት በጠቀስናቸው ዘመናት ላይ በመመስረት ቋሚ የሆነ ዘመንን እንድንመሰርት ያድረጋናል። ሰው ባለፉት 100 ዓመታት በተፈጸሙ የስነ ምድር ጥናት ግኝቶች (አርኪዎሎጂካል ድስከቨረስ) ምክንያት ለቢ.ሲ. ዘመናት ዓለማዊ ታሪክ አንዳንድ ማስተካካያዎችን ለማድረግ ተገድዷል። ይህ የምክንያት ክፍል ለበርካታ የዘመናት አቆጣጠር ዘዴዎች ልዩነት መገኘት ምክንያት ሆኗል። የ« ቢ.ሲ. » እና « ኤ.ድ. » ሚለው አመት አቆጣጠር ዘዴ ጌታ ከመጣ በኋላ እስከ አስራስድስተኛው ክፍለ ዘመን ድረስ አልዳበረም ነበር ። ይህም ለክረስቶስ ልደት ለሁሉም ታሪካዊ አመታት ለማገናዘብነት ተነድፎ ነበር ። ቤተክርስቲያን ይህንን ዘዴ በመሰረተችበት ጊዜ፣ ንጉሱ ሄሮድስ(ኢየሱስ ተወለደ በነበረበት ጊዜ ባለስልጣን እንደነበር በመጽሀፍቅዱስ በተጠቀሰው፣ ሉቃስ 1፣5) ኖሮበት በነበረው ትክክለኛ ባልሆነ የጊዜ መረዳት ላይ ተመስረታ ነበር ። እጅግ ከብዙ ጊዜ በኋላ አንድ ወይም ሁለት ዓመት ስህተት ተፈጽሞ እንደነበር ተደርሶበት ነበር። ነገርግን ዘዴው በሚገባ ተመስረቶ ነበር። ስለሆነም፣ ሁሉንም ዘመናት ከመቀየር ፋንታ እነዚያ ቀደም ሲል የተመሰረቱት ዘመናት በአዲሶቹ ዘመናት ተመስርተዋል። ይህም ኢየሱስ በ1 ወይም በ2 ክ.ክ.ል.በ. ተወልዶ እንደነበር ተወስኖ ነበር።

የአተረጓጎም መሰረታዊ መርሆዎች

በእዚህ ምእራፍ ውስጥ ፤ ህግ ማለት በእግዚአብሔር ቃል ጥናታችን ውስጥ ለሁልጊዜ መታወስ የሚስፈልገው ቋሚ የሆነ መመሪያ ነው ። አንድ መርህ ለመጠቀም ጠቃሚ የሆነ የህግ ተጨማሪ ሲሆን ነግርግን ለሁልጊዜ በሥራ ላይ እንዲውል አስፈላጊ ላይሆን ይችላል ። በዚህ የጥናታችን ክፍል እያደግን በምንሄድበት ጊዜ ፤ ተማሪው በዚህ ምእራፍ ውስጥ የተስተዋወቁትን በርካታ መርሆዎችን እንደትና መቼ እንደሚጠቀምባቸው እየተረዳ ይመጣል ።

ትክክለኛ የሆነ የእግዚአብሔር ቃል አተረጓጎም የእድሜ ልክ ሥራ ነው ። አንድ ሰው መጽሀፍቅዱሱን ከፍቶና በጥቂት ደቂቃዎች ውስጥ እያንዳንዱ ምንባብ ምን እንደሚል ለመረዳት የሚችልበት ምንም ስርዓት የለም ። ተማሪው እውነትን በሚገባ ለመመርመር ተስፋ መቁረጥ የለበትም ! እግዚአብሔር አንዳንድ አዳጋች ለገሮችን በቃሉ ውስጥ በአላማ አስቀምጧል ፤ ስለሆነም እኛ በእውነቱ በመንፈስቅዱስ ላይ መደገፍ አለብን (1ኛ ቆሮንቶስ 2፡10-16) ። አንዳንድ ምንባቦች ለመረዳት ቀላል ሆነው ሳለ ፤ ሌሎች ደግሞ በዚህ አቅጣጫ አስከ ዘላለም አይገቡንም (1ኛ ቆሮንቶስ 13፡12) ። የእግዚአብሔር ቃል አተረጓጎም በቀመር/በስሌት መተርጎም የሚቻል ከሆነ ፤ ከዚያም አንድ አማኝ ያልሆነ ሰው የእግዚአብሔርን ቃል ለመተረጎም ይችላል ነበር ። እግዚአብሔር ተከታዮቹ እርሱን እንዲፈልጉና የመንፈሳዊ እድገታችን ሂደት አካል አድረገን ቃሉን እንዲናጠና ይፈልጋል (2ኛ ጢሞቴዎስ 2፡15) ። እባካችሁ እነዚህን ህጎችና መርሆዎች እንደ ጠቃሚ መመሪያዎች ተጠቀሙባቸው ነገርግን በእውነተኛነት ወደ እውነት ሁሉ በሚመራን በመንፈስቅዱስ ላይ በመደገፍ ይሁን (ዮሐንስ 16፡13) ።

ቀጥሎ ያለው ዝርዝር ስለምናጠናቸው ህጎችና መርሆዎች አንድ ማጠቃለያ ነው፤

ህግ አአንድ ፤ ሁሉንም መጽሀፍት በመመርመር ስለ እግዚአብሔር እና ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ትክክለኛውን ሀቅ መፈለግ

- ሀ. መርህ አንድ ፤ የእግዚአብሔርን ባህሪ ማጥናት
- ለ. መርህ ሁለት ፤ ክርስቶስ የተገለጠበትን መንገድ መፈለግ
- ህግ ሁለት ፤ እናንተ የምትመሩበት ግልጽ የሆነ ምንባብን በመጠቀም ሀቆችን ለመረዳት ፈልጉ
- ሀ. መርህ ሦስት ፤ መገለጥ አዳጊ መሆኑን ማወቅ
- ለ. መርህ አራት ፤ ቀልበቃል/በቀጥታ መተርጎም
- ሐ. መርህ አምስት ፤ የተለየውን መገንዘብ
- መ. መርህ ስድስት ፤ ቀዳሚውን ምንባብ ማጥናት
- ሰ. መርህ ሰባት ፤ የሰውን ፍቃድ መገንዘብ
- ረ. መርህ ስምንት ፤ ቃል ኪዳኖችን አስታውስ
- ህግ ሶስት ፤ መጽሀፍትን ከመጽሀፍት ጋር በማወዳደር ጥበበኛ ለመሆን መፈለግ**
- ሀ. መርህ ዘጠኝ ፤ ልዩነቶችን ተመልከት
- ለ. መርህ አስር ፤ አውደምንባቡን ተገንዝብ
- ሀ. መርህ አስራ አንድ ፤ በማነጻጸር ተርጉም
- መ. መርህ አስራ ሁለት ፤ ዝምድናን ፈልግ
- ሰ. መርህ አስራሶስት መንፈሳዊ የዘመናትን አከፋፈል ተገንዝብ
- ረ. መርህ አስራ አራት ፤ በትንቢት ላይ ጥንቃቄ አድርግ
- ህግ አራት ፤ የእግዚአብሔርን ቃል በትክክል በስራ ላይ በማዋል የክርስትና ህይወትን ለመኖር ፈልግ**
- ሀ. መርህ አስራ አምስት ፤ በትክክለኛው በሥራ ላይ ማዋል ትክክለኛውን አተረጓጎም ይገነባል
- ለ. በትክክል በስራ ላይ ለማዋል አምስት ደረጃዎች
- ሐ. በትክክለኛ አተረጓጎም ስድስት እንቅፋቶች
- መ. በስራ ላይ ከማዋል ሚጥሉ ስምንት መንገዶች
- ህግ አንድ**

ሁሉንም መጽሀፍት በመመርመር ስለ እግዚአብሔር እና ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ትክክለኛውን ህቅ መፈለግ / Seek to Acquire Facts

ይህ ህግ የእግዚአብሔርን ባህሪ ፣ ደግሞም እንደ እርሱ መለያነት የሚታወቁትን ፣ ለትክክለኛ አተረጓጎም በዋናነት ጠቃሚነት ያላቸውን መሰረታዊ ገጽ-ባህሪያት ያሳውቃል ። የእርሱ ባህሪ ፈጽሞ አይደራደርም ወይም በራሱ ቀጣይነት የሌለው አይደለም ። ይህ ህግ የእግዚአብሔርን አስፈሪ ባህሪ የበለጠ ስናውቀውና ሙሉ በሙሉ ስንወደው (ፍሊጵስዩስ 3፣10) ፣ እርሱ ምን እንደሚናገር በመረዳት ውስጥ እንደምንሆን የበለጠ እናውቃለን በሚለው ህቅ ላይ የተመሰረተ ነው ።

ሀቁ የሆነው አብ ፣ ወልድ እና መንፈስቅዱስ በአጠቃላይ ሁሉም በስላሴ (ስሉስ አሃዱ) መጽሀፈቅዱሳዊ ማረጋገጫ ተመሳሳይ የሆነ በህሪን ይይዛሉ ። «ስላሴ» የሚለው ቃል አብ ፣ ወልድ እና መንፈስቅዱስ ሶስት የእግዚአብሔር መገለጫነትን ህቅ ያረጋግጣል ። እነርሱ በመሰረታዊ ሁኔታ ሶስት ተግባራት አሏቸው ። አብ እቅድ አውጪ ነው (ሥራ2፣23) ፣ ወልድ ወኪል ነው (ዮሐንስ 5፣36) እንዲሁም መንፈስቅዱስ ገላጭ ነው (ዮሐንስ 16፣13) ። ምንም እንኳን የተለያዩ ተግባሮችን ብናጠናም ፣ ስላሴን ለመነጣጠል መፈለግ አይገባንም ። አንድ አምላክ ብቻ አለ (ዘፃም 6፣4) ፣ አብ ወልድ እና መንፈስቅዱስ ሁሉም እግዚአብሔር ብቻ ሊይዘው የሚችለውን ገጽ-ባህሪያት የተካፈሉ ስለሆነ ፣ ሁሉም አምላክና አንድም ናቸው።

በሚቀጥለው ክፍል ስለስላሴ እጅግ በበለጠ በዝርዝር እንተነትናለን ።

ሀ. መርህ አንድ ፣ የእግዚአብሔርን ባህሪ ማጥናት

እግዚአብሔር የሚይዛቸው አስር ባህሪያት አሉ ። እነርሱም በቃል መጠናትና በቀጣይነት መከለስ አለባቸው ።

1. ሉአላዊነት/ Sovereignty

እግዚአብሔር ሉአላዊ ነው ፣ ማለትም እርሱ ንጉስ ሲሆን በዚያ መሰረትም ይሰራል ማለት ነው ። ሉአላዊነት ማለት ከፍተኛ ስልጣንን በአንድ የተወሰነ የስራ ቦታ ወይም ሉል ላይ በተግባር መለማመድ ነው ። እግዚአብሔር ከማንኛውም ውጫዊ ቁጥጥር ነጻ ሲሆን ፣ እርሱ በፍጥረት ላይ የበላይ ባለስልጣን ነው ። እርሱ ፈጣሪ ነው እንጂ ፣ ፍጥረት አይደለም (ሮሜ 1፣20፣25) ። ስለዚህ ፣ እርሱ የራሱን እቅድ ፣ የራሱን ህግ እና የራሱን ፍርዶች የማቋቋም ስልጣን አለው ። በአጭሩ ፣ ምንም እንኳን የእርሱን ዓላማዎች ለመረዳት አስቸጋሪ ቢሆንም ፣ እርሱ ለማድረግ የሚፈልገውን ለማድረግ እንደሚፈለግ የማድረግ ስልጣን አለው ።

2. ጽድቅ/ Righteousness

እግዚአብሔር ፍጹም ጽድቅ ነው ፣ ማለትም በማንኛውም መንገድ እርሱ ፍጹም ነው ማለት ነው ። የእርሱ የጽድቅ መለኪያ ደረጃ ምንንም አይመለከትም ። እርሱ ስነምግባር ሙሉ ነው (ኤፌሶ3፣1) ።

3. ፍትሀዊነት/ Justice

እግዚአብሔር ትክክል ነው ፣ ማለትም እርሱ በአጠቃላይና ሙሉ በሙሉ ፍትሃዊ ነው ። የእግዚአብሔር ፍትህ የእርሱ ጽድቅ የሚጠይቀው ምላሽ ነው ። እግዚአብሔር «ለሰው ፊት አያዳለም» (ሮሜ 2፣11)

፤እርሱ አድልዎን አያሳይም ። ሀጢአት (በህጉ ላይ የሚደረግ አመጽ) ሲሆን (ሮሜ 5፤13) ፤የእርሱ ፍትህ መርካት ይገባዋል።

4.ፍቅር/ Love

እግዚአብሔር ፍቅር ነው ፤ ማለትም ፍጹም የሆነ እና በሁኔታዎች ላይ ያልተመሰረተ ፍቀር በእርሱ ዘንድ ተገኝቷል ። ፍቅር ማለት ምንም እንኳን አብረውን የሚሄዱት ደስ ባያሰኙንም ፤ ትክክል የሆነውን እና የተሻለውን ለሌሎች ማድረግ ማለት ነው ። ክርስቲያኖች የእግዚአብሔርን ፍቅር ተካፋዮችና እርሱንም ለሌሎች የሚያሰራጩ ሲሆኑ ስነሆነም ሁሉም እርሱን ወደማዎቅ የሚመጡ ይሆናሉ (ዮሐንስ 13፤34-35) ።

5.ዘላለማዊ ህይወት/ Eternal Life

እግዚአብሔር የዘላለም ህይወት ነው ። እርሱ ሁሉም ነበር ወደፊትም ይኖራል ። ዘላለም ህይወት መጀመሪያም መጨረሻም የለውም ። እኛ እንደ ክርስቲያኖች በትክክል የዘላለም ህይወትን ይዘናል፤ያም መጀመሪያ ነጥብ ያለው ሲሆን መጨረሻ ግን የለውም ። እግዚአብሔር የዘላለም ህይወት እንደሆነና እርሱ ከመጀመሪያውም ለሞት የተገዛ እነዳልሆነ ያስተምራል ።

6.ሁሉን ቻይነት- በሁሉም ኃይል/Omnipotent—All Powerful

እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው ፤ማለትም እርሱ ማንኛውንም ነገር ለማድረግ ሀይል አለው ማለት ነው ።የእርሱ ሁሉን ቻይነት ምሳሌው ሰማይን እና ምድርን በፈጠረበት በፍጥቱ ወስጥ ይገኛል (ዘፍጥረት1፤1) ።«በአፉ ቃል »ሰማትን እንደፈጠራቸውና «በእስትንፋሱ» ሰራዊታቸውን ሁሉ እንደፈጠረ ተነግሮናል (መዝሙር 33፤6) ።

7. በሁሉም ስፍራ በአንድ ጊዜ መገኘት/. Omnipresent—At All Places

እግዚአብሔር በሁሉ ስፍራ ይገኛል ፤ማለትም እርሱ በአንድ ጊዜ በየትኛውም ስፍራ በተመሳሳይ ፍላጎት ይገኛል ማለት ነው ። ይህ ማለት እግዚአብሔር ሁሉም ነገር አምላክ ነው (ፓንቲይዝም (ሳይሆን እርሱ በሁሉም ስፍራ ይገኛል ማለት ነው ።ይህ ጽንሰ ሀሳብ እግዚአብሔርን ግላዊ ባህሪ የሚያሳይ ነው ።

8.ሁሉን አዋቂነት/. Omniscient—All Knowing

እግዚአብሔር ሁሉን አዋቂ ነው፤ማለትም እርሱ ሁሉንም ነገር ያለፈውን የአሁኑን እና የወደፊቱን ያውቃል ማለት ነው ። እግዚአብሔር የሁሉንም ነገሮች ውጤት ያውቃል ፤በእርግጠኝነት የሆኑትን ብቻ ሳይሆን ነገርግን ደግሞ ሊሆኑ የሚችሉትንም ያውቃል ።እርሱ እያንዳንዱ ውሳኔ የሚያመጣውን ፤በሁሉም ጊዜ ውስጥ የሁሉንም ነገሮች ውጤት ያውቃል ። የእርሱ ዘላለማዊ እቅድ የእነዚህን ሁሉ ምክንያቶች ያገናዝባል (ሮሜ 8፤28-30) ።

9.የማይለወጥ/ Immutable—Unchanging

እግዚአብሔር አይለወጥም ማለትም የእርሱ ባህሪ ገጽታወዎች በፍጹም አይለወጡም ማለት ነው ።

10.እውነተኛ/ Truthful

እግዚአብሔር ፍጹም እውነት ነው ። ይህ ባህሪ እግዚአብሔር የሚናገረው ሁሉም ነገር ሊታመን የሚችል መሆኑን ይነግረናል (ዘሁልቁ 23፡19) በእርግጥ ለእግዚአብሔር ውሸት የማይቻል ነው (ቲቶ 1፡2) ።

ለ. መርህ ሁለት ክርስቶስ የተገለጠበትን መንገድ ፈልጉ

ሁለተኛው መርህ በኢየሱስ ክርስቶስ ዙሪያ ሁሉም ታሪክ ያተኮረበትን ይገነዘባል ። ይህም ኢየሱስ ክርስቶስ የሁሉም ነገሮች ፈጣሪ መሆኑን (ዮሐንስ 1፡1 ፤ ቆላስስ 1፡16-17) ፤ አልፋ እና ኦሜጋ መሆኑን ፤ «መጀመሪያና መጨረሻ» (ራእይ 1፡8) ፤ ሰው የሆነው አንዱና ብቸኛው አምላክ (ፍሊጵስዩስ 2፡6-8) ያውቃል ። እግዚአብሔርን ዋል ለመረዳት ስንፈልግ ፤ የተሰጠው የምንባብ አተረጓጎማችን ለጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ እውነት የሚሰጠውን ማረጋገጫ እንደት እንደሆነ መወሰን ይገባናል ። ይህንን ለማድረግ አንዱ መንገድ እያንዳንዱ የተቀመጠው ሰው ምን እንደሆነ፣ ነገሩ ወይም ክስተቱ በመጽሀፉ ውስጥ ስለ ጌታችን የሚያስተምረው ምን እንደሆነ መወሰን ነው ። እንዲያው በቀላሉ የእነዚህን መልካም «የነገሮች ጥላ» የነበሩትን ፤ የአሮጌውን ህግ መመልከት ብቻ ሳይሆን (እብራውን 10፡1 ፤ ዮሐንስ 14፡6) መልካም ነገሮችን እንድንመለከትና እንድናጠና እንበረታታለን (ትክክለኛ እውነት፤ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ) ። በብሉይ ኪዳን ውስጥ የተቀመጡ ሁሉም ሰዎች፣ ቦታወችና ክስተቶች እዚያ ጋ በእግዚአብሔር የተቀመጡት ስለ እርሱ እኛ እንድንረዳ እና እንድንማር እንደምሳሌ የሆነው ነው (1ኛ ቆሮንቶስ 10፡1-6) ። ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ የሚያስተምረን የአንድ ሰው ምሳሌ በትንቢተ ዮናስ ይገኛል ። ዮናስን እንደምታስታውሱት ፤ በእግዚአብሔር ሲታዘዝ ወደ አሶር ለመሄድ አልፈለገም ነበር ። በዚያ ምትክ እርሱ መርከብ ፈልጎ በማግኘት ወደ ሌላ አቅጣጫ ሄዷል ። ማእበሉም በሆነ ጊዜ ዮናስ ከመርከብ ተወረወረ ። እርሱም በትልቅ ዓላ ተዋጠና ፤ ከሶስት ቀናት በኋላ ፤ እርሱ በኋላ ለእግዚአብሔር ትእዛዝ እሺ በማለት ወደተስማማባት የአሶር የባህር ዳቻ ከአሳው ሆድ ወደ ውጪ ተተፋ ። ሶስት ቀናትና ሌሊቶች «የነቢዩ ዮናስ ምልክት» ተብሎ የተጠራ ሆኗል (ማቴዎስ 12፡39-40) ፤ ያም ኢየሱስ በመቃብር ውስጥ የሚሆንበትን ጊዜ ገልጧል ። ቦታውም ደግሞ ስለ ጌታ ያስተምረናል ። ኢየሱስ በቤተልሄም ተወልዶ ነበር ። (ሚኪያስ 5፡2) ያም ማለት «የእንጀራ ቤት» ማለት ነበር ። ኢየሱስ በእርግጥ ከለማይ የወረደው እንጀራ ነበር እንዲሁም ለመንፈሳዊ ህይወት ድጋፍ የሚሆነው ሰው ነበር ። (ዮሐንስ 6፡35 ። ስለ ጌታ በቀጥታ እንዲያስተምሩን የተቀረጹ በርካታ ነገሮች አሉ ። ታቦቱና ቤተመቅደሱ ከዚህ ምድብ ናቸው ። ህብስቱ የሚቀመጥበት ጠረጴዛ ፤ ወር መቅረዝ ፤ እጣን የሚጨስበት የወረቅ መሰውያ የሚገኙበት ቅዱስ ስፍራ ስናገናዝብ እነዚህ በቀላሉ ኢየሱስን እንደሚወክሉ እናረጋግጣለን ። እንደገና እርሱ እንጀራ ነው (ዮሐንስ 6፡35) ። እርሱ ደግሞ «የቃሉ ብርሃን ነው» (ዮሐንስ 8፡12) እንዲሁም ጸሎታችንን የሚሰማው ነው (እጣን የቅዱሳንን ጸሎት ይወክላል) (ራእይ 8፡3-4) እና ጸሎት መስዋእት ነው (ዕብራውያን 13፡15-16) ።

ክስተቶች ለምሳሌ በሌዋውያን ካህናት የሚደረጉት መስዋእቶች ፤ ደግሞ ስለ ጌታ ያስተምሩናል ። ሁሉም መስዋእቶች (በዘሌዋውያን 1-7 የተገለጹት) «ለዘላለም የቀረበው አንዱ መስዋእት» (እብራውን 10፡10-12) ወደሆነው ኢየሱስ እንዲጠቁሙ የተቀረጹ ነበሩ ። እርሱ በእርግጥ «። እነሆ የዓለምን ኃጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ።» (ዮሀንስ 1፡29) ነበር ።

ተማሪው በመጸሀፍቅዱስ ውስጥ የእያንዳንዱን መጽሀፍ ጭብጥ ደግሞ መመልከት የሚችል ሲሆን እናም ኢየሱስ ክርስቶስ ዋናው ትምህርት ነው ።

- ዘፍጥረት ፤ ፈጣሪና የሴቲቱ ዘር (1፡1; 3፡15)
- ዘጸአት ፤ ለሀጢአተኞች የታረደው በግ (12፡1-13)
- ዘሌዋውያን ፤ ሊቀ ካህናት (ሙሉውን በመጽሀፉ)
- ዘሁልቁ ፤ ከያእቆብ የሚወጣው ኮከብ (24፡17)
- ዘዳግም ፤ እነንደ ሙሴ ያለው ነቢይ (18፡15)
- ኢያሱ ፤ የጌታ ሰራዊት አለቃ/መሪ (5፡13-15)
- መሳፍንንት ፤ ፈራጅ/ ዳኛ (11፡27)
- ሩት ፤ ተቤሻር የቅርብ ዘመድ (3)
- ሳሙኤል ፤ የነከስታት ጌታ (2ኛ ሳሙኤል 7፡18-20)
- ለገስት/ዜና ፤ የሰማይና የምድር ጌታ (ሙሉውን በመጽሀፍቱ)
- ዕዝራ ፤ አዳሾ (1፡1)

ነህምያ ፤ ታማኝ (9:32)
 አስቱር ፤ ክብር የሚገባው (10)
 ኢዮብ ፤ የተነሳውና የሚመለሰው አዳኝ (19:25)
 መዝሙራት ፤ የተባረከው ሰው (1)
 የእግዚአብሔር ልጅ (2)
 የተሰቀለው (22)
 የተነሳው (23)
 የሚመጣው (24)
 የሚገዛው (72)
 የአምልኮ መሪ (150)
 ምሳሌዎች ፤ ጥበብ (4)
 መክብብ ፤ የተረሳው ጠቢብ ሰው (9:14-15)
 መሀል መሀልይ ፤ ወዳጅ (2:16)
 ኢሳይያስ ፤ ተሰቃየው ምትክ (53)
 ኤርምያስ ፤ እግዚአብሔር ጽድቃችን (23:6)
 ሰቆቃዎ ኤርምያስ ፤ የሀዘን ሰው (1:12-18)
 ህዝቅኤል ፤ በዙፋን ተቀማጭ (1:26)
 ዳንኤል ፤ የሚማታው ድንጋይ (2:34)
 ሆሴኦ ፤ የዳዊት ታላቁ ንጉስ (3:5)
 ኢዩኤል ፤ የልግስና አምላክ (2:18-19)
 አሞጽ ፤ የእስራኤል ታዳጊ (3:12)
 አብድዩ ፤ በጸዮን ተራራ ላይ የሚያስመልጥ (v. 17)
 ዮናስ ፤ የተቀበረውና የተነሳው መድሀኒ (መላው መጽሀፍ)
 ሚኪያስ ፤ የዘላለም አምላክ (5:2)
 ናሆም ፤ በቁጣ ቀን መጠጊያ (1:7)
 እንባቆም ፤ የእምነታችን መሀለቅ (2:4)
 ሶፎኒያስ ፤ ለፍርድ በመካከከል የሚገባና የሚያነጻ (3:5, 15)
 ሀጌ ፤ የሚመጣው እረኛ (2:17)
 ዘካርያስ ፤ ቁጥቂጥ (3:8)
 ሚልኪያስ ፤ የጽድቅ ጸሀይ (4:2)
 ማቴዎስ ፤ የአይሁድ ንጉስ (2:1)
 ማርቆስ ፤ የያህዌህ አገልጋይ (መላው መጽሀፍ)
 ሉቃስ ፤ ፍጹም የሰው ልጅ (3:38; 4:1-13)
 ዮሐንስ ፤ እግዚአብሔር ልጅ (1:1)
 የሐዋርያት ሥራ ፤ ያረገው ጌታ (1:8-9)
 ሮሜ ፤ ጽድቅ (3:22)
 1ኛ ቆሮንቶስ ፤ ከሙታን በኩር የሆነው (15:20)
 2ኛ ቆሮንቶስ ፤ ስለእኛ ሀጢአት የተደረገው (5:21)
 ገላትያ ፤ የህግ ፍጻሜ (3:10, 13)
 ኤፌሶን ፤ የጦር እቃችን (6:11-18)
 ፍሊጵስዩስ ፤ የሚያስፈልገንን ሁሉ የሚሞላ (4:19)
 ቆላስያስ ፤ በክብር የቀደመው (1:18)
 1ኛ ተሰሎንቄ ፤ የሚመለሰው ጌታ (4:15-18)
 2ኛ ተሰሎንቄ ፤ ሚመለሰው የዓለም ፈራጅ (1:7-9)
 1ኛ ጢሞቴዎስ ፤ መካከለኛው (2:5)
 2ኛ ጢሞቴዎስ ፤ የጽድቅ አክሊል ሰጪ (4:8)
 ቲቶ ፤ አዳኝና ትልቅ አምላክ (2:13)

ፍሊጦና ፤እስረኞች አጋር (1:9)
 ዕብራውያን ፤እምነት ማረፊያ እና ምሳሌዎችን ያሟላ (9-11)
 ያእቆብ ፤የጸባኦት ጌታ (5:4)
 1ኛ ጴጥሮስ ፤የብሉይ ኪዳን ትንቢት ጭብጥ (1:10-11)
 2ኛ ጴጥሮስ ፤ታጋሹ መድኃኒ (3:9)
 1ኛ ዮሐንስ ፤የህይወት ቃል (1:1)
 2ኛ ዮሐንስ ፤የክርስቶስ ተቃዋሚው ኢላማ (1:7)
 3ኛ ዮሀንስ የአውነት ሰውኛ አነጋገር (1:3-4)
 ይሁዳ ፤የአማኞች ጥበቃ /ደህንነት (1:24-25)
 ረዕይ ፤የነገስታት ንጉስ የጌቶች ጌታ (19:11-16)

ህግ ሁለት

ግልጽ የሆኑ ምንባቦችን እንደመመሪያዎቻችሁ በመጠቀም ሀቆችን ለመረዳት ፈልጉ
 ይህ ህግ ለመረዳት እጅግ ቀላል የሆኑትን መጽሀፍት እንድንመለከት የሚስተምረን ሲሆን እና እነዚህ ምንባቦች ለመረዳት ያን ያህል ግልጽ ያልሆኑትን መጽሀፍት ለመረዳት እንዲመሩን ያደርገናል ።

ከዚህ ህግ ጋር የተያያዙ ስድስት መርሆዎችን እናጠናለን ። እነዚህ መርሆዎች የተመሰረቱትን ግልጽ ምንባቦችን በማመልከትና በመገምገም እንዲሁም ከመጽሀፍት የሚገኙትን በረከታ ርዕሶችን በመተርጎም ተማሪውን ይፈቅዳል ።

በዚህ ክፍል ውስጥ የአዳጊ መገለጥን ሀቅ ፣ወይም እግዚአብሔር በታሪክ ውስጥ እርሱን እቅድ መግለጫ እንዴት እንደሚስፋፋ እናውቃለን ። የእርሱ እቅድ እንደት እንደማይቀየር ለማየት ፤ቃል በቃል መተርጎም ፤የተለዩትን ማወቅ ወይም ዝርዝሮችን እና በተሰጠው ርዕስ ላይ ቀዳሚውን ማጥናት ይገባናል ። የሰው ፈቃድ እንደሚኖርና በአተረጓጎማችን ውስጥ እንደት ምክንያት እንደሚሆን የምናውቅ ሲሆን እንዲሁም በተቻለ መጠን በአተረጓጎም ውስጥ የቃል ኪዳኖች የሚጫወቱትን ሚና እናያለን ።

ሀ. መርህ ሶስት፤መገለጥ አዳጊ መሆኑን መገንዘብ

ይህ መርህ እግዚአብሔር በሆነ ክፍለ ጊዜ ላይ መረጃን እንደገለጠልን ያስተምረናል ። ለምሳሌ ፤ በዘፍጥረት 3፤15 የሚገኘው የመሲሁ የመጀመሪያ ትንቢት የሴቲቱ ዘር የተስፋ ቃል ነው ።የብሉይ ኪዳን ስለዚህ «ዘር» ተጨማሪ መረጃን ለመስጠት በእርሱ ዘላለማዊነት በኩል ይቀጥላል ። መሲሁ የአብርሃም ዘር (ዘፍጥረት 12፤3) ፤የይስሀቅ ዘር (ዘፍጥረት 21፤12) ፤የያእቆብ ዘር (ዘፍጥረት35፤10-12) ፤የይሁዳ ነገድ (ዘፍጥረት 49፤8-11) ፤የእሴይ መስመር (ኢሳይያስ11፤1) ፤እናም የዳዊት ቤት (2ኛ ሳሙኤል7፤12-16) እንደሆነ ተነግሮናል ። እርሱ በቤተልሄም እንደሚወለድ (ሚኪያስ5፤2) ፤ እርሱ አምላክና ሰው ሁለቱንም በአንድ ጊዜ እንደሚሆን (መዝሙር110፤1) ፤ እርሱ አማኑኤል ተብሎ እንደሚጠራ (ኢሳይያስ 7፤14) ፤ እርሱ ነቢይ እንደሚሆን (ዘዳግም 18፤18) ፤ እርሱ ካህን እንደሚሆን (መዝሙር101፤4) ፤ፈራጅ (ኢሳይያስ 33፤22) እና ንጉስ (ኤርምያስ23፤5) ፤እርሱ ልዩ የመንፈስቅዱስ ቅባት አንደሚኖረው (ኢሳይያስ11፤2) ፤ እርሱ ለእግዚአብሔር ቤት ቀናተኛ (መዝሙር69፤9) እንደሚሆን ተነግሮናል ።

መገለጦች (ልክ ከዚህ በላይ እንደሆነው) አዳጊ መገለጥ በማለት በምንጠራው መልኩ በሆነ ክፍለጊዜ ላይ ሰፍተዋል ። አጠቃላይ ትንቢት የተደረገ ሲሆን፤ ከዚያም የዚያን ትንቢት በተመለከተ ወሳኝ ዝርዝሮች በጊዜ ውስጥ ተገልጠዋል ። ስለዚህ ፤ ይህ በመጀመሪያ ተሰጥቶ የነበረውን የተጠቀሰውን ትምህርት

በተከታታይ ለሚሆነው ተመሳሳይ ትምህርት መረዳታችንን እንዲመሩን ስንፈቅድ ይህንን ትርጉም ያለው ያድርጉታል ። ለምሳሌ ፣የሰይጣን ስራውና ጮሌነቱ በመጀመሪያ በዘፍጥረት 3፣1 ታይቷል ።ስለዚህ «እባብ» የበለጠ ስንማር ፣ የእግዚአብሔር ቀጥተኛ ጠላት የሆነው እርሱ አሳች መሆኑን ወደምንረዳበት ሀቅ እንመራለን ። ሰይጣን በሰው ልጅ ታሪክ ውስጥ ለተሸለ ነገር አይለወጥም (ራእይ12፣9፣20፣2-3፣10) ።በተረጎመበት ጊዜ ሁሉ እርሱ ዘዴዎቹን ቀያይሯል ነገርን አስተሳሰቡን በፍጹም አልቀየረም (ኢሳይያስ 14፣12-14 ፣ራእይ12፣9፣207-8) ውይም ቀጣይነት ባለው ሁኔታ አምላክ ለመሆን የክርክር አቀራረቡ የተደረሰበት ነው ። ይህ «ህግ አልባው ሰው» በመከራው ዘመን መቀመጫውን በበተመቅደስ ውስጥ ባደረገ ጊዜ እና ራሱን አምላክ ለማድረግ በገለጸ ጊዜ እንደሚሆን (በ2ኛ ተሰሎንቄ 2፣4) ግልጽ ተደርጓል ።ብዙውን ጊዜ በመጀመሪያ ከተጠቀሰው ትምህርት ጋር በሚያያዝ ሁኔታ ስለተሰጠን ስለተማርነው ትምህርት ሁለንተናዊ እውነትን እናገኛለን ። ከዚህ በበለጠ፣በመጽሀፍቅዱስ ውስጥ ሁሉ የሚገኙ በርካታ ርእሰ ጉዳዮች በመጀመሪያ በዘፍጥረት መጽሀፍ የተስተዋወቁ ናቸው ። በዚህም መሰረት ፣የዘፍጥረት መጽሀፍ ጥብቅ የሆነ እና ዝርዝር ጥናት የእግዚአብሔርን ቃል ለመተርጎም ለሚፈልግ አንድ ሰው በጣም ጠቃሚ ነው ።

ለ. መርህ 4፣ቀጥተኛ በሆነ ሁኔታ መተርጎም

ይህ መርህ እግዚአብሔር አርሱ ምን ማለት እንደሆነ እንደሚነግረንና እርሱ የሚናገረውን ያስተምረናል ። ይህ ከመጠን ባለፈ ጠቃሚ መመሪያ ነው ምክንያቱም እርሱ የእግዚአብሔርን ቃል በመረዳታችን ይመራናል ።የራሳችንን ልጆች በምናስተምርበት ጊዜ ፣ እንዲያስታውሷቸው የምንፈልጋቸውን ነገሮች እንዲያስታውሱ በተቻለ መጠን በግልጽ ለማቅረብ እንሞክራለን ። ሁልጊዜ አንዳንድ ነገሮችን በተያዩ ዘዴዎች እናብራራለን ስለሆነም የእነርሱ ትንሽ አእምሮ ይጨብጠዋል እናም አይረሱትም (እብራውያ1፣1)። እኛ ደግሞ ተመሳሳይ የሆኑን መረጃን ብዙ ጊዜ እንደጋግማለን ። እኛስ እግዚአብሔር ልጆች አይደለንምን (1ኛ ዮሐንስ 3፣1)?እርሱ አባታችን አይደለምን («አባአባ» በሮሜ 8፣15)? ቃል በቃል አተረጓጎም ማለት (እንደ እግዚአብሔር ልጆች) እግዚአብሔር የሚናገረውን እውነት እንደሆነ ቃል በቃል መቀበል ማለት ነው ።ይህም በመጀመሪያ በቃሉ ውስጥ ቀላል፣ግልጽ፣በቀጥታ እና ሒሳብተናዊ አረፍተ ነገሮችን መመልከት ስሜት ይኖረዋል ። በግልጽ ግልጽ የሆኑ ጥቅሶች ግልጽ ባልሆኑት ምንባቦች ላይ ብርሃንን ያንጸባርቃሉ ።

ለቀላል ፣ግንጽ ፣ቀጥታ እና ሁለንተናዊ ለሆኑ አረፍተ ነገሮች አንድ ምሳሌ የሆነ ምንባብ በዮሐንስ 3፣16 ይገኛል ፣እንዲህ በሚናገርበት

«በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ እግዚአብሔር አንድያ ልጁን እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወደአልና።»

ስለእግዚአብሔር ፍቅር ለምሳሌ «ምናልባት» ፣ «ሊሆንም ለይሆንም» ፣ «ከሆነ» የመሳሰሉ እርግጠኛ ያልሆኑ ቃላት የሉም ። ይህ የእርሱ ፍቅር ለዓለም ሁሉ ግልጽ በሆነ ሁኔታ እንደቀረበና ደግሞም በግልጽ «በእርሱ የሚያምን ሁሉ» የዘላለም ሕይወት አለው በማለት ይናገራል ። በቀጣዩ መረጃ ላይ እግዚአብሔር የማያሟላው ምንድን ነው፣አሊያም እኛም ስለማናሟላ ። በሮሜ 3፣23 እንዲህ በሚናገርበት «ሁሉ ኃጢአትን ሠርተዋልና የእግዚአብሔርም ክብር ጎድሎአቸዋል፤» የሚለውን አንድ አይነት አረፍተ ነገር እናገኛለን ። ከመጽሀፍቅዱስ አንጻር፣ሀጢአት ሁኔታ ፣ ከኢየሱስ ክርስቶስ

በስተቅር ለሰው ሁለንተናዊ ነው (1ኛ ጴጥሮስ 2፡22) ። ህጉን መጽሀፍቅዱስ ብቻ ስለሚያቋቁም ፤ እንደዚያም በመሆኑ፤ ለህጉ ልዩ የሆነውን የሚያቀርበው መጽሀፍቅዱስ ብቻ ነው ። እኛ እንደ መጽሀፍቅዱስ ተማሪዎች እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ ያስቀጠውን ሁለንተናዊ አነጋገር ልዩነት ለማድረግ መብት የለንም ። ስለዚህ ፤ ከኢየሱስ ክርስቶስ በስተቀር ፤ ሁላችን ሀጢአተኞች ነን ። አዎቶማቲክ በሆነ ሁኔታ የመጽሀፍትን «ድብቅ» ወይም «ጥልቅ» ትርጉም መገመት ሃላፊነት የጎደለው ስራ ነው ። አስቀድመን እንዳበራራነው ፤ ለመጽሀፍት አላጎሪ የሆነ አቀራረብ በእግዚአብሔር ቃል ላይ ለመጨመር ይሞክራል ። የማይቶለጂካል አቀራረብ ከእግዚአብሔር ቃል ላይ ለመቀነስ ይሞክራል ። (በራዕይ 22፡18-19) በመጨመር አልያም በመቀነስ እነርሱ የእግዚአብሔርን ቃል ቃል በቃል የሆነ ትርጉም የሚቃወሙ ስለሆነ ያንን እንዳናደርግ እግዚአብሔር በጥንቃቄ ያስተነቅቀናል ።

መጽሀፍቅዱስ ቃል በቃል በሆነ ታሪክ ላይ ተመስርተዋል ደግሞም ነው ። እንደዚያም በመሆኑ፤ ለመላው ታሪክ ወሳኝ ነው (1ኛ ቆሮንቶስ 15) ። ይህንን ቃል በቃል አተረጓጎምን ከመገንዘብ መውደቅ በቤተክርስቲያን እና በእስራኤል ታሪክ ሁሉ ውስጥ ወደ በርካታ የስነ-መለኮታዊ መዛባት አምርቷል ። ቃል በቃል በሆነ ሁኔታ መተርጎም ያለብን ሁለንተናዊ አነጋገር የሆኑ ሌሎች ጥቂት ምሳሌዎች አሉ ። ሮሜ 8፡35-39 ፤ ዮሐንስ 3፡16፤18፤36 ፤ ኤፎሶን 2፡8-10 ፤ 1ኛ ዮሐንስ 2፡1-2 እናቲቶ 3፡5 ናቸው ።

ሐ. መርህ 5፤ የተሉዩትን ማገናዘብ

ይህ መርህ መጽሀፍቅዱስን በምንተረጉምበት ጊዜ መመለስ የሚገባቸው አንዳንድ የተለዩ ጥቂዎች መኖራቸውን ያሳውቃል ። ለምሳሌ ፤ «ይህንን የተናገረው ማን ነው?» «ይህ የተነገረው ለማን ነው?» «ይህ በምን ዓይነት ሁኔታ ስር ነበር የተነገረው?» የሚሉትን ጥቂዎች መጠየቅ ይገባናል ።

መርሁ ደግሞ እግዚአብሔር በታሪክ ውስጥ በስም አይሁድ ፤ አህዛብ እና ቤተክርስቲያን ከተባሉ ከሶስት ዓይነት የሰዎች ምድብ ጋር ስምምነት እንዳደረገ ያሳውቃል (1ኛ ቆሮንቶስ 10፡32) ። ስለዚህ ፤ የተሰጠውን የመጽሀፍ ክፍል ተቀባዮቹ እንማን እንደነበሩ ለመወሰን መፈለግ የሚገባን ሲሆን ስለሆነም ለእኛ በስራ ላይ የሚውል የተስፋቃል፤ ቃልኪዳን ወይም ማስተንቀቂያ መኖሩን እናውቃለን ።

አንድ ቃል ኪዳን ለእነማን በስራ ላይ እንደሚውል የማወቅን በጣም ጠቀሜታ በሚመጣው የቃል ኪዳን ጥናታችን እናያለን ። አህዛብ ነገዶች (የአይሁድነት ዝርያ የሌላቸው) ለምሳሌ ፤ በክፋታቸውና ለጌታ ባለመታዘዛቸው ምክንያት ተበትነው ወይም ተወግደው ይሆናል ። ሰማርያውያን፤ ባቢሎናውያን ፤ የአሶራውያን ወይም የፋረሳውያን መንግስታት ይህ ለእነማን እንደሆነ ምሳሌ የሆኑ ነገዶች(ህዝቦች) ናቸው ።

እግዚአብሔር እስራኤላውያንን እንደሚበትናቸው ብቻ ሳይሆን ነገርግን ደግሞ እንደገና መልሶ እንደሚሰበስባቸውም ተስፋ ገብቶላቸው ነበር ። ይህ የተስፋ ቃል ያለው ሌላ ምንም ነገድ የለም ። በተለይ ለእስራኤል ተሰጥቶ የነበረውን የተስፋቃል ለሌላ ነገድ አውለነው ከነበርን ስህተት አድርገን ነበርን ። ለነገዱ የሆነው የተስፋቃል ሁለተኛው ምሳሌ፤ በከንዓን ምድር እና ዜግነት ለእስራኤል ሲሆን (ዘፍጥረት 12፡1-3 ፤ 13፡15) ፤ ነገርግን በሰማይ ዜግነት ለቤተክርስቲያን ነው (ፍሊጵስዩስ 3፡20) ። ብሄራዊ ክብርና ምድር ለቤተክርስቲያን ተስፋ አልተሰጣትም ። የመጨረሻው ምሳሌ ለእስራኤል የሚሆኑት በረከቶች ከእግዚአብሔር ጋር በሚኖራቸው ግንኙነት ላይ በመመስረት (አዳግም 8፡7-10) እና ለአህዛብ የሚባረኩት እስራኤልን በመባረካቸው (ዘፍጥረት 12፡3) መሆኑን ያነጻጽራል ። ቤተክርስቲያን ወይም አህዛብ ነገዶችን ለሚባርኩ ምንም የተገቡ የጠስፋ ቃሎች የሉም ።

መ. መርህ 6፤ ቀዳሚ የሆኑትን ምንባቦች ማጥናት

ይህ መርህ ለእኛ መንፈሳዊ ህይወት ዋና ትምህርት በሆነው ላይ የእግዚአብሔርን አስተሳሰብ እንደ ቀዳሚ ገላጮች ተደርገው መነበብ ያለባቸውን የተወሰኑ ምንባቦችን ያሳውቀናል ። በመጽሀፍቅዱስ ውስጥ ብዙ ጊዜ፤ እግዚአብሔር ለአንድ የተለየ እውነት የሚሰሩና በእነዚህ ቀዳሚ ምንባቦች የምናስቀምጣቸውን በርካታ የተበታተኑ ጥቃቅን ነገሮችን ሰብስቧል ።

ጥቂቶቹ ምሳሌዎች እንዲህ ይካተታሉ፤

- የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሳኤ—1ኛ ቆሮንቶስ 15

- የሰው ልሳን—ያዕቆብ 3

- የእስራኤል ተሀድሶ—Romans 11

- የእምነት ድልክድራጊነት—ዕብራውን 11

- የእግዚአብሔር የዲሲፕሊን ቅጣት ለልጆቹ 12፡1-11

- ቤተክርስቲያን—ኤፌሶን 1—3

- ጽድቅ በእምነት—ሮሜ 3፡10-21

- ህግ—Exodus 20

- የእግዚአብሔር እቃ ጦር ሁሉ—ኤፌሶን 6፡10-17

- ፍቅር —1ኛ ቆሮንቶስ 13

ይህ መርህ ዋናዎቹን ነጥቦች ለመወሰን የመጽሀፉን ቀዳሚ ምንባብ እንድናጠና እና ከዚያም ደግሞ ለተጨማሪ መረጃ ተያያዥነት ወዳላቸው ምንባቦች እንድናልፍ ይጠይቀናል ።

ለምሳሌ፤ በመጽሀፍቅዱስ ውስጥ በፍቅር ብቃት ላይ እጅግ ሰፊ ንግግርን የያዘውን ያም እኛ በቀላሉ በእነዚህ ጥቅሶች ብቻ አንድ ሳምንት በክፍል ውስጥ ትምህርት ልናሳልፍባቸው የምንችለው አስራ ስድስት እጅግ በትርጉም የተሞሉ ብቃቶች በ1ኛ ቆሮንቶስ 13፤4-8 ይገኛሉ ።

ያንን አገናዝቡ

«ፍቅር ይታገሃል፥ ቸርነትንም ያደርጋል፤ ፍቅር አይቀናም፤ ፍቅር አይመካም፥ አይታበይም፤ የማይገባውን አያደርግም፥ የራሱንም አይፈልግም፥ አይበሳጭም፥ በደልን አይቆጥርም፤ ከእውነት ጋር ደስ ይለዋል እንጂ ስለ ዓመፃ ደስ አይለውም፤ ሁሉን ይታገሃል፥ ሁሉን ያምናል፥ ሁሉን ተስፋ ያደርጋል፥ በሁሉ ይጸናል። ፍቅር ለዘወትር አይወድቅም፤ ትንቢት ቢሆን ግን ይሻራል፤ ልሳኖች ቢሆኑ ይቀራሉ፤ እውቀትም ቢሆን ይሻራል።» (1ኛቆሮንቶስ 13፤4-8) ።

ማርቆስ 12፤29-31 በምናነበበት ጊዜ ፤ታላቁን ተእዛዝ በሚመለከት ኢየሱስ ለጥያቄው የመለሰውን እናገኛለን

«ኢየሱስም መልሶ እንዲህ አለው። ከትእዛዛቱ ሁሉ ፊተኛይቱ። እስራኤል ሆይ፥ ስማ፤ ጌታ አምላካችን አንድ ጌታ ነው፥ አንተም በፍጹም ልብህ በፍጹምም ነፍስህ በፍጹምም አሳብህ በፍጹምም ኃይልህ ጌታ አምላክህን ውደድ የምትል ናት። ፊተኛይቱ ትእዛዝ ይህች ናት። ሁለተኛይቱም። ባልንጀራህን እንደ ራስህ ውደድ የምትል እርስዋን የምትመስል ይህች ናት። ከእነዚህ የምትበልጥ ሌላ ትእዛዝ የለችም።»

የዚህ መርህ ሌላው ምሳሌ « የእግዚአብሔር እቃ ጦር ሁሉ» በማለት በተገለጸበት (በኤፌሶን 6፡10-17) ውስጥ ይገኛል ።

ይህ የአማኞች መንፈሳዊ የጦር እቃዎች በእንደ ላይ የተጠቀሱበት ብቸኛ ስፍራ ነው ። ቀበቶ እንደ ሰው «የወገቡ መታጠቂያ ጽድቅ ፣ የጎሳው መቀነት ታማኝነት ይሆናል» በማለት በኢሳይያስ 11፡5 የተጠቀሰ ሲሆን ፣ «የፍቅር ጥሩር» እና «የራስ ቁር» የሚሉት በ1ኛ ተሰሎንቄ 5፡8 ተጠቅሰዋል ። «ሰይፍ» ለእንደ ሰው እንደ «የጦር እቃ» ክፍል ተደርጎ በእብራውያን 4፡12 ውስጥ ተመልክቷል ።

ሠ. መርህ 7፤ የሰውን ፈቃድ መገንዘብ

ይህ መርህ ፡፡ እግዚአብሔር ለሰው ዘር ውሳኔን እንዲያደርግ ነጻነትን እንደሰጠውና በዚያ ነጻነትም ሲጓዝ ሃላፊነትን እንዲወስድ እንዳደረገው ያስገነዝባል (ዮሐንስ 3፡18 ፤ ገላትያ 6፡7) ። የሰው ምርጫ መርህ በግልጽ በዘፍጥረት 2-3 ለአዳና ለሄዋን በተመሰረተው ስእል መሰረት ነው ። በእርሱ ሁሉን አዋቂነት ምክንያት ፣ እግዚአብሔር «መልካምንና ክፉን ከሚያስታውቀው ዛፍ» እንደሚበሉ ያውቅ ነበር ፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ለዚያ ለተከለከለቸው የእራት ግብዣ ምክንያት አልነበረም ። አዳምና ሄዋን የተከለከለቸውን ፍሬ በልተዋል ፤ ምክንያቱም እነርሱ ለመብላት መርጠዋል ። ከዚያም እነርሱ ለድርጊታቸው ሃላፊነቱን የወሰዱ ሲሆን እናም ፣ ከዚያ በኋላ ከኤደን ተባርረዋል ። የሰውን ዘር የመምረጥ ችሎታ በግልጽ የሚጠቁም በርካታ አነጋገሮችና ቃላት አሉ-- በግሪክ ቋንቋ ተመሳሳይ ስር ያላቸው እጅግ የሚታወሱት «ማመመን» እና «አምነት» ሚሉት ቃላት ናቸው ። በእግዚአብሔር ሁሉን አዋቂነት ምክንያት ፣ እርሱ ሁልጊዜ በልጁ በኢየሱስ ክርስቶስ ማን እንደሚመን እና ከዚያም ማን እንደሚድን ያውቃል (ሮሜ 8፡29 ፤ 1ኛ ጴጥሮስ 1፡1-2) ። ሆኖም ግን፣ የእርሱ አስቀድሞ አዋቂነት ለማመን ያለውን መጠይቅ አያስወግደውም ። መጽሀፍቅዱስ በሰው ልጆች የተደረጉ መጥፎ እና መልካም ውሳኔዎችን መዝግቧል ። ይህም ለራሱ እንደ ውስጣዊ ምስክርነት በመሆን ያገለግላል ። እግዚአብሔር ቃል የሰዎችን በርካታ የሆኑ መጥፎ ውሳኔዎችን መመዝገቡን በዚህ መርህ ውስጥ እንገነዘባል ። እነዚህም እግዚአብሔር ለእርሱ እቅድ ለዓላማው የፈቀዳቸው በሰው ድርጊት የተደረጉ አመጸዎች ሲሆኑ ነገር ግን በፍጹም በእርሱ የታዘዙ አይደሉም ። ልክ ያ ሰው ያደረገውን አንድ የተለየ ነገር መጽሀፍቅዱስ በመመዝገቡ ምክንያት ያንን ድርጊት እግዚአብሔር ችላ ብሎታል ማለት አይደለም ። ኢየሱስ ክርስቶስ ይሁዳ አሳልፎ እንደሚሰጠው ያውቅ ነበር ፤ ድግሞም በእርግጥ በዚህ ድርጊት ላይ ማስጠነቀቂያ ተሰጥቶት ነበር (ማቴዎስ 26፡24)፤ ነገር ግን ይሁዳ እርሱን አሳልፎ ሰጥቶታል እና ከዚያም ውጤቱን ተሸክሟል ።

እግዚአብሔር ለሰው ልጅ የምርጫ ነጻነትን ቢሰጠውም፣ ነገር ግን ሁል ጊዜ በትክክል እንዲመረጥ ችሎታን አይደለም ። ስለዚህ ፣ በአተረጓጎማችን ሰውን ልጅ መጥፎና በሀጢአት የተሞሉ ምርጫዎችን መገንዘብ ይገባናል ።

ፈ. መርህ 8፤ ቃል ኪዳኖችን ማስታወስ

ይህ መርህ በእግዚአብሔርና በሰው መካከል ያለውን ስምምነት (ኮንትራት) ያስገነዝባል ። በሰው መታዘዝ ላይ የተመሰረቱ ሁኔታዊ የሆኑ ቃል ኪዳኖች ሲኖሩ እንዲሁም በእግዚአብሔር ቃል ታማኝነት ላይ ብቻ የሚመሰረቱ ቃል ኪዳኖችም አሉ ።

ቃል ኪዳኖችን ከተረዳናቸውና እንዲመሩን ከፈቀድንላቸው ፣ የሚጋጩ የሚመስሉ ምንባቦችን ስንተረጉም ከስህተት ይጠብቁናል ። ለምሳሌ፣ እስራኤላውያን በሰው ልጅ ታሪክ ውስጥ በአስቸጋሪና በመዓት ክፍለ

ጊዜያት ጊዜዎች በዲሲፕሊን የተቀጡ ሲሆን ነገርግን እግዚአብሔር እንዲጠብቃቸው ከገባቸው ተስፋ አልጠፉም (ዘሌዋውያን 26) ።

የእንዳንዳቸውን ጥናት የሚጠይቁ ዘጠኝ ቃል ኪዳኖች አሉ ። በቀላሉ እንዳንዱን ቃል ኪዳን በሚገኝበት መጽሀፍ አጭር መግለጫ በማቅረብ ርእሶቻቸውን እናስታውሳለን ።

1. የኤደን ቃል ኪዳን

የኤደን ቃል ኪዳን በኤደን ገነት ውስጥ በእግዚአብሔርና በአዳም መካከል ተፈጽሟል (ዘፍፅረጽ 1-2) ።

ይህ በሰው መታዘዝ ላይ ተመሰረተ ሁኔታዊ ቃል ኪዳን ሲሆን ፣ እንዲሁም ፍጹም በሆነ የመኖሪያ አካባቢ (2፡8) ፣ ፍጹም የሆነ ምግብ ፣ የሚታይ ማነቃቂያ (2፡9) ፣ ፍጹም የሆነ የአየር ጸባይ (1፡6-7 ፣ 3፡8) ፣ ፍጹም የሆነ ጾታን (2፡21-25) ፣ እግዚአብሔር ጋር በአየሶቱ ህብረት ማድረግ (1፡26-27 ፣ 3፡8) ሰውን ለመባርክ የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃል ይጨምራል ። ቃል ኪዳኑ ከመነሻው በሰው ተቀባይነትን ቢያገኝም ነገርግን እርሱ እንዳይበላ የተከለከለውን ፍሬ በመብላት እግዚአብሔር ትእዛዝ ላይ ባመጸ ጊዜ ተጥሷል ።

የኤደን ቃል ኪዳን ቀጣይ የሆነ ውጤት ባይኖረውም ፣ ነገርግን ብዙዎቹ በረከቶች ለሰው በአዲስ ሰማይ እና ምድር በሚሆነው የወደፊት ክፍለ ጊዜ ተጠብቀዋል (ራዕይ 21፡22) ። ስለዚህ ይህንን ቃል ኪዳን በተለየ ሁኔታ ከኤደን ገነት ጋር ባልተያያዘ አውድ ውስጥ መተረጎም የለብንም ። የሰው ልጅ ሁሉንም ተስፋ የተገባቸውን በረከቶች ከጌታ ከኢየሱስ ክርስቶስ ተነጥሎ አይመሰርትም ።

2. አዳማዊ ቃል ኪዳን

አዳማዊ ቃል ኪዳን ከሰው ውድቀት በኋላ ፣ ከመባረራቸው አስቀድሞ (ዘፍጥረት 3፡14-19) በእግዚአብሔርና በአዳም መካከል በኤደን ገነት ተፈጸመ ነው ። ይህ በሁኔታዎች ላይ ያልተመሰረተ ነበር ። ይህ ቃል ኪዳን «ውድቀት» በመባል ለሚታወቀው ፣ የመጀመሪያው ሀጢአት እንደውጤት በመሆን መጥቷል ። እግዚአብሔር የመሳትን መሳሪያ ረግሟል (3፡14) ፣ እንዲሁም በታሪክ ውስጥ በአዳም ዘርና በእባቡ መካከል ግጭትን አምጥቷል (3፡14-15) ። ሴቲቱ በምትወልድበት ጊዜ ጭንቅ እንዲሆንባትና ፈቃዷ ለወንድም በመታዘዝ ስር እንዲሆን አድረጓል (3፡16) ። ምድር ምግብ በሚመረትበት ጊዜ አስቸጋሪ እንድትሆን ተረግማለች (3፡17-19) ። ወንዱና ሴቷ በአካል እንደሚሞቱ ታቅደዋል (3፡19 ፣ 2፡17) ፣ እንዲሁም ሁለቱም ፍጹም ከነበረችው የመኖሪያ አካባቢ ከኤደን ገነት ተባርረው ነበር (3፡17-19) ።

የአዳማዊ ቃል ኪዳን ስፋት እግዚአብሔር ሰይጣንን በሺሁ ዓመታት መንግስት ማጠቃለያ ጊዜ ወደ እሳት ባህር እስኪጥለው ድረስ በሁሉም ጊዜና በሁሉም ሰብአዊ ፍጡር ላይ ውጤቱ ይቀጥላል (ራእይ 20፡7-10) ። የአዳም ውድቀት ውጤት ለሁሉም የሰው ዘር መተላለፉን ማወቅ ይገባናል (ሮሜ 5፡12-14) ።

3. ኖህዊ ቃል ኪዳን

በዘፍጥረት 8፡20-9፡17 የሚገኘው ፣ የኖህዊ ቃል ኪዳን ፣ ከጥፋት ውሃ በኋላ በእግዚአብሔርና በኖህ መካከል የተፈጸመ ነበር ። ይህም ያለምንም ቅድመ ሁኔታ የተፈጸመ ሲሆን ፣ ከጥፋት ውሃ በፊት ለነበረው ማህበረሰብ ቀርቧል ። እርሱም መሀበረሰብን የሚያጠፋ ዓለማዊ የሆነ የውሀ ጥፋት እንደገና እንደማይኖር የተሰጠውን የተስፋ ቃል ያካትታል ። እርሱም ደግሞ ምድርን መሏት የሚለውን

የእግዚአብሔርን ትእዛዝ (9፡1) ፣ የእንሰሳትን ስጋ ለምግብ አቅርቦት (9፡2-4) ፣ ለነፍስ ግድ እንደ ቅጣት የከፍተኛ ቅጣት ክፍያ (9፡5፤6) ያካትታል ። ይህንን ቃል ኪዳን በሚመለከት ለእግዚአብሔር ታማኝነት ምልክት እንዲሆን ቀስተ ደመና ተሰጥቷል ።

የኖህ ቃል ኪዳን በጥፋት ውሀ ጀምሮ ለዘላለም ይቀጥላል። በአሁኑ ዘመንም አካባቢያዊ የሆኑ ህይወትን እና ንብረትን የሚያወድሙ ማእበሎች ቢኖሩም ያ ትልቅ የወሀ ጥፋት ያስከተለውን ያህል ዓለማዊ ጥፋት አያስከተሉም ። እንስሳትን ስጋ የመመገብ ነጻነትም ደግሞ ተሰጥቷል ፣ እናም አትክልትን ብቻ መመገብ ለተመጣጠነ ምግብ በቂ ስላልሆነ አድርገን ምንባቦችን መተርጎም የለብንም (ዳንኤል 1) ለሁሉም የሰው ልጅ መለኪያ ይሆናል።

2. አብርሃማዊ ቃል ኪዳን

መሰረታዊ የተስፋ ቃል የሆነው የአብርሃማዊ ቃል ኪዳን በዘፍጥረት 12፡1-3 የሚገኝ ሲሆን ፣በኋላ ላይ ቀጣይ ከሆኑ ተጨማሪዎችና ማብራሪዎች ጋር ተሰጥቷል ። ይህ አብርሃም ጋር የተፈጸመ ሲሆን እናም የእግዚአብሔርን መመዘኛዎች እስከሚያገኝ ድረስ ቅድመ ሁኔታዊ ነበር ፣ከዚህም ቃል ኪዳን ቅድመ ሁኔታዊ ባልሆነ መልኩ ለእርሱ ዘሮች ተራዝሟል ።

ከአብርሃም ጋር የነበረው ቃል ኪዳን የማይቆጠሩ ዘሮችን ፣ ግላዊ በረከትን ፣ እውነተኛ መንግስትን ፣ ከተማን ፣ ብሄራዊ ክብርን ፣ በማህበር መባረክን ፣ ጥበቃን እና የመሲሁን የዘር ሀረግ መስመርማካትታል (ዘፍጥረት 17፡1-8) ።

አብርሃማዊ ቃል ኪዳን በአብርሃም የተስፋ ቃል ይጀምራል ። የመሲሁ የዘር መስመርነት በመጀመሪያው የኢየሱስ ክርስቶስ መገለጥ ተሟልቷል (ገላትያ 3፡16) ።ከቃል ኪዳን ጋር በተያያዘ ሁኔታ የሆኑት ቁሳዊ የበረከት ተስፋዎች በታሪክ ውስጥ በተለያዩ ነጥቦች ቢሰጡም ነገርግን በሚሊኒየም መንግስት ወደ ከፍተኛ ደረጃ ይደርሳሉ ። ይህ የቃል ኪዳን ስፋት ከአብርሃም ጊዜ እስከ ሚሊኒየም ሙሉ ውስጥ ይሆናል ። በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ በተለየ ሁኔታ ግራ የሚያጋባው ምንባብ ብቸኛ የሆነው አብርሃመዊውን ቃል ኪዳን በስራ ላይ በሚውልበት ጊዜ ከዚያ በኋላ ለመረዳት የበለጠ ዝግጁ ይሆናል ። ምንባቡ በማቴዎስ 11፡20-24 የሚገኝ ሲሆን እናም እንዲህ ይላል ፤

«በዚያን ጊዜ የሚበዙ ተአምራት የተደረገባቸውን ከተማዎች ንስሐ ስላልገቡ ሊነቅፋቸው ጀመረ እንዲህም አለ። ወዮልሽ ኮራዚ፤ ወዮልሽ ቤተ ሳይዳ፤ በእናንተ የተደረገው ተአምራት በጢሮስና በሲዶና ተደርጎ ቢሆን፤ ማቅ ለብሰው አመድም ነስንሰው ከብዙ ጊዜ በፊት ንስሐ በገቡ ነበርና። ነገር ግን እላችኋለሁ፤ በፍርድ ቀን ከእናንተ ይልቅ ለጢሮስና ለሲዶና ይቀልላቸዋል። አንቺም ቅፍርናሆም፤ እስከ ሰማይ ከፍ አልሸን? ወደ ሲኦል ትወርጃለሽ፤ በአንቺ የተደረገው ተአምራት በሲዶም ተደርጎ ቢሆን፤ እስከ ዛሬ በኖረች ነበርና። ነገር ግን እላችኋለሁ፤ በፍርድ ቀን ከአንቺ ይልቅ ለሲዶም አገር ይቀልላታል። »

በጸጋው ፣በአብርሃመዊ ቃል ኪዳን ምክንያት እስራኤል ንስሃ ለመግባት ተጨማሪ ጊዜ ተሰጥቷል ። እስራኤል ንስሃ የማትገባ ከሆነች ፣የዲሲፕሊን ቅጣቱ ያገልግላል፤ነገርግን ነገዱ ከታሪክ ውስጥ አይጠፋም አይፋቅምም ።

5.ሙሴያዊ ቃል ኪዳን

የሙሴያዊ የህግ ቃል ኪዳን በሲና ተራራ ላይ ከሙሴ ጋር ተፈጽሞ ነበር ። ይህም በዘጸአት 20 እን በዘሌዋውን ፣ በዘሁልቁ እና በዘዳግም በርካታ ምንባቦች ውስጥ ሊገኝ ይችላል ። ይህ ቃል ኪዳን በመታዘዝ ሁኔታ ላይ የተመሰረተ ነው ። እነዚያ የሚታዘዙት ይባረካሉ ፣ የማይታዘዙት ደግሞ ተረገሙ ይሆናሉ (ዘሌዋውያን 26) ።

የሙሴያዊ ቃል ኪዳን ተቀዳሚ ዓላመው የአዳኙን አስፈላጊነት ለማሳየት ነው (ገላትያ 3፡24-25) ። እርሱ በግልጽ የእግዚአብሔርን የስነ ምግባር ህግ ያቀርባል ። ቃል ኪዳኑ ደግሞ እስራኤላውያን ለሌዋውን የክህነት አግልግሎትና የታቦቱን መመሪያዎች እንዲቋቋሙ ተሰጥቷል ። ኢየሱስ ክርስቶስ ህጉን በፍጹምነት በመጠበቅ ይህንን ቃል ኪዳን ለማሟላት መጥቷል (ማቴዎስ 5፡17) ። ይህ ቃል ኪዳን ለእስራኤል ዘመን እስከ የጴንጤቆስጤ ቀን የቤተክርስቲያን ዘመን ጅማራ ድረስ ብቻ የሚሰራ ነው እርሱም ደግሞ ከመነጠቅ በኋላ በሰው ልጅ ታሪክ ውስጥ ለሰባት ዓመታት የሚሆነውን «ታላቁ መከራ» ተብሎ የሚታወቀውን ያካትታል ።

6.የዳዊት ቃል ኪዳን

የዳዊት ቃል ኪዳን ከዳዊት ጋር ተፈጽሞ እና በ2ኛ ሳሙኤል 7፡8-19 እና በመዝሙር 89 ተመስርቶ ነበር ። እርሱም ያለ ምንም ቅድመ ሁኔታ የሆነ ነበር ። የዳዊት ቃል ኪዳን በእርሱ የንጉስነት ዘመን ጊዜ ውጤታማ ነበር ። ቃል ኪዳኑ ከፊል የሆነው በኢሱስ ክርስቶስ መጀመሪያው መምጣት የተሟላ ሲሆን (ሉቃስ 1፡32) ውጤቱም ለዘለክለም ይቀጥላል ።

በአንድ ወቅት ላይ ፣ የዳዊት መስመር የስምነት ዓመት እድሜ ባለው ልጅ በአዮስያስ እጅ ገብቶ ነበር (2ኛ ነገስት 22፡1) ። በዚህ ጊዜ አይሁዳውያን በእግዚአብሔር የተስፋ ቃል ላይ በተገነባው ሰላም መሰረት ኖረዋል ። ይህንን ቃል ኪዳን በማሟላት ኢየሱስ ራሱ ከትንሳኤው በኋላ ሁሉንም ስልጣን በሰማይ ተቀብሏል (ማቴዎስ 28፡18) ። እንዲሁም በዳግመኛ ምጽቱ እርሱን የምድራዊ መንግስት ዙፋኑን ይመሰርታል (ማቴዎስ 25፡31 ።

7.የፍልስጥኤም ቃልኪዳን

የፍልስጥኤም ቃልኪዳን ከአብርሃማዊ ቃልኪዳን የቀጠለ ነው ። ይህ አይሁድ ህዝቦች ባለመታዘዣቸው ምክንት እንደሚበተኑ እና ነገርግን ከዚያም ንስህ ከገቡ በኋላ እንደገና እንደሚሰበሰቡ የተሰጣቸው በቅድመ ሁኔታ ላይ የተመሰረተ ቃል ኪዳን ነው (ዘዳግም 30፡1-10) ።

ይህ ቃል ኪዳን ለእስራኤል ዘመን ሲሆን እንዲሁም በዳግም መገለጡ ጊዜ ተዓምራዊ በሆነ ሁኔታ አይሁዳውያን ሲሰበሰቡ የሚሟላ ይሆናል ። ወደፊት ከሚሰተው ቃል ኪዳን ፣ ተርጓሚው የእስራኤል ከምድራቸው መበተን ጊዜያዊ መሆኑን መገንዘብ አለበት ።

8.ለእስራኤል አዲስ ቃል ኪዳን

አዲስ ቃል ኪዳን ለእስራኤል ቤት በኤርምያስ 31፡31-34 ተመስርቶ እንደነበርና በእብራውያንም 8፡8-12 ተደጋግሞ ተግሮ እንደነበር ነው ። ይህ ቃል ኪዳን በኢየሱስ ክርስቶስ ደም የተመሰረተ ነው (እብራውን 9፡11-14) እንዲሁም እንደገና ለተወለዱት አይሁዶች ያለ ምንም ቅድመ ሁኔታ የሆነ ነው

፡፡መጽሀፍትን በምናጠናበት ጊዜ በዚህ ቃል ኪዳን በእግዚአብሔር የተሰጠው የተስፋ ቃል የተገባው ለሚምኑ አይሁዶች ብቻ ነው ፡፡ አይሁዶች በቀላሉ የአይሁድ ዘር በመሆናቸው ብቻ የሚባረኩ አይሆኑም፡፡

9. ለቤተክርስቲያን አዲስ ቃል ኪዳን

አንድ አዲስ ቃል ኪዳን ደግሞ ለአዲስ ኪዳን ቤተክርስቲያን ተፈጽሟል (ማቴዎስ 26፥26-28) ፡፡ ይህ በኢየሱስ ክርስቶስ ፣ በመስቀሉ ላይ በመመስረት ለሚያምኑት ያለ ምንም ቅድመ ሁኔታ የሆነ ነው (እብራውን 9፥11-14) ፡፡ ይህም አማኞችን ዓለማዊፋዊ እና ንጉሳዊ ክህነትን ይመስርታል (ዕብራውን 9፥11) እንዲሁም ተስፋ ቃሉ በጊዜ ውስጥ እና ለዘላለም ይሟላል ፡፡ ኢሱስ ክርስቶስ የቃል ኪዳኑ መካከለኛ ሆኗል (ማቴዎስ 28፥18-20) ፡፡

ይህ ቃል ኪዳን በጴጥሮስፋስ ቀን በቤተክርስቲያን ምስረታ ጊዜ ተጀምሯል (ሥራ2) እስከዘላለም ይሆናል ፡፡ ተማሪው በዚህ ቃል ኪዳን ስር የተቀበልነው በረከት ለዘላለም እንደሆነ እና እንደማይወሰድ ማስታወስ አለበት ፡፡ እንደዚያም በመሆኑ የቤተክርስቲያን ዘመን አማኝ ምንም ዓይነት እስቸጋሪ ሁኔታዎች በህይወቱ ውስጥ ቢገጠሙትም ጌታ በፍጹም ስለማይተወው እና በፍጹም ስለማይተዋቸው ሙሉ በሙሉ የተጠበቁ ናቸው (ማቴዎስ 28፥18-20) ፡፡

ህግ ሦስት

መጽሀፍትን ከመጽሀፍት ጋር በማወዳደር ጥበበኛ ለመሆን መፈለግ

ሦስተኛው ህግ እግዚአብሔርን ቃል በትክክል ከመረዳት እና ከህይወት ጋር ከማዛመድ የሚመጣውን ጥበብ ለመፈለግ ነው ፡፡ በእግዚአብሔር ዘንድ ግራ መጋባት እንደሌለ መረዳት የሚገባን ሲሆን (1ኛ ቆሮንቶስ 14፥33) ፣ እናም ማንኛውም የመረዳት እጥረት ሚመጣው ከእኛ በኩል ነው ፡፡ እግዚአብሔር እኛን ጥበብን ለማስተማር በመጽሀፍቶቹ ውስጥ ምሳሌያዊ አነጋገሮችንና እንቅስቃሴዎችን አስቀምጧል (ምሳሌ1፥2-6) ፡፡

አብዛኛው በአተረጓጎም አለመስማማት የሚመጣው መጽሀፍትን ከራሱ ጋር በትክክል ካለማወዳደር የተነሳ ነው ፡፡ አንድ ተርጓሚ ምንባቡን በሚገባ መመልከት ወይም እርሱ ያወቀው ምንባብ ከሌሎች ምንባቦች ጋር እንደት እንደሚያያዝ ከማገናዘብ ሊገድል ይችላል ፡፡ የእግዚአብሔርን ቃል ለማወቅ ለሚፈልጉ በራሳቸው የግል ትህትና ትኩረትን መስጠት ይህ ለእነርሱ ጥበብ ነው ፡፡

ይህንን ሕግ ከመጠቀም ጋር የተያያዙ ስድስት መርሆዎች አሉ ፡፡ እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ የመሰረታቸውን ልዩነቶች እንመለከታለን ፡፡ አውደምንባቡን በመገንዘብ ያንን እናደርጋለን ፡፡

ሀ. መርህ ዘጠኝ፤ ልዩነቶችን መመልከት

ይህ መርህ እግዚአብሔር የመሰረታቸውን ልዩነቶች እንድንገነዘብ ያስተምረናል ፡፡ በሌላ አነጋገር ፣ ለምሳሌ በእምነትና በሥራ ፣ መዳን እና በሀጢአት ፣ በህግና በጸጋ እና በሌሎች በበርካቶች መካከል ያሉትን መጽሀፍቶች የሆኑ ልዩነቶችን እናውቃለን ማለት ነው ፡፡ መጽሀፍቶቹ ብዙ ልዩነቶችን ያደርጋል፡፡ የእኛ ተግዳሮት የሚሆነው በአተረጓጎማችን እነዚህን ልዩነቶች መገንዘብ ላይ ነው ፡፡

ልዩነቶችን ለመገንዘብ የሆነው አንድ ምሳሌ በእምነት ሥራ ጥናት ውስጥ ተመስሏል ። በኤፌሶን 2፡8-10 እንዲህ ተነግሮናል

«እጋው በእምነት አድኖአችኋልና፤ ይህም የእግዚአብሔር ስጦታ ነው እንጂ ከእናንተ አይደለም፤ ማንም እንዳይመካ ከሥራ አይደለም። እኛ ፍጥረቱ ነንና፤ እንመላለስበት ዘንድ እግዚአብሔር አስቀድሞ ያዘጋጀውን መልካሙን ሥራ ለማድረግ በክርስቶስ ኢየሱስ ተፈጠርን።»

በግልጽ መዳን በሥራ ሳይሆን ፣ በእምነት በእጋ ነው ። ይሁንና የሥራ ጠቀሜታ ቸል የሚባል አይደለም ። ሥራዎች ለመዳን ምንም ማለት አይደሉም ፣ ነገርግን ለክርስትና ህይወት ጠቃሚዎች ናቸው ። እምነት በራሱ ውስጥ ችሎታ የለውም ፣ ምክንያቱም ሁሉም ችሎታዎች የሚገኙት በእምነት አላማ ውስጥ ነው ። እምነት ላለው ለአንድ ሰው በእምነት ውስጥ በትክክል በአንድ ሰው በራሱ መታመን አለው ። እና ሁላችን ሀጢአትን እንዳደረግን እናውቃለን እናም ፣ እንደዚያም በመሆኑ ፣ ራሳችንን መታመኑ በእውነቱ የዓላማ ጥበበኛ ምርጫ አይደለም (ሮሜ 3፡23) ።

አንድ ከባድ ጎልማሳ ሰው በትልቅ ሽለቆ ላይ ከገደል ወደ ገደል ለመወዘወዝ አንድ ሌላ ሰው በትንሽ ቅርንጾፍ ላይ በታሰረች በቀጭን ሲባሳ ይዞት ቢሄድ ፣ ይህ እምነት ለማግኘት አዳጋች ነው ምክንያቱም በነገሩ ላይ ብቃት ያለው ችሎታ የለም ። ሆኖም ግን ፣ ጠንካራ ገመድ በትልቅ ቅርንጫፍ ላይ ተያይዞ ቢሆን ኖሮ ፣ እምነት እንዲኖር ቀላል ይሆን ነበር ምክንያቱም በነገሩ ውስጥ በቂ ችሎታ አለ ።

በመስቀል ላይ በስጋው የእኛን ሀጢአቶች የተሸከመውና ከሞት የተነሳው ፣ ኢየሱስ ክርስቶስ ፣ ለእምነታችን ነገር ከበቂ በላይ ችሎታ ያለው ነው ።

መልካም ስራዎች አያድኑንም (ቲቶ 3፡5) ። ሥራዎች በጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ያለንን እምነት ለማሳየት በእግዚአብሔር የተዘጋጁ ናቸው ። በእርግጥ ፣ በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ስለምናደርገው ማንኛውም ነገር መልስ እንደምንሰጥበትና (በ2ኛ ቆሮንቶስ 5፡10) በዚያም መሰረት ዋጋ እንደምንቀበል ይህ አውነት ነው ። ሥራዎች ጌታ ለእኛ ስለሰራው ነግር ምስጋናን ከማቅረብ ሚወጡ ናቸው ።

ሌላው መገንዘብ ያለብን ልዩነት በአማኞች ደህንነት ጥበቃ እና በአማኙ በራሱ ህይወት ውስጥ ስላለው የሀጢአት እውነታ መካከል ያለው ነው ። ጌታ እኛን ለማዳን በሞተበት ጊዜ ትልቅ ሥራን እንደሰራን ተነግሮናል ፣ ይልቁንም ጠላቶች ሳለን ። የእርሱ በቤተሰብ አባላት ስንሆን አሁን ለእርሱ የተገባን እንዳልሆንን አንዳች ዝቅተኝነት ይሰማናል (ሮሜ 5፡6-10)?

አማኞች ከዳኑም በኋላ ሀጢአትን ለማድረግ እንደሚችሉ መጽሀፍቅዱስ ያንን ግልጽ ያደርገዋል ።

«ኃጢአት የለብንም ብንል ራሳችንን እናስታለን እውነትም በእኛ ውስጥ የለም። በኃጢአታችን ብንናዘዝ ኃጢአታችንን ይቅር ሊለን ከዓመፃም ሁሉ ሊያነጻን የታመነና ጻድቅ ነው። ኃጢአትን አላደረግንም ብንል ሐሰተኛ እናደርገዋለን ቃሉም በእኛ ውስጥ የለም።» (1ኛ ዮሐንስ 1፡8-10) ።

ምንባቡ አማኞችን እንደሚጠቅስ ግልጽ መሆን አለበት ። በአዲስ ኪዳን ውስጥ ለአማኞች ሀጢአትን ማድረግ ችሎታችን ላይ ያሉትን ማስጠንቀቂያዎች ለማግኘት በታም ርቀን አላነበብንም ። መነሳት ያለበት ጥያቄ ፣ እኛ እንደ አማኞች በሀጢአት በምንሳተፍበት ጉዜ ፣ ደህንነታችንን እናጣለን ወይንስ አይደለም? የሚለው ነው ። በሮሜ መጽሀፍ ፣ እንዲሁም ደገሞ በመጽሀፍቅዱስ በብዙ ሌሎች መጽሀፍት ፣ ደህንነት ለዘላለማዊ እውነት የተረጋገጠ ነው ።

ጳውሎስ እንዲህ ይናገራል «እንግዲህ በክርስቶስ ኢየሱስ ላሉት አሁን ኩነቴ የለባቸውም። በክርስቶስ ኢየሱስ ያለው የሕይወት መንፈስ ሕግ ከኃጢአትና ከሞት ሕግ አርነት አውጥቶኛልና።» (ሮሜ 8፡1-2) ።

የቆሮንቶስ ቤተክርስቲያን አባላት በከባድ ሁኔታ በበዙ በሀጢአቶች ውስጥ ተሳትፈው ነበሩ ። ጳውሎስ «ስጋውያን» በማለት ጠርቷቸዋል (1ኛ ቆሮንቶስ 3፡1-2) ነገርን እንርሱን «እንዳልዳኑ» በፍጹም አልጠቀሰም ።

በግልጽ ፣ክርስቲያኖች በሀጢአት የህይወት ዘይቤ ውስጥ ሊወድቁ ይችላሉ ። እኩል በሆነ ሁኔታ መዳናችንም ሊጠፋ አይችልም ፤ «ባናምነው፥ እርሱ የታመነ ሆኖ ይኖራል፤ ራሱን ሊክድ አይችልምና።» (2ኛ ጢመዮቴዎስ 2፡13) ።

የአንድ ክርስቲያን በሀጢአት ተሞላ የሕይወት ዘይቤ ለውጤት አይቀርም ። እርሱ ሽልማትን ወደ ማጣት ያመራዋል «በንጽና ከእርሱ ጋር ደግሞ እንነግሳለን፤ ብንክደው፥ እርሱ ደግሞ ይክደናል፤» (2ኛ ጢመዮቴዎስ 2፡12) ።

ለእነዚህ ሁለት ምሳሌዎች ፣እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ የመሰረታቸውን ልዩነቶችን ለማየት ጀምረናል ። ከእነርሱ ጋር ተያያዥነት ባላቸውን በርካታ ጽንሰ ሀሳቦች መካከል ያሉትን ግንኙነቶች ለመረዳት በመፈለግና እነዚህን ለማግኘት በህይወት ሙሉ ፍለጋን እናደርጋለን ።

ለመርህ 10 ፣አውደምንባቡን መገንዘብ

ይህ መርህ በመጽሀፍቅዱስ ውስጥ ሁሉም ቃል ፣ዐረፍተነገር ፣ጥቅስ ከእርሱ አስቀድሞ እና በኋላ (ገና ከመጀመሪያው እና ከሁሉም መጨረሻ ላይ ካለው ቃል ፣አረፍተነገር ወይም ጥቅስ የሚጠበቅ) መረጃ አለ በሚለው ላይ የተመሰረተ ነው ። ይህ መርህ ለእንዳንዱ ቃል እና ጥቅስ አካለዊ መገኛ ስፍራ እንዲሁም ከሌሎች ቃላትና ጥቅሶች ጋር ስለሚኖረው ግንኙነት በጥንቃቄ የማተኮር ዋጋን ያስከፍላል ።

አንድን ጥቅስ ከአውደምንባቡ በማውጣት ከሚሰጠው ውጫዊ ትርጉም ውጪ መውሰድ የለብንም ።፤ጥቅስን ከአውደ ምንባቡ ውጪ መጠቀም የአንድን ሰው የግል አስተሳሰብ ለማረጋገጥ እና ግለሰባዊ አጀንዳን ለማስተዋወቅ በመሞከር ወደ መሳት ዘዴ ያመራል ። የዚህ ዓይነቱ ስህተት የሆነ ልምምድ ፣ ቀደም ሲል ያብራራነው የአላጎሪ መልክ ነው ።

በመሰረቱ አውደምንባባዊ አተረጓጎም ማለት ተናጋሪው ምን እንደሆነና አድማጩ ማን እንደሆነ ፣የምንባቡ ዋና ጭብጥ መልእክት ምን እንደሆነና ትምህርቱ ዋጋ ያለው በየትኛው ጊዜና ስፍራ መሆኑን የአንባቢው ማረጋገጥ ማለት ነው ።

የመጽሀፍትን ሁሉንም ምንባቦች ለመገንዘብ ሦስት ዓይነት አውዶች አሉ ፤

1.የቅርብ አውድ

የቅርብ አውድ በተመሳሳይ አንቀጽ የሚገኙ ጥቅሶችን ያካትታል ። ለምሳሌ ገላትያ 5፡1«በነጻነት ልንኖር ክርስቶስ ነጻነት አወጣን፤ እንግዲህ ጸንታችሁ ቁሙ እንደ ገናም በባርነት ቀንበር አትያዙ።» በማት ይነግረናል ። «ባርነት» የአንድን ሰው በአካላዊ ሁኔታ በሌላ አለቃ በሆነ ሰው ስር ወይም በቁጥጥር ስራ መሆንን ወይም ከፖለቲካዊ ነጻነት አንጻር በተደጋጋሚ የሚጠቀስ ስለሆነ፤ እኛ «ባርነት» የሚለውን ቃል ለአንድ የተለየ ባህል በአንድ በተለየ ቦታ እና ጊዜ በስራ ላይ ለማዋል ፍላጎት

ይኖረናል ። ሆኖም ግን ትእዛዝ ውስጥ ትይህ ጥቅስ መንፈሳዊ ለሆነ የባርነት ዓይነት ሲጠቀስ እናያለን ። ምንባቡ ለእነዚህ በሐይማኖታዊ ስርዓት ድግግሞሽ ለሆነው ህግ እስረኞች የሆኑትን (በተለየ ሁኔታ ስለመገረዝ) እስረኞች የሆኑትን ይጠቅሱና «በፍቅር እርስበርስ ለማገልገል» «ነጻ» ልሆኑትን ይጠቅሳል (ገላት 5፡13) ።

2. መካከለኛ አውድ

የመካከለኛ አውድ በተመሳሳይ መጽሀፍ ውስጥ የሚገኙ ጥቅሶችን ያካትታል ። ለዚህ ምሳሌ የሚሆን በማቴዎስ 24፡40 ይገኛል ፤ እንዲህ በሚልበት «በዚያን ጊዜ ሁለት ሰዎች በእርሻ ይሆናሉ፤ አንዱ ይወሰዳል አንዱም ይቀራል፤» አውዱ «የመጨረሻውን ቀን» ትምህርተ ጉዳይ ይመለከታል ። ጥያቄው ማን ይወሰዳል ማን ወደኋላ ይቀራል የሚለውን ይነካል ። ቤተክርስቲያን መነጠቅ ሲሆን ፣ ጻድቃን ተነጥቀው ክፉዎች ይቀራሉ ወይንስ ፣ በዳግመኛ መገለጡ ጊዜ ክርስቶስ የእርሱን ቀጥተኛ የሆነውን የሚሊኒየምን መንግስት ሲመሰርት ክፉዎች ተወስደው ጻድቃን ይቀራሉ ? የቅርብ አውድ ጥያቄውን አይመልሰውም ። ሆኖም ግን ማቴዎስ 13፡49፣ መልሱን ይሰጣል ። በምንባቡ ውስጥ ደግሞ «ስለመጨረሻው ቀን» ይናገራል ፤ እንዲህ ተነግሮናል «በዓለም መጨረሻ እንዲሁ ይሆናል፤ መላእክት መጥተው ኃጢአተኞችን ከጻድቃን መካከል ይለዩላቸዋል፤ ወደ እቶነ እሳትም ይጥሉላቸዋል፤» እንደዚህም በመሆኑ የመካከለኛ አውድ እንማን ይወሰዳሉ እንማን ይቀራሉ ለሚለው ጥያቄ መልሱን ይሰጣል ። ምንባቡ ስለ ዳግመኛ መገለጡ ይጠቅሳል ። የመካከለኛ አውድ አውዱን ለመያዝና ለመረዳት ይቻል ዘንድ በመጽሀፉ ውስጥ ጥቅስ በጥቅስ የማጥናትን ጠቀሜታ ይጠቁማል ። ተማሪው አስቀድሞ ወደ ማቴዎስ 24 የሚሄድ ከሆነ ፣ ከዚህ በላይ የቀረበውን ጥያቄ መልስ ለማግኘት አስቸጋሪ ይሆናል ። ነገርግን ተማሪው መላውን መጽሀፍ እስከ ማቴዎስ 24 ድረስ የሚነብ ከሆነ መልሱ ቀድሞውኑ ተሰጥቷል ።

3. የሩቅ አውድ

የሩቅ አውድ የእግዚአብሔርን ቃል ውስጣዊ መስማማት ያሳውቃል ። ይህም በግንዛቤ ስር ያለውን የተለየ ምንባብ የሚይዙትን በመጽሀፍቅዱስ ሁሉ ውስጥ ያሉ ምንባቦችን ያካትታል ። የሩቅ አውድ አንድ ምንባብ በሌላ ሩቅ ሆነ መጽሀፍቅዱስ ክፍል እንደሚብራራ ያስገነዝባል ። የተመረጡ ቃላት ጥናቶች ለምሳሌ «ጸጋ» ፣ «እምነት» ፣ ወይም «ፍቅር» የመሳሰሉትን በጥቅስ ማውጫ በመታገዝ ፣ ለምሳሌ ያንን የተሌ ቃል ወደያዘው ሌላ የሩቅ ምንባብ በመመራት ማግኘት ይቻላል ። የጥቅስ ማውጫ ማለት እያንዳንዱ ቃል ወይም ጥቅስ የሚገኝበትን ቦታ የያዘ መጽሀፍ ነው ። ብዙውን ጊዜ የሩቅ አውድ ለተጨማሪ የተሻሉ መርሆዎች ጥናት ሊመለከቱት የሚገባ ነው ። ልክ እንደ የትንቢት አተረጓጎም ወይም ምሳሌዎችንና ምልክቶችን ለመረዳት ። ለምሳሌ፣ በማደራው ድንኳን ውስጥ ያለው መጋረጃ (ዘጸአት 26፡31-35) ያም ቅድስቱን ቦታ ከቅድስተ ቅዱሳን የሚለየው ፣ ለእኛ በእብራውያን 10፡20 የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ስጋ እንደሚወክል ተተርጉሞልናል ።

አውደ ምንባባዊ አተረጓጎም «የአውነትን ቃል በትክክለኛው ለመያዝ» ለሚቀርበው ጥያቄ እጅግ ጠቃሚ ነው (2ኛ ጢሞቴዎስ 2፡15) ። «አስተምህሯዊ » መግለጫዎችን በምናዘጋጅበት ጊዜ የቅርብ ፣ የመካከለኛ እና የሩቅ አውድ ጥናቶችን መጽሀፍቅዱስ ዝምድናዎችን ለማሳየት ከመጽሀፍት ማረጋገጥ መቻል ይገባናል ።

ሐ.መርህ 11 ፣ በንጽጽር መተርጎም

ይህ በማነጻጸር የመተርጎም መርህ በትምህርተ ጉዳዩ ላይ ያሉትን ተመሳሳይነቶች ተንትኖ ለማወቅ መጽሀፍትን ከመጽሀፍት ጋር የማወዳደርን ጠቀሜታ በመጠቀም፤ በእግዚአብሔር ቃል ውስጣዊ መስማማት ላይ የሚያተኩር ሲሆን ፤ስለሆነም ወደ ትክክለኛው ትርጉም እንደርሳለን ።

ተመሳሳይነት ያላቸውን ትምህርቶች አንዱን ከሌላው ጋር ማወዳደር ለምሳሌ፤ ጸጋን እና ምህረትን እንዲሁም ተቃራኒ የሆኑ ትምህርቶችን ማወዳደር ለምሳሌ ሰውን እና ሰይጣንን ማወዳደር ጠቃሚ ነው። በሩቅ አውድ ውስጥ ተመሳሳይ የሆኑትና ልዩ የሆኑትን ትምህርቶች በምናወዳድርበት ጊዜ ፤ ለሁለት የተቆረጡ ቁርጥራጮችን አንድ ስእል በአንድ ላይ እናስቀምጣለን -አንዳንድ ጊዜ ትልቅ ቁጥር ያላቸው ቁርጥራጮች ይሆናሉ ። ስነ መለኮት እነዚህን ቁርጥራጮች በአንድ ላይ በማስቀመጥ የዳበረ ነው ።

ሁል ጊዜ እንደ ጀማሪ ሳንሆን (1ኛ ጢሞቴዎስ 3፥6) ፤ ነገርግን ደግሞ ልምድ እንዳለው ተርጓሚ ስነመለኮትን በማዳበር መጠንቀቅ የሚገባን ሲሆን (ምሳሌ 3፥5-6) ፤በ31,000+በሚሆኑ የመጽሀፍት ጥቅሶች ውስጥ ተቃራኒ ዝርዝሮችን መገንዘብ ምናልባትም የተረሳ ይሁናል ።

መጽሀፍትን ከመጽሀፍት ጋር ስናወዳድር ፤በብዙ የመጽሀፍቅዱስ ክፍሎች ውስጥ ግንዘቤ የተደረገባቸውን ተሰጡትን ስነ-መለኮታዊ የሆኑ ጉዳዮች የምናገኛቸው እንሆናለን ። አንዱ ምሳሌ ሚሆነው «ጽድቅ በእምነት» የሚለው ጉዳይ ነው (ዘፍጥረት 15፥6 ፤ሮሜ 3-4) ። «ጽድቅ በሥራ» የሚለውን ልክ በያእቆብ 2፤14-26 የሚገኘውን ተነጻጻሪ ምንባብ በምናገኝበት ጊዜ ፤ ሁለቱንም ምንባቦች መገንዘብ ይገባናል ። ሁለቱንም ምንባቦች በአንድ ላይ በምናስቀምጥበት ጊዜ ፤ሥራ በእግዚአብሔር እቅድ ውስጥ ወደ ደህንነት ለሚመራው እምነት እንደ ውጫዊ እድገት በመሆን አስፈላጊ ሲሆን ፤ነገርግን ለትክክለኛው መዳን ምክንያት አይደለም ።ይህ መርህ ደግሞ በኤፌሶን 2፤8-10 ያስተምራል «ጸጋው በእምነት አድኖአችኋልና» እንዲሁም ደግሞ «መልካሙን ሥራ ለማድረግ በክርስቶስ ኢየሱስ ተፈጠርን።» ይላል ።

መጽሀፍትን ከመጽሀፍት ጋር የማወዳደር ጠቀሜታ ሌላው ምሳሌ «ምስጢር» (ማለት የማይታወቅ አንድ ነገር) የሚለው ቃል መታወቂያ በሆነው ይታያል ፤ያም በአዲስ ኪዳን ለብዙ ጊዜ የተጠቀሰው ነው ።በተለምዶ ኤፌሶን 3ን እያጠናን በነበርንበት ጊዜ እናም «ምስጢር»ወደሚለው ቃል ስንደርስ «ምስጢር ምንድን ነው?» የሚለውን ጥያቄ ለመመለስ እንሞክራለን ።ሆኖም ግን ፤የእኛ መልስ፤በቆላስስ1፤25-27 ይገኛል ፤እንዲህ በሚናገርበት፤

«ስለ እናንተ እንደ ተሰጠኝ እንደ እግዚአብሔር መጋቢነት፤ የእግዚአብሔርን ቃል ፈጽሜ እንድሰብክ እኔ የቤተ ክርስቲያን አገልጋይ ሆንሁ። ይህም ቃል ከዘላለምና ከትውልዶች ጀምሮ ተሰውሮ የነበረ ምሥጢር ነው፤ አሁን ግን ለቅዱሳኑ ተገልጦአል። ለእነርሱም እግዚአብሔር በአሕዛብ ዘንድ ያለው የዚህ ምሥጢር ክብር ባለ ጠግነት ምን እንደ ሆነ ሊያስታውቅ ወደደ፤ ምሥጢሩም የክብር ተስፋ ያለው ክርስቶስ በእናንተ ዘንድ መሆኑ ነው።»

ይህ «ምስጢር» ከመሲሁ ጋር እንደ አዲስ የቅርብ ግንኙነት ማድረግ መሆኑን በመጽሀፍት ታውቋል ።ይህ ግንኙነት እንደ የቤተክርስቲያን ዘመን ለሚታወቀው አዲስ ዘመን ነው ።

መ.መርህ12 ፤ዝምድናን መፈለግ

ይህ መርህ እግዚአብሔር የግራ መጋባት ጸሀፊ እንዳልሆነና ፤የእግዚአብሔርን ታማኝነት፤ እውነተኛነት ያሳውቃል (1ኛ ቆሮንቶስ 14፤33) ። በሌላ አባባል ፤ በመጽሀፍቅዱስ ውስጥ እውነተኛ የሆነ ቅራኔ

የለም ። መጽሀፍቅዱስ አንድነት ያለው ፣ አንድወጥ እና የህያው የእግዚአብሔር እስትንፋስ ያለበት ነው ። እንደዚሁም በመሆኑ በውስጡ ያሉት አንድነቶች ዘላቂዎች ናቸው ።

አተረጓጎምን በሚመለከት የሚፈጠሩ አለመስማማቶች የሰው እይታዎች እንጂ የመለኮት አይደሉም ። በዙ ሰዎች የእነርሱን የስሜት ደህንነት የእግዚአብሔርን ቃል በግላቸው በተረዱበት መንገድ የሚመሰርቱ ሲሆን ፣ነገርግን መጽሀፍት ይህንን እንዳናደርግ ያስጠነቅቁናል (ዮሐንስ 5፡37 ፤ ምሳሌ 3፡5-6 ፤ 2ኛ ቆሮንቶስ 5፡7) ። እኛ በመጽሀፍቅዱስ ውስጥ አንዳንድ ነገሮችን በግልጽ ወይም ሙሉ-በሙሉ ጌታን ፊት ለፊት እስከምንገናኝበት እስከዚያ ቀን ድረስ አንረዳቸውም (1ኛ ቆሮንቶ 13፡12) ። ስለሆነም ለእኛ የሆነው ጉዳይ ሁልጊዜ በእምነት እንድንመላለስ (ዕብራውን 11፡6 ፤ ቆላስዮስ2፡6) ፣ወደ ሰማያዊ ቤታችን እንዲመራን እግዚአብሔርን መታመን ነው ።

መጽሀፍትን ስናነብ የሚቃረኑ መስለው በምናገናኘው ጊዜ በምሳሌ 1፡2-6 እንደተሰጠው በጥበብ ጊዜ ወስደን በመንፈስቅዱስ ምሪት ውስጥ በመሆን በትጋት ማጥናት አለብን ። ከዚህ በላይ ብራራናቸውን አውድ አተረጓጎም መመሪዎች በሚገባ መጠቀም ይኖረብናል ።

ሠ.መርህ 13፤ ሀይማኖታዊ የዘመናት ክፍፍልን (ድስፔንሴሽን) መገንዘብ

ሀማኖታዊ የዘመናት ክፍፍሎች እግዚአብሔር እርሱን ህዝቦች የተለያዩ ሀላፊነቶችን የመሰረተባቸው የታሪክ ክፍለ ጊዜያት ናቸው ። እነርሱ እነዚህን ሀላፊነቶች የሚመድቡ ታሪክ ክፍልፋዮች ናቸው ። በእብራውን 7፡12 ውስጥ እንዲህ ተነግሮናል ።

« ክህነቱ ሲለወጥ፥ ሕጉ ደግሞ ሲለወጥ የግድ ነውና።» ይህ ጥቅስ እግዚአብሔር በተለያዩ የታሪክ ክፍለ ጊዜያት የተለያዩ ሀላፊነቶችን እንደሚመሰርት ያስተምረናል ።

ከአዳም ውድቀት ጀምሮ አራት ግልጽ ሀይማኖታዊ የጊዜ ክፍፍሎች አሉ ።

2.የአህዛብ ዘመን ከአዳም ውድቀት አስከ ከግብጽ መውጣት ድረስ

ይህ ዘመን በዘፍጥረት ውስጥ እና ኢየሱስ ይሸፍናል ። እርሱም በግምት ከ3900 ክ.ክ.ል.በ. እስከ 1445 ክ.ክ.ል.በ. ተራዝሟል ።

2.የእስራኤል ዘመን ከዘፍጥረት እስከ ጴንጤቆስጤ ቀን ድረስ

የእስራኤል ዘመን ከዘፍጥረት እና ከኢየሱስ በስተቀር መላውን የብሉይ ኪዳን ይሸፍናል ። እርሱም ደግሞ አራቱን ወንጌላትና የሐዋርያት ሥራን ምእራፍ1ን ይጨምራል ። የዚህ ዘመን ግምታዊ ስፋት ከ1445 ክ.ክ.ል.በ. እስከ 33 ዓ.ም ድረስ ነው ። ይህ ዘመን ደግሞ ከቤተክርስቲያን መነጠቅ አስከ ኢየሱስ ዳግም ምጻት ድረስ ያለውን ሰባት ዓመታት የመከራውን ክፍለ ጊዜ ይጨምራል (ዳንኤል 9፡24-27) ።

3.የቤተክርስቲያን ዘመን ከጴንጤቆስጤ ቀን እስከ መነጠቅ ቀን ድረስ

የቤተክርስቲያን ዘመን ከሐዋርያት ሥራ 2፡28 እስከ ራዕይ 2-3 አመታት መከራው ክፍለጊዜ ።

4.የሺህ ዓመት መንግስት ዘመን ከኢየሱስ ክርስቶስ ዳግም ምጻት እስከ ነጩ ዙፋን ፍርድ ድረስ ነው ።

ይህ ዘመን ራዕይ 20 እና የተወሰኑ ብሉይና የአዲስ ኪዳን መጽሀፍትን ይሸፍናል ። እግዚአብሔር ለሰው የሾማቸውን የተለያዩ ክህነቶችን በግልጽ በምንገነዘብበት ጊዜ ሀማኖታዊ የዘመናት ክፍፍሎች /ድስቴንሴሽን በሚገባ እጅግ እንረዳለን ። ለምሳሌ እስራኤል መንግስት ከመሆናቸው አስቀድሞ ከዘጸአት በፊት የሰው ዘር በአህዛብ ዘመን ሀማኖታዊ የዘመናት ክፍፍሎች (ድስቴንሴሽን) ዘመን ውስጥ ነበር ። በዚያ ዘመን የነበረው ክህነት በቤተሰብ ሃላፊው በኩል ነበር ። ስለሆነም «ቤተሰብ ክህነት» ተብሎ ተተርፏል ። (ዘፍጥረት 8፡20) ኖህ፣(ዘፍጥረት 22፡2) አብርሃም ፣እና ኢዮብ (ኢዮብ 1፡5) የቤተሰብ ካህናት ነበሩ ።

በአጭሩ አይሁዶች ከግብጽ ከወጡ በኋላ የእስራኤል ዘመን ሀማኖታዊ የዘመናት ክፍፍሎች /ድስቴንሴሽን የጀመረ ሲሆን የሌዊ ነገድ ለአዲስ የተለየ የክህነት አግልግሎት በእግዚአብሔር ተጠርቷል ፣እናም የሌዊውያን የክህነት አገልግሎት በመባል ተጠርቷል ። ይህ ክህነት በትውልድ የዘር ሀረግ ላይ እና የሌዊ ነገድ በሆነው በአዶን ዘሮች በኩል የተመሰረተ ነበር ። የሌዊውያን የክህነት ዘገልግሎት በመገናኛ ድንኳኑ የነበረውን እና በኋላም በቤተመቅደሱ የነበረውን ተግባር ያከናውኑ ነበር ። ካህናቱ አምልኮን ለመምራትና ከእግዚአብሔር ቃል ጋር መገናኛ የመንገድ የሆነውን የእንስሳት መስዋእት እግዚአብሔር ለሙሴ በሰጠው ልዩ መመሪያ መሰረት ያቀረቡ ነበር ። እነርሱ ይመሩበት ነበረው ህግ በዘጸአት፣በዘሌዊውያን ፣በዘሁልቄ እና በዘዳግም መጽሀፍት ተመዝግቧል ። እንደ ተጨማሪ ማስታወሻ ፣እነዚህ ዘዴዎች ከሚወክሉት ከዋናው ከኢሱስ ክርስቶስ መወለድ ይልቅ የበለጠ አስፈላጊ ሆነው በመቅረብ በራሳቸው የተለምዶ ስረዓት ድግግሞሽ በመሆን የሚሰቡና አሳዛኝም ሆነው ነበር (ዕብራውን 10፡8) ።

ከመስቀሉና ከትንሳኤው በኋላ በጳየንጤቆስጤ ቀን እግዚአብሔር አዲስ ዘመን ሀማኖታዊ የዘመናት ክፍፍሎች ወይም ድስቴንሴሽን ጀምሯል ። ይህም የቤተክርስቲያን ዘመን (የቤተክርስቲያን የዘመን ክፍልፋይ/ድስቴንሴሽን) ተብሎ ተጠርቷል ።በዚህ አዲስ ሀማኖታዊ የዘመናት ክፍፍሎች /ድስቴንሴሽን ፣ በኢሱስ ክርስቶስ የሚያምኑ በሙሉ ካህናት ሆነዋል (1ኛ ጴጥሮስ 2፡5፤9) ።እነዚህ አዲስ የአማኞች ካህናት እንስሳትን መስዋእት ማቅረብ ሳይሆን ከዚህ ይልቅ የራሳቸውን ሰውነት ህያውና ቅዱስ መስዋእት በማድረግ ያቀርባሉ «እንግዲህ ወንድሞች ሆይ፥ ሰውነታችሁን እግዚአብሔርን ደስ የሚያሰኝና ሕያው ቅዱስም መስዋዕት አድርጋችሁ ታቀርቡ ዘንድ በእግዚአብሔር ርኅራኄ እለምናችኋለሁ፥ እርሱም ለአእምሮ የሚመች አገልግሎታችሁ ነው።» (ሮሜ 12፡1) ። በዚህ የድስቴንሴሽን ዘመን የክህነቱ መልክ ተለውጧል ።ሆኖም ግን የክህነቱ መንፈሳዊ አሰራር በብዙ መልኩ ው ነበር ። ሁሉም መስዋእቶች ወደ አምልኮ ይመሩና ከእግዚአብሔር ዋል ጋር ያገናኙ ነበር ።የቤተክርስቲያን ድስቴንሴሽን የሚከተለው ነጻነት ህግን ነው (ይዕቆብ 1፡25 ፤2፡12) ።

የሚሊኒየም ሀማኖታዊ የዘመናት ክፍፍሎች /ድስቴንሴሽን የሌዊ ነገድ በሆነው በሳዶቃውን መስመር የሚመሰረት አዲስ ክህነት ይሆናል (ህዝ 40:46; 43:19; 44:15; 48:11) ። ህጉም እግዚአብሔር ከእስራኤል ነገድ ጋር በሚገባው አዲስ ቃል ኪዳን ላይ ይመሰረታል ። (ኤር. 31፡31-33 ፤ዕብ.8፡8-10) እናም ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ በነገዶቹ ላይ በመንገስ አህዛብን በብረት በትር ይገዛል (ራዕ.12.5) ።

ስለዚህ ሀማኖታዊ የዘመናት ክፍፍሎች የድስቴንሴሽን አተረጓጎም በመልኩ የሚለዋወጥ መሆኑን ሲያሳውቅ ፣ነገርግን ከአካላዊ ይልቅ መንፈሳዊ መሰረት እንዳለው ያሳያል ። ለምሳሌ በአሁኑ በእኛ ድስቴንሴሽን ለአምላካችን የእንስሳትን መስዋእት ማቅረብ ኢየሱስልገንም ከዚያ ይልቅ ቤተክርስቲያን ፍጹም መስዋእት የሆነላትን የጌታን ኢየሱስን ሞትና ትንሳኤ በማሰብብ የጌታ እራትን እንደመታሰቢያ በማድረግ ትካፈላለች (1ኛ ቆሮንቶስ 11፡23-34) ።

መርህ 14 ፤ በትንቢት ላይ ጥንቃቄ ማድረግ

ይህ መርህ የመጽሀፍቅዱስ የወደፊት ትእይንቶችን እንደሚናገር ያሳውቃል ። መጽሀፍቅዱስ ደግሞ እውነተኛ ትንቢቶች በእግዚአብሔር መንፈስ ከሚንቀሳቀሱ ሰዎች በኩል እንደሚመጣ የሚነግረን ሲሆን ፤እናም የትንቢትን መጽሀፍ ማንም ሰው ለገዛ ራሱ ሊተረጉም እንደማይችል ያሳውቀናል (1ኛጴጥሮስ1፡19-21) ።የትንቢትን አተረጓጎም በሚመለከት ብዙ ልዩ የሆኑ ሙከራዎች ይኖሩ ይሆናል ፤እናም በሚያሳዝን ሁኔታ ሁሉም አሳቾች ናቸው ። አጋንንታዊ ትምህርት ያላቸው ዘወትር የትንቢትን ልዩ የሆነ አተረጓጎም በመጠቀም ወይም በልዩ ሁኔታ በማቅረብ አዲስ የተለወጡትን ለመማረክ እንደምክንያት እንደሚጠቀሙ በሚገባ የታወቀ ነው ። እኛ በጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ያለን አማኞች ካህናት መሆናችንን አስታውሱ ። በአዲስና በልዩ አተረጓጎም ከሚመጣ ከማንኛውም ሰው ተጠንቀቁ ። የትንቢት ተርጓሚ በትክክል ከብዙ ሺህ ቦታ የተቆራረጠ አንድን ትልቅ ስእል በአንድ ላይ የሚያስቀምጥ ነው ፤ (ምናልባትም ወደ 10,000 የሚሆኑ የትንቢት ጥቅሶች ሊኖሩ ይችላሉ) ። ስእሉ ተገጣጥሞ በሚያልቅበት ጊዜ በታሪክ ውስጥ ለአለፈው ፤ ለአሁን እና ለወደፊት የትኩረት አጀንዳ የሆነውን ፤ የክርስቲስን ፊት ለማየት እንችላለን ።

የትንቢት አተረጓጎም ጥናት በራሱ ሊሆን የሚችል ሲሆን ፤ ለመከተል ጠቃሚ የሆኑ ሦስት ቀላል መመሪያዎች አሉ ።

1. ነቢዩ ትርጉሙን ሰርቶት ከሆነ ማረጋገጥ

በመጀመሪያ ልክ ኢየሱስ በዮሐንስ 2፡19-21 ቤተመቅደሱን በሚመለከት እንዳደረገው ነቢዩ የራሱን ትርጉም ሰጥቶ እንደሆነ ማረጋገጥ ። ይህ ምንባብ እንዲህ ይላል፤

«ኢየሱስም መልሶ። ይህን ቤተ መቅደስ አፍርሱት፤ በሦስት ቀንም አነሣዋለሁ አላቸው።ስለዚህ አይሁድ። ይህ ቤተ መቅደስ ከአርባ ስድስት ዓመት ጀምሮ ይሠራ ነበር፤ አንተስ በሦስት ቀን ታነሣዋለህን? አሉት። እርሱ ግን ስለ ሰውነቱ ቤተ መቅደስ ይል ነበር።»

እንደዚህ ዓይቶቹ ትንቢቶች ለመተርጎም ቀላል ሆነው ይገኛሉ ።

2. ትንቢቱ በታሪክ ውስጥ መሟላቱን ማረጋገጥ

እኛ በመጀመሪያ ለተሰጠው ለማንኛውም ትንቢት መሟላቱን የሚገልጥ ሌላ ምንባብ መኖር አለመኖሩን ለማረጋገጥ መፈለግ ይገባናል ። ይህም የትኛው ትንቢት ገና መሟላት ለበትና የትኛው የተሟላ መሆኑን እንድናውቅ ያደርገናል ።

ለዚህ መርህ አንድ ምሳሌ የሚሆነን የኖህ የጥፋት ውሃ ሲሆን ፤እርሱም ከመሆኑ120 ዓመታት አስቀድሞ ተተንብዮ ነበር (ዘፍ.6፡3) ። ይህ (በዘፍጥረት 7-8) ተሟልቶ እንደነበር መጸሀፍት ይነግሩናል ።

ጌታ ደግሞ ተዓምራዊ በሆነ መልክ የእስራኤልን ነገድ እንደገና እንደሚሰበሰባቸው መጸሀፍት ይነግሩናለል (ማቴ.24፡31 ፤ዘክርያስ 9፡14) ይህም ደግሞ ገና መሟላት ያለበት ነው ።

3. የትንቢቱን ቋንቋ ማወቅ

በትንቢት ውስጥ ምሳሌያዊ አነጋገሮችን መገንዘብ ይገባናል (ልክ ኢየሱስን እንደ ወካይ በመሆን የሚናገር «የይሁዳ ነገድ አንበሳ» ፤ወይም «የእግዚአብሔር በግ» ራዕይ5) ፤ ምልክቶች (ልክ እንደ «አውሬው»ራዕይ12) እና ምስያዎች (ልክ በዘጸአት 25-40 የሚገኘው ምድራዊ ቤተመቅደስ) ።ግምት

አተረጓጎም አለመሆኑን አስታውሱ :: ለሰው ግለሰባዊ ግምትን ወደ ዶክትሪን ወይም አስተምህሮነት ለመቀየር መሞከር ቀላል ነው ::

ሆኖም ግን ፣ አንዳንድ ትንቢታዊ አነጋገሮች ትክክለኛው ጊዜ እስኪመጣ ድረስ ለመረዳት ማይቻሉ ናቸው (ዳንኤል 12፡4 ፤8-10) ::

ህግ አራት፤

የእግዚአብሔርን ቃል በትክክል በሥራ ላይ በማዋል የክርስትና ህይወትን ለመኖር መፈለግ /

ይህ ህግ በዮሀንስ 7፡17 ከሚገኘው የኢየሱስ ክርስቶስ ቀጥተኛ አነጋገር የመጣ ነው :: እኛ በእውነተኛነት የእግዚአብሔርን ቃል ለማወቅ የምንፈልግ ከሆንን ፣እንግዲሁ እግዚአብሔር ቃል የሚለውን ለማድረግ መፍቀድ ይገባናል :: ይህ መርህ በእግዚአብሔር ቃል ጥናት ውስጥ በእውቀት የሆነ ታማኝነት አስፈላጊነትን ያጠቃልላል :: በታማኝነት ከእግዚአብሔር መንፈስ አብርሆትን መፈለግ አለብን (1ኛ ቆሮንቶስ 2፡14) :: ይህንን መርህ በስራ ላይ ማዋል የግል ነፍስ ምርመራን ይጨምራል ፣ለምሳሌ ፣አስተሳሰባችንን ንጽህና ለመገምገም (2ኛ ቆሮ.2፡14) ::

ለእኛ ግላዊ መጥፎ ነግርን መያዝና ወይም ያልተፈቀደን ምርጫ ዓይነት ማድረግና ከዚያም መጽሀፍቅዱሳዊ ማረጋገጫን መፈለግ ቀላል ነው :: ሆኖም ግን ፣የምንችለውን ማረጋገጫ በማቅረብ ወደሆነ ነገር የሚጠጋ ማረጋገጫ ለማድረግ እንችላለን ምክንያቱም ይህ ወደ ሌሎች ምንባቦች ሊመራን ከሚችለው አቅጣጫ አውሮናል ::

ለምሳሌ፣ ከእርሱ እጅግ ታማኝ ጦረኞች መካከል አንዱ የሆነውን የኦሪዮንን ሚስት ቤርሳቤህን በሚመለከት፣የዳዊትን ድረጊት እንድ ሰው ሊመለከት ይችላል (1ኛ ሳሙኤል 11) :: አንዳንድ ሰዎች በስልጣን ላይ ላለ አንድ ሰው ሰውን መግደልና ዝሙት ለማድረግ እንደሚፈቅድ አድርገው ያንን ምንባብ ሊጠቀሙበት ይችሉ ይሆናል :: አንድ ሰው በቀላሉ የሚቀጥለውን ምእራፍ ማንበብና (በዘጸአት 20መ፡1-17) ከሚገኘው አስርቱ ትእዛዛት ጋር በማወዳደር መግደልና ዝሙት ለአምላካችን ተቀባይነት አንደሌለው ማረጋገጥ ያስፈልገዋል ::

ሀ. መርህ አስራ አምስት፤ ትክክለኛ አተገባበር በትክክለኛ አተረጓጎም ላይ ይገነባል

እግዚአብሔርን ቃል ትክክለኛ አተገባበር ከትክክለኛ አተረጓጎም ይመጣል :: ብዙ አተገባበሮች ሊኖሩ ይችላሉ ነገርግን ለማንኛውም የተለየ ጥቅስ አንድ አተረጓጎም ብቻ ይኖራል :: ለምሳሌ፣1ኛ ጢሞቴዎስ 3፡1-7 በቤተክርስቲያን ውስጥ በበላይነት ለሚስተዳድር እንድ ሰው የሚሆኑትን የብቃት መስፈርቶች ይሰጣል :: አተገባበሩ የበላይ አስተዳዳሪ አዲስ ክርስቲያን መሆን እንደሌለበት ያስገነዝባል :: ያም ለማንኛውም በቤተክርስቲያን ለሚኖሩ ወንዶች በተለይም ለመሪዎች የተቀመጠ አላማ ነው ::

የእግዚአብሔርን ቃል በትክክል መተግበር ማለት ፣ አንድ ሰው መመሪዎቹንና መርሆዎችን ልክ ግንዛቤ እንደተደረገባቸው በታማኝነትና በነቃ ሁኔታ መጠቀም ማለት ነው ::

ለ. ለትክክለኛ አተገባበር አምስት ደረጃዎች

ደረጃ 1፡ ለመረዳት ፣ ለማስታረቅ እና መንፈሳዊ መርሆዎችን በትክክል ለመተግበር መጸለይ (ዮሐንስ 1፡5) ።

ደረጃ 2፤ ግንዛቤ ለተደረገበት ምንባብ ትክክለኛና ሙሉ የሆነ መረዳት እንዲኖር መፈለግ ። ይህም ቃላት ከአረፍተ ነገሮች ፣ ዐረፍተ ነገሮች ከአንቀጾች ፣ አንቀጾች ከምእራፎች ፣ ምእራፎች ከመጽሀፍት ጋር ግንኙነት እንዳላቸው በማወቅ ማጥናትን ይጨምራል (2ኛ ጢሞቴዎስ 2፡15) ።

ደረጃ 3፤ መንፈሳዊ መርህ ከአንድ የተለየ ምንባብ ትርጉም እንደሚመጣ ማረጋገጥ ። አንድ መንፈሳዊ መርህ ሁሉንም ጊዜ ዘመናት እና ባህሎችን ያቋርጣል ። ለምሳሌ በጾታዊ ግንኙነት ከስነ ምግባር ውጪ መሆን (ከጋብቻ ውጪ ጾታዊ ግንኙነት መፈጸም) በሁሉም ዘመናትና ባህሎች ሀጢአት ነው ።

ደረጃ 4፤ ለማንኛውም የመጽሀፍት መርህ በአመጽ ውስጥ መሆናችሁን ለማየት ራሳችሁን በታማኝነት መመርመርና ፣ ከስህተታችሁ ለመታረም ራሳችሁን ለእግዚአብሔር ማስገዛት ። ይህም ለእግዚአብሔር ያቀረብነውን ስህተት በታማኝነት አውቅና መስጠትን (1ኛ ዮሐ.1፡9) ፣ አንድን ሰው በእምነት መመላለስ ተሰድሶ ፣ (ቆላስ.2፡6) ይጨምራል ።

ደረጃ 5፤ በእምነትና በጸጋ መመላለስ ። ሐዋርው ጳውሎስ ያንን እንዲህ ይነግረናል «እንግዲህ ጌታን ክርስቶስ ኢየሱስን እንደ ተቀበላችሁት በእርሱ ተመላለሱ።» (ቆላስ.2፡6) ። እርሱን በእምነት በጸጋ ተቀብለናል (ኤፌሶን2፡8-9) እንዲሁም ከእንግዲህ በተቀበልነው ጸጋ መሰረት መልካም ስራን እናደርጋለን (ኤፌሶን 2፡10) ።

ሐ. ለአተረጓጎም ስድስት መሰናክሎች

የእግዚአብሔርን ቃል ትክክለኛ አተረጓጎም ብዙ ማሰናከያዎች ይኖራሉ ። ከእነርሱ ውስጥ በትርጉም ጊዜ ወደ ስህተት የሚመሩትን ስድስቱን እንመረምራለን ። ከስህተት ነጻ የሆነ ማንም እንደሌለ አስታውሱ ። በተጨማሪም በ1ኛ ቆሮንቶስ 10፡12 የሚገኘውን ከጳውሎስ የተሰተውን ማስጠንቀቂያ ማስታወስ ፣ ጠቢብነት ነው ። እንዲህ ይነበባል «ስለዚህ እንደ ቆመ የሚመስለው እንዳይወድቅ ይጠንቀቅ።»

1. ስጋዊነት

ለትክክለኛ አተረጓጎም የመጀመሪያው መሰናክል ስጋዊነት ነው ። ስጋዊነት ሁልጊዜ ስጋውያን ተብሎ የሚጠቀሰው (1ኛ ቆሮንቶስ 3፡3) ቀጣይ የሆነ በሀጢአት የተሞላ የህይወት ዘይቤ ነው ። ይህም ማለት በመንፈስቅዱስ ከመመራት እና ፍሬዎቹን ከማየት ይልቅ (ገላት.5፡19-23) የስጋን ፈቃድ ለመፈጸም ምርጫ የሚደርግ ባህርይ ነው ። ይህም ሀጢአትን አለመናዘዝ (1ኛ ዮሀ.1፡9) እና ንስሃ ከመግባት መጉደል (2ኛ ቆሮ.1፡21) ነው ።

አንድ ሰው በስጋ ስራዎች ውስጥ በመሆን ለምሳሌ ከስነምግባር ውጪ ፣ ርኩሳት ፣ አለማዊ ፍትሆን ፣ ጣኦት አምልኮ ፣ ጥንቆላ ፣ ጠላትነት ፣ ቀናተኛ ፣ ሁከተኛ ፣ ቁጡ ፣ ተጨቃቻቂ ፣ አንጀኛ ፣ ምቀኛ ፣ ሰካራም ፣ ጫኒ እና የመሳሰሉትን (ገላት. 5፡19-21) እያድገ የእግዚአብሔርን ቃል የሚጠና ከሆነ እንግዲህ የእርሱ አተረጓጎም በእርግጠኝነት እንከን ያለበት ነው ።

እውነት የተገለጠው በመንፍቅዱስ ስለሆነ (ዮሐ.16፡13) እናም ስጋዊ ሰው በመንፈስ ቅዱስ ከመመራት በመለየት የራሱን የህይወት ጎዳና ለመከተል የመረጠ ነው። ስጋዊ ሰው ከፍጥረታዊ ሰው ጋር

ተመሳሳይ ሲሆን (1ኛ ቆሮ.2፡14) ነገርግን መጠነኛ የሆነ ልዩነት አላቸው። ፍጥረታዊ ሰው አማኝ አለመሆኑን ይጠቅሳል «ለፍጥረታዊ ሰው የእግዚአብሔር መንፈስ ነገር ሞኝነት ነውና አይቀበለውም፤ በመንፈስም የሚመረመር ስለ ሆነ ሊያውቀው አይችልም።» (1ኛቆሮ. 2፡14) ። ፍጥረታዊ ሰው መንፈስን መረዳት አቅም የሌለው ሲሆን ፤ስጋዊ ግን ከምንፈስቅሱስ ጋር ህብረት የሌለው አማኝ ሰው ነው ።

2.ከራት/ግብዝነት፤

ግብዝነት ዝናን ፈላጊ ወይም እውቅናን ለማግኘት የሰዎችን ድጋፍ /ተስማሚነት የሚፈልግ ሰው ነው ።ግብዝነት ደግሞ ትክክለኛ ወዳልሆነ አተረጓጎም ያመራል ።በምሳሌ 16፡18 ማስጠንቀቂያን እንደተሰጠን ይህ ለተርጓሚ መልካም ምክር ነው ።«ትዕቢት ጥፋትን፥ ኩሩ መንፈስም ውድቀትን ይቀድማል።» (ምሳሌ 16፡18) ። የእግዚአብሔርን ቃል በትጋት ማጥናት እንደሚኖረብን እውነት ሲሆን እንዲሁም ደግሞ በሚገባ በትክክል መያዝም እንደሚገባን መሆኑ እውነት ነው (2ኛ ጢሞቴዎስ2፡15) ። ጥናታችን ለእግዚአብሔርና ለሌሎች ባለን ፍቅር መመራት ይገባዋል እነጂ (ማርቆስ 12፡29-31) አዋቂዎች ተብለን ለመታወቅ በሚኖረን ፍላጎት መሆን የለበትም ።

የእኛ ማሰብ ለአተረጓጎማችን ዋስትና እንደሆነ በማሰብ በአጠናን ዘዴዎቻችን እጅግ መታበይ የሌለብን ሲሆን ፤የእግዚአብሔርን ቃል በመረዳት ውስጥ ቀዳሚ የሆነውን የመንፈስቅዱስን ሚና በትንሹም መርሳት የለብንም ።

3.አድሎአዊነት

ለትክክለኛ አተረጓጎም ሶስተኛ መስናክል የሆነው አድላዊነት ነው ። አድላዊነት በግለሰብ ምርጫ ላይ መጥፎ ፍርድን መሰረት ያደረገ ሲሆን ፤በመሰረተዋ ሁኔታ በአሉታዊ አስተሳሰብ ጽሁፉን ያበላሻል ።በሚያሳዝን ሁኔታ ፤አንዳንዶች ራሳቸውን የግል መጥፎ አስተያየት በእግዚአብሔር ቃል ለማጽደቅ በመሞከር ልክ እንደ ዘረኛነት ያሉትን አስፈሪ አስተሳሰቦቻቸውን የሚጠቀሙ ቢሆንም ፤ ይለቁንም እግዚአብሔር ቃል (መጽሀፍቅዱስ) በግልጽ ይህንን ይቃወማል ።

«ከክርስቶስ ጋር አንድ ትሆኑ ዘንድ የተጠመቃችሁ ሁሉ ክርስቶስን ለብሳችኋልና። አይሁዳዊ ወይም የግሪክ ሰው የለም፥ ባሪያ ወይም ጨዋ ሰው የለም፥ ወንድም ሴትም የለም፤ ሁላችሁ በክርስቶስ ኢየሱስ አንድ ሰው ናችሁና። እናንተም የክርስቶስ ከሆናችሁ እንኪያስ የአብርሃም ዘር እንደ ተሰፋውም ቃል ወራሾች ናችሁ።» (ገላትያ 3፡25-29) ። እግዚአብሔር መጥፎ ፈራጅ ቢሆን ኖሮ አህዛብ (አይሁዳዊ ያልሆኑ) ባልዳኑም ነበር ።

4.በሀሳብ የመጽናት ጉድለት

የእግዚአብሔርን ቃል ለመተርጎም በምንሞክርበት ጊዜ ነገርግን በበርካታ «መንፈሳዊ » ልምምዶች ዘላቂነት ከሌለን ፤ትክክል ባልሆነ አተረጓጎም እንሸነፋለን ።

ሀ. ዘላቂነት ልምምድ የራስ ግምገማ እና መናዘዝ
በ2ኛቆሮንቶስ13፡5 እንዲህ ተነግሮናል «በሃይማኖት ብትኖሩ ራሳችሁን መርምሩ፤ ራሳችሁን ፈትኑ፤ ወይስ ምናልባት የማትበቁ ባትሆኑ፥ ኢየሱስ ክርስቶስ በእናንተ ውስጥ እንዳለ ስለ እናንተ አታውቁምን?»

እኛ ድርጊቶቻችንን ብቻ ሳይሆን አስተሳሰባችንንም በእርሱ መለኪያ ለማነጻጸር እናስቀምጣለን ። እነደዚያ በምናደርግበት ጊዜ ራሳችንን ወድቀን እናገኘዋለን ፤እናም ውድቀታችንን በጌታ ፊት በማስቀመጥ

መንጻት አለብን ። 1ኛ ዮሐንስ 1፡9 እንዲህ ይላል ፤ «በኃጢአታችን ብንናዘዝ ኃጢአታችንን ይቅር ሊለን ከዓመፃም ሁሉ ሊያነጻን የታመነና ጻድቅ ነው።»

ሊዘላቂ የሆነ ጸሎትን መለማመድ

በማቴዎስ 7፡7-8 እንዲህ ተነግሮናል ፤ «ለምነት ይሰጣችሁማል፤ ፈልጉት ታገኙማላችሁ፤ መዝጊያን እንኳኑ ይከፈላችሁማል። የሚለምነው ሁሉ ይቀበላልና፤ የሚፈልገውም ያገኛል፤ መዝጊያንም ለሚያንኳኳ ይከፈላታል።»

የእግዚአብሔርን ቃል በሚገባ ለመረዳትና ለማስተወስን በዘላቂነት መጸለይ አለብን ። ይህንን ልምምድ ከማድረግ መውደቅ ፤ ቃሉን ከምትተረጉሙለት ከእግዚአብሔር አብ ጋር የሚኖራችሁን ህብረት ያቋርጣል ።

ሐዘላቂ የሆነ ጥናት ልምምድ

በ2ኛ ጢሞቴዎስ 2፡15 እግዚአብሔርን ቃል በትክክል ለመያዝ ጠቃሚው ክፍል ትጋት እንደሆነ ተነግሮናል «የእውነትን ቃል በቅንነት የሚናገር የማያሳፍርም ሠራተኛ ሆነህ፤ የተፈተነውን ራስህን ለእግዚአብሔር ልታቀርብ ትጋ።» የእግዚአብሔርን ቃል በሚገባ ለመረዳትና ለማስተወስን በዘላቂነት ማጥናት አለብን ። መጽሀፍቅዱስን በዘላቂነት ከማጥናት መጉደል በተለየ ቦታ የሚገኘውን ጥቅስ በትክክል ከአውዱ ጋር የማገናኘት ችግር የፈጥራል ።

5.በእድል የመወሰነ ዘዴ

የእኛ አተረጓጎም ዘዴ ደግሞ ለትክክለኝነት መሰናክል ሊሆን ይችላል ። በጽሁፈ ላይ የምናድርጋቸው የእኛ መሰረታዊ የሆኑ ማብራሪያዎች ያንን በመረዳት ላይ በእርግጠኝነት ተጽእኖ ያደርጋሉ ። ለምሳሌ፤ መላው መጽሀፍቅዱስ በእግዚአብሔር እስትንፋስ በመነዳት እንደተጻፈ ያማናምን ከሆንን (2ኛ ጢሞቴዎስ 3፡16-17) ፤ እንግዲህ ፤ ታኣምራዊ ለሆኑ ክስተቶች በሳይንሳዊ መንገድ ምክንያታዊ ለመሆን እንሞክራለን ። መላው መጽሀፍቅዱስ ቃል በቃል /ቀጥተኛ በሆነ ሁኔታ እውነት መሆኑን ከመንን ፤ እንግዲህ ተዓምራቶች በታሪክ ውስጥ የመለኮት ጣልቃገብነት መሆን ይገባቸዋል ።

የተወሰኑ ክርስቲያኖች ብቻ የእግዚአብሔርን ቃል ለመተርጎም ስጦታዎች ተሰጥቷቸዋል በማለት የሚያምኑ አንዳንድ ሰዎች አሉ ። ሆኖም ግን ፤ ሁሉም አማኞች ካህናት እንደሆኑ መጽሀፍቅዱስ ይናገራል (1ኛ ጴጥሮስ 2፡5.9) ። እንደ ካህናት ከእግዚአብሔር መንፈስቅዱስ በቀጥታ ከምንለማበት (1ኛ ቆሮንቶስ 2፡15) ፤ በእግዚአብሔር ዙፋን ችሎት ፊት የመቅረብ ብቃት አለን (ዕብራውን 4፡16) ።

ሌላው ለአተረጓጎም መበላሸት ምክንያት የሚሆነው ሃሳብን ከአውዱ ውጪ መጨመር ሲሆን ይህ ዘዴ አላጎሪ በመባል ይታወቃል ። አንዳንዶች ይልቁንም እስካሁን እንዳየነው አላጎሪን ዘዴ በመጠቀም፤ ለኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል አና ትንሳኤ በስራ ላይ ለማወዋል ይጠቀሙበታል ። እንደዚህ ያሉት አተረጓጎሞች እውነት ከሆኑ ፤ እንግዲህ ኢየሱስ ለሀጢአቶቻችን አልሞተማ ፤ ወይም ለመቤገፍት አልተቀበረም አልተናሳም ማለት ነዋ ። በዚህም መሰረት ሐዋርያው ጳውሎስ፤ እነዚህ ክስተቶች በእውነቱ የተከሰቱ ካልሆኑ እኛ በከባድ ችግር ውስጥ ነን ማለት ነው በማለት ይናገራል (1ኛ ቆሮንቶስ ምእራፍ 15) ።

6.በእድል የመወሰነ ምክንያቶች

የሰው ምክንያታዊነት ወሰን የሌለውን እግዚአብሔርን ሙሉ በሙሉ ሊረዳው አይችልም ። በሰው ልጅ የጥናት ተቋማት በኩል እግዚአብሔርን ሙሉ በሙሉ ልንረዳው የምንችል ከሆነ ፣እኛ በእርግጠኝነት እብረተኞች እንሆናለን ። በምሳሌ 3፣5-7 እንዲህ ተነግሮናል

«በፍጹም ልብህ በእግዚአብሔር ታመን፥ በራስህም ማስተዋል አትደገፍ፤

በመንገድህ ሁሉ እርሱን እወቅ፥ እርሱም ጎዳናህን ያቀናልሃል።

በራስህ አስተያየት ጠቢብ አትሁን፤ እግዚአብሔርን ፍራ፥ ከክፋትም ራቅ፤ »

እግዚአብሔር በእኛ መረዳት ሳይሆን በእምነት እንድንመላለስ ይፈልግብናል ። እኛ አንድ ቀን ጌታችንን ሙሉ በሙሉ እንደምንረዳው ተስፋ ተገብቶልናል ።ጳውሎስ በ1ኛ ቆሞንቶስ 13፣12 እንዲህ ጽፏል «ዛሬስ በመስተዋት በድንግዝግዝ እንደምናይ ነን በዚያን ጊዜ ግን ፊት ለፊት እናያለን፤ ዛሬስ ከእውቀት ከፍፍ አውቃለሁ በዚያን ጊዜ ግን እኔ ደግሞ እንደ ታወቅሁ አውቃለሁ።»

ስለ መጽሀፍት አሁን ያሉን ያልተመልሱ ጥያቄዎቻችን በሙሉ አንድ ቀን ጌታችንን ፊት ለፊት በምናይበት ጊዜ ይመለሱልናል (2ኛ ቆሞንቶስ 3፣18) ። የመጀመሪያው ዘመን አይሁዶች በራሳቸው ችሎታ ምክንያት በቻ ችግሮቻቸውን ለማቃለል በሚሞክሩበት ጊዜ ፣ አነዳንድ ችግሮች ነበሩባቸው ፣ያም መሲሁ ኢየሱስን እንዳያውቁት ለከፋ ስህተት ዳርጓቸዋል ። በማቴዎስ 22፣41-46 የተመዘገበውን የኢየሱስን እና የፈሪሳውያንን ውይይት ተገንዝቡ

«ፈሪሳውያንም ተሰብስበው ሳሉ፥ ኢየሱስ። ስለ ክርስቶስ ምን ይመስላችኋል? የማንስ ልጅ ነው? ብሎ ጠየቃቸው። የዳዊት ልጅ ነው አሉት። እርሱም። እንኪያስ ዳዊት። ጌታ ጌታዬን። ጠላቶችህን የእግርህ መረገጫ እስካደርግልህ ድረስ በቀኝ ተቀመጥ አለው ሲል እንዴት በመንፈስ ጌታ ብሎ ይጠራዋል? ዳዊትስ ጌታ ብሎ ከጠራው፥ እንዴት ልጁ ይሆናል? አላቸው። አንድም ቃል ስንኳ ይመልስለት ዘንድ የተቻለው የለም፥ ከዚያ ቀንም ጀምሮ ወደ ፊት ማንም ሊጠይቀው አልደፈረም።»

ኢየሱስ መዝሙር110፣1ን በመጥቀስ፣ እንዴት መሲህ የዳዊት «ልጅ» እና በተመሳሳይ ጊዜ የዳዊት «ጌታ» እንደሚሆን ፈሪሳውያንን ይጠይቃቸዋል ። መልሱ የሚሆነው መሲህ አምላክና ሰው ሁሉንም ነው የሚል ሲሆን፣ እንደዚህ ያለው መልስ ለሰው ልጅ ምክንያታዊነት የሚቃረን ይመስላል ፣ አይደለም እንደ?

መ.ከአተገባበር ለመውደቅ ስምንት መንገዶች

እነዚህ ስምንት ዘዴዎች በቀላሉ የተቀመጡ ሲሆን ነገርግን በእግዚአብሔር ቃል ተማሪ ግንዛቤ እንዲደረግባቸው ያስፈልጋል ምክንያቱም በእያንዳንዱ ሰው ዘንድ የተለያዩ የውድቀት ደረጃዎች አሉ ። ለመመሪያ እንድሆኑን ለመጥቀስ ግልጽ የሆኑ ጥቅሶችን ማግኘት አለብን ። በምሳሌ 3፣5-6 ያለውን እንገንዘብ ፣

«በፍጹም ልብህ በእግዚአብሔር ታመን፥ በራስህም ማስተዋል አትደገፍ፤

በመንገድህ ሁሉ እርሱን እወቅ፥ እርሱም ጎዳናህን ያቀናልሃል። »

1.አተገባበርን ለመያዝ ለብርታት በጌታ ላይ ከመደገፍ መውደቅ ፤

የእኛ እውቀት ትክክል ሚሆንበት ብዙ ጊዜ አለ ፤ነገርንን ልናልፍባቸው እጅግ አዳጋች ነበሩ ፈተናዎችን እንገንዘብ ። ለምሳሌ ፤ የሰውየው ሀጢአቶች መረጃዎች ሲሆኑ ፤እናም «ሽክምን ለመሸከም» የአንድን ሰው እርዳታ ይፈልጋሉ (ገላትያ 6፡1-2) ፤ነገርንን እኛን ሚከልገውን ሰው አስወግደንዋል ።

2.ከእግዚአብሔር እውነት ጋር የሚጋጩ አስተሳሰቦችን እና ድርጊቶችን ከመለወጥ መቋቋም ፤

በመጽሀፍት ውስጥ ቁጥራቸው የበዛ የሀጢአት ምሳሌዎች አሉ ። አንዱ የሆነው በኢየሱስ ክርስቶስ የመጀመሪያው መገለጥ አንድ ከእናቱ ማህጸን ሲወለድ ጀምሮ እውር የነበረው ሰው ዓይኖች ሲፈወሱ ፈረሳውን እና ካህናቱ ባዩ ጊዜ የሆነው ሲሆን እናም እነርሱ ተዓምራቱን ያደረገውን ጌታ ሰዎች እንዳያምኑበት መቃቀወማቸው ነው (ዮሐንስ 9፡30-34) ።

3.ትክክል መሆናቸው ለታወቁ መርሆዎች አለመታዘዝ ፤

ፍሬ እንዳይበላ ፤አዳም በሌደን ገነት ውስጥ ከሚገኙት ዛፎች መካከል የአንዱን አለበለዚያ እንደሚሞት ተነግሮት ነበር ። ይህ ሰው ላለመታዘዝ የመፍቀድ ውሳኔ ምሳሌ ነው ።

4.ለአለማዊ ደረጃዎች ስርዓት ተጽእኖ መሸነፍ ፤

በክርስቲያን ህይወት ውስጥ «ዓለምን የሚወዱ» እንዳይሆኑ የማያቋርጥ ውጊያ አለ፤ምክንያቱም ይህ አላፊ ስለሆነ (1ኛዮሐንስ 2፡5-17) ።

5.በህይወታችሁ የእግዚአብሔርን ቃል ለመተግበር ከመፈለግ መጉደል ፤

ይህ እነዚያ «በራሳቸው ዓይኖች ትክክል መስሎ የሚታያቸውን የሚያድረጉትን) ይመስላቸዋል (መሳፍንንት 17፡6 ፤21፡25) ።

6.በቀላሉ ህግ አጥባቂነት ወይም ምንም የሌለን በመጨመር የመሳሰሉት የሀጢአት እይታ ፤

አንዳንድ ሰዎች በእግዚአብሔር ቃል ላይ ይጨምሩና ለመንፈሳዊነት የራሳቸውን መለኪያዎች ይጨምራሉ ። ለዚህ ፈረሳውያን የሚታወቁ ነበሩ፤ይልቁንም እጅን እንደመታጠብ የመሳሰሉትን የተወሰኑ መመሪያዎችንም ያስፋፉ ነበር (ማርቆስ7፡1-4) ። ሌላው ሁኔታ እግዚአብሔር በግልጽ ሀጢአት መሆናቸውን የተናገራቸውን ሰዎች ሀጢአት እንደሆኑ በማይገነዘቡበት ጊዜ ነው ። ለምሳሌ ፤ግብረሰዶማዊነት በአንዳንዶች ዘንድ ሀጢአት አንዳልሆነ አመለካከት አላቸው (ሮሜ 1፡26-32) ።

7.ጥበብ ለሚያስፈልገው ምርጫ ለስሜት መታዘዝ ፤

የሴሰኝነት /በፍትሆነት መመኘት በጥበብ ካልተያዘ በስተቀር አንድን ሰው ከስነ ምድባር ውጪ ወደመሆን ይመራዋል (ምሳሌ 5፡1-6) ።

8.ለግል ጥፋት ፤በራስ ሀሰብ መያዝ ወይም በስንፍና ምክያት የአስተሳሰብ ብልሽት ፤

እኛ ሁላችን በክርስቶስ እኩል ነን (ገላትያ3፡26-29) ፤ እናም በአስተሳሰብ ፤በንግግር እና በድርጊት እርስ በእርስ ከመዋደድ መውደቅ ከታለቁ ትእዛዝ መውደቅ ነው (ማርቆስ 12፡29-31) ።

በህይወታችሁ ትኩረት የሚያሻው ማናኛውም ነገር ካለ አረጋግጡና ራሳችሁን በታማኝነት ተመልከቱ ።

የግል ክርስትና ህይወት

የእግዚአብሔር ዓላማ ለእያንዳንዱ ግለሰብ ወደ ልጁ ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ መልክ አንዲለወጥ ነው (ሮሜ 8፥29) ። እርሱ በግለሰቦች ህይወት ተከታታይ በሆኑ ለውጦች በኩል በህይወታቸው የእርሱን ዓላማ መፈጸም ይችላል ዘንድ ሶስት ምእራፎችን መስርቷል ። እነዚህን ለውጦች እንዲህ ብለን እንጠራቸዋል፤ ምእራፍ1፣ ምእራፍ2 ፣ ምእራፍ3 ።

መእራፍ 1 አንድ የማያምን ሰው በኢየሱስ ክርስቶስ ወደማመን በሚመጣበት ጊዜ ይሆናል (ሥራ 16፥31) ። ይህ የሰውየው ዘላለማዊ ህይወት ቅጽበት ነው ።

ምእራፍ2 በሰውየው ውስጥ ከቅጽበታዊ መዳን ጀምሮ እስከ ሞት ወይም እስከ ቤተክርስቲያን መነጠቅ ድረስ የሆነ ሂደት ነው ።

መእራፍ 3 ከሞት ወይም ከአማኝ መነጠቅ ይጀምርና በዘላለም ውስጥ ይቀጥላል ።

ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ መልክ የመለወጥ ፍላጎት ወደ ሶስተኛው ምእራፍ እስከምንደርስ ድረስ ሙሉ በሙሉ አይፈጸምም ፤ ነገርግን አማኝ ከመዳኑ ቅጽበት ጀምሮ መለወጥ ይጀምራል (2ኛ ቆሮንቶስ3፥18) ። የክርስቶስ መልክ እኛ ልክ የእርሱን ራስዋዳድ አለመሆን ፣ ትህትታውን ፣ መስዋእትነቱን እንዲኖሩን ማረጋገጫ ነው (ፍሊጵስዩስ 4፥1-3) ።

ለ. የክርስትና ህይወት አስራ ሶስት ነጥቦች

1. እምነት

በቀላል አነጋገር ፣ እምነት ማለት አንድን ሰው ወይም አንድ ነገር ማመን ማለት ነው ። ያ ሰው ወይም ነገር ፍላጎታችሁን ወይም ችግራችሁን ማመሟላት እንዳለበት ይታመናል ። የእምነት ዓላማ በእምነቱ በራሱ ሳይሆን የእምነትን ዋጋ በሚውስነው ላይ ነው ። አንድ ሰው አሁን እንደምንኖርበት ዓይነት ሌላ ሰማይና ምድር ለመፍጠር እንደሚችል ፣ አንድ ሰው ሊያስብ፣ ወይም በትክክል ወደማመን ሊመጣ ይችላል ፤ ነገርግን እንደዚህ ያለውን ፍጥረት ለመፈጸም በሰው ውስጥ በቂ የሆነ ሀይል የለም ። እንደዚህ ያለው እምነት ጥቅም አልባ ነው ።

የእኛ እምነት ሰማይና ምድርን ወደ ህልውና በመጣው በእግዚአብሔር ነው ምክንያቱም እርሱ ሀይል እና እውቀት እና ፍላጎት አለው ። መጽሀፍት እንዲህ ይናገራሉ፤

“እምነትም ተስፋ ስለምናደርገው ነገር የሚያስረግጥ፥ የማናየውንም ነገር የሚያስረዳ ነው። ለሽማግሌዎች የተመሰከረላቸው በዚህ ነውና። ዓለሞች በእግዚአብሔር ቃል እንደ ተዘጋጁ፥ ስለዚህም የሚታየው ነገር ከሚታዩት እንዳልሆነ በእምነት እናስተውላለን።” (ዕብራውን 11:1-3) ።

በኢየሱስ ክርስቶስ የሆነው እምነት ለጽድቅ መሰርት ነው (ጻድቅ ተብሎ ለመጠራት) እንዲሁም ለክርስቲያኖች ለተሰጠው ጸጋ እንደመግቢያችን ነው (ሮሜ 5:1-2) ። ስለዚህ ፣ እምነት ፣ ለአንድ ለማያምን ሰው ወደ ምእራፍ አንድ አማኝነት ለመምጣት ወሳኝ ነው ። ይህ እምነት ደግሞ ከመንፈስቅዱስ ጋር የሚኖረንን ግንኙነት ይጀምራል (ገላትያ 3:2-3, 14) ። እምነት ለክርስትና ህይወት ወሳኝ ነው (ምእራፍ 2) ፤ ያለእርሱ እግዚአብሔርን ደስ ማሰኘት አይቻልም (ዕብራውን 11:6; 2ኛቆሮንቶስ 5:7) ። እርሱ ይህንን በእኛ ውስጥ ሲያገኘው ይደሰታል (ማተ. 8:5-10) ። የሰይጣንን ዘዴ ፣ ዓለምን የሚያሸንፈው እምነት ነው (1ኛ ዮሀንስ 5:4-5) ። የክርስቲያን እምነት

ከህጻንነት ወደ ወደ ጎልማሳነት እንዲያደግ ይፈተናል (ያእቆብ1:3) ። የእምነታችን ዘላቂነት ከመንፈስቅዱስ ጋር ለሚኖረን ግንኙነት እድገት ምክንያት ይሆናል (ገላትያ 3:4-5) ። እምነት ሁልጊዜ በክርስቲና ህይወት በጣም ዋና ነገር ነው (2ኛ ጴጥሮስ 1:5-9) ።

2. መንፈሳዊነት

መንፈሳዊነት አንድ ሰው ከመንፈስቅዱስ ጋር ያለውን ህብረት ጥልቀት ለማስታወስ ጥቅም ላይ የዋለ ቃል ነው ። ስለዚህ በአማኙ ህይወት ውስጥ በመንፈስቅዱስ ላይ ባለው ዘላቂ የሆነ መታመን ላይ የተመሰረተ ነው ።

አንድ አማኝ ያልሆነ ሰው ገና ከመንፈስቅዱስ ጋር ህብረት አይኖረውም (1ኛ ቆሮንቶስ 2:14) እንዲሁም ምንም ዓይነት መንፈሳዊነት ደረጃ የለውም ።

2.ሀ. ማደሪያ መሆን

የቤተክርስቲያን ዘመን አማኝ መንፈስቅዱስ በአመኞች ላይ በሚተገብረው ስራዎች ስሜት ከአለፉት ዘመናት አማኞች የተለየ ነው ። እርሱ አሁን በኢየሱስ ቃል መሰርት በአማኞች ውስጥ ይሰራል (ዮሐንስ 14:17) ። በአማኞች ህይወት ውስጥ የመንፈስቅዱስ የመጀመሪያው መገኘት የመዳን ማረጋገጫ ነው (ሮሜ 8:9) ። የመንፈስቅዱስ ማደሪያነት በመዳን ጊዜ ከመንፈስቅዱስ የተሰጠ ስጦታ ነው (ሮሜ 5:5; ሥራ 11:16-17; 1ኛ ቆሮንቶስ 2:12) እንዲሁም እንደስጦታ ሊወሰድ አይችልም (ሮሜ 11:29) ። ስለዚህ አማኝ ሀጢአት በሚሰራበት ጊዜ አይተወውም ። ምንም እንኳን በቆረቆሳውያን «ስጋውን» በመባል የተገለጡበት ሀቅ ቢኖርም ይህ የተረጋገጠ ነው (1ኛ ቆሮንቶስ 3:3) እንዲሁም በሀጢአት የተሳተፉ ነበሩ (1ኛ ቆሮንቶስ 5:5) ፤ ሁሉም የመንፈስቅዱስ ማደሪያዎች ነበሩ (1ኛ ቆሮንቶስ 3:16; 6:19) ።

2.ለ. መሙላት

«መንፈሳዊነት» የሚለው ቃል ከመሰነፈስቅዱስ ጋር የሚኖረውን ደረጃ ሲጠቅስ «የመንፈስቅዱስ ሙልአት» የሚለው ደግሞ የ«መንፈሳዊነት» መጀመሪያ ነው ። ሞላትና ከዚህም በየጊዜው ሃይል መሞላትን መፈለግ አለብን ስለሆነም እርሱ በእኛ ውስጥ «ፍሬን» ያፈራል። (ገላትያ 5:22-23) ። የመንፈስቅዱስ ሙልአት ቀደም ሲል በመጽሀፍት የተለየ ተግባርን ለማከናወን ልዩ ህይል መቀበል እንደሆነ ተስተዋውቋል አሁን ግን የክርስትና ህይወት የእየለቱ ዘላቂነት ክፍል ሲሆን ይታያል ። የመንፈስቅዱስ ሙልአት ጠቀሜታ በክርስቲያን ህይወት በመጀመሪያ የታየው መበለቶችን እንዲያገለግል በተመረጠው በእስጢፋኖስ ነበር (ሥራ 6:5) ። ከወንጌላትና ከሐዋርት ሥራ መጽሀፍት ውጪ የመንፈስቅዱስ ሙላት የተጠቀሰበት ብቸኛው መጽሀፍ ጳውሎስ ትእዛዝ የሰጠበት በኤፌሶን 5፥18 ያለው ነው እንዲህ የሚናገርበት «መንፈስ ይሙላባችሁ እንጂ በወይን ጠጅ አትስከሩ ይህ ማባከን ነውና፤»

እውነተኛ መንፈሳዊነት ጸጋን እና እምነትን ይይዛል ። እንዲህ ተነግሮናል

“እንግዲህ ጌታን ክርስቶስ ኢየሱስን እንደ ተቀበላችሁት በእርሱ ተመላለሱ። ሥር ሰዳችሁ በእርሱ ታነጹ። እንደ ተማራችሁም በሃይማኖት ጽኑ። ምስጋናም ይብዛላችሁ።” (ቆላስይስ 2:6-7) ። እኛ እርሱን በእምነት በኩል በጸጋ ጸቀብለናል (ኤፌሶን 2:8-9) ። እኛ ደግሞ ወደ ክርስትና ብስለት የሚመራው መንፈሳዊነት በእምነት ምልልስ እንደመሚሰረት በግልጽ ተምረናል (ገላትያ 3:2-3) ፤ እንዲሁም ያለእምነት ጌታን ድስ ማሰኘት እንደማይቻል ተምረናል (ዕብራውን 11:6) ። በማጠቃለያው መንፈስቅዱስ ሙላት አማኞችን በሀይል ስለሚሞላቸው ስለሆነም እነርሱ ወደክርስቶስ የበለጠ ወደ መብሰል ይመጣሉ ።

2.ሐ. ማዘንና ማጥፋት

አማኝ ሀጢአትን ሲሰራ ለመንፈስቅዱስ «ማሳዘንን» ያመጣል (ኤፌሶን 4:30) ። ይህን ሀጢአት ባለመናዘዝ እየቀጠለ ሲሄድ መንፈስቅዱስ የበለጠ እያዘነ የይሄዳል ። ይህ ቃል በእያንዳንዱ አማኝ ህይወት የሚሆነውን ይገልጻል ።

አማኝ መንፈስቅዱስን በሚያጠፋበት ጊዜ ልክ አንድ ሰው እሳትን እንደሚያጠፋ ሁሉ ፣ ይህ ማለት የራሱስን መንሳዊ ፈፍሬ ወይም የሌሎችን ይጎዳል ማለት ነው (1ኛ ተሰሎንቄ 5:19) ። በሌሎች አማኞች የሚሰራውን መንፈስቅዱስን ለማስቆም መሞከር የለብንም ።

3. ሀጢአትን መናዘዝ

እኛ በዳንበት ጊዜ ሀጢአቶቻችንን ይቅር እንደተባልን ከእግዚአብሔር ቃል ግልጽ ሆኖ ሳለ ፣ ነገር ግን አማኞች ሀጢአትን እንደሚደርጉ ደግሞ ይህም ግልጽነው (ሮሜ 7:14-25) ። ሀጢአት ወደፊት ጉዳዩ አይደለም ነገር ግን እንደ ክርስትና ህይወት አሁንም ጉዳይ ነው ። ሀጢአት የሰውን ከእግዚአብሔር ጋር እና ከሌሎች ጋር ያለውን ህብረት ይጉዳል ።

ከእግዚአብሔር ጋር እና ከሌሎች ክርስቲያኖች ጋር የሚኖረንን ህብረት ለማደስ ጠቃሚ የሆነው መልእክት በ1ኛ ዮሐንስ 1:5-10 የተቀመጠ ሲሆን ቁጥር 5 የህብረትን መለኪያዎች ያስቀምጣል ። እንዲህ በሚናገርበት ፣ “ከእርሱም የሰማናት ለእናንተም የምናወራላችሁ መልእክት። እግዚአብሔር ብርሃን ነው ጨለማም በእርሱ ዘንድ ከቶ የለም የምትል ይህች ናት።” መለኪያው የሆነው ሀጢአትን በሚመለከት እግዚአብሔር ብርሃን መሆኑን የእርሱን እውነት ይጠቅሳል ። ቁጥር 6 ለህብረት ያለውን ሙከራ ያስቀምጣል ። እንዲህ በሚናገርበት

“ከእርሱ ጋር ኅብረት አለን ብንል በጨለማም ብንመላለስ እንዋሽለን እውነትንም አናደርግም፤” ይህም ማለት የእኛ ሀሳቦች ንግግር ፣ እና ድርጊቶች (ምልልስ) በእግዚአብሔር ብርሃን ይመረመራሉ ማለት ነው ። ቁጥር 7 የህብረትን ይዞታ ያስቀምጣል ። እንዲህ በሚናገርበት ፣

“ነገር ግን እርሱ በብርሃን እንዳለ በብርሃን ብንመላለስ ለእያንዳንዳችን ኅብረት አለን፤ የልጁም የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያነጻናል።” የእኛ እስተሳሰቦች ፣ ንግግሮች ፣ እና እርስ በእርስ ባለን እብረት ክርስቶስን መመሰልን የሚያመጡ ድርጊቶች እና ሀጢአትን በማንጸት ይቀጥላሉ ። ቁጥር 8 የሀጢአትን ክህደት ያታልጣል ። እንዲህ በሚናገርበት ፣ “ኃጢአት የለብንም ብንል ራሳችንን እናስታለን፤ እውነትም በእኛ ውስጥ የለም።” «እኛ» የሚለው አማኞችን ያካትታል ምክንያቱም ዮሀንስ ራሱን በቡድኑ ውስጥ ያካትታል ። አንድ ሰው ሀጢአት አላባነት ወደሆነ ፍጹምነት ፣ እንደደረሰ በሚያምንበት ጊዜ ፣ ያ ሰው ስቷል ። ቁጥር 9 ለሀጢአት ያለውን መፍትሄ ያስቀምጣል ። እንዲህ በሚናገርበት ፣ “በኃጢአታችን ብንናዘዝ ኃጢአታችንን ይቅር ሊለን ከዓመፃም ሁሉ ሊያነጻን የታመነና ጻድቅ ነው።” የግሪኩ ቃል «መናዘዝ» የሚለው «ሆሞሎጊያ» ተብሎ ተተርጉሟል ትርጉሙም ማወቅና ፣ ከዚያም ሀሳባችን ፣ ንግግራችን እና ድርጊቶቻችን በእርግጥ ሀጢአት እንደሆኑ ከእግዚአብሔር ጋር መስማማት ማለት ነው ። ቁጥር 10 ሀጢአትን ላላወቁት ለእነዚያ ይገልጻል ። እንዲህ በሚናገርበት ፣

“ኃጢአትን አላደረግንም ብንል ሐሰተኛ እናደርገዋለን ቃሉም በእኛ ውስጥ የለም።” ይህ ጥቅስ ፣ በህይወታችን ሀጢአት መኖሩን የማናውቅ ከሆንን ፣ እግዚአብሔር እኛን ውስተኞች እና ቃሉንም እንዳልተረዳን በማለት እንደሚጠራን ይናገራል ።

እነዚህን ጥቅሶች በአንድ ላይ በምንገነዘብበት ጊዜ ከእግዚአብሔር ጋር ያለንን ህብረት (ቁጥር6) እና ከሌሎች አማኞች ጋር ያለንን (ቁጥር7) በሀጢአት እንደሚጎዳ እናገኛለን ። ይህን ሀጢአት በእግዚአብሔር ፊት መገንዘብ አስፈላጊ ሲሆን እናም በመናዘዝ ይቅርታ ለኖረን እንደሚችል አማኝ መገንዘብ ስፈልገዋል (ቁጥር9) ።

4. መንፈሳዊ ስጦታዎች

መንፈሳዊ ስጦታ በክርስቶስ አካል ውስጥ በተለያዩ አካባቢዎች በሉት አገልግሎቶች የተለየ ብቃት እንዲኖር ከእግዚአብሔር የሚሰጥ ስጦታ ነው ። ቃሉ (ካሪዝማ) ከሚለው የከግሪክ የተወሰደ ሲሆን «እንደ ጸጋ ውጤት በሆን የተሰጠ» ማለት ነው ። ይህ ከክህሎት ወይም በተፈጥሮአዊ ውልደት

ከሚገኝ ከሰብአዊ ችሎታ የተለየ ሲሆን ይህን ስጦታ ኢየሱስ ክርስቶስ መስርቶታል ። (ኤፌሶን 4:11) ፤ እንዲሁም መንፈስቅዱስ በሉአላዊነት በመዳን ቅጽበት ላይ እነርሱን ያስራጫቸዋል ። (1ኛ ቆሮንቶስ 12:11, 18) ለመላው የክርስቶስ አካል (ኤፌሶን 2:20) ። እያንዳንዱ አማኝ ቢያንስ አንድ ስጦታ ይኖረዋል (1ኛ ጴጥሮስ 4:10) ፤ ነገርግን ሁሉም ስጦታዎች አይደሉም(ወይም አለበለዚያ በራሳቸው አካል አይደሉም 1ኛ ቆሮንቶስ 12) ።

ሁሉም ሥጦታዎች በፍቅር እንዲያገለገሉባቸው መሆኑን መገንዘብ ጠቃሚ ነው (1ኛ ቆሮንቶስ 13) እንዲሁም ሌሎችን ለማገልገል የተሰጡ ናቸው (1ኛ ጴጥሮስ 4:10) ። ሐዋርያው ጳውሎስ በ 1 ኛ ቆሮንቶስ ግልጽ እንዳደረገው፣ ምንም እንኳን በመንፈስቅዱስ የተሰጡ ስጦታዎች የነበሩ ቢሆንም ፣ እርስ በእርስ ትኩረትን ለመሰብ ወይም ለመታበይ በስጋዊነት ይጠቀሙባቸው ነበር (1ኛ ቆሮንቶስ 12) ። ምንፈሳዊ ስጦታዎች ለመከፋፈልና ግራ ለመጋባት ሳይሆን ቤተክርስቲያንን ለመገንባት ጥቅም ላይ መዋል አለባቸው (1ኛ ቆሮንቶስ 14:12, 33) ።

በአዲስ ኪዳን ውስጥ መንፈሳዊ ስጦታዎች በስም የተጠቀሱባቸው ቦታዎች አሉ ።

በ1ኛ ቆሮንቶስ 12:8-10 ጥበብ ፣ እውቀት ፣ እምነት ፣ ፈውስ ፣ ተዓምራት ፣ ትንቢት ፣ መንፈስን መለየት፣ ልሳን እና ልሳንን መተርጎም የሚሉትን ስጦታዎች እናገኛለን ።

በ1ኛ ቆሮንቶስ 12:28 ሐዋርያ ፣ ትንቢት ፣ ማስተማር ፣ ተዓምራት ፣ ፈውስ ፣ እርዳታ ፣ ማስተዳደር ልሳን የሚሉትን እናገኛለን ።

በኤፌሶን 4:11 ሐዋርያ ፣ ትንቢት ፣ ወንጌላዊ ፣ እና መጋቢ-አስተማሪ የሚሉትን እናገኛለን ።

በ 1ኛ ጴጥሮስ 4:11 መናገር እና አገልግሎት እንደ ሁለት መሰረታዊ መንፈሳዊ ጦዎች ምድብ በመሆን ተሰጥተዋል ። ሮሜ 12:6-8 እንዚህን የተለዩ ስጦታዎች ዝርዝር ይሰጠናል ።

መንፈሳዊ ስጦታዎች ቤተክርስቲያን በጴንጤቆስጤ ቀን ስትጀምር እንደተሰጡ አብካችሁ ተረዱ (ሥራ 2) ።

አንዳንድ ስጦታዎች መሰረትን ለመጣል ተዘጋጅተዋል (ኤፌሶን 2:20) ስለሆነም ቤተክርስቲያን በመረጋጋት መገንባት ጀምራለች (1ኛ ቆሮንቶስ 14:40) ። እነዚህ ስጦታዎች “የምልክት” ስጦታዎችና አዲስ አማኞችን ለማረጋገጥ የወንጌል ስርጭት ናቸው (1ኛ ቆሮንቶስ 14:20-22) ። እነዚህ በዚህ ሀይማኖታዊ የዘመን አመዳደብ ውስጥ መጽሀፍት ተጽፈው እስከሚያበቁበት ጊዜ ድረስ አገልግለው ተቋርጠዋል (1ኛ ቆሮንቶስ 13:8-10) ።

ከዚህ ቀጥሎ ያለው ሰንጠረዥ በቤተክርስቲያን ዘመን እንደመንፈሳዊ ስጦታዎች ሆነው በማገልገል ያበኩትን ስጦታዎች ያሳያል ፤

«ትንቢት» ፣ «ልሳን» ፣ እና «የእውቀት ቃል» ፍጹም የሆነው በመጣ ጊዜ (1ኛ ቆሮንቶስ 13:8-10) ተፈጽመው እንዳለፉ ተነግሮናል ። እነዚህ ስጦታዎች ተፈጽመው ለፋ ስለሆነ ፣ እንግዲህ «መንፈስን መለየት» እና «ልሳንን መተርጎም» ደግሞ አይታዩም ምክንያቱም እነርሱ ያገለገሉት በጊዜያዊ ስጦታነት ነው ።

በቤተክርስቲያን ዘመን በጊዜዊ መንፈሳዊ ስጦታነት ጥቅም ላይ የዋሉ

የጥበብ ቃል

(1ኛ ቆሮ. 12:8)

ለቤተክርስቲያን ዘመን እውነት በስራ ላይ ለማዋል ከተፈጥሮ ህግ በላይ የሆኑ ትምህርቶች

የእነዚህን ስጦታ

(1ኛ ቆሮ. 12:9)

የማይቻሉ በሚመስሉ ሁኔታዎች ውስጥ ከአእምሮ በላይ በሆነ ሁኔታ ትልቅ እምነት እንዲኖር

(1ኛ ቆሮ. 13:2 cf. Acts 12:1-19)

የእውቀት ቃል ስጦታ

(1 1ኛ ቆሮ.12:8)

ትንቢታዊ ሳይሆኑ የአዲስ ኪዳን መጽሀፍት እስከሚጠናቀቁበት ጊዜ ድረስ እነርሱን ለመምራት

ለቤተክርስቲያን መረጃዎችን ለማመልከት ከአእምሮ በላይ የሆኑ ንግግሮች

የፈውስ ሥጦታ

(1ኛ ቆሮ. 12:9, 28)

በጤና ጉዳዮች አጠቃላይ የሆኑ ፈውሶች

የተዓምራት ስጦታ

(1ኛ ቆሮ. 12:10, 28)

ከተፈጥሮ ህግ ውጪ የሆኑ ተዓምራቶችና አጋንንትን ማስወጣት

(ሥራ 19:11-12)

የትንቢት ሥጦታ

(1ኛ ቆሮ. 12:10, 28;

ሮሜ12:6; ኤፌሶን 4:11)

የቅርብና የወደፊቱን በሚመለከት በቤተክርስቲያን ውስጥ መረጃዎችን ለመተንበይ

(ሥራ 11:27-28)

መናፍስትን የመለየት ስጦታ

(1ኛ ቆሮ. 12:10)

የሀሰት አስተማሪዎችን እና ሀሰተኛ ነቢያትን ለመገምገም ተቀዳሚ የሆነ መንፈሳዊ ስጦታ

(1ኛ ቆሮ. 14:32)

ልሳናት/ቋንቋዎች

(1ኛቆሮ. 12:10, 28)

ቀድሞ ሲል ያልተማሩትን ቋንቋ ከአእምሮ በላይ በሆነ ሁኔታ መናገር

ልሳናትን/ቋንቋዎችን መተርጎም

(1ኛ ቆሮ. 12:10)

ቀድሞ ሲል ያልተማሩትን ቋንቋ ከአእምሮ በላይ በሆነ ሁኔታ መተርጎም

የሐዋርያነት ስጦታ

(1ኛ ቆሮ. 12:28; ኤፌሶን 4:11)

በክርስቶስ በራሱ ለተመረጡት ለአስራ ሁለቱ ሰዎች ብቻ የተካሄደ (ራዕይ 21:14) (ሉቃስ6:13-16;

ሥራ 9:15;

ገላትያ 1:1)

የራዕይ መጽሀፍ ከተጻፈ በኋላ ፣ ለቤተክርስቲያን ዘመን ትንቢት ተዘግቷል (ራዕይ 22:18-19) ። ስለዚህ፣ «ፍጹም» የሆነው በመንፈስ በመነዳት የተጻፈው የእግዚአብሔር ቃል ተጠናቅቋል ። ለቤተክርስቲያን ምንም ሌላ ተጨማሪ መረጃ አያስፈልጋትም ። ከዚያም አዲስ ኪዳን በሆነው መጽሀፍ በተጻፈው እግዚአብሔር ቃል በኩል የተገለጠውን በመናገር የማስተማር ስጦታ ትኩረት የሚደረግበት ነው ።

ራእይ 21:14 አስራ ሁለት ሐዋርያት ብቻ እንደነበሩ ያመለክታል ። ይህ ሆኖ ሳለ አንዳንድ ሰዎች የሐዋርያት ቢሮ በማለት በማቋቋማቸው እነርሱ የሐዋርያት ስጦታ አላቸው ማለት አይደለም (ገላትያ1:19; የጌታ ወንድም ከመጀመሪያወቹ አንዱ አልነበረም) ። ይህ መንፈሳዊ ስጦታ ደግሞ ጊዜያዊ እንደነበር ግልጽ ነው ። የ«ፈውስና» የ«ተአምራት» ስጦታዎች ደግሞ እንዲሁ ጊዜያዊ ናቸው ። እግዚአብሔር አሁንም ሰዎችን ይፈውሳል ተዓምራቶችንም ያደርጋል ነገርግን ለግለሰቦች በተሰጡ በመንሳዊ ስጦታዎች በኩል አይደለም ። ጌታ አሁንም ጸሎትን ይመልሳል (ያዕቆብ 5:16) ፣ ነገርግን እንደ ስጦታ የነበረው አንድ ስጦታው ባለው ሰው ውሳኔ ላይ የተመሰረተ ነበር ።

አማኞች እርስ በእርስ መዋደድ የኢየሱስ ክርስቶስ መልእክት እንዲስብ ለማድረግ ብስለት ያለው መንገድ ነው (ዮሐንስ 13:34-35) ። ሐዋርያው ጳውሎስ የፈውስ ስጦታ እንደነበረው እናውቃለን (ሥራ20:8-12; 28:8) ፣ እንዲሁም በኋላ እርሱ ገና በህይወት እያለ መልካም የሆነውን ንጽኝውን አፍሮዲጡን እንዲፈወስ ለማድረግ አልቻለም ነበር (ፍሊጵስዩስ 2:25-27) ወይም ራሱም ቢሆን (2ኛ ቆሮ. 12:7-9) ።

የሚቀጥለው ሰንጠረዥ በአሁኑ ጊዜ ተግባራዊ እየሆኑ ያሉትን ቋሚ የሆኑ መንፈሳዊ ስጦታዎችን ያሳያል ።

ለቤተክርስቲያን ዘመን ትምህርት ቋሚ የሆኑ መንፈሳዊ ስጦታዎች

(1ኛ ቆሮ. 12:28; ሮሜ 12:7)

ለሌሎች የእግዚአብሔርን ቃል በመናገር ከአእምሮ በላይ የሆነ ልዩ ችሎታ

ዕርዳታ

(1ኛ ቆሮ. 12:28)

ለሌሎች ስጦታዎችን በመስጠት-ከአእምሮ በላይ የሆነ ስጦታ ::ይህም በተለየ ፍላጎቶች ዙሪያ ይከናወናል :: አንድ ምሳሌ የሚሆነው ስጦታን ማሰባሰብ ወይም እጅግ በችግር ላይ ላሉ ሰዎች የምግብ ዝግጅት ሲሆን እንዲህም ሲሆን የተሌ ስጦታቸውን ሙሉ-በሙሉ ያቀርባሉ (ሥራ 6:1-6) ::

ማስተዳደር

(1ኛ ቆሮ. 12:28)

እግዚአብሔር ለቤተክርስቲያኑ የሰጠውን ሀብት ምንጭ በአግባቡ ላቀናጀትና ለማስተዳደር ልዩ የሆነ ችሎታ

ማገልገል

(ሮሜ 12:7; 1ኛጴጥሮስ 4:11)

ልዩ በሆነ ጉዳይ ቁሳዊ አገልግሎትን ለማካሄድ ልዩ የሆነ ችሎታ ነው ::

ማስተማር

(ሮሜ12:8)

በክርስቶስ አካል ውስጥ ችግሮችን ለማወቅና ለመሙላት የማበረታታት ልዩ ችሎታ

መስጠት

(ሮሜ 12:8)

በተለምዶ ከሚጠበቀው መጠን ባለፈ አንድን ሰው ሀብት ምንጮች ለሌሎች የማካፈል ልዩ ልዩ ችሎታ ::ይህም በልግስና መለኪያ ከስስት ነጻ የሆነ በተወሰነ መጠን ሳይሆን በፈቃድ ሙሉ የሆነ ማካፈልን ያመለክታል ::

መምራት

(ሮሜ12:8)

በቤተክርስቲያን አገልግሎት አፈጻጸም ግለሰቦችን ለመምራትና አቅታጫ ለማስያዝ ልዩ የሆነ ችሎታ ምህረት ማድግ

(ሮሜ 12:8)

ለእነዚያን በመንፈሳዊ እና ቁሳዊ ችግሮች ያሉባቸውን ማወቅና እርዳታ ማድረግ ልዩ የሆነ ችሎታ

ወንጌልን ማሰራጨት

(ኤፌሶን 4:11)

እነርሱ በግልጽ ተረዱትን የኢየሱስ ክርስቶስን ወንጌል ለማሰባሰብ እና በቡድን ላሉ ሰዎች በሚችሉት መንገድ ለማቅረብ ልዩ የሆነ ችሎታ

መጋቢ-አስተማሪ

(ኤፌሶን 4:11)

እግዚአብሔርን ቃል በማስተማርና በስራ ላይ በማዋል በኩል የእግዚአብሔርን መንጋ የመጠበቅ (እረኛ መሆን)ልዩ ችሎታ

5.ጽድቅ

ቀደም ባለው ክፍል ፣በኢየሱስ ክርስቶስ ባመንበት ጊዜ እግዚአብሔር የራሱን ጽድቅ እንደሰጠን አይተናል :: ያም ጽድቅ ተብሎ ይጠራል :: ከዚያም አዲሱ አማኝ በእግዚአብሔር መለኪያ ትክክልና ስህተት በሚለው መሰረት ላይ ህይወቱን አምዲመሰርት ተግዳሮት ይገጥመዋል :: ጽድቅ በተቀመጡ እግዚአብሔር መለኪያዎች የተረጋገጠ የአንድ አማኝ ህይወት ነው ::

የጽድቅ እጅግ ጠቃሚ የሆኑ እግዚአብሔር ሁለቱ መለኪያዎች እግዚአብሔርን በሙሉ ሓይላችን እንድንወድና ባልንጀራችንን እንደራሳችን በማድረግ እንድንወድ የሚሉት ናቸው (ማርቆስ 12:29-31) :: ጽድቅ በቀላሉ ሀጢአት አለመኖር ብቻ ሳይሆን ነገርግን ከእግዚአብሔር ጋር በሚስማማ ሁኔታ

አእምሮንና አስተሳሰብን መለወጥ ነው (ፍሊጵስዩስ 2:5-8) ። ለምሳሌ ፣እንዲህ እንድናደርግ ታዝዘናል «አባታችሁ ርኅሩኅ እንደ ሆነ ርኅሩኅላችሁ ሁኑ።» እንዲሁም ጠላቶቻችንም እንኳ እንድንወድ ተብለናል (ሉቃ. 6:36-40) ። ለድሆች በልግስና በመስጠት ፍሬን ማፍራት አለብን (2ኛ ቆሮ. 9:8-10) ። በእግዚአብሔር ፍቃድ መስመር ውስት ያሉ ድረጊቶች ደግሞ የጽድቅ ክፍሎች ናቸው (ዕብራውያን 11:32-33) ። ጽድቅን በሚገባ ለመረዳት መላው እግዚአብሔር ቃል ጠቃሚ ነው (2ኛ ጢሞቴዎስ 3:16-17) እንዲሁም ስለዚህ ለአዲሱ አማኝ ለመቀበልና ለመረዳት አዳጋች ይሆንበታል (ዕብራውያን 5:12-14) ። መንፈስቅዱስ የእያንዳንዱን ሰው የጽድቅ ጉድለት ያሳምናል (ዮሐንስ 16:8-10) ።

ኢየሱስ ጽድቅን ስንራብ እና ስንጠማ ምስጋኖች እንደምንሆን እና እንደምናገኘውም ይነግረናል (ማቴዎስ 5:6) ።

ጽድቅ እኛ የሚኖረን ፍላጎት ነው ፣ ምክንያቱም እኛን ከመንፈሳዊ ሞት ትንሳኤን ሲሰጠን ክብር በመሆኑ ነው (ሮሜ 6:12-13) ። የማምኑት ኢየሱስ ክርስቶስን እንደ አዳኝቸው በማድረግ አስከሚቀበሉበት ጊዜ ድረስ በመንፈሳዊ መታን ናቸው (ሮሜ 6:23) ።

ባለመንበት ጊዜ የሀጢአት ባሪዎች ነበርን ፣ ነገርግን አሁን እንደ አማኝ የጽድቅ ባሪዎች ወደመሆን መጥተናል (ሮሜ 6:16-19) ።

ሰይጣን እና ሐይላቱ አማኝን ለማሳሳትና ግራ ለማጋባት ራሳቸውን እንደ ጽድቅ አገልጋዮች በማስመሰል ራሳቸውን ይለውጣሉ (2ኛ ቆሮ. 11:13-15) ። እነርሱ ሚጠቀሙበት አንዱ ዘዴያቸው እነዚያን በጽድቅ ሕይወት የሚኖሩትን ማሳደድ ነው (ማቴዎስ 5:10; 1ኛ ጴጥሮስ 3:14) ። በህይወታችን በእውነተኛ ጸድቅ ለመሆን ውጊያ ነው ነገርግን እንደዚያ የሚኖር ሰው በመጨረሻ ዘላለማዊ አክሊልን ተሸላሚ ይሆናል

(2ኛ ጢሞቴዎስ 4:6-8) ። በዚህ የውጊያ ጊዜያት ራሳችሁን በጌታ አለማምዱ እንዲሁም ደግሞ በነፍሳችሁ እውነተኛ ሰላምን የምታገኙበትን ጊዜ (ዕብራውያን 12:11) ።

6. ጸሎት

ጸሎት እግዚአብሔር ጋር መነጋገር ነው ። በቀላሉ ስለ ጸሎት ማወቅ፣ ማስብ ወይም ስለ ጸሎት መማር በተግባር ላይ ካልዋለ ምንም ዋጋ የለውም ። ዋጋ የሚኖረው እንደ ሰው ሲጸልይና ከዚያም መልስን ከእግዚአብሔር መጠበቅ ሲችል ነው ። ጸሎት መታድል ነው ምክንያቱም እርሱ ወደ እግዚአብሔር የችሎት ዙፋን መግቢያ ነው (ዕብራውያን 4:16) ።

በጸሎት ዘላቂ መሆን በህይወታቸው የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚፈልጉት ባህሪ ይሆናል ። ይህም በጥንቷ ቤተክርስቲያን ምሳሌነት (ሥራ 2:42) ። መጀመሪያዎቹ የኢየሱስ ደቀመዛሙረት እንደት እንደሚጸልዩ እንዲያስተምራቸው ሲጠይቁት አስፈላጊነቱን አሳይተዋል (ሉቃስ 11:1) ፣ ኢየሱስ የጌታ ጸሎት የተባለውን እንዲጸልዩ አስተምሯቸዋል (ሉቃስ 11:2-4) ። ጸሎት ወደእናንተ ፍቃድ እግዚአብሔርን ለማግኘት በመሞከር በጥንቃቄ የተመረጡ የቃላት ስብስብ አይደልም ነገርግን ከእርሱ ፈቃድ ጋር የተስማማ ጊዜ ነው (1ኛ ዮሐንስ 5:14) ። በመለክክት ግጭት ውስጥ ጸሎት የእናንተ ዋና መሳሪያ ነው ። (ኤፌሶን 6:18) ።

ጸሎት መደረግ ያለበት ወደ እግዚአብሔር አብ እንደሆነ የእግዚአብሔር ቃል ይነግረናል ። (ኤፌሶን 5:20; ማቴዎስ 6:9; 1ኛ ጴጥሮስ 1:17) ፣ በመንፈስቅዱስ ሀይል መሆን አለበት (ኤፌሶን 6:18) እንዲሁም በኢየሱስ ስም ማብቃት አለበት (ዮሀንስ 14:13; 15:16) ።

ጸሎት በተለምዶ አምስት ቁልፍ ነጥቦችን ያካትታል ። መጀመሪያው ጸሎት ነጥብ የሆነው ሀጢአትን መናዘዝ ነው (መዝሙር 66:18-20; ኢሳያስ 59:2; ማቴዎስ 6:14; 1ኛ ዮሐንስ 1:9) ። ሁለተኛው ነጥብ አምልኮ/ውዳሴ ነው (ማቴዎስ 21:16; ሉቃስ 19:37; ሮሜ 14:11; 15:11; ኤፌሶን 3:6, 12, 14; ዕብ. 13:15) ። ስለተኛው ነጥብ ምስጋና ማቅረብ ነው (ኤፌሶን 5:20; 1ኛ ተሰሎ. 5:18) ። አራተኛው ነጥብ ምልጃ ተብሎ ይጠራል፣ ይህም ማለት ለሌሎች መጸለይ ማለት ነው (ኤፌሶን 6:18; ዕብ. 7:25) እንዲሁም አምስተኛው ነጥብ ደግሞ ልመና ሲሆን፣ ይህም ማለት ለአራሳችሁ መጸለይ ማለት ነው (ዕብራውያን 4:16) ።

7.እድገት

ልክ ህጻን ሆነን እንደተወለድነው፤ በኢየሱስ ክርስቶስ ስናምን እንደ አንድ ህጻን «እንደገና ተወልደናል» (ዮሀንስ 3:1-16) ፤ እንዲሁም ከእህጻንነት ወደ ጎልማሳነት እናድጋለን ስለሆነም እኛ በክርስትና ህይወታችን እያደግን ነው? እኛ በሳሎች እንድንሆን የተጠራን ሲሆን ፤ ጥሪያችንም ልክ እንደ ሰማያዊ አባታችን እንድንሆን ስለሆነ (ማቴዎስ 5:48) ፤ ይህ በዚህ የህይወት ዘመናችን የሚጠናቀቅ አይደለም (ፍሊጵ. 3:12-15) ።

በእድገታችን ውስጥ የመጀመሪያ ጉዳይ የሆነው እኛ ራሳችንን እንደ «ህያውና ቅዱስ መስዋእት» አድረገን ማቅረብ ወይም ያለማቅረብ ጉዳይ ሲሆን ይህም ማለት ህይወታችንን ለእርሱ አግልግሎት መስጥት ማለት ነው (ሮሜ12:1-2) ። ከዚያም አባታችን ለእድገታችን የሚረዱ በርካታ የሆኑ ፈተናዎችን ያመጣል (ያዕቆብ 1:2-4) ። እነዚህ ሙከራዎች በእርሱ ላይ መታመናችንን ለመፈተን የሚሆኑ ናቸው እርሱ ደግሞ በመብሰል ሂደታችን ጊዜ የሚረዱንን በርካታ መንፈሳዊ ስጦታዎችን ለቤተክርስቲያን ሰጥቷል (ኤፌሶ3:11-14) ።

ብስለት በቀላሉ እንዲህ ይገለጻል «ልጅ ሳለሁ እንደ ልጅ እናገር ነበር፤ እንደ ልጅም አስብ ነበር፤ እንደ ልጅም እቈጥር ነበር፤ ጎልማሳ ሆኜ ግን የልጅነትን ጠባይ ሽፊአለሁ።» (1ኛ ቆሮ. 13:11) ። አንድ ሳል ሰው በድርጊቶቹ (ማቴ. 19:21) ፤ በንግግር (ያክቆብ3:1-2) እና በአስተሳሰቡ (1ኛ ቆሮ.14:20) ያድጋል ። እኛ አገልግሎታችንን በእነዚህ ዙሪያዎች ላይ በመመስረት መገምገም አለብን ።

የበሰለ ሰው በእውነተኛነት በእግዚአብሔር ጸጋ በመማር ሁሉም መልካም ነገሮች ከዚያ ውስጥ እንደመሟሉ ይገነዘባል (2ኛ ቆሮ. 12:9) (ያክቆብ 1:17) ። በህይወታችን መብሰሳችን እጅግ የሚገለጥበት መመዘኛው እኛ ከእግዚአብሔር ጋር በሚኖረን ግንኙነት ፍርሀትን በሚያስወግድ እድገት ላይ በመመስረት የሚመጣ ነው (1ኛ ዮሐንስ 4:17-19) ።

8.ፍቅር

ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ ፍቅር ለክርስትና ሕይወት እጅግ ጠቃሚ ክፍል መሆኑን ተናግሯል ። በማርቆስ ወንጌል ውስጥ ኢየሱስ ከዘዳግም 6:4-5 በመጥቀስ እንዲሁም ታላቁን ትእዛዝ ገልጧል ። እርሱ እንዲህ ተናግሯል “ኢየሱስም መልሶ እንዲህ አለው። ከትእዛዛቱ ሁሉ ፊተኛይቱ። እስራኤል ሆይ፤ ስማ፤ ጌታ አምላካችን አንድ ጌታ ነው፤ አንተም በፍጹም ልብህ በፍጹምም ነፍስህ በፍጹምም አሳብህ በፍጹምም ኃይልህ ጌታ አምላክህን ውደድ የምትል ናት። ፊተኛይቱ ትእዛዝ ይህች ናት።” (ማርቆስ 12:29-30) ።

ኢየሱስ በመቀጠል ዘሌዋውንን ክፍል ጠቅሷል ዘሌ. 19:18 እናም ያ ሁለተኛው ትልቅ ትእዛዝ እንደነበር አስቀምጦታል ። እንዲህ እንደሚናገረው

“ሁለተኛይቱም። ባልንጀራህን እንደ ራስህ ውደድ የምትል እርስዋን የምትመስል ይህች ናት። ከእነዚህ የምትበልጥ ሌላ ትእዛዝ የለችም።” (ማርቆስ12:31) ። እኛ እርሱን እንድንወደው ተነግሮናል ምህንያቱም እርሱ በመጀመሪያ ወደናል (1ኛ ዮሀንስ 4:19) ። እኛ በእውነት የምንወደው ከሆንን ፤ ወነድድማችንን እንወደዋለን (1ኛ ዮሀንስ 4:20-21) ። እኛ እንድንዋደድ የተጠራምለት ሰብአዊ ፍጡር እንደሚዋደድበት ዓይነት ተራ ፍቅር ሳይሆን ነገርግን ከዚያ ይልቅ ከመንፈስቅዱስ የሚመጣ ፍቅር ነው (ገላትያ 5:22) ። 1ኛ ቆሮንቶስ 13 ለእኛ የፍቅርን ጠቀሜታ በማስተማር ይጀምራል ። የትኛውም ዓይነት መንፈሳዊ ስጦታ ቢኖረን ፤ መልካም ስራ ቢኖረን፤ ብንሰጥ ፤ ፍቅር ከሌለን ምንም አይደለም ። (1ኛ ቆሮንቶስ 13:1-3) ። ሐዋርያው ጳውሎስ 16 የሚሆኑ የፍቅር መግለጫዎችን ሰጥቷል (13:4-8) ። ለአንድ ሰው ፍቅር መልካም መለኪያ የሚሆነው እኔስ? የሚለውን ጥያቄ ለራስ በመጠየቅ ነው ። ምናልባት መልሳችን አይደልም የሚል ከሆነ እንግዲህ ፍቅር ጎድሎናል ማለት ነው ። ሌሎች በርካታ የሆኑ የፍቅር በሮሜ 12:9-21 ተዘርዝረዋል ።

9.መከራ

መከራ ማለት በስቃይ ስር ማለፍ ማለት ነው ። እርሱም በአካልና በአእምሮ በሁለቱም ሊሆን ይችላል ። በኢየሱስ ክርስቶስ ህይወት፣ለሰው ልጆች ሁሉ የታወቀ የሆነውን እጅግ ከባድ የሆነውን ስቃይ፣ሀጢአቶቻችል በመስቀል ላይ ሲከፍል እናገኛለን (1ኛጴጥሮስ 2:21-24; 4:1; 5:1) ። እርሱ ለዚህ መጀመሪያ ዓላማው የመጣ ሲሆን (ሉቃ. 9:22; 22:15) እናም ፍትሃዊ ባልሆኑ ሰዎች እጅ ተሰቃየ (1ኛ ጴጥሮስ 2:21-24) ። ስለዚህ ፣ክእርሱ ፍትሃዊ ያልሆነን ስቃይ እንደት እንደምንጋፈጥ እንማራለን (1ኛ ጴጥሮስ 2:21) ።

ቀደም ሲል የክርስቲና ህይወት ብስለትን ጽንሰ ሀሳብ አስተዋውቀናል ። ትክክል ባልሆነ ስቃይ ወስጥ ማለፍ ወደብስለት ለመድረስ መከራ እንደሆነ አይተናል ። (1ኛ ጴጥሮስ 5:10) ። እግዚአብሔር የእኛን ጽናትና ምስክርነት በዘላለማዊ ሁኔታ ይሸልማል (1ኛ ጴጥሮስ 2:19-20; 2ኛ ቆሮንቶስ 4:17) ። በማይገቡን ስቃዮች ጊዜ ሁሉ የእኛ ምስክርነት በእርሱ በመታመናችን ላይ የተመሰረተ ነው (1ኛ ጴጥሮስ 4:19) ። ክርስቶስ በእርግጥም ጌታችን እንደሆነ በመገንዘብ ፣ተክክል የሆነውን ነገር ለማድረግ ፣ለጽድቅ ሲባል መስቃየት በረከት ነው (1ኛ ጴጥሮስ 3:14-17; 4:14) ።

የኢስስ ክርስቶስ መከራ መስክር የሆነው ፣ሐዋርው ጴጥሮስ (1ኛ ጴጥሮስ 5:1) ፣የእርሱን መከራ በምንካፈልበት ደረጃ ልክ ደስ እንደምንሰኝ ይነግረናል (1ኛ ፔጥሮስ 4:13-16) ። እርሱ ዓለም ክርስቶስን የጠላቸው ስለሆነች የእርሱን ተከታዮችም ትጠላናለች የሚለውን ሀቅ ይጠቅስልናል (ዮሀንስ 15:18-20 ፣1ኛ ጴጥሮስ 4:12) ። ለሀጢአት ክፍያን ለመክፈል የሆነው ስቃይ ለክርስቶስ ብቻ ነው ፣ የእኛ አይደልም ፣ነገርን የእርሱን መከራ ማከፈላችን እርሱ በእኛ ምትክ ሆኖ መስቃየቱን ለማወቅ ልምምድን ይሰጠናል በእንደዚህ ዓይነቱ መከራ ማፈር ለብንም (1ኛ ጴጥሮስ 4:16) ሌሎች ክርስቲያኖች በስቃዩ ታግለው አልፈዋል (1ኛ ጴጥሮስ 5:9) እንዲሁም ለእግዚአብሔር መንግስት የተገባቸው መሆናቸው ተረጋግጦላቸዋል ።(2ኛ ተሰሎንቄ 1:5) ። ይህን መከራ አንፈራም (ራዕይ 2:10) ።

ጴጥሮስ በሀጢአታችን ምክንያት መከራን እንዳንቀበል ያስጠነቅቀናል፣እነዚያ የምናደርግ ሆንን መከራው የሚገባን እንደሆነም ደግሞ ያስጠነቅቀናል፣ነገርን ክርስቲያን እንደሚቀበል በጽድቅ ምክንት መከራን ብንቀበል ክብር ይሆንልናል ። (1ኛ ጴጥሮስ 4:15) ።

10.ዲሲፕሊን/ቅጣት

«ዲሲፕሊን/ቅጣት» የሚለው ቃል” (ፔይዲዮ የሚለው የግሪክ ቃል) ስለተለማመዱት ፍላጎት በቂ የሆነ ስቃይን ማምጣት የሚለውን ያካትታል ። ለምሳሌ ፣በሉቃስ ውስጥ ጥቅም ላይ ውሏል 23:16-22 ያም አንድን እስረኛ በመደብደብ ከመንገዱ እንዲመለስ ለማድረግ ተገቢ እንደሆነ ማሰብን ያካትታል ። ጲላሞስ በኢሱስ ላይ እንደዚያ ለማድረግ እና ከዚያም እንዲለቁት ነበር ያሰበው ። ይህም ደግሞ ትምህርት የሚለውን አስተሳሰብም ያካትታል (ሥራ 7:22; 22:3) ። ጌታ በቤተክርስቲያን ዘመን ሌሎችል ለማሰልጠን አማኞችን በሚያስቀምጥበት ጊዜ በጨዋነት እንዲያድርጉት ነው (2ኛ ጢሞቴዎስ 2:24-26) ።

ዲሲፕሊን ከመከራ ጋር የሚመሳሰልበትም ጊዜ አል ። መከራ የሚገባውንም የማይገባውንም ሲይዝ ዲሲፕሊን ግን ለማሰልጠን የተገባውን ስቃይ ብቻ የሚይዝ ነው ። የእኛ ስልጠና በህሪን ለማዳበር ዓላማ ወይም ከሸሽንበት አእምሮአችንን ከሀጢአጠኛ መንገዱ እንዲመለስ የሚገባ ስቃይን ያካትታል (1ኛ ጢሞቴዎስ1:18-20) ።

የእግዚአብሔር ዲሲፕሊን ልቶችን ቀጣይ በሆነ የስልጠና ባህርያቸውን ለመገንባት ዓላማ የሚደረግ ነው (ኤፌሶን 6:4 ፣ዕብ. 12:7) ። ይህም ዘላቂ የሆነ የጽድቅ ስራ ለመገንባት የተቀረጸ ፣ሲሆን በመጨረሻም እግዚአብሔርን ቃል በመጠቀም መሆን አለበት (2ኛ ጢሞቴዎስ 3:16-17) ።ቅጣት ሲያልፉበት ለጊዜው ደስ አያሰኝም፣ ነገርን በኋላ ለሰማዱት ውጤቱ ዋጋ አለው (ዕብ. 12:11) ።

ምድራዊ አባቶቻችን በቁጣ ለማስተዳደር የሚቀጡን ፣ሰማያዊ አባታችን በፍቅር ከሚቀጣበት ዲሲፕሊን ጋር አይመሳሰልም (ራእይ 3:19) ።እርሱ በሚያሰለጥንን ጊዜ ፣እርሱ ለእኛ ካለው ፍቅር ምክንያት ስለሆነ፣ስለሆነም እኛን በሚያርምበት ጊዜ ተስፋ አንቆርጥም (ዕብ. 12:5) ።

11. የመጽሀፍቅዱስ ጥናት

የእግዚአብሔር ቃል ጥናት ጠቀሜታ ሊጋነን አይችልም። እርሱ እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር ህብረት እንድናደርግበት እንዲመራን የሰጠን መመሪያ መጽሀፍ ነው። (1ኛ ቆሮ. 2:16)። አጠቃላይ ጥናት በእግዚአብሔር ቃል ጠቀሜታ ላይ የተመሰረተ መሆን አለበት፤ ስለሆነም በረጅሙ ዝርዝር ውስጥ አንገባም። ይህ በእየእስቴ በመሰረታዊ ሁኔታ መጠናት አለበት።

12. አምልኮ

አምልኮ ኢየሱስ ክርስቶስን ማክበር ነው። ይህም እርሱ ማን እንደሆነ እና ምን እንዳደረገ ያካትታል። ኢየሱስ ብቻ በእውተኛ ክብር የሚገባው ሆኖ ተገኝቷል (ራዕይ5:1-7)፤ እንዲሁም የጌታ መመለክ በሰማያት የታወቀ ነው (ራዕይ. 4:9-11)።

የማያምነው የሰው ልጅ ከፈጣሪ ይልቅ የተፈጠሩትን ለማምለክ ያዘነብላል (ሮሜ 1:25)። ሰይጣን ራሱ ለመመለክ ይፈልጋል (ሉቃስ 4:7)፤ ነገርግን እግዚአብሔርን ብቻ ነው እኛ የምናመልከው (ሉቃስ 4:8)። አንዳንዶች ሌሎች እግዚአብሔር ፍጥረት የሆኑትን፤ መለከክትንም እንኳን ያመልካሉ። (ቆላስዮስ 2:18)። ሰው ፍትረትን ለማምለክ ባለው ፍላጎት እንደውጤት እነርሱ ያዳበሯቸውን ትእዛዛትም ደግሞ ያመልካሉ (ማርቆስ7:7)። እነርሱ ደግሞ አምልኮ ከሚገባው ከእርሱ ይለቅ ቦታዎችንም ያመልካሉ (ዮሐንስ 4:20-22)።

እውነተኛ አምልኮ በህይወታችን ኢየሱስ ክርስቶስን በመግለጥ፤ እየሰራ ካለው ከመንፈስቅዱስ የሚመጣ ነው (ዮሀንስ 4:23-24; ፍሊጵ. 3:2-3) ስለሆነም እኛ እርሱን እናመሰግናለን። ይህንንም ሰውነታችንን ለእርሱ በማቅረብ እንፈጽማለን (ሮሜ 12:1-2) እንዲሁም ቃሉን በእምነት እንቀበላለን (ዕብ.11:21)።

1. ደቀመዛሙርት ማድረግ

በታላቁ ተልእኮ ውስጥ፤ ኢየሱስ ደቀመዛሙርቱን እንዲህ በማለት አዝዟቸዋል “እንግዲህ ሂዱና አስዛብን ሁሉ በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው ያዘዝኋችሁንም ሁሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው፤ እነሆም እኔ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ።” (ማቴዎስ 28:18)። አንድ ደቀመዛሙር ኢየሱስን እንዲከተል የተመረጠ የቃሉ ተማሪ ነው። ደቀመዛሙር እንዲሁ የዳነ ብቻ ሳይሆን ነገርግን ይልቁንም በቃሉ ይኖር ዘንድ የበለጠ የተማረ ነው (ዮሐንስ 7:17)።

የህብረት የክርስቲና ሕይወት

ሀ. ማስተማር

ኢየሱስ ታላቁን ተልእኮ በሰጠበት ጊዜ የትእዛዙ አካል የሆነው “ያዘዝኋችሁንም ሁሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው፤” የሚለው ነው (ማቴዎስ 28:20)። ኢየሱስ አስተማሪ ነበር (ማቴ. 4:23; 5:2; 7:29; 9:35; 11:1;13:54; 21:23; 22:16; 26:55; 28:15; ሥራ 1:1)። His እርሱ ደቀመዛሙርት ደግመሞ እርሱ እንዳዘዘቸው ማስተማር ጀምረዋል (ሥራ 4:2, 18; 5:21, 25, 28, 42; 11:26; 15:1, 35; 18:11, 25; 20:20; 21:21, 28)።

ማስተማር ተእዛዝን ሲሰጥ ስብከት ደግሞ ምክርን ይሰጣል (ቆላ. 1:28; 3:16)። እነርሱ ሁለቱም ለቤተክርስቲያን ጠቃሚዎች ናቸው። ሐዋርያው ጳውሎስ ጢሞቴዎስን ትእዛዝ በሰጠው ጊዜ እርሱ ደግሞ ተመልሰው ሌሎችን ሊስተምሩ ለሚችሉ ሰዎችን እንዲያስተምር ነግሮታል። (1ኛ ጢሞ. 4:11; 6:2; 2ኛ ጢሞ. 2:2)። ይህንን ነው እግዚአብሔር ከትውልድ ወደ ትውልድ እንድናስተላልፈው ከእኛ የሚፈልገው።

ለ. ህብረት

ህብረት ማድረግ በጥንቷ ቤተክርስቲያን ጣቀሚ ነበር (ሥራ 2:42) ። ይህም ማለት አንዱ ለአንዱ ያለውን በቁሳዊ ነገር ብቻ ሳይሆን መንፈሳዊውንም ነገር ይከፋፈሉ ነበር ማለት ነው (ሮሜ 15:26; 2ኛ ቆሮንቶስ 8:4; 9:13; እብራውን 13:16) ፤ (1ኛ ዮሀንስ 1:3, 7) ። የህብረት መሰረት የጌታን እራት ተመስሎ የሆነ ነው (1ኛ ቆሮንቶስ 10:16) ። እንደ አማኞች ህብረት ማድረግ ያለብን ቅሬታዎችን ከፈታን በኋላ ነው (ገላትያ 2:9) እንዲሁም የእኛ የወንጌል ስርጭት በአንድነት በምንሰራበት ጊዜ ነው (ፍሊጳ. 1:5) ። ህብረት ማድረግ የፍቅር ግንኙነት የሚገነባበት መሳሪያ ነው ። ቀደም ሲል በክርስትና ህይወት የፍቅርን ጠቀሜታ አይተናል ። እኛ እግዚአብሔርን እንወዳለን እንዲሁም ሌሎችንም መውደድ አለብን ።

ከዚህ በታች ያሉት መርሆዎች እርስ በእርሳችን ከሚኖረን ግንኙነት ጋር ይያዛሉ ። እነርሱም በጋብቻ ግንኙነት ይጀምራሉ ከዚህም ወደ ቤተሰብ ፣ ወደ ቤተክርስቲያን እግዚአብሔር ቤተሰብ ይልቁንም ወደ አልዳኑትም እንኳን ይሰፋሉ ። በአዲስ ኪዳን ውስጥ ግንኙነቶች የሚገነቡባቸው በርካታ ቁጥር ያላቸው መርሆዎች አሉ ።

አሁን አንዱ ከሌላው ጋር የሚኖረውን ግንኙነቶች የሚመለከቱትን መርሆዎች እንገንዘብ ።

አንዱ ሌላውን እንዲወድ የታዘዘበት በአዲስ ኪዳን ውስጥ በብዙ ጥቅሶች ይገኛል

. (ዮሀንስ 13:34, 35; 15:12, 17; ሮሜ 13:8; 1ኛ ተሰሎንቄ 3:12; 4:9; 2ኛ ተሰሎንቄ 1:3; 1ኛ ዮሐንስ 1:22; 1ኛ ዮሀንስ 3:11, 23; 4:7, 11, 12; 2 ዮሀንስ 1:5) ። ይህም ማለት እኛ በ1ኛ ቆሮንቶስ 13:4-8 እና በሮሜ 12:9-21 በሚገኙት መርሆዎች መሰረት መኖር አለብን ማለት ነው።

- አንዱ የሌላው አባል መሆኑን መገንዘብ (ሮሜ 12:5; ኤፌሶን 4:25) ማለትም እኛ አስቀድመን ግንኙነት አለን ምክንያቱም እኛ የክርስቶስ የአካል ክፍሎች ነን ።

- አንዳችን ሌላው መሰጠት አለብን (ሮሜ 12:10) ይህም ማለት እርስ በእርሳችን የወዳጅነት ፍቅርን ለሌሎች ደህንነት ቃል በመግባት ችምር ህብረትን መገንባት አለብን ማለት ነው ።

- አንዱ ሌላውን ማክበር አለበት ይህም ማለት አንድ ሰው በእግዚአብሔር ፊት ዋጋ ያለው መሆኑን መገንዘብ ማለት ነው (ሮሜ 12:10).

- እዱ ከሌላው ጋር በአንድ አሳብ መስማማት ማለትም ሌሎስ ሰዎች እንደእግዚአብሔር ጸጋ ተቀባዮች ይገነዘቡናል ማለት ነው (ሮሜ 12:16; 15:5) ።

- ከእርስቶስ እኛን እንደተቀበልን እርስ በእርስ መቀባበል አለብን (ሮሜ 15:7) ።

- መንፈሳዊ አደጋ እየቀረበ በምናይበት ጊዜ አንዱ ለአንዱ ማስጠንቀቅ አለብን (ሮሜ 15:14) ።

- በተቀደሰ አሳሳም እርስ በእርስ ሰላምታ መሰጣጣት (ሮሜ 16:16; 1ኛ ቆሮንቶስ 16:20; 2ኛ ቆሮንቶስ 13:12; 1ኛ ጴጥሮስ 5:14) ።

- እርስ በእርስ ማገልገል (ዮሀንስ 13:14; ገላትያ 5:13) ። እግር መተጣጠብን የመሳሰሉትን

- ከራሳችን ይልቅ ሌሎች የተሻሉ እንደሆኑ መገንዘብ አለብን (ፍሊጵስዮስ 2:3) ።

- አንዱ የሌላውን ሽክም መሸከም አለብን (ገላትያ 6:2) ።

- አንዱ ሌላውን መታገስ /መሸከም አለብን (ኤፌሶን 4:2; ቆላስስ 3:13) ።

- አንዱ ለሌላው መታዘዝ አለብን (ኤፌሶን 5:21) ።

- አንዱ ሌላውን ማበረታታት አለብን (ሮሜ 1:12; 1ኛ ተሰሎንቄ 4:18; 5:11; ዕብራውን 3:13; 10:25) ።

- አንዱ ከሌላው ጋር በሰላም መሆን አለብን (ማርቆስ 9:50) ።

- አንዱ ለሌላው ሀጢአቶቻችንን መናዘዝ አለብን (ያእቆብ 5:16) ።

- አንዱ ሌላው መጸለይ አለብን (ያእቆብ 5:16) ።

- ጌታ እኛን ይቅር እንዳለን አንዱ ሌላውን ይቅር መባባል አለብን (ቆላስያስ 3:13) ።

- አንዱ ለሌላው መልካምን መፈለግ አለብን (1ኛ ተሰሎንቄ 5:15) ።

- አንዱ ሌላውን ለማፍቀርና መልካምን ነገር ለማድረግ መነሳሳት አለብን (እብራውን 10:24) ።

- አንዱ ሌላውን በጉጉት መጠበቅ (1ኛ ቆሮንቶስ 11:33) ይህም ሌሎች አማኞች ጋር በህብረት መሆን ያለውን ደስታ ይጠቅሳል ።

- ቁጣ ንና መራርነትን አስወገወደን አንዱ ለሌላው መልካም መሆን አለብን (ኤፌሶን 4:31-32) ።

- አንዱ ለሌላው ጥንቃቄን ማድረግ አለብን (1ኛ ቆሮንቶስ 12:25) ይህም ማለት ለሌሎች የክርስቶስ አካል አባላት ግድ ሊለን ይገባል ማለት ነው ።

- አንዱ የሌላውን አገልግሎት ማወቅ አለብን (ሉቃስ 7:32) ::
- አንዱ ሌላውን በአንግድነት መቀባበልን ማሳየት አለብን (1ኛ ጴጥሮስ 4:9) ::
- አንዱ ለሌላው ትሁት መሆን አለብን (1ኛ ጴጥሮስ 5:5).
- አንዱ ከሌላው ጋር ህብረት ማድረግ አለብን (1ኛ ዮሀንስ 1:7) ::
- አንዱ ሌላውን መገንባት አለብን (ሮሜ 14:19; 1ኛ ተሰሎንቄ 5:11) ::

ሐ. የወንጌል ስርጭት

የወንጌል ስርጭት የኢየሱስ ክርስቶስን መልእክት ማሰራጨት ነው :: የይህም ኢየሱስ ክርስቶስ የዓለሙን ሀጢአት ለመክፈል ለመሞት ሰው በመሆን የመጣው እና ከዚህም የተነሳው አምላክ መሆኑን የሚያውቅ መልካም ዜና ነው (ዮሀንስ 1:1) ፤ (ዮሀንስ 1:14) (1ኛ ዮሀንስ 2:1-2) (1ኛ ቆሮንቶስ 15:1-3) ስለሆነም በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ህይወት ይኖረዋል የሚል መልካም ዜና ነው (ዮሀንስ 3:16) :: ሁላችንም ሀጢአተኖች በመሆናችን መልካም ዜና አይደለም (ሮሜ 3:23) :: መልካም ዜና የሆነው በሀጢአቶቻችን ምክንያት አስፈሪ የነበረው እዳችን (ሮሜ 6:23) ተከፍሎልናል (ገላትያ 3:13) :: ዓለማቀፋዊቷ (የማትታየዋቤተክርስቲያን) እና የአጥቢያ ቤተክርስቲያን ሁለቱም ይንን መልካም ዜና ለሌሎች ለማምጣት ፍላጎት ሊኖራቸው ያስፈልጋል :: የተሰጠንን ብርሃን እና እውነት መሰወር የለብንም (ማቴዎስ 5:14; ሮሜ 1:16) ::

እግዚአብሔር ወንጌሉን የምናቀርበበትን ነጻነት መንገድ ሰጥቶናል :: ይህም ከአንዱ ሰው ወደሌላው ሰው (ሥራ 8) ወይም ወደ ቡድን (ሥራ 2) መደረግ አለበት :: በጣም ጠቃሚ የሆነው የቤተክርስቲያን ሰዎችን ወደመንግሥቱ በመጋበዝ ፤ የእግዚአብሔርን ቃል ማቅረብ አለባት :: ለወንጌል ስርጭት እጅግ ጠቃሚ የሆነው ለሰው የተሰጠው መሳሪያ እርስ በእርስ መዋድድ ነው (ዮሀንስ13:34-35) ::

መ. አገልግሎት

አገልግሎት የሌሎችን መንሳዊ ፤ ቁሳዊና አእምሮአዊ ችግሮች መኖራቸውን በመገንዘብ ከዚያም እነርሱም ለመርዳት መፈለግ ነው (ሥራ 11:29; 2ኛ ቆሮንቶስ 8:3-5) :: ይህም ለጠፋውና በመሞት ላይ ላለው ዓለም የክርስቶስን ከእግዚአብሔር ጋር የማስታረቅ መልእክት በመያዝ የአምባሳደርነት ተግባር ነው (2 ኛቆሮንቶስ 5:18-21) ::አንድ ሰው ከእግዚአብሔር ጋር የሚታረቅ ከሆነ ፤እንግዲህ ያ ሰው ከኣለም ወግ አጥባቂነት ስርዓት ነጻ ይወጣል ማለት ነው ::ስለዚህ ፤ አገልግሎቱ ደግሞ ነጻ የማውጣት መልእክትን ይይዛል (1ኛ ጢሞቴዎስ 4:4-6) :: እኛ አማኞች ነጻ ወጥተናል (ገላትያ 5:1) እናም የእኛን ነጻነት ሌሎችን ለማገልገል እንጠቀምበታለን (ገላትያ 5:13) ::

ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ እንድንከተለው ምሳሌን አስቀምጦልናል (ማቴዎስ 20:28) ፤ ስለሆነም አገልጋይ መሪውን ይከተላል (ዮሐንስ 12:24-26) :: ክርስቲያናዊ አገልግሎት ፤ ማእረግ ሳይሆን በቤተክርስቲያን ውስጥ የመንፈሳዊ ትልቅነት ምልክት ነው (ማቴዎስ 20:26-28; 23:10-12) :: እንደ አማኞች፤ እኛ በማዳን ስራ ያስተላለፈውን የእግዚአብሔርን ምህረት በቋሚነት ማስታወስ ይገባናል፤ ስለሆነም ግደለሾች ወይም ተስፋ የምንቆርጥ አንሆንም (2ኛ ቆሮንቶስ 4:1-2) ::

አገልጋዮች በአንድ ላይ መስራትን መማርአለባቸው :: በቤተክርስቲያን ውስጥ የመጀመሪያዎቹ የዲያቆናት ምርጫ ለተጨማሪ የብቃት አገልግሎት በማስፈለጉ ምክንያት ነበር :: ሐዋርያት በቤተክርስቲያን ውስጥ ያለው ሁሉም ችግር በእነሱ አገልግሎት በቁሳዊ መደረስ እንደመይቻል ተገንዝበዋል ፤ ስለሆነም መበለቶችን ለመንከባከብ ሰዎችን እነዲመርጡ ማህበር ምእመናኑን ጠይቀዋል (ሥራ 6:1-6) :: የተለያዩ አገልጋዮች በአንድ ላይ ሲያገለግሉ የህዝቡን ችግሮች ለመድረስ ይረዳል :: ጌታ በቤተክርስቲያን ውስጥ ሰዎችን አገልጋይ ለማድረግ የሚያዘጋጁ አገልጋዮችን አመራር መስርቷል :: ሐዋርያው ጳውሎስ እንዲህ ጽፏል ፤

«እርሱም አንዳንዶቹ ሐዋርያት፥ ሌሎቹም ነቢያት፥ ሌሎቹም ወንጌልን ሰባኪዎች፥ ሌሎቹም እረኞችና አስተማሪዎች እንዲሆኑ ሰጠ፤ ሁላችን የእግዚአብሔርን ልጅ በማመንና በማወቅ ወደሚገኝ አንድነት፥ ሙሉ ሰውም ወደ መሆን፥ የክርስቶስም ሙላቱ ወደሚሆን ወደ ሙላቱ ልክ እስክንደርስ ድረስ፥ ቅዱሳን አገልግሎትን ለመሥራትና ለክርስቶስ አካል ሕንጻ ፍጹማን ይሆኑ ዘንድ።» (ኤፌሶን 4:11-13) ::

የቤተክርስቲያን አመራር ሀላፊነት አማኞችን በመንፈሳዊ ፤ በቁሳዊና በአእምሮአዊ ሌሎችን ሰዎች እንዲገለግሉ ሰዎችን ማዘጋጀት ነው ፤ ስለሆነም ሌሎች ወንጌልን የሚያሰራጩ ከክርስቶስ ጋር በሚኖራቸው የግል ግንኙነት እየበሰሉ ይመጣሉ :: በፍቅር የሚፈጸም አገልግሎት ለቤተክርስቲያን የተሰጠ ሀይለኛ መሳሪያ ነው (ዮሐንስ 13:1-35) ::

ሠ . አንድነት

እያንዳንዱ ግለሰብ ቤተክርስቲያን በክርስቶስ አካል ውስጥ አንድ የመሆን ዓላማ አለው (ኤፌሶን 4:13) :: ኢየሱስ ክርስቶስ ከመስቀሉ በፊት ባለው ምሽት ፣ ተከታዮቹ አንድ እንዲሆኑ ጸልዮአል :: እንዲህ በሚናገርበት

« ሁሉም አንድ ይሆኑ ዘንድ፣ ከቃላቸው የተነሣ በእኔ ስለሚያምኑ ደግሞ እንጂ ስለ እነዚህ ብቻ አልለምንም፤ አንተ እንደ ላክሽኝ ዓለም ያምን ዘንድ፣ አንተ፣ አባት ሆይ፣ በእኔ እንዳለህ እኔም በአንተ፣ እነርሱ ደግሞ በእኛ አንድ ይሆኑ ዘንድ አለምናለሁ። እኛም አንድ እንደ ሆንን አንድ ይሆኑ ዘንድ፤ እኔም በእነርሱ አንተም በእኔ ስትሆን፣ በአንድ ፍጹማን እንዲሆኑ፣ የሰጠኸኝን ክብር እኔ ሰጥቻቸዋለሁ፤ እንዲሁም ዓለም አንተ እንደ ላክሽኝ በወደድኸኝም መጠን እነርሱን እንደ ወደድሃቸው ያውቃል። » (ዮሐንስ 17:20-23) ::

አማኞች በኢየሱስ ክርስቶስ ባመኑበት ቅጽበት የመንፈስቅዱስ ማደሪያ ስለሆኑ፣ አንድ መንፈስ አለ በሚለው ሀቅ መሰረት አንድነት በመጀመሪያ ተመስርቷል (ኤፌሶን 4:4) ፣ እናም እኛ ሁላችን እርሱን ተሞልተናል (የመንፈስቅዱስ ማደሪያ መሆን የሚለውን ክፍል ተመልከቱ) :: ሐዋርያው ጳውሎስይህ የመንፈስቅዱስ አንድነት ለተጠራበት ጥሪ በሚገባ ምልልስ መጠበቅ እንዳለበት አስተምሮናል (ኤፌሶን 4:1-3) :: ይህም ማለት ስራችን በጸጋ የተሞላና እና በእምነት በመመስረት እንዲሆን ማለት ነው (ኤፌሶን 8—9) ::

በተግባር ላይ ማዋል

ይህ ክፍል የመጽሀፍቅዱስ ትመህርቶችን ለማዘጋጀት ተግባራዊ መንገዶችን ያስተዋውቃል :: ይህ ዘዴ አስተማሪዎች የእግዚአብሔርን ቃል ለውጤታማ ትምህርት ቢሚጠቀሙባቸው መርሆወች ላይ የተመሰረተ ነው :: ምንም እንኳን ዘዴዎች የሚለያዩ ቢሆኑም ፣ በምእራፍ 4 ያጠናቸውን መሰረታዊ የአተረጓጎም መርሆወች መከተል ይገባናል ::

ይህንን ትምህርት ስናዘጋጅ የቀለም ትምህርት ዲሲፕሊንን ጠቀሜታ በመጀመሪያ መገንዘብና ፣ እናም የቀለም ትመህርት ዲሲፕሊን የመንፈስቅዱስን አስተማሪነት የአገልግሎት ቦታ ለመውሰድ እንደማይሞክርም መገንዘብ አለብን :: የመንፈስቅዱስ ማንነት እርሱ «ወደ እውነት ሁሉ የሚመራን» ነው

(ዮሀንስ 16:13) :: በሰው የተዘጋጀ ዋጋ እንዳለው ሆኖ ዋስትና የሚሆን ዘዴ የለም :: እኛ ሁል ጊዜ በእምነት መመላለስ ይገባናል ፣ በእግዚአብሔር ቃል የቱንም ያህል ያወቅን ብንሆን ምንም አይደል (ቆላስይስ 2:6) :: ክርስቲያናዊ ብስለት በስጋ አቀራረብ ሳይሆን ነገርግን በዚያ ምትክ በእምነት ይገኛል (ገላትያ 3:2-5) :: ሰይጣን በመንፈስቅዱስ ላይ የበለጠ ከመታመን ይልቅ በእውቀታችን እና በዘዴዎቻችን ላይ እንድንታመን ለማድረግ በጮሌነት ይዋጋናል (ዮሀንስ 5:39-47) :: ሆኖምግን ፣ እውቀት ከክርስቲያናዊ ፍቅር ውጪ ፣ በቀላሉ ወደ መታበይ የሚመራ ሲሆን ፣ ያም ያለመብሰል ባህሪ ነው (1ኛ ቆሮንቶስ 8:1) ::

በክርስትና ህይወታችን ምንም ነገር ለማድረግ ስንፈልግ ምንም አይደል ፣ እኛ ሁል ጊዜ ሀጢአትን በመናዘዝና በጸሎት እንጀምር (1ኛ ቆሮንቶስ 11:31; ምሳሌ 28:13; 1ኛ ዮሐንስ 1:9) እና ከዚያም ለመጸለይ እንቀጥል :: ማናኛውንም ትምህርት ከመጀመራችን አስቀድመን ምን እንደተማርን ለማስታወስና ለመረዳት ፣ ለትኩረት መጸለይ ይገባናል ::

ከመጽሀፉ ጋር መላመድ

ለጥናት አንድን መጽሀፍ ከመረጥን በኋላ፣ በመጀመሪያ ፣ልክ ከዚህ በፊት ጋዜጣን ወይም ሌላ መጣጥፍ እንዳነበብነው ለብዙ ጊዜ ያህል በተራ አነባብብ እናንብበው ።ይህ ደረጃ በቀላሉ የመጽሀፉን መሰረታዊ ይዘት መረጃ እንዲሰጠን የተቀረጸ ሲሆን ግን ምንም ዓይነት ጥልቅ የሆነ የስን መለኮት ጥያቄዎችን መልስ አይሰጠንም ።

በጥቂት ደቂቃዎች ውስጥ መጽሀፉን በፍጥነት በማንበብ የዋናውን አውደ ምንባቡን እና የርእሱን ሀሳብ ፍላጎት ይሰጠናል ።አውደምንባዊ በሆነ ሁኔታ ፣የአሁኑን ፣የመካከለኛውን እና የሩቁን በማገናዘብ መተርጎም እንደሚገባን እናስታውስ ። በመጽሀፉ ውስጥ ጥቅስ በጥቅስ ማንበብ አሁኑን እና የመካከለኛውን አውድ ለመረዳት ብቸኛው መንገድ ነው ። እኛ ደግሞ ከመጽሀፍቅዱስ ጋር ከሚተባበሩ መልክዓ ምድራዊ እና ታሪካዊ ሁኔታዎች ጋር የተላመድን መሆን አለብን ። ይህ ጥናት የ1ኛ ተሰሎንቄን ይመለከታል ።ተማሪውን ለመርዳት ፣በተሰሎንቄ ከተማ ላይ የኋላ ታሪክ መረጃ (ድሀራ) አዘጋጅተናል ።ይህ ዓይነቱ መረጃ ቀጣይ ከሆኑ መጽሀፍቅዱሳዊ ምንጮች የተገኘ መሆን ይገባዋል ። የመጽሀፍቅዱስ አስተምህሮ/ዶክትሪን እና የመጽሀፍቅዱስ መግቢያ ተብለው የሚጠሩት መጽሀፍት ለዚህ መረጃ ጠቃሚ ምንጮች ናቸው ።

ለ. የተሰሎንቄ መልክዓ ምድርና ታሪክ

ተሰሎንቄ በቴራሚክ ባህር ሰላጤ ጫፍ ላይ በአጌያን ሰሜናዊ ምዕራብ የምትገኝ የባህር ወደብ ነበረች ። እርሷም የሮም ክፍለ ሀገር በሆነችው በመቄዶንያ በመርከብ ንግድ ሞቅ ያለች ትልልቅ መርከቦች የሚነሃሩባት ከተማ እንደነበረች ይታወሳል ። እርሷ እጅግ ትልቅና የበለጸገች በዘመኑ የመቄዶንያ ከተማ ነበረች ።

ተሰሎንቄ በ315ክ.አ.በ. አካባቢ ካሳንደር አንቲጳስ በተባለው ሰው በ323ክ.አ.በ. ከኖረው ከታላቁ ከአስክንደር ሞት ጥቂት ጊዜ በኋላ ተመስርታለች ። አንቲጳስ የንጉሳዊ ቤተሰብ ሲሆን ፣ ከተማዋን የታላቁ እስክንድር እህት በነበረችው በልጁ በካሳንር ሚስት ስም በተሰሎንቄ ሰይሟታል ።

ተሰሎንቄ በቅድሚያ የግሪክ የንግድ ከተማ የነበረች ሲሆን ነግርግን የአይሁዶች ማህበረሰብ ተጽእኖ ነበረባት ። በአሁኑ ጊዜ ሳሎኒካ የምትባለው የግሪክ ከተማ ናት ።

ሐ. የቤተክርስቲያን ታሪካዊ ደሀራ ፣የሀዋርያት ሥራ 17፡1-9

ቤተክርስቲያኒቱ በጳውሎስ የሁለተኛው የሚሲዮናዊ ጉዞው ጊዜ እንደ መቄዶኒያ ራእይ ውጤት በመሆን ተመስርታለች (ሥራ 16:9) ። ጳውሎስ በእብራይስጥ ሲልቫኖስ በሮማዊ ስሙ ሲላስ ከተባለው ሰው ፣ ከጢሞቴዎስና ከሉቃስ ጋር ጓደኝነት መስርቷል ። ከአነርሱ ጋር ምስራቅን ከምዕራብ ቢያገናኘው ስርጥ ተጉዘዋል ።በድኑ የፍሊጵሲዩስ ፣የአንፊጵል እና የአጳሎኒያን ከተሞች ከጎበኘ በኋላ ተሰሎንቄ ደርሷል (ሥራ 17:1) ።

ጳውሎስ በምኩራብ ለሶስት ሳምንታት ያህል አስተምሯል (ሥራ 17:2) በመልእክቱም ኢየሱስ የብሉይ ኪዳንን ትንቢቶች እንዳሟላ እና ፣ስለዚህ እርሱ መሲህ እንደሆነ ገልጧል (ሥራ 17:3) ።እንደመልእክቱ ውጤትሆነው ብዙዎች ተለውጠዋል (ሥራ 17:4) ። ጳውሎስ ደግሞ አዳድስ አማኞችን በማስተማር ያልተወሰነ ጊዜ በዚያ ቆይቷል ። በውጤቱም ያላመኑ አይሁዶች ፣ቀኑበት ሲሆን በቡድኑም ላይ የህዝብ አመጽ እንዲነሳ በማድረግ ከወንጌል ስርጭቱ በኋላ ወደ ኢየሱስ ቤት ቡድን ተንቀሳቅሰዋል በዚያ ፈልገው አላገኙትም ከዚያም ኢየሱስ ጎትተው በውሰድ ጳውሎስ ስለኢየሱስ ያስተማረውን ትምህርት በማጣመም ይቃወሙ ነበር (ሥራ 17:5)፣ (ሥራ 17:6), (ሥራ 17:7) ። ከዚያም ተቃውሞው በበረታ ጊዜ ጳውሎስና ቡድኑ ወደ ቤሪያ ሸሽተዋል (ሥራ:17:8-10) ።

መ. ተጻፈበጽ ዘመንና ምክንያቱ

ሁለተኛው የሚሲዮናዊ ጉዞ በ49 ዓ.ም ጳውሎስ በአንጾኪያ ካስተማረ በኋላ ተጀመሯል ። ተሰሎንቄን ከለቀቀ በኋላ ፣ ጳውሎስ ወደ ቆሮንቶስ ሄዶ ለ18 ወራት ከቆየበት ጊዜ አስቀድሞ በቤሪያና በሉቄንስ በግልጽ አስተምሯል (ሥራ:18፡11) ። ጳውሎስ ጢሞቴዎስን መልሶ ወደ ተሰሎንቄ ልኮታል እናም

ጢሞቴዎስ የአዲሲቱን ቤተክርስቲያን እድገት የሚገልጽ ሪፖርት ይዞ ተመልሷል (1ኛ ተሰሎንቄ 3፤2) ። በውጤቱም ይህ መጽሀፍ ተጽፏል ። የተሰሎንቄ መጽሀፍ በ50 ዓ.ም አካባቢ ተጽፏል ። ይህ ሁለተኛው መጽሀፍ ሲሆን መጀመሪያው የገላትያ መጽሀፍ ነው ።

መጽሀፉን በአጭሩ በማስታዎሻ ማድረግ

ከመጽሀፉ ጋር እየተቀራረብን ስንሄድ ፣ አጭር መግለጫዎች /አውት ላይን እየዘጋቸን መሄድ ይገባናል ። ለማድረግ የሚስፈልገን በትልቅ ስእል መጀመር ሲሆን ፣ ከዚያም ከትንሽ ወደ ትንሽ ቁርጥራጭ ስእሎች መተንተን ነው ።

ምክንያቱ ግልጽነው ትልቁ ስእል ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ ነው ። የተጻፈው ቃል የተገለጠው ህያው ቃል ነው (ዮሐንስ 5:39-47) ። እየቀረብንና እየተጠጋን ስንሄድ የኢየሱስን አካል በበለጠ ዝርዝር ለማየት እንችላለን ።

የመጽሀፉን አጭር መግለጫ/ አውት ላይን በምናዘጋጅበት ጊዜ ፣ የእኛ የመጀመሪያ ስራ የሚሆነው ጽሁፉ እንደት በአንቀጾች እንደተከፋፈለ መረዳት ነው ። ብዙዎቹ የመጽሀፍቅዱስ ትርጉሞች ይህንን አከፋፈል አላደረጉትም ።

ተርጓሚዎቹ በአንቀጹ ላይ ምልክት አድርገውበት እንደሆነ እና እንዳልሆነ የትረጉሙን መግቢያ አንብቡ ። ለማንኛውም ፣ በርእሱ ላይ ለውጥ የሚሆን ስለማይሆን ቀጥሎበት ።

ለምሳሌ ፣ የ1ኛ ተሰሎንቄ አንቀጽ ከዚህ እንደሚከተለው ተከፋፍሏል፤

1. 1:1
2. 1:2-10
3. 2:1-12
4. 2:13-16
5. 2:17-20
6. 3:1-10
7. 3:11-13
8. 4:1-8
9. 4:9-12
10. 4:13-18
11. 5:1-11
12. 5:12-22
13. 5:23-28

በመቀጠል ለእያንዳንዱ አንቀጽ ርእስ ስጡ ። መጽሀፉን በለጠ በጥልቀት ስናጠናው አውት ላይናችን ይዘቱን የበለጠ ወደምናይበት እየተለወጠ ይመጣል።

የ1ኛ ተሰሎንቄ የአንቀጽ አከፋፈል ይህንን ይመስላል ፤

1. 1:1 ሰላምታና ቡራኬ
2. 1:2-10 ለምሳሌነታቸው ምስጋናን መቅረብ
3. 2:1-12 የጳውሎስ ስፍራ
4. 2:13-16 ለትጋታቸው ምስጋና ማቅረብ
5. 2:17-20 እነርሱን ለማየጥ የጳውሎስ ፍላጎት
6. 3:1-10 ለእድገታቸው እንዲማሩ የጳውሎስ ፍላጎት
7. 3:11-13 ለተሻለ መንፈሳዊነታቸው የጳውሎስ ተስፋ
8. 4:1-8 ለመቀደሳቸው የጳውሎስ ፍላጎት
9. 4:9-12 ስለፍቅራቸው የጳውሎስ ተእዛዝ
10. 4:13-18 በክርስቶስ የሞቱት
11. 5:1-11 የጌታ ቀን

12. 5:12-22 ተግባራዊ ትምህርቶች
13. 5:23-28 ስንብት

የጥናታችሁን እይታ ማጥበብ

ይህ ደረጃ እንዳንዱን አንቀጽ በመተንተን ይጀምራል ። እንደ ምሳሌ የሚሆነን የ1ኛ ተሰሎንቄን ምእራፍ አንድ የመጀመሪውን አንቀጽ እንመረምራለን ።

ሀ. ሰላምታና ቡራኬ—1ኛ ተሰሎንቄ 1:1

1:1 ጳውሎስና ስልዎኖስ ጢሞቴዎስም፤ በእግዚአብሔር አብ በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስም ወደምትሆን ወደ ተሰሎንቄ ሰዎች ቤተ ክርስቲያን፤ ከእግዚአብሔር ከአባታችን ከጌታ ከኢየሱስ ክርስቶስም ጸጋ ሰላምም ለእናንተ ይሁን።

ይህ መክፈቻ ጥቅስ ለመጠየቅ የምንፈልጋቸውን አንዳንድ ጥያቄዎች ይመልስልናል ። በዚህ ደብዳቤ ድርሰት ላይ ጳውሎስ ፣ ስልዎኖስና ጢሞቴዎስ ተሳትፎ እንዳላቸው ሲሆን፤ ስለሆነም ጽሁፉን ማን እንደጻፈው ተመልሶልናል ።

Theመልእክቱ ተቀባዮች በተሰሎንቄ የምትገኘው ቤተክርስቲያን አባላት ሲሆኑ ፣ ስለሆነም መልእክቱ ለነማን እንደተጻፈ ተመልሶልናል ።

ጳውሎስ ቤተክርስቲያኒቱን በእግዚአብሔር አብና በጌታ በኢየሱስ በመለየት እንዳስቀመጣት አስታውሱ ። ይህም በእግዚአብሔር እና በአማኞች መካከል የቅርብ ግንኙነት መኖሩን መለክታል ።

ጳውሎስ ደግሞ ለእነርሱ አጭር ጸሎት አለው ። እርሱ ጸጋና ሰላም እንዲሰጣቸው የፈልጋል ። ለመጀመር እንችል ዘንድ ፣ በቁጥር 1 የተማርናቸውን ሶስት መርሆዎች እናስታውስ፤

መርህ #1: የእግዚአብሔር ታላቅ ህዝቦች ፈረላጎት በግንኙነታቸው ሌሎች ሰዎች ወደ እርሱ እንዲያድጉ ነው ።

መርህ #2: የእግዚአብሔር ታላቅ ህዝቦች ሌሎች እንዲያድጉ በማበረታታት በአንድ ላይ መስራት ይችላሉ።

መርህ #3: የእግዚአብሔር ታላቅ ህዝቦች ያላቸውን መካፈል ይፈልጋሉ ።

ለበለጠ አጥብቦ ለማጥናት ለሆነው ምልክታችሁን ከሚቀጥለው አንቀጽ ያለውን ጥቅስ እንገንዘብ

ለ. ለምሳሌነታቸው ምስጋናን ማቅረብ—1ኛ ተሰሎንቄ 1:2-10

1. በመጀመሪያ፤ ይህንንሁለተኛውን አንቀጽ ለብዙ ጊዜያት አንብቡት ፤

2-3 በጸሎታችን ጊዜ ስለ እናንተ ስናሳስብ፤ የእምነታችሁን ስራ የፍቅራችሁንም ድካም በጌታችንም በኢየሱስ ክርስቶስ ያለውን የተስፋችሁን መጽናት በአምላካችንና በአባታችን ፊት ሳናቋርጥ እያሰብን፤ እግዚአብሔርን ሁል ጊዜ በሁላችሁ ምክንያት እናመሰግናለን፤

4 በእግዚአብሔር የምትወደዱ ወንድሞች ሆይ፤ እንደ ተመረጣችሁ አውቀናልና።

5 ወንጌላችን በኃይልና በመንፈስ ቅዱስ በብዙ መረዳትም እንጂ በቃል ብቻ ወደ እናንተ አልመጣምና፤ በእናንተ ዘንድ ስለ እናንተ እንዴት እንደ ነበርን ታውቃላችሁ።

6 ደግሞ እናንተ ቃሉን በብዙ መከራ ከመንፈስ ቅዱስ ደስታ ጋር ተቀብላችሁ፤ እኛንና ጌታን የምትመስሉ ሆናችሁ፤

7 ስለዚህም በመቄዶንያና በአካይያ ላሉት ምእመናን ሁሉ ምሳሌ ሆናችሁላቸው።

8 ከእናንተ ወጥቶ የጌታ ቃል በመቁደንያና በአካይያ ብቻ አልተሰማምና፤ ነገር ግን ምንም እንድንናገር እስከማያስፈልግ ድረስ፤ በእግዚአብሔር ዘንድ የሚሆን እምነታችሁ በሁሉ ስፍራ ተወርቶአል።

9-10 እነርሱ ራሳቸው ወደ እናንተ መግባታችን እንዴት እንደነበረ ስለ እኛ ይናገራሉና፤ ለሕያውና ለእውነተኛ አምላክም ታገለግሉ ዘንድ፤ ከሙታንም ያስነሳውን ልጁን እርሱንም ኢየሱስን ከሚመጣው ቊጣ የሚያድነንን ከሰማይ ትጠብቁ ዘንድ፤ ከጣዖቶች ወደ እግዚአብሔር እንዴት ዘወር እንዳላችሁ ይናገራሉ።

2. ከዚያም ለእያንዳንዱ ጥቅስ ርዕስ ስጡ፡

1፡2 በጸሎት ምስጋና ማቅረብ ፤

2፡3 ምስጋና ለምን ያቀርባሉ-- ለእምነት፣ ለተስፋ እና ለፍቅር

በጸሎታችን ጊዜ ስለ እናንተ ስናሳስብ፤ የእምነታችሁን ስራ የፍቅራችሁንም ድካም በጌታችንም በኢየሱስ ክርስቶስ ያለውን የተስፋችሁን መጽናት በአምላካችንና በአባታችን ፊት ሳናቋርጥ እያሰብን፤ እግዚአብሔርን ሁል ጊዜ በሁላችሁ ምክንያት እናመሰግናለን፤

1፡4 በእግዚአብሔር እንተመረጠ/እንደተጠሩ መኖር

1፡4 በእግዚአብሔር የምትወደዱ ወንድሞች ሆይ፤ እንደ ተመረጣችሁ አውቀናልና።

1፡5 በወንጌል ሀይል መመስረት

5 ወንጌላችን በኃይልና በመንፈስ ቅዱስ በብዙ መረዳትም እንጂ በቃል ብቻ ወደ እናንተ አልመጣምና፤ በእናንተ ዘንድ ስለ እናንተ እንዴት እንደ ነበርን ታውቃላችሁ።

1፡፭6 ወንጌል የሚደርገው ልዩነት

6 ደግሞ እናንተ ቃሉን በብዙ መከራ ከመንፈስ ቅዱስ ደስታ ጋር ተቀብላችሁ፤ እኛንና ጌታን የምትመስሉ ሆናችሁ፤

1፡7 ምሳሌ መሆናቸው የልዩነታቸው የመጀመሪያው ውጤት መሆኑ

7 ስለዚህም በመቁደንያና በአካይያ ላሉት ምእመናን ሁሉ ምሳሌ ሆናችሁላቸው።

1፡8 ልዩነታቸው ያመጣው ተጽእኖ ሁለተኛው ውጤት መሆኑ

8 ከእናንተ ወጥቶ የጌታ ቃል በመቁደንያና በአካይያ ብቻ አልተሰማምና፤ ነገር ግን ምንም እንድንናገር እስከማያስፈልግ ድረስ፤ በእግዚአብሔር ዘንድ የሚሆን እምነታችሁ በሁሉ ስፍራ ተወርቶአል።

1፡9 -10 ልዩነታቸው መሰረት ከጣኦት አምልኮ መመለሳቸው መሆኑ ፣ የልዩነታቸው መሰረት ሰማያዊ ኑሮአቸው መሆኑ

9-10 እነርሱ ራሳቸው ወደ እናንተ መግባታችን እንዴት እንደነበረ ስለ እኛ ይናገራሉ፤ ለሕያውና ለእውነተኛ አምላክም ታገለግሉ ዘንድ፤ ከሙታንም ያስነሳውን ልጁን እርሱንም አያሱስን ከሚመጣው ቀጣ የሚያድነንን ከሰማይ ትጠብቁ ዘንድ፤ ከጣዖቶች ወደ እግዚአብሔር እንዴት ዘወር እንዳላችሁ ይናገራሉ።

ግንኙነቶችን መመልከት የተጨመሩትን የትምህርት ጉዳዮች ተከታታይነት አስታውሱ፤

በ1ኛ ተሰሎንቄ ምእራፍ አንድ በሁለተኛው አንቀጽ በአያንዳንዳቸው ጥቅሶች ርዕሶች ላይ ስንመለከት፤ ተጨመሩ ተከታታዮችን ለማየት እንጀምራለን ።

- 1:2 በጸሎት ምስጋና ማቅረብ
- 1:3 ምስጋና ማቅረብ ለምን—ለእምነት ፣ለተስፋ ፣ለፍቅር
- 1:4 እንደተመረጡ/ እንደተጠሩ መኖር
- 1:5 በወንጌል ላይ መመስረት
- 1:6 ወንጌል ያመጣው ልዩነት
- 1:7 የልዩነታቸው መጀመሪያው ውጤት—ሞዴል መሆን
- 1:8 የልዩነታቸው ሁተኛው ውጤት—ቀጣይ የሆነ ተጽእኖ ማምጣት
- 1:9 የልዩነታቸው መሰረት—ከጣኦታት መመለስ
- 1:10 የልዩነታቸው መሰርት—ሰማያዊ አኗኗር

ለ. በቁጥሮቹ ላይ በቅርበት መመልከት ፣በጽሁፍ በማስቀመጥ፡

- 1:2 በጸሎት ምስጋና ማቅረብ
- በዚህ ጥቅስ፣ ጳውሎስ ምን እንዳደረገ ይነግረናል (ምስጋንን አቀረበ) እንዴት እንዳደረገ ይነገርናል (በጸሎት) ።
- 1:3 ምስጋና ማቅረብ ለምን—ለእምነት ፣ለተስፋ ፣ለፍቅር

ይህ ጥቅስ ስለእነርሱ ለምን ምስጋናን እንዳቀረበ ይነግረናል ፤

- 1. ስለ እነርሱ እምነት ሥራ
 - 2. ስለፍቅራቸው ሥራ
 - 3. ስለተስፋቸው ጽናት
- የእነርሱ እምነት ፣ተስፋና ፍቅር የተመሰረቱባቸው ነገሮች
- 1. ከጌታ ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር ያላቸው ግንኙነት
 - 2. ከእግዚአብሔር አብ ጋር ላቸው አንድነት
- ናቸው ።

2-3 በጸሎታችን ጊዜ ስለ እናንተ ስናሳስብ፤ የእምነታችሁን ስራ የፍቅራችሁንም ድካም በጌታችንም በኢየሱስ ክርስቶስ ያለውን የተስፋችሁን መጽናት በአምላካችንና በአባታችን ፊት ሳናቋርጥ እያሰብን፤ እግዚአብሔርን ሁል ጊዜ በሁላችሁ ምክንያት እናመሰግናለን፤

3. የእነርሱ በእግዚአብሔር መመረጥ/መጠራት (ቁ 4)

- 1:4 እንደተጠሩት /እንደተመረጡበት መኖር

4 በእግዚአብሔር የምትወደዱ ወንድሞች ሆይ፤ እንደ ተመረጣችሁ አውቀናልና።

- 1:5 በወንጌል ላይ ያላቸው ስርመሰረት

5 ወንጌላችን በኃይልና በመንፈስ ቅዱስ በብዙ መረዳትም እንጂ በቃል ብቻ ወደ እናንተ አልመጣምና፤ በእናንተ ዘንድ ስለ እናንተ እንዴት እንደ ነበርን ታውቃላችሁ።

ለእነርሱ መጣላቸውን ወንጌል ፣ተቀብለውታል

1. በቃል ፣
 2. በሐይል ፣
 3. በመንፈስቅዱስ፤
 4. በሙሉ መታመን
 5. ከሰዎች በሆነው ባህሪ
- 1:6 ወንጌል ያመጣው ልዩነት

6 ደግሞ እናንተ ቃሉን በብዙ መከራ ከመንፈስ ቅዱስ ደስታ ጋር ተቀብላችሁ፤ እኛንና ጌታን የምትመስሉ ሆናችሁ፤

ወንጌል ልዩነት ያመጣል ። ሰሚዎቹ በሳሎችና ጳውሎስን ፣ እና ጓደኞቹን ፣ይልቁንም ጌታን ወደመምሰል መጥተዋል ።እነርሱ በመከራ መካካልም ወንጌልን በቅናት ተቀብለዋል ።

1:7 የልዩነታቸው የመጀመሪያው ውጤት ምሳሌነታቸው ነው

7 ስለዚህም በመቄዶንያና በአካይያ ላሉት ምእመናን ሁሉ ምሳሌ ሆናችሁላቸው።

ወንጌል በተሰለጠነ ሰዎች ላይ ያመጣው የመጀመሪያው ለውጥ ለአጎራባች አብያተክርስቲያናነት ምሳሌ መሆናቸው ነው ።

1:8 የልዩነታቸው ሁተኛው ውጤት—ቀጣይ የሆነ ተጽእኖ ማምጣት ነው

8 ከእናንተ ወጥቶ የጌታ ቃል በመቄዶንያና በአካይያ ብቻ አልተሰማምና፤ ነገር ግን ምንም እንድንናገር እስከማያስፈልግ ድረስ፤ በእግዚአብሔር ዘንድ የሚሆን እምነታችሁ በሁሉ ስፍራ ተወርቶአል።

ሁለተኛው ውጤት የሆነው የእነርሱ እመነት ከእነርሱ አልፎ ወደ ጎረቤቶቻቸው መሰራጨቱ ነበር ።

1:9 የልዩነታቸው መሰረት—ከጣኦታት መመለስ ነው

የልዩነታቸው መጀመሪያው መሰረት ሶዎች ከጣኦታት አምልኮ መመለሳቸው ነበር ።

1:10 የልዩነታቸው መሰረት—ሰማያዊ ኑሮን መኖራቸው ነው

9-10 እነርሱ ራሳቸው ወደ እናንተ መግባታችን እንዴት እንደነበረ ስለ እኛ ይናገራሉና፤ ለሕያውና ለእውነተኛ አምላክም ታገለግሉ ዘንድ፤ ከሙታንም ያስነሳውን ልጁን እርሱንም ኢየሱስን ከሚመጣው ቁጣ የሚያድነንን ከሰማይ ትጠብቁ ዘንድ፤ ከጣዖቶች ወደ እግዚአብሔር እንዴት ዘወር እንዳላችሁ ይናገራሉ።

የልዩነታቸው ሁለተኛው መሰረት ተሰለጠኔያቸውን ለጌታ መመለስ በጭንቀት መጠበቃቸው ነበር ።

ይህም አርሱ ጌታ ነው (1) ከሙታን የተነሳውና (2) ከሚመጣው ቁጣ የሚያድነን እርሱ ነው በማለት ነበር ።

ሐ. አንድ ተጨማሪ አውት ላይን ይህንን ይመስላል ፡

1. ምስጋና ማቅረብ ጥቅስ. 2
 2. ምስጋና ማቅረብ ለምን ጥቅሶች. 3-4
- ሀ. የእምነት ሥራ
- ለ. የፍቅር ሥራ
- ሐ. በተስፋ መጽናት

- 1) በገታችን በኢየሱስ ክርስቶስ
- 2) በአምላካችንና በአባታችን በእግዚአብሔር አብ መገኘት
- 3) የእነርሱ መለኮታዊ ጥሪ

3. የእነርሱ የወንጌል አቀባበል ጥቅስ. 5

- ሀ. በቃል
- ለ. በሀይል
- ሐ. በመንፈስቅዱስ
- መ. በሙሉ መታመን
- ሠ. ከሰዎች ባህሪ

4. ወንጌል ያደረጋቸው ሁለት ውጤቶች ጥቅስ. 6

- ሀ. የጳውሎስን ቡድን እና ጌታን መምሰል
- ለ. በመከራ መካከል ደስታን መስጠት

5. የልዩነታቸው ሁለት ውጤቶች ጥቅስ. 7-8

- ሀ. ለአጎራባች አብያተክርስቲያናት መሳሌ መሆናቸው
- ለ. የበለጠ የእምነታቸው መሰራጨት ምሳሌነት

6. የልዩነታቸው ሁለት መሰረቶች ጥቅስ. 9-10

- ሀ. ከጣኦታት መመለስ
 - ለ. የጌታን መመለስ መጠበቅ
- 1) ከሙታን የተነሳውን ጌታ
 - 2) ከሚመታው ቁጣ የሚያድነንን

የሩቅ አውድን ተንትኖ ማወቅ

አሁን መጽሀፍትን ከመጽሀፍት ጋር በማወዳደር የሩቅ አውድን መተንተን ለመጀመር እንችላለን ::

ይህንን ለማድረግ እጅግ ቃለሉ ዘዴ ሁሉም ቃላት የተመዘገቡበት የጥቅስ ማውጫ መጠቀም ነው :: የተለያዩ የጠቅስ ማውጫዎች በተለያዩ መንግድ ይሰራሉ :: ጠቃሚ የሆኑ በጣም የታወቁት የጥቅስ ማውጫዎች ኢንግሊዝ ማንስ፣ የግሪክ ቃላት እና የአብራይስጥ የጥቅስ ማውጫዎች ናቸው :: እነዚህ የግሪክን ወይም የአብራይስጥን ቃላት በማስተካከል ለማረጋገጫነት ይጠቅማሉ ::

እንደዚህም በመሆኑ የተለዩ ቃላት የሚገኙበት ስፍራ ለምሳሌ ለእንደ ቃሉ «መልካም» የሚለው ቃል በተለየ ህደዳግ መግለጫች ይገኛሉ :: እናም በጣም የተለመዱ እንግሊዝኛ እና የግሪክ እንዲሁም የአብራይስጥ የጥቅስ ማውጫዎችን በመጠቀም ተመሳሳይነት ያላቸውን በመጽሀፍቱ ውስጥ ለምናጠናው ክፍል ታስማሚ ሆነ እገዛን ያደርጉልናል ::

አሁን «መምሰል» የሚለውን በ1ኛ ተሰሎንቄ 1:6 የሚገኘውን ቃል እንመልከት :: አንዳንድ እህግሊዝኛ ትርጉሞች «ማይሜተስ» የሚለውን የግሪክ ቃል «ተከታዮች» እንደማለት ተረጉመውታል :: ኪንግ ጆምስ ትርጉም «ተመሳሳይነት» ከሚለው በስተቀር :: የግሪኩ ቃል ትርጉም መምሰል ወይም ማይሚክ የሚለው እንዲሁ በአዲስ ኪዳን ውስጥ ስድስት ጊዜ ጥቅም ላይ ውሏል :: ይህም በሚከተሉት ምንባቦች ይገኛል ፡

1 ኛ ቆሮንቶስ 4:16 “እንግዲህ እኔን የምትመስሉ ሁኑ ብዬ እለምናችኋለሁ።”

1 ኛ ቆሮንቶስ 11:1 «እኔ ክርስቶስን እንደምመስል እኔን ምሰሉ።»

ኤፌሶን 5:1 «እንግዲህ እንደ ተወደዱ ልጆች እግዚአብሔርን የምትከተሉ ሁኑ።»

1ኛ ተሰሎንቄ 1:6 “ደግሞ እናንተ ቃሉን በብዙ መከራ ከመንፈስ ቅዱስ ደስታ ጋር ተቀብላችሁ፤ እኛንና ጌታን የምትመስሉ ሆናችሁ፤”

1ኛ ተሰሎንቄ 2:14 “እናንተ፤ ወንድሞች ሆይ፤ በይሁዳ የሚኖሩትን በክርስቶስ ኢየሱስ ያሉትን የእግዚአብሔርን ማኅበሮች የምትመስሉ ሆናችኋልና፤ እነርሱ ከአይሁድ መከራ እንደ ተቀበሉ፤ እናንተ ደግሞ ያንን መከራ ከአገራችሁ ሰዎች ተቀብላችኋልና።”

ዕብራውያን 6:12 «በእምነትና በትዕግሥትም የተስፋውን ቃል የሚወርሱትን እንድትመስሉ እንጂ ዳተኞች እንዳትሆኑ፤ ተስፋ እስኪሞላ ድረስ እያንዳንዳችሁ ያን ትጋት እስከ መጨረሻ እንድታሳዩ እንመኛለን።»

«መምሰል» ሚለው ቃል ጥቅም ላይ የዋለባቸውን ጥቂት ምንባቦች ስናጠና፤ «መምሰል» በሚለው ትምህርት ላይ የሩቅ አውድ የሆነ ቆንጆ ግልጽ መረዳትን እነገኛለን ። ዋና ነጥብ የሚሆነው ፤

- በ1ኛ ቆሮንቶስ 4:16 ጳውሎስ የቆሮንቶስ ቤረክርስቲያን አባላት እርሱን እንዲመስሉ የሚፈልግበትን እናነባለን ። በዚህ ጥቅስ የአሁን አውድ ውስጥ (ጥቅስ 14-15) ፤ ይህም ማለት አንድ ህጻን አባቱን እንደሚመስል የሆነውን አነጋገር እናገኛለን ።

- በ1ኛ ቆሮንቶስ 11:1 ፤ ጳውሎስ ወደነበረው ብቃት መመስለን እናገኛለን ፤ የእርሱን ሀጢአቶች ወይም መጥፎ ልማዶችን አንመስልም (በሮሜ መጽሐፍ 7 የምናነብ ከሆነ ፤ ጳውሎስ ከሀጢአት ጋር የሚቀጥል ውጊያ እንደነበረው እናገኛለን) ነገርግን ከእነዚህ መንገዶች ይልቅ ጳውሎስ ክርስቶስን የሚመስልበትን መምሰል አለብን ።

- በኤፌሶን 5:1 ፤ አንድ ህጻን አባቱን እንደሚመስል እገቢአብሄርን እንድንመስል ተነግሮናል ።

- የተሰሎንቄ ቤተክርስቲያን ጳውሎስንና ጌታን መስለዋል ። 1ኛ ተሰሎንቄ 1:6

- የተሰሎንቄ ቤተክርስቲያን ደግሞ በመከራ በመጽናታቸው የአይሁድን ቤተክርስቲያን መስለዋል (1 ኛ ተሰሎንቄ 2:14) ።

- የመምሰል ዋናው ጣቃሚ ክፍል አገልግሎት ነው ። ዕብራውያን 6:9-12 እነዚህን ምንባቦች በአንድ ላይ የምናስቀምጣቸው ከሆነን ፤ ሶስት ነገሮችን ለማድረግ በመጽሀፍት እንበረታታለን ፤

1. እግዚአብሄርን፤ ክርስቶስን እና ጳውሎስን መምሰል
2. በመከራ ውስጥም እንኳን ፤ ልጅ አባቱን እንደሚመስል እግዚአብሄርን የመሰሉትን መመስል
3. ሌሎችን በአገልግሎታቸው መምሰል

አሁን የመምሰልን ጽንሰ ሀሳብ ዋጋ ባለው ሁኔታ ማስፋት እንችላለን (ከ1ኛ ተሰሎንቄ 1:6 ጋር በማገናኘት) ፤ ምክንያቱም አሁን ስለ እርሱ የሚናገረው መጽሀፍ የተኛው እንደሆነ አረጋግጠናል ። ጳውሎስ የተሰሎንቄን ሰዎች እርሱን እና የቡድኑን አባላት እንዲመስሉ በሚናገርበት ጊዜ ፤ እርሱ ራሱ ኢየሱስ ክርስቶስን የመሰለበትን እይታ እንጂ የእርሱን የስጋ ድካም እንዳልሆነ አውቀናል ። (ሮሜ ምእራፍ 7ን አነጻጽሩ) ።

በስራ ላይ ለማዋል ለሚደረገው ዓላማ ፤ እኛ መምሰል ያለብንን የአብን እና የወልድን ጥቂት መስፈርቶች ማረጋገጥ ይገባናል ።

እግደ እግዚአብሄር ቃል አስተማሪዎች ፤ አዲስ ያልበሰለ አማኝ ጥልቅ የሆነ ስነ መለኮት እንደማይጠበቅበት ወይም ሊረዳው እንደማይችል መገንዘብ አለብን (ዕብራውያን 5:11-14) ። የአድማጮቻችን መንፈሳዊ ደረጃ ማወቅና በዚያው ልክ መናገር እንዳለብን መንቃት ይገባናል ። እኛ ሁልጊዜ ወደጀመርነው አውድ በዘላቂነት መመለስ ያለብን ሲሆን ስለሆነም የአውዱን እና አንቀጹን ዋና ነጥብ እንስትም የተሰሎንቄ ቤተክርስቲያን አባላት ጌታን እና ጳውሎስን መስለዋል ፤ እናም ለመከተል ለእያንዳንዱ አማኝ ምሳሌ ሆነዋል ።

የአሁን ጊዜን አውድ ስንመለከት ፤ የአንድን ሞዴል ቤተክርስቲያን ጥቂት ብቃቶች እናገኛለን ። ጳውሎስ ለተሰሎንቄ አማኞች ለሶስት ምክንያቶች ምስጋናን አቅርቧል (ጥቅስ 2) ፤

1. የእነርሱ የእምነት ስራ
2. የእነርሱ የፍቅር ስራ
3. የእነርሱ የተስፋ ጽናት ናቸው ።

በመላው አዲስ ኪዳን ውስጥ አንድ ሰው በእነዚህ ርእሶች ላይ የሳምንታት ወይም የወራት ጥናትን ወይም ማስተማርን ሊያጠፋባቸው የሚችሉ እጅግ ብዙ ማረጋገጫዎች ያሉ ሲሆን እነርሱም ለስራ (173) ፤ ለእምነት (246) ፤ የጉልበት ስራ (19) ፤ ፍቅር (115) ፤ ለጽናት (32) እና ለተስፋ (56) ጊዜ ጥቅም ላይ የዋሉ ናቸው ።

ጥናታችሁን ማስፋት

አንድ አስተማሪ የእግዚአብሔርን ቃል ከማቅረቡ አስቀድሞ የሚኖረው ጥልቅ ጥናት በመንፈስቅዱስ አመራር ላይ እና በአድማጮቹ ብስለት ላይ በትልቁ የተደገፈ መሆን ይገባል። ሆኖም ግን፤ የግል ጥናት የእግዚአብሔርን ጥልቅ ነገር ይፈልጋል። እንደ ክርስቲያን በመንፈስቅዱስ በመሆን፤ እኛ አሁን በ1ኛ ቆሮንቶስ 2:9-10 መሰረት፤ እነዚህን እሴቶች የማድግ አቅም አለን። እንዲህ በሚናገርበት፤

«ነገር ግን። ዓይን ያላየችው ጆሮም ያልሰማው በሰውም ልብ ያልታሰበው እግዚአብሔር ለሚወዱት ያዘጋጀው ተብሎ እንድተጻፈ፤ እንዲህ እንናገራለን። መንፈስም የእግዚአብሔርን ጥልቅ ነገር ስንኳ ሳይቀር ሁሉን ይመረምራልና ለእኛ እግዚአብሔር በመንፈሱ በኩል ገለጠው።»

ይህንን ነጥብ በምሳሌ ለማቅረብ እጅግ የተሻለው መንገድ፤ እንገዲህ የ1ኛ ተሰሎንቄ 1:3 የግሪክን ቃላት በማካተትና ትረጉማቸውን በመጨመር እናስፋዋለን። ይህ ጥቅስ እንዲህ ይላል፤

ሳናቋርጥ (አዲሌፖ= በጉድለት ሳናቆም) **እያሰብን** (ምኔሞንው = በማስታወስ) **የእናንተን ሥራ** (ኢርጎስ = ሥራ፤ መቀጠር፤ እያንዳንዱ ሰው የሚይዘው) **የእምነት** (ፒስቲስ = ማመን፤ መታመን) **እና ድካም** (ኮፖስ = በጉዳት ስር በመሆን መስራት) **የፍቅር**

(አፓፔ = የማትወዱትም ቢሆን እንኳን ትክክል የሆነውን ማድረግ) **ጽናት** (ሁፖሞኒ= በሁኔታዎ ውስጥ በመሰወር) **የተስፋ** (ኢልፒስ = በድፍረት የሚጠበቅ) **በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ያለውን** (ኢምፐርዚን= ፊት ለፊት) **በአምላካችን እና በአባታችን፤**

አውደምንባባዊ መርህ፡ ስለእነርሱ ለምን እግዚአብሔርን እንደምናመሰግን ለሰዎች ንገሩ (ጥቅስ 2 አወዳድሩ)።

ዋነው ነጥብ፡ ይህቺ ሞዴል ቤተክርስቲያን ስለሆነች (ጥቅስ 7)፤ ያቺ ሞዴል ቤተክርስቲያን በእምነቷ፤ በተስፋዋና በፍቅሯ ስትገመገም እናያለን።

ሀ. ጥቂት በጽሁፍ የሆኑ እይታዎች፤

1. የዚህ ብቃት አንድ ተጨማሪ የሆነው ነገር በእያንዳንዱ የአዲስ ኪዳን መልእክቶች ውስጥ እንደ ጠቃሚ ሆኖ መገኘቱ ሲሆን፤ ጸሀፊው መንም ቢሆን ምንም አይደል።

2. «የእምነት ስራ»፤ «የፍቅራችሁን ድካም » እና «የተስፋችሁን ጽናት» የሚሉትን ቃላት በእይታችሁ አስታውሱ።

3. እንደዚያም በመሆኑ እነዚህ ሶስቱ የተያዙና የማይለያዩ ናቸው።

4. እነዚህ መስፈርቶች በሙሉ ማደግ ይችላሉ።

ሀ. እምነት (2ኛ ተሰሎንቄ 1:3)

ለ. ተስፋ (ሮሜ 15:13)

ሐ. ፍቅር (2ኛ ተሰሎንቄ 1:3)

5. እንደምናያቸው ሆነው እንድንኖርባቸው በእግዚአብሔር የተቀረጹ መስፈርቶች ናቸው።

ሀ. እምነት (ዕብራውያን 11:1)

ለ. ተስፋ (ሮሜ 8:24)

ሐ. ፍቅር (ኤፌሶን አዘ 3:16-19)

6. አንድ ሰው በራድ ወይም ለብ ያለ መንፈሳዊነት ያለው ከሆነ ሊኖረው ሚችለው እድገት ሊያጠፋው የሚችል ነው። (ራዕይ 3:14-20)

7. ጳውሎስ ከእነዚህ ሁሉ የሚበልጠው ፍቅር መሆኑን ነግሮናል፤ እናም ይህ ከሌላችሁ ምንም አይደላችሁም (1ኛ ቆሮንቶስ 13:1-3, 13)

8. አንዲት ቤተክርስቲያን ከእነዚህ መስፈርቶች ውጪ ከሆነች፤ ዉጤቱ የሚሆነው፤ ልክ እንደ ገላትያ ሰዎች ህግ አጥባቂነት አልያም እንደ ቆሮንቶስ ሰዎች ለስጋቸው ፈቃድ የምትሰጥ ወይም ህግ አጥባቂነትና የስጋ ፈቃድ የተቀላቀሉበት ትሆናለች።

ለ. የሚከተሉትን ለመድረስ ጥናታችሁን ደግሞ አስፋት፤

1. የእምነት ሥራ

ሀ. የእምነት ሥራ ማለት እምነት ስራች ይሆናል ማለት ሲሆን፤ እንገዲህ ፣ የእናንተ ህይወት በዚያ ላይ የተመሰረተ ነው ማለት ነው ።

ለ. በግሪክ ቃል በቃል እንዲህ ይላል «የእምነት ሥራ» ይህም በኢየሱስ ክርስቶስ ከማመን የሚቀጥሉ ሁኔታዎችን ያመለክታል ።

ሐ. አንዳንድ «የእምነት ሥራ» እይታዎች የኢየሱስ ክርስቶስን ወንጌል ለማሰራጨት ነው ። “

መ. «እምነት» የሚለው ሀረግ በተጻፈው ቃል ውስጥ እውነትን አካል ለመጥቀስ በመጽሀፍት ጥቅም ላይ የዋለ ነው ።

ሠ. «የእምነት ሥራ» የሚያድነውን ጽድቅ አያቀርብም (ሮሜ 3:27-28; ገላጥያ 2:16) ።

ረ. እምነት አምላክ የለሹን ፣ ለማጽደቅ አይሰራም (ሮሜ 4:5) ።

ሰ. መዳንን በስራ የሚፈልግ አንድ ሰው ለኢየሱስ ክርስቶስ ማሰናከያ ነው (ሮሜ 9:32) ።

ሸ. ትልቅ መሪዎች ራሳቸውን በእምነት የሚያዩት አብረው እንደሚሰሩ እንጂ እንደገዢዎች አይደለም (2ኛ ቆሮንቶስ 1:24) ።

ቀ. አንድ ሰው ከዳነ በኋላ ፣ በእምነት ጸድቋል ፣ በኢየሱስ ክርስቶስ ያለው ቀጣይ የሆነ እምነቱ የጸጋ ስራ የሚያፈራው ነው (2ኛ ቆሮንቶስ 8:7) ።

በ. አንድ አማኝ መንፈስቅዱስን በስራ አይቀበልም አልያም ፣ ነገርን የመንፈሳዊነት እድገት ውጤት ነው (ገላትያ 3:2-5) ።

ተ. እምነት በተስፋ ምክንያት በመንፈሳዊ ፍቅር በኩል የሰራል (ገላትያ 5:5-6) ።

ቸ. ነገርን ሰይጣን እምነትን ለማስቆም የሚፈልግ ሲሆን እናም ዘወትር ሰው ሰራሽ ዘዳችን ለምሳሌ ህግ አጥባቂነትን ለመፈትን ይጠቀማል (ገላትያ 5:13) ።

ኀ. የእኛ እምነት የራሳችን ሳይሆን ነገርን በእኛ ውስጥ የሚሰራው የእግዚአብሔር ነው (ቆላስይስ 2:12; ፍሊጵ. 2:12-16) ።

ነ. ሌሎች አማኞች ሀይለኛ የእምነት ስራ እንዲኖራቸው እንጸልያለን (2ኛ ተሰሎንቄ 1:11; ጋሪ 2:14-26) ።

መርህ ሀ አንዲት ሞዴል ቤተክርስቲያን እግዚአብሔር በእነርሱ በኩል ስራውን እንዲሰራ በማድረግ የሚታይ እምነት አላቸው ።

2. የፍቅር ድካም/ስራ

ሀ. የህ የፍቅር ድካም እና ፍቅር ተቀራርበው የሚሰሩበት የሚገኘው በአዲስ ኪዳን በሁለት ቦታ ብቻ ነው ።

ለ. ህይወት ዋጋ ከሆኑት አንዱ ከምትወዷቸው አጋሮቻችሁ ጋር ደስታን ለመካፈል የሚደረገው ጥረት ነው (መክብብ 9:9) ።

ሐ. ይህ የፍቅር ድካም የሚለው የተለየ ቃል ራሱን ለማሳየት የሚያደርገውን ጥረት ያመለክታል ።

መ. ለሌሎች ጥቅም ለመስራት የሚደረግ ድካም ነው (ዮሐንስ 4:37-38) ።

ሠ. ይህ ድካም በእግዚአብሔር የፍቅር ሥራ ውስጥ የሆነ ህብረት ነው (1ኛ ቆሮንቶስ 3:6-9) ።

ረ. በጌታ ስራ ውስጥ የሚደረግ ድካም ከንቱ አይደለም (1ኛ ቆሮ. 15:58) ።

ሰ. አንድ ሰው ለሌሎች የድካም ስራ በማድረጉ ዋጋ እንሚገባው ለመናገር አይችልም (2ኛ ቆሮ. 10:14-1) ።

ሸ. አታላይ ሰራተኞች የራሳቸውን ድካም ያጋንናሉ (2ኛ ቆሮ. 11:23-27)

ቀ. እግዚአብሔር ሰራተኞች አስፈላጊ ከሆነ አድካሚ የሆነውን ስራ ሁሉ ለመስራት ፈቃደኞች ሊሆኑ ይገባቸዋል እንደዚህም ሲሆን አዲስ አማኞችን ለማገልግል ሸክም ልሰማቸው ይገባል (1ኛ ተሰሎንቄ 2:9; 2ኛ ተሰሎንቄ 3:8) ።

በ . ማንም ሰው ስራው ከንቱ እንዲሆን አይፈልግም (1ኛ ተሰሎንቄ 3:5) ።

ተ. ያለፍቅር የሆነ ድካም ለአንዲት አጥቢያ ቤተክርስቲያን የመጀመሪያ ህልውና ዋጋ ሊሰጥ አይችልም (ራእይ 2:2-7) ።

ቸ. ይህ ፍቅር አጋፔ ነው (በግሪክ ቃል) ያም ማለት ምንም ባትወዱትም እንኳን ትክክል የሆነውን ነገር ማድረግ ማለት ነው ።

ጎ. እንደዚያም በመሆኑ፤ «የፍቅር ድካም» አንድ ሰው ምንም እንኳን እንደሚወደው ባይሰማውም ለሌሎች ትክክል የሆነውን ስራ በመስራት የማሳየት ድካም ነው ።

ነ. ይህም ድካም ከጀርባው ውጤት ለው ድካም ነው ።

ኘ. ይህም (ሮሜ 12:1) ፤ ሌሎችን ከራሳችሁ ይልቅ እንደሚሻሉ አድረጋችሁ በመቁጠር ሰውነታችሁን እንደ ህያው እና ቅዱስ መስዋእት አድረጋችሁ ማቅረብ ነው (ፍሊጵስዩስ 2:3) ፤ ሁለቱን ታላላቅ ትእዛዛ ለማሟላት በሆነ መነሳሳት (ማርቆስ 12:29-31) ።

መርህ ሀ. አንዲት ሞዴል የሆነች ቤተክርስቲያን ለእግዚአብሔር እና ለሌሎች የፍቅር ማሳያ ነጥብ ለመሆን ፈቃደኛ ናት ።

መርህ ለ ፡ ይህ ክርስቶስ አካል ገጸ-ባህሪ እንጂ እንዲሁ መጋቢው/ የፓስረቱ እንዳልሆነ አስታውሱ ።

3. የተስፋ ጽናት (ተእግስት)

ሀ. «ተስፋ ጽናት» በሁኔታዎች ሁሉ ውስጥ ከተስፋ በሚመነጭ ተእግስት መጽናት ነው ።

ለ. ኢልፒስ የሚለው የግሪክ ቃል «ተስፋ» ተብሎ የተተረጎመ ሲሆን ትርጉሙም በወደፊቱ ላይ የሚሆነውን በድፍረት መጠበቅ ማለት ነው ።

ሐ. ተስፋ በትክክል በኢየሱስ ክርስቶስ ማንነት ላይ የተመሰረተ ነው (1ኛ ጢሞቴዎስ 1:1) ።

መ. ክርስቶስ በእናንተ ውስጥ የበለጠ ሲመሰረት ፤ የበለጠ የባለጸግነቱን ክብር ትገነክላላችሁ (ቆላስስ 1:27) ።

ሠ. እምነት፤ ተስፋ እና ፍቅር ለኢየሱስ ክርስቶስ ትንሳኤ በአንድነት የተሳሰሩ ናቸው (1ኛ ጴጥሮስ 1:20-22) ።

ረ. በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ የጸና ተስፋ ወደ ነፍስ ነጽህና ይመራል (1ኛ ዮሀንስ 3:1-3) ።

ሰ. እነዚያ በትእግስት ፍሬን የሚያፈሩት የወንጌልን ታላቅነት ይገልጻሉ (ሉቃስ 8:15) ።

ሸ. እነዚያ በትእግስት መልካምን በመስራት የሚቀጥሉት፤ የዘላለምን ህይወት ስሜት ያዳብራሉ (ሮሜ 2:5-11) ።

ቀ. ተስፋን ባመዳበር ውስጥ ትእግስት ጠቃሚ ነጥብ ነው (ሮሜ 5:1-5) ።

በ. ተስፋ አሁን የተገለጠ አንድ ነግር ሳይሆን ነገርግን በትእግስት በጉጉት የሚጠበቅ ነው (ሮሜ 8:23-26) ።

ተ. ከእግዚአብሔር ቃል የሆኑ ትእግስት እና መበረታታት ተስፋን የሚያዳብሩ ሁለት ነጥቦች ናቸው (ሮሜ 15:4) ።

ቸ. ይህ ትእግስትና መበረታታት እርስበእርስ ህብረታችንን በአዎንታዊነት እንዲነካ ከሚጠብቀው ከእግዚአብሔር ይመጣል (ሮሜ 15:5-7) ።

ጎ. የተእግስትና ድካም የእግዚአብሔር አገልጋይ መሆን ብቃቶች ናቸው (2ኛ ቆሮንቶስ 6:1-12) ።

ኘ. የእግዚአብሔር እወቀት እንደዚያ ትእግስትን እንድንከታተል በዚያ መልክ ቀርጾታል (ቆላስዮስ 1:9-14) ።

አ. ቤተክርስቲያን ትእግስትን በምታሳይበት ጊዜ ፤ በቤተክርስቲያን አካል ውስጥ ሌሎች ይነካሉ (2 ኛ ተሰሎንቄ 1:4; 2ኛ ተሰሎንቄ 3:5) ።

ከ. ተእግስት በእግዚአብሔር ሰው ባለማቋረጥ የሚደረግ ዋጋ ያለው ስራ ነው (1ኛ ጢሞቴዎስ 6:11-12)

ኸ. እኛ ሁላችን የትእግስት ሞዴሎች መሆን ያስፈልገናል (2ኛ ጢሞቴዎስ 3:10-13) ።

ወ. ሽማግሌ ሰዎች የትእግስት ምሳሌዎች መሆን አለባቸው (ቲቶ 2:2) ።

ዐ. ትእግስት የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃል በመቀበል እምነት ጠቀሜታ ላይ የተመሰረተ ነው (ዕብራው. 10:36-39) ።

ዘ. ተእግስት የምናራምደው ዘር ክፍል ነው (ዕብ. 12:1-3) ።

ዠ. ትእግስት የአማኝ ብስለት አንድ ነጥብ ነው (ያዕቆብ 1:2-4) ።

የ. ትእግስት ሁለቱን ትልልቅ ተእዛዛት የማሟላት አንዱ ነጥብ ነው (2ኛ ጴጥሮስ 1:5-7) ።

ደ. ትእግስት ኖሯት ነግርግን ፍቅር የሌላት አንዲት ቤተክርስቲያን አደገኛ ናት (ራዕይ 2:2-4) ።

ጀ. ፍቅር እምነት እና አገልግሎት ኖሯት ነግርግን ክፋትን ምትታገስ አንዲት ቤተክርስቲያን ደግሞ እንዲሁ አደጋ ውስጥ ናት (ራዕይ2:19-20) ።

ገ. የኢየሱስ ክርስቶስ የመስቀል ላይ ትእግስቱ አማኞችን ከታላቁ መከራ ለማዳን መሰረት ነው (ራዕይ 3:10-11) ።

እንደ የእግዚአብሔር ቃል አስተማሪ ፣ ተደራሲዎቻችሁ ሊረዱትና ሊያስታውስት ከሚችሉት ይልቅ እጅግ በርካታ መረጃዎች አሏችሁ ። እንደእውነቱ ከሆነ ፣ እናንተ መለክቱን ሌሎች ሰዎች እንዲረዱት ትፈልጋላችሁ ። እጅግ በርካታ የሆኑ ሀቆች የቱንም ህል ትክክለኞች ቢሆኑም ወደ ግራ መጋባት ሊመሩ ይችላሉ ። መልእክትን ቀላልና ተግባራዊ ማድረግ ከሁም የተሸለው ነው ።

በአንድ ጠቃሚ የሆነ ነጥብ በማድረግ ላይ እናተኩር ። ይህንን መርህ ለመፈጸም አንዱ ዘዴ ምሳሌዎችን መጠቀም ነው ። ለምሳሌ ፣ አንድ በምስማር መመታት ስላለበት እንጨት ቁራጭ በንመለከት እያንዳንዱ የመደሻ ምት ምንፈልገው ዓላማ እስከሚደርስ ድረስ ምስማሩን ጥቂት በጥቂት ጠለቅ እንዲል መምታት ይኖርበታል ። የሚፈለገው ግብ እንዲጨበጥ እያንዳንዱ ምሳሌ ተመሳሳይ ነጥብ መንካት ይኖርበታል ።

የእግዚአብሔርን ቃል ለማጥናት ያለንን የአቀራረብ መንገድ እናስታውስ ። በመጀመሪያ ትልቅ ስዕል መፈግ አለብን ፣ ከዚያም ዝርዝሮችን እንፈልግ ፣ ከዚያም እንደገና ዝርዝሮቹ ከጥልቁ ስእል ጋር እንደት አንደሚጋጠሙ እንወስን ።

በ1ኛ ተሰሎንቄ 1:2 ፣ በእምነት እደጉ ስለነበሩት ስለሌሎች ምስጋናን ሲቀርብ እናያለን ። አንዱ መልእክት ምናልባትም “ስለሁሉም ነገር ምስጋናን ማቅረብ” ሊሆን የሚችል ሲሆን እንደዚህ ያለው መልእክት ጠቃሚ ነው ምክንቱም ያልበሰሉ አማኞች ሁልጊዜ ስላላቸው ነገሮች ከማመስግን ይልቅ ፣ ስለጎደላቸውና በራሳቸው ላይ ብቻ ስለሚያተኩሩ ነው ።

አንድ ጊዜ ጌታ ኢየሱስ አምስት እንጀራዎችን እና ሁለት አሳዎችን ወሰደና ስለእነርሱ አብን አያመሰገነ ። ምንም እንኳን አብረውት ላሉት በቂ የሆነ የምግብ እጥረት ቢኖርም ፣ ሌላ ተጨማሪን ወይም ተዓምራት አንዲሆን ከመጠየቅ ይልቅ ስላላቸው አመሰገነ ። ስለዚህ ክስተት በአራቱም ወንጌላት በሙሉ ማንበብ እንችላለን (ማቴዎስ 14:15-21; ማርቆስ 6:37-44; ሉቃስ 9:13-17; ዮሀንስ 6:5-13) ። ጌታ አሳዎቹን እና እንጀራዎቹን እንዲያበዛቸው ከአራቱ ወንጌላት ታሪክ በአንዱም አብን አልጠየቀም ። በዚያ ምትክ ኢየሱስ በአራቱም ወንጌላት ምስጋናን ሰጠ ።

ጥያቄን ለሚሰሙት እንዲህ በማለት ልንቋቋማቸው እንችላለን ። «አብዛኛውን ጊዜያችሁን የምታጠፉት ምስጋናን በማቅረብ ነው ወይንስ በማጉረመረረም ነው?»

በጣም ጥቂት ሆነ ቁሳዊ ሀብት የነበራቸው ነገሮችን ስላላቸው ለእግዚአብሔር በምስጋና የተሞሉ የነበሩ የታወቁ ሰዎችን እንደምሳሌ መጠቀም እንችላለን ። ያንን መልእክት የሚቀበሉ ሰዎች ለእግዚአብሔር ምስጋና የማቅረብን ጠቀሜታ ይገነዘባሉ ። በግሪክ ቋንቋ ምስጋና ማቅረብ ለሚለው ኢዩካሪስቲያ የሚለውን ቃል አስታውሱ ። ይህም «ኢዩ» እና «ካሪስ» ከተሰኘኑ ከሁለት የግሪክ ቃላት የተገነባ ሲሆን ፣ ትርጉሙም «ኢዩ» ማለት «መለካም ማለት ነው ። «ካሪስ» ማለት ደግሞ «ጸጋ» ማለት ነው ። እንደዚያም በመሆኑ ፣ ምስጋና ማቅረብ ማለት ለእግዚአብሔር መልካም ጸጋ እውቅና መስጠት ነው ።

እነዚያ በህይወታቸው ምስጋናን ማቅረብ የጎደላቸው ምናልባትም ጸጋን አያደንቁም ። መጸሀፍትን ለማብራራት ምሳሌዎች በትልቁ ይረዳሉ ። የተሻለ ምሳሌ ከመጽሀፍት ሳይሆን ነገርን በህይወት ከታየው ይመጣሉ ። ተናጋሪው እግዚአብሔር ያደረገውን እና በዙሪያው ያሉትን ነገሮች በቅርብ የሚያውቅ መሆን ያስፈልገዋል ።